

TARTALOMJEGYZÉK

**Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2019. augusztus 29-én (csütörtökön)
13.00 órai kezdettel tartott
soron következő, nyilvános ülése jegyzőkönyvéből**

1. napirendi pont Beszámoló a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról.....	6. oldal
2. napirendi pont Tájékoztató a polgármester átruházott hatáskörben hozott döntéseiről.....	7. oldal
3. napirendi pont Tájékoztató a jegyző átruházott hatáskörben hozott döntéseiről.....	8. oldal
4. napirendi pont Tájékoztató a 2019. évi költségvetés I. félévi teljesítéséről, ennek keretében előterjesztés a 2019. évi költségvetés módosítására	9. oldal
5. napirendi pont Előterjesztés Kisújszállás város Településrendezési eszközeinek Dévaványai út mellett létrejövő naperőműpark megvalósításával összefüggő 2019. évi 1. módosítás partnerségi véleményezési szakaszának lezárására	24. oldal
6. napirendi pont Előterjesztés Kisújszállás város turisztikai stratégiájának vita- és munkaanyagára.....	30. oldal
7. napirendi pont Beszámoló a Közbiztonsági Szakmai Egyeztető Fórum 2019. II. negyedéves munkájáról.....	106. oldal
8. napirendi pont Előterjesztés a Kisújszállási Helyi Választási Bizottság tagjainak megválasztására.....	108. oldal
9. napirendi pont Előterjesztés Kisújszállás víziközművei gördülő fejlesztési tervének elfogadására.....	110. oldal
10. napirendi pont Tájékoztató a Kisújszállási Városgazdálkodási Nonprofit Kft. hulladékszállítási tevékenységének finanszírozásáról.....	136. oldal
11. napirendi pont Tájékoztató a Kumánia Gyógyfürdő Kft. első 6 havi eredményéről és a folyamatban lévő beruházások állapotáról	138. oldal
12. napirendi pont Előterjesztés termőföldek bérletére	143. oldal
13. napirendi pont Tájékoztató a két önkormányzati ülés között történt fontosabb eseményekről	145. oldal
14. napirendi pont Előterjesztés interpellációkra, kérdésekre, közérdekű bejelentésekre	147. oldal

Kisújszállás Város Önkormányzatának Képviselő-testülete

Névsor file: C:\Users\User\Documents\GLOBOMAX\Névsor\Kisújszállas.NEVSOR
 File: D:\Jegyzokonyvek\2019\Kepviselo-testulet\2019 augusztus 29 001.NAPLO
 2019.08.29, 12:56

J E G Y Z Ő K Ö N Y V

Pult	Név	Voks	Frakció
1	Kecze István	1	-
2	Tatár Zoltán	1	-
3	Dr. Ducza Lajos	1	-
4	Szepesi Jenő	1	-
5	Tuka Antal	1	-
6	Demeter Jánosné	1	-
7	Juhász Attila Béla	1	-
17	Tóth Gyula	1	-
18	Szarvák Márton	1	-
19	Hermeccziné Balogh Klára	1	-
20	Molnár Imre	1	-
21	Kui Lajos	1	-
8	Előterjesztő_2	0	-
9	Előterjesztő_3	0	-
10	Előterjesztő_4	0	-
11	Előterjesztő_5	0	-
12	Előterjesztő_6	0	-
13	Dr. Szél András	0	-
14	Előterjesztő_1	0	-
15	Előterjesztő_8	0	-
16	Előterjesztő_7	0	-
22	Dr. Kovács Tibor	0	-
23	Dr. Varga Zsolt	0	-

-----Időkorlátozás nélküli //Méretlen-----

Készült: Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének **2019. augusztus 29-én** (csütörtökön) **13.00 órai kezdettel** tartott *szoron következő, nyilvános* üléséről.

Az ülés helye: Városháza, Gaál Kálmán terem (emelet 31. terem)

Jelen vannak: Kecze István polgármester, Demeter Jánosné, Dr. Ducza Lajos, Hermeccziné Balogh Klára, Juhász Attila Béla, Kui Lajos, Molnár Imre, Szarvák Márton, Szepesi Jenő, Tatár Zoltán alpolgármester, Tuka Antal, Tóth Gyula - képviselő-testületi tagok;

Dr. Kovács Tibor alpolgármester, Dr. Varga Zsolt jegyző, Dr. Szél András aljegyző, Kiss-Finta Orsolya igazgatási osztályvezető, Böggös Katalin pénzügyi osztályvezető, Kiss Endre városfejlesztési és -üzemeltetési osztályvezető;

Zámbori Péter a Kumánia Gyógyfürdő Kft. ügyvezetője; Janó Lajos a Kisújszállási Művelődési Központ és könyvtár intézményvezetője, Zsemberi István városi főépítész;

Kakas Veronika jegyzőkönyvvezető;

A képviselő-testület nyilvános üléséről a TV-Kisújsz felvételt készít. Operatőr: Kelemen Ilona.

☐☐ **Kecze István:** Köszönti a megjelenteket.

Kéri képviselőtársait, hogy jelenlétüket pultjuk bekapcsolásával jelezzék. Megállapítja, hogy a képviselő-testület 12 fővel jelen van (100%-os a részvétel), ami azt jelenti, hogy a képviselő-testület határozatképes. A nyilvános ülést megnyitja, a testület megkezdí munkáját.

Bejelenti, hogy az ülésről készülő jegyzőkönyveket Kakas Veronika szervezési ügyintéző vezeti.

Felolvassa tájékoztatóját:

„Tisztelt Képviselő-testület!

Napirend módosító javaslat:

Javaslom tisztelt képviselőtársaimnak, hogy a nyilvános 12-edik, a Kisújszállási Helyi Választási Bizottság tagjainak megválasztására című előterjesztést a képviselő-testület nyilvános 8-adik napirendi pontként tárgyalja meg, a meghívott vendégekre, az esküt tevő Helyi Választási Bizottság munkájának megkezdésére való tekintettel.

Kiosztott anyagok:

Kiosztott anyag a nyilvános 8-adik, a Kisújszállás víziközművei gördülő fejlesztési tervének elfogadására című előterjesztéshez tartozó elfogadó nyilatkozatok, a nyilvános 10-edik, a Kumánia Gyógyfürdő Kft. első 6 havi eredményéről és a folyamatban lévő beruházások állapotáról szóló tájékoztatóhoz tartozó előterjesztés-kiegészítés, mely tartalmaz két határozati javaslatot is, a nyilvános 13-adik, a két önkormányzati ülés között történt fontosabb eseményekről szóló tájékoztató, mely tartalmaz egy határozati javaslatot. Az ülés előtt került kiosztásra a zárt 15-ödik, a Dália telepi út felújítására vonatkozó közbeszerzési eljárás eredményének megállapítására című előterjesztés. A Pénzügyi és Gazdálkodási Bizottság ennek okán a képviselő-testületi ülés előtt rendkívüli ülést tartott. Tájékoztatom tisztelt képviselőtársaimat, hogy a határozati javaslat megszavazása név szerinti szavazással történik. Kiosztott anyag továbbá a zárt 16-odik, a közterület-használat megtiltásának lehetőségére című előterjesztés.”

Megállapítja, hogy egyéb módosító javaslat nem érkezik, és szavazásra teszi föl az elhangzott napirend módosító javaslatot.

Szavazás eredménye

#: 4761 Száma: 19.08.29/0/0/A/KT

Ideje: 2019 augusztus 29 13:07

Típusa: Nyílt

Határozat; Elfogadva

Egyszerű

153/2019. (VIII. 29.) számú önkormányzati határozat módosító javaslatról Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2019. augusztus 29-ei ülése napirendjéhez

Kisújszállás Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2019. augusztus 29-ei ülése nyilvános 8. napirendi pontjaként tárgyalja meg a Kisújszállási Helyi Választási Bizottság tagjainak megválasztásáról szóló előterjesztést.

A többi napirend sorszáma ennek megfelelően változik.

Végrehajtásért felelős: Kecze István polgármester
Határidő: 2019. augusztus 29.

Erről értesül:

1. Kisújszállás Város Önkormányzatának Képviselő-testülete
2. Dr. Varga Zsolt jegyző
3. a napirendekhez meghívottak

Eredménye	Voks:	Szav%	Össz%	Képviselő
Igen	12	100.00	100.00	12
Nem	0	0.00	0.00	0
Tartózkodik	0	0.00	0.00	0
Szavazott	12	100.00	100.00	12
Nem szavazott	0		0.00	0
Távol	0		0.00	0
Összesen	12		100.00	12

Megjegyzés:

Név	Voks	Frakció
Demeter Jánosné	Igen	-
Dr. Ducza Lajos	Igen	-
Hermeccziné Balogh Klára	Igen	-
Juhász Attila Béla	Igen	-
Kecze István	Igen	-
Kui Lajos	Igen	-
Molnár Imre	Igen	-
Szarvák Márton	Igen	-
Szepesi Jenő	Igen	-
Tatár Zoltán	Igen	-
Tóth Gyula	Igen	-
Tuka Antal	Igen	-

4761

Száma: 2019.08.29/0/0/A/KT

Kecze István: Szavazásra teszi föl a napirendet egyben, a megszavazott módosítással együtt.

Szavazás eredménye

#: 4762 Száma: 19.08.29/0/0/A/KT

Ideje: 2019 augusztus 29 13:07

Típusa: Nyílt

Határozat; Elfogadva

Egyszerű

154/2019. (VIII. 29.) számú önkormányzati határozat

Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2019. augusztus 29-ei ülése napirendjéről

Kisújszállás Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2019. augusztus 29-ei ülése nyilvános és zárt napirendjét a következők szerint fogadja el:

Napirend a nyilvános ülésre:

1. Beszámoló a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról

Előterjesztő: Kecze István polgármester

Dr. Varga Zsolt jegyző

Hivatali felelős: *Tyihák Katalin adminisztrációs referens*

2. **Tájékoztató a polgármester átruházott hatáskörben hozott döntéseiről**
 Előterjesztő: Kecze István polgármester
Hivatali felelős: Bacskai Ildikó szociális ügyintéző, Holló Ágnes szociális és gyermekjóléti ügyintéző, Pintér Gyula közszolgáltatás-szervezési ügyintéző
3. **Tájékoztató a jegyző átruházott hatáskörben hozott döntéseiről**
 Előterjesztő: Dr. Varga Zsolt jegyző
Hivatali felelős: Bacskai Ildikó szociális ügyintéző, Holló Ágnes szociális és gyermekjóléti ügyintéző, Nagy Katinka szociális ügyintéző, Pintér Gyula közszolgáltatás-szervezési ügyintéző, Kiss-Finta Orsolya osztályvezető, Szél Zsolt adóügyi ügyintéző
4. **Tájékoztató a 2019. évi költségvetés I. félévi teljesítéséről, ennek keretében előterjesztés a 2019. évi költségvetés módosítására**
 Előterjesztő: Kecze István polgármester
 Meghívott: Janó Lajos, a Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár vezetője
Véleményezi: valamennyi önkormányzati bizottság
Hivatali felelős: Bögös Katalin osztályvezető
5. **Előterjesztés a Kisújszállás város településrendezési eszközeinek a dévaványai út mellett létrejövő naperómű farm megvalósításával összefüggő 2019. évi 1. módosítás partnerségi véleményezési szakaszának lezárására**
 Előterjesztő: Kecze István polgármester
 Meghívott: Zsemberi István városi főépítész
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdálkodási Bizottság
Hivatali felelős: Dr. Szél András aljegyző
6. **Előterjesztés Kisújszállás város turisztikai stratégiájának vita- és munkaanyagára**
 Előterjesztő: Dr. Kovács Tibor alpolgármester
 Meghívott: Janó Lajos, a Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár vezetője
 Zámberi Péter, a Kumánia Gyógyfürdő Kft. ügyvezetője
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdálkodási Bizottság
Kumánia Gyógyfürdő Kft. Felügyelőbizottsága
Hivatali felelős: Dr. Varga Zsolt jegyző
7. **Beszámoló a Közbiztonsági Szakmai Egyeztető Fórum II. negyedéves munkájáról**
 Előterjesztő: Dr. Varga Zsolt jegyző
 Meghívott: Várad Miklós őrnagy, a Kisújszállási Rendőrőrs parancsnoka,
 Dr. Malatinszky András, a Kisújszállási Nagykun Polgárőr Egyesület elnöke
Véleményezi: Ügyrendi és Jogi Bizottság
Hivatali felelős: Kiss-Finta Orsolya osztályvezető
8. **Előterjesztés a Kisújszállási Helyi Választási Bizottság tagjainak megválasztására**
 Előterjesztő: Dr. Varga Zsolt jegyző
Hivatali felelős: Dr. Varga Zsolt jegyző
9. **Előterjesztés Kisújszállás víziközművei gördülő fejlesztési tervének elfogadására**
 Előterjesztő: Kecze István polgármester
 Meghívott: Bakondi György Patrik, a Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt. vezérigazgatója
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdálkodási Bizottság
Hivatali felelős: Sebestyén Krisztina városüzemeltetési ügyintéző
10. **Tájékoztató a Kisújszállási Városgazdálkodási Nonprofit Kft. hulladékszállítási tevékenységének finanszírozásáról**
 Előterjesztő: Kecze István polgármester
 Meghívott: Tóth Zoltán, a Kisújszállási Városgazdálkodási Nonprofit Kft. ügyvezetője
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdálkodási Bizottság
Kisújszállási Városgazdálkodási Nonprofit Kft. Felügyelőbizottsága

Hivatali felelős: *Dr. Varga Zsolt jegyző*

11. Tájékoztató a Kumánia Gyógyfürdő Kft. első 6 havi eredményéről és a folyamatban lévő beruházások állapotáról

Előterjesztő: Kecze István polgármester
 Meghívott: Zámbari Péter, a Kumánia Gyógyfürdő Kft. ügyvezetője
 Véleményezi: *Pénzügyi és Gazdálkodási Bizottság*
Kumánia Gyógyfürdő Kft. Felügyelőbizottsága

Hivatali felelős: *Kiss Endre osztályvezető, Sebestyén Krisztina városüzemeltetési ügyintéző*

12. Előterjesztés termőföldek bérletére

Előterjesztő: Kecze István polgármester
 Véleményezi: *Pénzügyi és Gazdálkodási Bizottság*

Hivatali felelős: *Sebestyén Krisztina városüzemeltetési ügyintéző*

13. Tájékoztató a két önkormányzati ülés között történt fontosabb eseményekről (helyben kiosztott)

Előterjesztő: Kecze István polgármester

Hivatali felelős: *Tyihák Katalin adminisztrációs referens*

14. Előterjesztés interpellációkra, kérdésekre, közérdekű bejelentésekre

Előterjesztő: Kecze István polgármester

Hivatali felelős: *Járfás Luca Eszter szervezési és városüzemeltetési ügyintéző, Pintér Gyula közszolgáltatás-szervezési ügyintéző*

Napirend a zárt ülésre:

15. Előterjesztés a Dália telepi út felújítására vonatkozó közbeszerzési eljárás eredményének megállapítására (később kiküldött)

Előterjesztő: Kecze István polgármester
 Meghívott: Dr. Hajdu-Támba Hanga Mária közbeszerzési szakértő
 Véleményezi: *Pénzügyi és Gazdálkodási Bizottság*

Hivatali felelős: *Székelyné Zaharán-Lapikás Lilla városfejlesztési ügyintéző*

16. Előterjesztés közterület-használat megtiltásának lehetőségére (helyben kiosztott)

Előterjesztő: Dr. Varga Zsolt jegyző

Hivatali felelős: *Kiss-Finta Orsolya osztályvezető*

Végrehajtásért felelős: Kecze István polgármester

Határidő: 2019. augusztus 29.

Erről értesül:

1. Kisújszállás Város Önkormányzatának Képviselő-testülete
2. Dr. Varga Zsolt jegyző
3. a napirendekhez meghívottak

Eredménye	Voks:	Szav%	Össz%	Képviselő
Igen	12	100.00	100.00	12
Nem	0	0.00	0.00	0
Tartózkodik	0	0.00	0.00	0
Szavazott	12	100.00	100.00	12
Nem szavazott	0		0.00	0
Távol	0		0.00	0
Összesen	12		100.00	12

Megjegyzés:

Név	Voks	Frakció
Demeter Jánosné	Igen	-

Dr. Ducza Lajos	Igen	-
Hermecziné Balogh Klára	Igen	-
Juhász Attila Béla	Igen	-
Kecze István	Igen	-
Kui Lajos	Igen	-
Molnár Imre	Igen	-
Szarvák Márton	Igen	-
Szepesi Jenő	Igen	-
Tatár Zoltán	Igen	-
Tóth Gyula	Igen	-
Tuka Antal	Igen	-

4762

Szám: 2019.08.29/0/0/A/KT

-----1. Napirendi pont-----
Beszámoló a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról

-----Időkorlátozás nélküli //Méretlen-----

Kecze István: Szóbeli kiegészítés, kérdés, vélemény és hozzászólás nem lévén szavazásra teszi föl a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról szóló beszámoló elfogadásáról szóló határozati javaslatot, előterjesztés szerinti formában.

Szavazás eredménye

#: 4763 Szám: 19.08.29/1/0/A/KT

Ideje: 2019 augusztus 29 13:08

Típusa: Nyílt

Határozat; Elfogadva

Egyszerű

**155/2019. (VIII. 29.) számú önkormányzati határozat
a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról szóló beszámoló elfogadásáról**

Kisújszállás Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a

<i>71/2013. (II. 26.)</i>	<i>80/2013. (II. 26.)</i>
<i>87/2013. (III. 26.)</i>	<i>147/2013. (IV. 30.)</i>
<i>183/2013. (V. 28.)</i>	<i>252/2013. (VI. 25.)</i>
<i>13/2019. (I. 31.)</i>	<i>15/2019. (I. 31.)</i>
<i>16/2019. (I. 31.)</i>	<i>17/2019. (I. 31.)</i>
<i>35/2019. (I. 31.)</i>	<i>41/2019. (II. 28.)</i>
<i>47/2019. (II. 28.)</i>	<i>73/2019. (III. 28.)</i>
<i>76/2019. (III. 28.)</i>	<i>94/2019. (IV. 30.)</i>
<i>97/2019. (IV. 30.)</i>	<i>105/2019. (V. 30.)</i>
<i>114/2019. (V. 30.)</i>	<i>115/2019. (V. 30.)</i>
<i>149/2019. (VII. 4.)</i>	<i>150/2019. (VII. 4.)</i>

számú – lejárt határidejű – határozatok végrehajtásáról szóló beszámolót elfogadja.

Végrehajtásért felelős: Dr. Varga Zsolt jegyző**Határidő:** 2019. augusztus 29.**Hivatali felelős:** Tyihák Katalin adminisztrációs referens

Erről értesül:

1. Kecze István polgármester
2. Polgármesteri Hivatal valamennyi osztálya

Eredménye	Voks:	Szav%	Össz%	Képviselő
Igen	12	100.00	100.00	12
Nem	0	0.00	0.00	0
Tartózkodik	0	0.00	0.00	0
Szavazott	12	100.00	100.00	12
Nem szavazott	0		0.00	0
Távol	0		0.00	0
Összesen	12		100.00	12

Megjegyzés:

Név	Voks	Frakció
Demeter Jánosné	Igen	-
Dr. Ducza Lajos	Igen	-
Hermeccziné Balogh Klára	Igen	-
Juhász Attila Béla	Igen	-
Kecze István	Igen	-
Kui Lajos	Igen	-
Molnár Imre	Igen	-
Szarvák Márton	Igen	-
Szepesi Jenő	Igen	-
Tatár Zoltán	Igen	-
Tóth Gyula	Igen	-
Tuka Antal	Igen	-

4763

Száma: 2019.08.29/1/0/A/KT

-----2. Napirendi pont-----

Tájékoztató a polgármester átruházott hatáskörben hozott döntéseiről

-----Időkorlátozás nélküli //Méretlen-----

Kecze István: Szóbeli kiegészítés, kérdés, vélemény és hozzászólás nem lévén szavazásra teszi föl a polgármester átruházott hatáskörben hozott döntéseiről szóló tájékoztató tudomásul vételét.

Szavazás eredménye

#: 4764 Száma: 19.08.29/2/0/A/KT
 Ideje: 2019 augusztus 29 13:09
 Típusa: Nyílt
Határozat; Elfogadva
 Egyszerű

Szavazás a polgármester átruházott hatáskörben hozott döntéseiről szóló tájékoztató tudomásul vételéről.

Eredménye	Voks:	Szav%	Össz%	Képviselő
Igen	12	100.00	100.00	12
Nem	0	0.00	0.00	0
Tartózkodik	0	0.00	0.00	0
Szavazott	12	100.00	100.00	12
Nem szavazott	0		0.00	0
Távol	0		0.00	0

Összesen 12 100.00 12
Megjegyzés:

Név	Voks	Frakció
Demeter Jánosné	Igen	-
Dr. Ducza Lajos	Igen	-
Hermeccziné Balogh Klára	Igen	-
Juhász Attila Béla	Igen	-
Kecze István	Igen	-
Kui Lajos	Igen	-
Molnár Imre	Igen	-
Szarvák Márton	Igen	-
Szepesi Jenő	Igen	-
Tatár Zoltán	Igen	-
Tóth Gyula	Igen	-
Tuka Antal	Igen	-

4764

Száma: 2019.08.29/2/0/A/KT

-----3. Napirendi pont-----

Tájékoztató a jegyző átruházott hatáskörben hozott döntéseiről

-----Időkorlátozás nélküli //Méretlen-----

Kecze István: Szóbeli kiegészítés, kérdés, vélemény és hozzászólás nem lévén szavazásra teszi föl a jegyző átruházott hatáskörben hozott döntéseiről szóló tájékoztató tudomásul vételét.

Szavazás eredménye

#: 4765 Száma: 19.08.29/3/0/A/KT

Ideje: 2019 augusztus 29 13:10

Típusa: Nyílt

Határozat; Elfogadva

Egyszerű

Szavazás a jegyző átruházott hatáskörben hozott döntéseiről szóló tájékoztató tudomásul vételéről.

Eredménye	Voks:	Szav%	Össz%	Képviselő
Igen	12	100.00	100.00	12
Nem	0	0.00	0.00	0
Tartózkodik	0	0.00	0.00	0
Szavazott	12	100.00	100.00	12
Nem szavazott	0		0.00	0
Távol	0		0.00	0
Összesen	12		100.00	12

Megjegyzés:

Név	Voks	Frakció
Demeter Jánosné	Igen	-
Dr. Ducza Lajos	Igen	-
Hermeccziné Balogh Klára	Igen	-
Juhász Attila Béla	Igen	-
Kecze István	Igen	-
Kui Lajos	Igen	-
Molnár Imre	Igen	-

Szarvák Márton	Igen	-
Szepesi Jenő	Igen	-
Tatár Zoltán	Igen	-
Tóth Gyula	Igen	-
Tuka Antal	Igen	-

4765

Szám: 2019.08.29/3/0/A/KT

-----4. Napirendi pont-----

Tájékoztató a 2019. évi költségvetés I. félévi teljesítéséről, ennek keretében előterjesztés a 2019. évi költségvetés módosítására

-----Időkorlátozás nélküli //Méretlen-----

Kecze István: Szóbeli kiegészítésnek ad helyt.

Előterjesztő_4 Bögös Katalin: Szóbeli kiegészítésében elmondja, hogy az előterjesztés mellékletét képező rendelettervezet kiegészül egy 8. számú melléklettel, amely Kisújszállás Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló rendelet 1. melléklete. Ez a melléklet a kormányzati funkciókat tartalmazza. Itt történt egy jogszabályi változás, az egyik kormányzati funkciónak megváltozott a neve. Ez a 086090-es számú kormányzati funkció, a „Mindenféle egyéb szabadidős szolgáltatás”-ról „Egyéb szabadidős szolgáltatás”-ra változott a kormányzati funkció neve és ezt át kell vezetni az önkormányzat SzMSz-én, ezért került csatolásra a 8. számú melléklet az előterjesztés mellé, melyet kérik, hogy elfogadni szíveskedjen a képviselő-testület.

Kecze István: További szóbeli kiegészítés nem lévén kéri a bizottsági határozatok ismertetését.

Demeter Jánosné: Ismerteti a bizottsági határozatot:

50/2019. (VIII. 26.) számú /Ü/ bizottsági határozat

a 2019. évi költségvetésről szóló 2/2019. (I. 31.) önkormányzati rendelet módosításáról

Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének Ügyrendi és Jogi Bizottsága a 2019. évi költségvetésről szóló 2/2019. (I. 31.) önkormányzati rendelet módosítását a **pontosított, kiosztott formában** javasolja elfogadásra a képviselő-testületnek.

A bizottság a rendelettervezet mellékleteit előterjesztés szerinti tartalommal javasolja a képviselő-testületnek elfogadásra.

Tuka Antal: Ismerteti a bizottsági határozatot:

78/2019. (VIII. 26.) számú /H/ bizottsági határozat

a 2019. évi költségvetésről szóló 2/2019. (I. 31.) önkormányzati rendelet módosításáról

Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének Humán Erőforrás Bizottsága a 2019. évi költségvetésről szóló 2/2019. (I. 31.) önkormányzati rendelet módosítását **előterjesztés szerinti formában** javasolja elfogadásra a képviselő-testületnek, a következők szerint:

A bizottság a rendelettervezet mellékleteit előterjesztés szerinti tartalommal javasolja elfogadásra a képviselő-testületnek.

Molnár Imre: Ismerteti a bizottsági határozatot:

113/2019. (VIII. 27.) számú /P./ bizottsági határozat

a 2019. évi költségvetésről szóló 2/2019. (I. 31.) önkormányzati rendelet módosításáról

Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének Pénzügyi és Gazdálkodási Bizottsága a 2019. évi költségvetésről szóló 2/2019. (I. 31.) önkormányzati rendelet módosítását a **pontosított, kiosztott formában** elfogadásra javasolja a képviselő-testületnek a következők szerint:

A bizottság a rendelettervezet mellékletét előterjesztés szerinti formában elfogadásra javasolja a képviselő-testületnek.

Kecze István: További szóbeli kiegészítés és kérdés nem lévén véleményeknek ad helyt.

----Kérdések----

----Hozzászólások----

□□**Juhász Attila Béla:** Hozzászólásában elmondja, hogy az önkormányzatnak és a városnak semmilyen hitelt nem kellett felvennie, pedig folyamatban vannak a beruházások. Minden biztonságosan működik és úgy gondolja, hogy ez az év második felében is így lesz. Hiszi, hogy jó úton járnak és hogy jó kezekben van az önkormányzat költségvetése.

□□**Molnár Imre:** Véleményében elmondja, hogy úgy tudták megőrizni a likviditást, hogy sok olyan kiadásuk is volt, amire előre nem számítottak, például a szociális otthon esetében, ahol komoly összegből új bútorokat és berendezéseket vettek. Mindezek ellenére sem kellett hitelt felvenni, a működés biztosítva volt. A második félévben fejeződnek be a nagyobb fejlesztési beruházások. Ezekben az esetekben a már megszavazott fejlesztési hitelre szükség lesz és bíznak benne, hogy annak igénybevételével ezek a beruházások a terveknek megfelelően időben és jó kivitelezéssel meg fognak valósulni.

□□**Kecze István:** Elmondja, hogy ez a képviselő-testület nyugodt szívvel tudja majd átadni a szeptemberi soron következő ülés után, az október 13-ai választásokat követően az új képviselő-testületnek a költségvetést. Az időarányos teljesülés is jobb képet mutat. Bíznak benne, hogy ennek a gazdasági évnak a zárása a következő képviselő-testületnek is gond nélkül sikerülni fog. További vélemény és hozzászólás nem lévén szavazásra teszi föl a 2019. évi költségvetésről szóló 2/2019. (I. 31.) önkormányzati rendelet módosításáról szóló rendelettervezetet, előterjesztés szerinti formában.

Szavazás eredménye

#: 4766 Száma: 19.08.29/4/0/A/KT
Ideje: 2019 augusztus 29 13:17
Típusa: Nyílt
Rendelet; **Elfogadva**
Minősített

**Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének
13/2019. (VIII. 29.) önkormányzati rendelete
a 2019. évi költségvetésről szóló 2/2019. (I. 31.) önkormányzati rendelet módosításáról**

Kisújszállás Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói jogkörében eljárva, Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatról szóló 28/2014. (X. 21.) önkormányzati rendelet 17. § a) pontja szerinti véleményező feladatkörében eljáró Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének Humán Erőforrás Bizottsága véleményének kikérésével, a Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatról szóló 28/2014. (X. 21.) önkormányzati rendelet 18. § a) pontja szerinti véleményező feladatkörében eljáró Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének Pénzügyi és Gazdálkodási Bizottsága véleményének kikérésével, a Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatról szóló 28/2014. (X. 21.) önkormányzati rendelet 19. § a) pontja szerinti véleményező feladatkörében eljáró Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének Ügyrendi és Jogi Bizottsága véleményének kikérésével a következőket rendeli el.

- 1. §** A 2019. évi költségvetésről szóló 2/2019. (I. 31.) önkormányzati rendelet (továbbiakban: rendelet) 1. § (1)-(4) bekezdéseinek helyébe a következő rendelkezések lépnek:
- „(1) A képviselő-testület az önkormányzat 2019. évi költségvetését **4 117 805 000 Ft** költségvetési bevételi és kiadási főösszeggel állapítja meg.
- (2) Az önkormányzat **költségvetési bevételeinek összege 2 480 153 000 Ft.**
- (3) Az önkormányzat **költségvetési kiadásainak összege 4 091 986 000 Ft.**

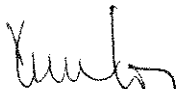
(4) A tárgyévi költségvetési kiadások és bevételek különbözeteként a költségvetési egyenleg összege – **1 611 833 000 Ft, amelyből a működési célú költségvetési egyenleg – 129 047 000 Ft, a felhalmozási célú költségvetési egyenleg – 1 482 786 000 Ft.**”

2. § A rendelet

- a) 1. melléklete e rendelet 1. melléklete,
- b) 3. melléklete e rendelet 2. melléklete,
- c) 4. melléklete e rendelet 3. melléklete,
- d) 5. melléklete e rendelet 4. melléklete,
- e) 7. melléklete e rendelet 5. melléklete
- f) 9. melléklete e rendelet 6. melléklete,
- g) 10 melléklete e rendelet 7. melléklete szerint módosul.

3. § Kisújszállás Város Önkormányzatának a Szervezeti és Működési Szabályzatról szóló 28/2014. (X. 21.) önkormányzati rendeletének I. melléklete e rendelet 8. melléklete szerint módosul.

4. § Ez a rendelet kihirdetését követő napon lép hatályba.

Kecze István
polgármester

Dr. Varga Zsolt
jegyző

A rendeletet kihirdettem:
Kisújszállás, 2019. augusztus 29.

Dr. Varga Zsolt
jegyző

I.cím
Önkormányzati összevont nettósított bevételek
és kiadások előirányzata

I. melléklet a 13/2019. (VIII. 29.) önkormányzati rendelethez

BEVÉTELEK

	A	B	C	D	E	F	G	H	I
1	Rovatrend	Szám			Megnevezés	Kötelező feladatok	Önként vállalt feladatok	Államigazgatási feladatok	ÖSSZESEN
2	B4	1.1			Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár bevételei	36 000	0	0	36 000
3	B4	1.2			Polgármesteri Hivatal működési bevételei	0	0	11 714	11 714
4	B4	1.3			Kisújszállás Város Önkormányzata bevételei	175 920	0	0	175 920
5	B4	1.5			Tulajdonosi bevételek	30 000	0	0	30 000
6	B4	1. Működési bevételek				241 920	0	11 714	253 634
7	B3	2.1.1			Magánszemélyek kommunális adója	0	0	34 000	34 000
8	B3	2.1			Vagyoni típusú adók	0	0	34 000	34 000
9	B3	2.2.1			Állandó jelleggel végzett iparüzési tevékenység után fizetett helyi iparüzési adó	284 488	44 260	17 025	345 773
10	B3	2.2.			Értékesítési és forgalmi adók	284 488	44 260	17 025	345 773
11	B3	2.3.1			Belföldi gépjárművek adójának a helyi önkormányzatot megillető része	12 318	0	11 682	24 000
12	B3	2.3			Gépjárműadók	12 318	0	11 682	24 000
13	B3	2.4.1			Tartózkodás után fizetett idegenforgalmi adó	6 000	0	0	6 000
14	B3	2.4.2			Talajterhelési díj	1 000	0	0	1 000
15	B3	2.4			Egyéb áruhasználati és szolgáltatási adók	7 000	0	0	7 000
16	B3	2.5.1			Környezetvédelmi bírság	1 762	0	0	1 762
17	B3	2.5.2			Szabálysértési pénz- és helyszíni bírság és a közlekedési szabályszegések után kiszabott közigazgatási bírság helyi önkormányzatot megillető része	500	0	0	500
18	B3	2.5.3			Igazgatási szolgáltatási díjak	0	0	0	0
19	B3	2.5.4			Egyéb bírság	1 000	0	0	1 000
20	B3	2.5			Egyéb közhatalmi bevételek	3 262	0	0	3 262
21	B3	2. Közhatalmi bevételek				307 068	44 260	62 707	414 035
22	B1	3.1.1			Helyi önkormányzatok működésének általános támogatása	62 326	0	130 351	192 677
23	B1	3.1.2			Települési önkormányzatok szociális és gyermekjóléti feladatainak támogatása	74 056	0	0	74 056
24	B1	3.1.3			Települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása	15 905	0	0	15 905
25	B1	3.1.4			Működési célú központosított előirányzatok	0	0	0	0
26	B1	3.1.5			Helyi önkormányzatok kiegészítő támogatásai	12 220	0	20 991	33 211
27	B1	3.1			Önkormányzat működési támogatásai	164 507	0	151 342	315 849
28	B1	3.2.1			Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár egyéb működési célú támogatásai államháztartáson belülről	0	0	0	0
29	B1	3.2.2			Polgármesteri Hivatal egyéb működési célú támogatásai államháztartáson belülről	0	0	14 554	14 554
30	B1	a.			Mezei őrszolgálat támogatása	5 400	0	0	5 400
31	B1	b.			Munkaerőpiaci alaptól közfoglalkoztatás támogatása	109 444	0	0	109 444
32	B1	c.			Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak pénzbeli támogatása és pótléka	7 000	0	0	7 000
33	B1	d.			OEP támogatás	1 246	0	0	1 246
34	B1	e.			Rendkívüli önkormányzati támogatás	41 605	0	0	41 605
35	B1	f.			Zöldítési és területalapú támogatás	1 387	0	0	1 387
36	B1	g.			Nagykun Bájl megrendezésének támogatása		350		350
37	B1	h.			Bursa Hungarica támogatás visszaautalása	23			23
		i.			Nyári diákmunka támogatása	1 492			1 492
		j.			Illegális hulladéklerakók felszámolására kapott támogatás	2 493			2 493
					TOP-5.3.1-16-JNI-2017-00006 Kistérségi projekt	20 575			20 575

I.cím
Önkormányzati összevont nettósított bevételek
és kiadások előirányzata

A	B	C	D	E	F	G	H	I
Rovatrend	Szám	Megnevezés	Kötelező feladatok	Önként vállalt feladatok	Államigazgatási feladatok	ÖSSZESEN		
38	B1	3.2.3	Kisújszállás Város Önkormányzata egyéb működési célú támogatásai államháztartáson belülről	190 665	350	0	191 015	
39	B1	3.2	Egyéb működési célú támogatások államháztartáson	190 665	350	14 554	205 569	
40	B1	3.3	Működési célú garancia- és kezességvállalásból származó megtérülések államháztartáson belülről	0	0	0	0	
41	B1	3.4	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése államháztartáson belülről	0	0	0	0	
42	B1	3.5	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök igénybevétele államháztartáson belülről	0	0	0	0	
43	B1	3.	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	355 172	350	165 896	521 418	
44	B6	4.1.1	Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár egyéb működési pénzeszköz-átvétele államháztartáson kívülről	230	0	0	230	
45	B6	4.1.2	Polgármesteri Hivatal működési pénzeszköz-átvétele államháztartáson kívülről	0	0	0	0	
46	B6	4.1.3	Kisújszállás Város Önkormányzata működési pénzeszköz-átvétele államháztartáson kívülről	0	0	0	0	
47	B6	4.1	Egyéb működési célú pénzeszköz-átvétel államh.kivülről	230	0	0	230	
48	B6	4.2	Működési célú garancia- és kezességvállalásból származó megtérülések államháztartáson kívülről	0	0	0	0	
49	B6	4.3	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése államháztartáson kívülről	49 000	0	0	49 000	
50	B6	4.4	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök igénybevétele államháztartáson kívülről	0	0	0	0	
51	B6	4.	Működési célú pénzeszköz átvétel	49 230	0	0	49 230	
52		I.	Működési bevételek	953 390	44 610	240 317	1 238 317	
53	B5	1.1.1	Immateriális javak értékesítése	0	0	0	0	
54	B5	1.1.2	Ingatlanok értékesítése	10 000	0	0	10 000	
55	B5	1.1.3	Egyéb tárgyi eszközök értékesítése	0	0	0	0	
56	B5	1.1.4	Részeseések értékesítése	100	0	0	100	
57	B5	1.1.5	Részeseések megszűnéséhez kapcsolódó bevételek	0	0	0	0	
58	B5	1.1	Tárgyi eszközök, immateriális javak értékesítése	10 100	0	0	10 100	
59	B5	1.	Felhalmozási bevételek	10 100	0	0	10 100	
60	B2	2.1.1	Központosított előirányzatokból fejlesztési célúak	0	0	0	0	
61	B2	2.1.2	Fejlesztési célú támogatások	0	0	0	0	
62	B2	2.1.	Egyéb felhalmozási célú támogatások államháztartáson	0	0	0	0	
63	B2	2.2.1	Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár egyéb felhalmozási célú támogatásai államháztartáson belülről	0	0	0	0	
64	B2	2.2.2	Polgármesteri Hivatal egyéb felhalmozási célú támogatásai államháztartáson belülről	0	0	0	0	
65	B2	a.	Kisérőgáz hasznosítása Kisújszálláson	20 000	0	0	20 000	
66	B2	b.	Márialakai településrész ivóvizellátása	54 411	0	0	54 411	
67	B2	c.	Bölcsőde fejlesztése	525 000	0	0	525 000	

1.cím
Önkormányzati összevont nettósított bevételek
és kiadások előirányzata

	A	B	C	D	E	F	G	H	I
	Rovatrend				Megnevezés	Kötelező feladatok	Önként vállalt feladatok	Államigazgatási feladatok	ÖSSZESEN
68	B2			d.	Dália telepi út felújítása és gépbeszerzés	93 986	0	0	93 986
69	B2			e.	Útfelújítási pályázat	30 000	0	0	30 000
70	B2			f.	Szociális Otthon energetikai fejlesztése	13 970	0	0	13 970
71	B2			g.	Szociális Otthon konyhafejlesztése	2 367	0	0	2 367
72	B2			h.	Játéksarnok építésének támogatása	275 000	0	0	275 000
73	B2			i.	I világháborús lovasszobor	2 500	0	0	2 500
74	B2			j.	TOP-5.3.1-16-JNI-2017-00006 Kistérségi projekt eszközbeszerzés	1 823	0	0	1 823
75	B2			k.	Partfal helyreállítás vis maior támogatás	6 543	0	0	6 543
76	B2			l.	Zártkertes pályázat (földút felújítás)	2 108	0	0	2 108
77	B2			m.	Papi Lajos Alkotóház	8 577	0	0	8 577
78	B2			n.	Víziközmű fejlesztési pályázat	100 000	0	0	100 000
79	B2			o.	Víztorony fedés rekonstrukció	2 719	0	0	2 719
80	B2			p.	Munkügyi Kp. támogatása	2 130	0	0	2 130
81	B2			r.	TOP-3.1.1-JNI-2016-00025 Kerékpáros fejlesztés Kisújszálláson	635	0	0	635
				s.	EFOP -1.2.11-16 Kisújszállás a te otthonod! Kisújszállás Város Önkormányzata egyéb felhalmozási célú támogatásai államháztartáson belülről	24 796	0	0	24 796
82	B2			2.2.3.		1 166 565	0	0	1 166 565
83	B2			2.2.	Egyéb felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	1 166 565	0	0	1 166 565
84	B2			2.3	Felhalmozási célú garancia- és kezességvállalásból származó megtérülések államháztartáson belülről	0	0	0	0
85	B2			2.4.	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése államháztartáson belülről	5 128	0	0	5 128
86	B2			2.5.	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök igénybevétele államháztartáson belülről	0	0	0	0
87	B2			2.	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	1 171 693	0	0	1 171 693
88	B7			3.1.1	Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár felhalmozási célú pénzeszköz átvétele	0	0	0	0
89	B7			3.1.2	Polgármesteri Hivatal felhalmozási célú pénzeszköz átvétele	0	0	0	0
90	B7			3.1.3	Kisújszállás Város Önkormányzata felhalmozási célú pénzeszköz átvétele	60 043	0	0	60 043
91	B7			3.1	Felhalmozási célú pénzeszköz átvétel ah. kívülről	60 043	0	0	60 043
92	B7			3.2	Felhalmozási célú garancia- és kezességvállalásból származó megtérülések államháztartáson kívülről	0	0	0	0
93	B7			3.3	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése államháztartáson kívülről	0	0	0	0
94	B7			3.4	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök igénybevétele államháztartáson kívülről	0	0	0	0
95	B7			3.	Felhalmozási célú pénzeszköz átvétel	60 043	0	0	60 043
96	B7	II.			Felhalmozási bevételek	1 241 836	0	0	1 241 836
97	B7	A.			Költségvetési bevételek összesen:	2 195 226	44 610	240 317	2 480 153
98	B8			1.1	Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár maradvány	5 594	0	0	5 594
99	B8			1.2	Polgármesteri Hivatal maradvány igénybevétele	0	0	8 592	8 592
100	B8			1.3	Kisújszállás Város Önkormányzata maradvány igénybevétele	208 106	0	0	208 106
101	B8			1.	Működési célú maradvány igénybevétele	213 700	0	8 592	222 292

I. cím
Önkormányzati összevont nettósított bevételek
és kiadások előirányzata

1	Rovatrend	A	B	C	D	E	F	G	H	I
102	B8				2.1	Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár maradvány igénybevétele	0	0	0	0
103	B8				2.2	Polgármesteri Hivatal maradvány igénybevétele	0	0	0	0
104	B8				2.3	Kisújszállás Város Önkormányzata maradvány igénybevétele	916 776	0	0	916 776
105	B8				2.	Felhalmozási célú maradvány igénybevétele	916 776	0	0	916 776
106	B8	III				Maradvány igénybevétele	1 130 476	0	8 592	1 139 068
107	B8	B				Költségvetési hiány belső finanszírozására szolgáló előző évek maradványának igénybevétele	1 130 476	0	8 592	1 139 068
108	B8		1.			Hitel, kölcsön felvétel államháztartáson kívülről	0	0	0	0
109	B8		2.			Belföldi értékpapírok bevételei	0	0	0	0
110	B8		3.			Belföldi finanszírozás bevételei	0	0	0	0
111	B8		4.			Külföldi finanszírozás bevételei	0	0	0	0
112	B8	IV				Működési célú finanszírozási bevételek	0	0	0	0
113	B8		1.			Hitel, kölcsön felvétel államháztartáson kívülről	498 584	0	0	498 584
114	B8		2.			Belföldi értékpapírok bevételei	0	0	0	0
115	B8		3.			Belföldi finanszírozás bevételei	0	0	0	0
116	B8		4.			Külföldi finanszírozás bevételei	0	0	0	0
117	B8	V.				Felhalmozási célú finanszírozási bevételek	498 584	0	0	498 584
118	B8	C				Finanszírozási bevételek összesen: (IV+V.)	498 584	0	0	498 584
119		D				BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (A+B+C)	3 824 286	44 610	248 909	4 117 805

KIADÁSOK

1	Rovatrend	A	B	C	D	E	F	G	H	I
2	K1				1.1	Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár	37 909	0	0	37 909
3	K1				1.2	Kisújszállási Polgármesteri Hivatal	0	0	167 746	167 746
4	K1				1.3	Kisújszállás Város Önkormányzata	153 479	1 000	0	154 479
5	K1		1.			Személyi juttatások	191 388	1 000	167 746	360 134
6	K2				2.1	Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár	9 093	0	0	9 093
7	K2				2.2	Kisújszállási Polgármesteri Hivatal	0	0	36 870	36 870
8	K2				2.3	Kisújszállás Város Önkormányzata	23 404	515	0	23 919
9	K2		2.			Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	32 497	515	36 870	69 882
10	K3				3.1	Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár	58 892	0	0	58 892
11	K3				3.2	Kisújszállási Polgármesteri Hivatal	18 415	0	40 293	58 708
12	K3				3.3	Kisújszállás Város Önkormányzata	515 157	42 245	0	557 402
13	K3		3.			Dologi kiadások	592 464	42 245	40 293	675 002
14	K5				4.1	Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár	5 400	0	0	5 400
15	K5				4.2	Kisújszállási Polgármesteri Hivatal	0	0	0	0
16	K5				4.3	Kisújszállás Város Önkormányzata	217 656	850	0	218 506
17	K5		4.			Egyéb működési célú kiadások	223 056	850	0	223 906
18	K4				5.1	Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár	0	0	0	0
19	K4				5.2	Kisújszállási Polgármesteri Hivatal	0	0	0	0
20	K4				5.3	Kisújszállás Város Önkormányzata	38 440	0	0	38 440
21	K4		5.			Ellátottak pénzbeli juttatásai	38 440	0	0	38 440
22	K5	I.				Működési kiadások	1 077 845	44 610	244 909	1 367 364
23	K6		1.			Beruházások	2 147 906	0	500	2 148 406
24	K7		2.			Felújítások	278 946	0	3 500	282 446
25	K8		3.			Egyéb felhalmozási célú kiadások	293 770	0	0	293 770
26	K8	II.				Felhalmozási kiadások	2 720 622	0	4 000	2 724 622

I.cím
Önkormányzati összevont nettósított bevételek
és kiadások előirányzata

1	A Rovatrend	B	C	D	E Megnevezés	F Kötelező feladatok	G Önként vállalt feladatok	H Államigazgatási feladatok	I ÖSSZESEN
27	K1-	K8	E		Költségvetési kiadások összesen:	3 798 467	44 610	248 909	4 091 986
28	K9	1			Hitel és kölcsöntörlesztés államháztartáson kívülre	0	0	0	0
29	K9	2			Belföldi értékpapírok kiadásai	0	0	0	0
30	K9	3			Belföldi finanszírozás kiadásai	10 993	0	0	10 993
31	K9	4			Külföldi finanszírozás kiadásai	0	0	0	0
32	K9	III			Működési célú finanszírozási kiadások	10 993	0	0	10 993
33	K9	1			Hitel és kölcsöntörlesztés államháztartáson kívülre	14 826	0	0	14 826
34	K9	2			Belföldi értékpapírok kiadásai	0	0	0	0
35	K9	3			Belföldi finanszírozás kiadásai	0	0	0	0
36	K9	4			Külföldi finanszírozás kiadásai	0	0	0	0
37	K9	IV			Felhalmozási célú finanszírozási kiadások	14 826	0	0	14 826
38	K9	V			Költségvetési többlet felhasználáshoz kapcsolódó finanszírozási kiadások	25 819	0	0	25 819
39	K9	F			Finanszírozási kiadások összesen:	25 819	0	0	25 819
40		G			KIADÁSOK ÖSSZESEN (E+F)	3 824 286	44 610	248 909	4 117 805
KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEK ÉS KIADÁSOK EGYENLEGE									
1					Költségvetési kiadások (E) és költségvetési bevételek (A) összesítésének egyenlege (E-A) KÖLTSÉGVETÉSI EGYENLEG	-1 603 241	0	-8 592	-1 611 833
2					Működési költségvetés egyenlege	-124 455	0	-4 592	-129 047
3					Felhalmozási költségvetés egyenlege	-1 478 786	0	-4 000	-1 482 786
KÖLTSÉGVETÉS EGYENLEGE									
1					Külső finanszírozású működési költségvetési hiány (G-D)	0	0	0	0
2					Költségvetési többlet (D-G)	0	0	0	0

Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár bevételei és kiadásai
2019. év

2. melléklet a 13/2019. (VIII. 29.) önkormányzati rendelethez

BEVÉTELEK						
A	B	C	D	E	F	
1	Szám	Megnevezés	Kötelező feladatok	Önként vállalt feladatok	Államigazgatási feladatok	ÖSSZESEN
2	1.	Működési bevételek	36 000	0	0	36 000
3	2.	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	0	0	0	0
4	3.	Működési célú pénzeszköz-átvétel	230	0	0	230
5	4.	MŰKÖDÉSI BEVÉTELEK (1+2+3)	36 230	0	0	36 230
6	5.	Felhalmozási bevételek	0	0	0	0
7	6.	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	0	0	0	0
8	7.	Felhalmozási célú pénzeszköz-átvétel	0	0	0	0
9	8.	FELHALMOZÁSI BEVÉTELEK (5+6+7)	0	0	0	0
10	9.	KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN (4+8)	36 230	0	0	36 230
11	10.	Maradvány igénybevétele működési célú	5 594	0	0	5 594
12	11.	Maradvány igénybevétele felhalmozási célú	0	0	0	0
13	12.	Önkormányzati támogatás	70 924	0	0	70 924
14	13.	BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (9+10+11+12)	112 748	0	0	112 748
KIADÁSOK						
A	B	C	D	E	F	
1	Szám	Megnevezés	Kötelező feladatok	Önként vállalt feladatok	Államigazgatási feladatok	ÖSSZESEN
2	1.	Személyi juttatások	37 909	0	0	37 909
3	2.	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	9 093	0	0	9 093
4	3.	Dologi kiadások	58 892	0	0	58 892
5	4.	Egyéb működési célú kiadások	5 400	0	0	5 400
6	5.	Ellátottak pénzbeli juttatásai	0	0	0	0
7	6.	MŰKÖDÉSI KIADÁSOK (1+2+3+4+5)	111 294	0	0	111 294
8	7.	Beruházások	1 454	0	0	1 454
9	8.	Felújítások	0	0	0	0
10	9.	Egyéb felhalmozási célú kiadások	0	0	0	0
11	10.	FELHALMOZÁSI KIADÁSOK (7+8+9)	1 454	0	0	1 454
12	11.	KIADÁSOK ÖSSZESEN (6+10)	112 748	0	0	112 748
13	12.	Intézmény részére járó központi támogatás	13 505	0	0	13 505
14	13.	Eltérés az önkormányzati támogatáshoz viszonyítva	57 419	0	0	57 419
15	14.	Éves engedélyezett létszámkeret (fő) (2018. január 1.)	12,50	0,00	0,00	12,50
16	15.	Közfoglalkoztatottak száma (fő)	0,00	0,00	0,00	0,00

Kisújszállási Polgármesteri Hivatal bevételei és kiadásai
2019. év

3. melléklet a 13/2019. (VIII. 29.) önkormányzati rendelethez

BEVÉTELEK						
	A	B	C	D	E	F
1	Szám	Megnevezés	Kötelező feladatok	Önként vállalt feladatok	Államigazgatási feladatok	ÖSSZESEN
2	1.	Működési bevételek	0	0	11 714	11 714
3	2.	Közhatalmi bevételek	0	0	0	0
4	3.	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	0	0	14 554	14 554
5	4.	Működési célú pénzeszköz-átvétel	0	0	0	0
6	5.	MŰKÖDÉSI BEVÉTELEK (1+2+3+4)	0	0	26 268	26 268
7	6.	Felhalmozási bevételek	0	0	0	0
8	7.	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	0	0	0	0
9	8.	Felhalmozási célú pénzeszköz-átvétel	0	0	0	0
10	9.	FELHALMOZÁSI BEVÉTELEK (6+7+8)	0	0	0	0
11	10.	KÖLTSEGVETÉSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN (5+9)	0	0	26 268	26 268
12	11.	Maradvány igénybevétele működési célú	0	0	8 592	8 592
13	12.	Maradvány igénybevétele felhalmozási célú	0	0	0	0
14	13.	Önkormányzati támogatás	18 415	0	214 049	232 464
15	14.	BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (10+11+12+13)	18 415	0	248 909	267 324
KIADÁSOK						
	A	B	C	D	E	F
1	Szám	Megnevezés	Kötelező feladatok	Önként vállalt feladatok	Államigazgatási feladatok	ÖSSZESEN
2	1.	Személyi juttatások	0	0	167 746	167 746
3	2.	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	0	0	36 870	36 870
4	3.	Dologi kiadások	18 415	0	40 293	58 708
5	4.	Egyéb működési célú kiadások	0	0	0	0
6	5.	Ellátottak pénzbeli juttatásai	0	0	0	0
7	6.	MŰKÖDÉSI KIADÁSOK (1+2+3+4+5)	18 415	0	244 909	263 324
8	7.	Beruházások	0	0	500	500
9	8.	Felújítások	0	0	3 500	3 500
10	9.	Egyéb felhalmozási célú kiadások	0	0	0	0
11	10.	FELHALMOZÁSI KIADÁSOK (7+8+9)	0	0	4 000	4 000
12	11.	KIADÁSOK ÖSSZESEN (6+10)	18 415	0	248 909	267 324
13	12.	Intézmény részére járó központi támogatás	18 415	0	126 500	144 915
14	13.	Eltérés az önkormányzati támogatáshoz viszonyítva	0	0	87 549	87 549
15	14.	Eves engedélyezett létszámkeret (fő)(2018. január 1)	0,00	0,00	45,50	45,50
16	15.	Közfoglalkoztatottak száma (fő)	0,00	0,00	0,00	0,00

Kisújszállás Város Önkormányzatának bevételei és kiadásai
2019. év

4. melléklet a 13/2019. (VIII. 29.) önkormányzati rendelethez

BEVÉTELEK						
	A	B	C	D	E	F
1	Szám	Megnevezés	Kötelező feladatok	Önként vállalt feladatok	Államigazgatási feladatok	ÖSSZESEN
2	1.	Működési bevételek	205 920	0	0	205 920
3	2.	Közhatalmi bevételek	307 068	44 260	62 707	414 035
4	3.	Állami hozzájárulások	164 507	0	151 342	315 849
5	4.	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	190 665	350	0	191 015
6	5.	Működési célú pénzeszköz-átvétel	49 000	0	0	49 000
7	6.	MŰKÖDÉSI BEVÉTELEK (1+2+3+4+5)	917 160	44 610	214 049	1 175 819
8	7.	Felhalmozási bevételek	10 100	0	0	10 100
9	8.	Felhalmozási célú központi támogatás	0	0	0	0
10	9.	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	1 171 693	0	0	1 171 693
11	10.	Felhalmozási célú pénzeszköz-átvétel	60 043	0	0	60 043
12	11.	FELHALMOZÁSI BEVÉTELEK (7+8+9+10)	1 241 836	0	0	1 241 836
13	12.	KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN (6+11)	2 158 996	44 610	214 049	2 417 655
14	13.	Maradvány igénybevétele működési célú	208 106	0	0	208 106
15	14.	Maradvány igénybevétele felhalmozási célú	916 776	0	0	916 776
16	15.	MARADVÁNY IGÉNYBEVÉTELE (13+14)	1 124 882	0	0	1 124 882
17	16.	Működési célú finanszírozási bevételek	0	0	0	0
18	17.	Felhalmozási célú finanszírozási bevételek	498 584	0	0	498 584
19	18.	FINANSZÍROZÁSI BEVÉTELEK (16+17)	498 584	0	0	498 584
20	19.	BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (12+15+18)	3 782 462	44 610	214 049	4 041 121
KIADÁSOK						
	A	B	C	D	E	F
1	Szám	Megnevezés	Kötelező feladatok	Önként vállalt feladatok	Államigazgatási feladatok	ÖSSZESEN
2	1.	Személyi juttatások	153 479	1 000	0	154 479
3	2.	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	23 404	515	0	23 919
4	3.	Dologi kiadások	515 157	42 245	0	557 402
5	4.	Egyéb működési célú kiadások	217 656	850	0	218 506
6	5.	Ellátottak pénzbeli juttatásai	38 440	0	0	38 440
7	6.	MŰKÖDÉSI KIADÁSOK (1+2+3+4+5)	948 136	44 610	0	992 746
8	7.	Intézményi beruházási kiadások	2 146 452	0	0	2 146 452
9	8.	Felújítások	278 946	0	0	278 946
10	9.	Egyéb felhalmozási célú kiadások	293 770	0	0	293 770
11	10.	FELHALMOZÁSI KIADÁSOK (7+8+9)	2 719 168	0	0	2 719 168
12	11.	KÖLTSÉGVETÉSI KIADÁSOK ÖSSZESEN(6+10)	3 667 304	44 610	0	3 711 914
13	12.	KÖLTSÉGVETÉSI SZERVEK FINANSZÍROZÁSA	89 339	0	214 049	303 388
14	13.	Működési célú finanszírozási kiadások	10 993	0	0	10 993
15	14.	Felhalmozási célú finanszírozási kiadások	14 826	0	0	14 826
16	15.	FINANSZÍROZÁSI KIADÁSOK (12+13+14)	115 158	0	214 049	329 207
17	16.	KIADÁSOK ÖSSZESEN: (11+15)	3 782 462	44 610	214 049	4 041 121
18	17.	Éves engedélyezett létszámkeret (fő)(2018. január 1.)	7,00	0,00	0,00	7,00
19	18.	Közfoglalkoztatottak száma (fő)	85,00	0,00	0,00	85,00

6. cím
1.-2.-3. alcím
Tartalékok

5. melléklet a 13/2019. (VIII. 29.) önkormányzati rendelethez

A		B	C
1	szám	Megnevezés	2019. évi előirányzat
2	1.	Evközi többletfeleladatok, jogszabályváltozások miatti költségek fedezetére	10 000
3	2.	Úrépítés többletköltségére és központi támogatás visszafizetésére felhasználás	-8 097
4		Általános tartalék összesen	1 903

2. alcím Működési céltartalék

A		B	C
1	szám	Megnevezés	2019. évi előirányzat
2	1.	Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár érdekeltségű pályázat saját erő biztosítás	400
3	2.	Intezmények részére elkülönített bérrendezési keret	0
4		Működési céltartalék összesen:	400

3. alcím Felhalmozási céltartalék

A		B	C
1	szám	MEGNEVEZÉS	2019. évi előirányzat
2	1.		0
3		Felhalmozási céltartalék összesen:	0

6. melléklet a 13/2019. (VIII. 29.) önkormányzati rendelethez

8. cím
Felhalmozási kiadások
I. alcím

I	A Szám	B M e g n e v e z é s	C 2019. évi előirányzat	D B e r e h a z á s í f e l a d a t o k						E F e d e z e t			J Marad- vány	
				D Árvtér összeg	E Pályázat	F Állami támogatás	G Saját erő	H ÁFA vissza- terülés	I Fejlesztési céllal	F Állami támogatás	G Saját erő	H ÁFA vissza- terülés		I Fejlesztési céllal
1														
2														
3														
4	1.1	Könyv. beszerzés	1 454	0	0	1 454	0	0	0	0	0	0	0	0
5		Összesen:	1 454	0	0	1 454	0	0	0	0	0	0	0	0
6	2.1	Forgóeszköz cseréje, egyéb kis értékű eszközbeszerzés	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7		Összesen:	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8														
9														
10	3.1	Új induló beruházások előkészítési költségei	1 218	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	3.2	TOP-3.2.2-JN1-2016-00010 Kistérség és napenergia hasznosítása Kesztyűzálláson	301 803	0	20 000	0	0	0	1 218	0	0	0	0	203 324
12	3.3	TOP-3.2.1-JN1-2016-00019 Szecebis Orfium energetikai megújítása	185 884	0	13 970	0	0	0	22 326	56 153	0	0	0	105 947
13	3.4	TOP-3.2.1-JN1-2016-00021 Városhaza energetikai megújítása	234 646	0	0	0	0	0	0	0	0	65 967	0	186 374
14	3.5	TOP-4.2.1-15-JN1-2016-00017 Szociális otthon könyvtárfejlesztése	242 245	0	2 367	0	0	5 128	0	0	153 778	0	0	80 972
15	3.6	TOP-1.1.1-15-JN1-2016-00006 Északi ipartelep fejlesztése	328 629	0	0	0	0	-58 853	0	0	14 766	0	0	372 716
16	3.7	TOP-1.4.1-15-JN1-2016-00025 Böbcse építése Kesztyűzálláson	552 616	0	300 000	225 000	0	0	27 616	0	0	0	0	0
17	3.8	EFOP-1.2.1-16 Kiszállás a te otthonod!	18 023	0	0	0	0	0	6 210	0	0	0	0	11 813
18	3.9	TOP-5.3.1-16-JN1-2017-00016 Kistérségi projekt eszközbeszerzés	1 823	0	1 823	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	3.10	VP6-7.2.1-4-17 Mártalaka településrész egyszétes ivóvízszelő tárcsáinak ellátása	58 378	0	54 411	0	0	0	0	0	0	3 967	0	0
20	3.11	Erdőtelepítés	2 482	0	0	0	0	2 482	0	0	0	0	0	0
21	3.12	Új gyótvízves medence építése a Kumánia Gyógyfürdő fürdőterület emelése	49 600	0	0	0	0	0	49 600	0	0	0	0	0
22	3.13	Meglévő játszótérekben a javíthatatlan elemek cseréje és Süssi játszótérhez eszköz beszerzés	2 774	0	0	0	0	0	2 774	0	0	0	0	0
23	3.14	Egyéb kis értékű tárgyi eszközök beszerzése	2 782	0	0	0	0	0	2 635	0	0	0	0	0
24	3.15	Városhaza fejlesztési pályázat	154 620	0	100 000	0	0	0	0	35 648	0	0	0	18 972
25	3.16	Vigadó napfény beruházás	14 458	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14 458
26	3.17	Köznevelési program keretében beszerzett eszközök	2 130	0	2 130	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27	3.18	Térközbiztonsági Erősebbé	2 341	0	0	0	0	0	2 341	0	0	0	0	0
28		Összesen:	2 146 452	0	494 701	225 000	0	35 861	119 417	424 852	0	0	0	846 621
29		MINDÖSSZESEN:	2 148 406	0	494 701	225 000	0	35 861	119 417	424 852	0	0	0	846 621

7. melléklet a 13/2019. (VIII. 29.) önkormányzati rendelethez.

8. cím
Felhalmozási kiadások
2. alcím

Felújítási feladatok célonként

A	B	C	D	E	F	F e d e z e t				
						G	H	I	J	
1	szám	2019. évi előirányzat	Átvett összeg	Pályázat	Állami támogatás	Saját erő	ÁFA vissza-térítés	Fejlesztési célhitel	Marad-vány	
2	Megnevezés									
3		1. Kiszármazási Művelődési Központ és Könyvtár felújítási előirányzatai célonként								
4	1.1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Összesen:	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6		2. Polgármesteri Hivatal felújítási előirányzatai célonként								
7	2.1	3 500	0	0	0	0	0	0	0	0
8		3 500	0	0	0	0	0	0	0	0
9		3. Városi önkormányzat felújításai célonként								
10	3.1	60 118	0	24 796	0	0	0	11 349	23 973	
11	3.2	103 935	0	93 986	0	0	0	9 949	0	
12	3.3	40 000	0	30 000	0	0	0	10 000	0	
13	3.4	8 577	0	8 577	0	0	0	0	0	
14	3.5	6 470	0	2 500	0	3 970	0	0	0	
15	3.6	19 773	0	6 543	0	0	0	6 273	6 957	
16	3.7	11 579	0	2 108	0	0	0	0	9 471	
17	3.8	10 333	0	0	0	8 532	1 801	0	0	
18	3.9	18 161	0	2 719	0	0	3 861	0	11 581	
19	Összesen:	278 946	0	171 229	0	12 502	5 662	37 571	51 982	
20		282 446	0	171 229	0	12 502	5 662	37 571	51 982	

8. melléklet a 13/2019. (VIII. 29.) önkormányzati rendelethez

A 28/2014. (X. 21.) önkormányzati rendelet 1. melléklete a következők szerint módosul:

„011130 Önkormányzatok és önkormányzati hivatalok jogalkotó és általános igazgatási tevékenysége
 011220 Adó-, vám- és jövedéki igazgatás
 013330 Pályázat- és támogatáskezelés, ellenőrzés
 013350 Az önkormányzati vagyonnal való gazdálkodással kapcsolatos feladatok
 016080 Kiemelt állami és önkormányzati rendezvények
 031030 Közterület rendjének fenntartása
 041231 Rövid időtartamú közfoglalkoztatás
 041232 Start-munka program - Téli közfoglalkoztatás
 041233 Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás
 041236 Országos közfoglalkoztatási program
 041237 Közfoglalkoztatási mintaprogram
 042220 Erdőgazdálkodás
 045120 Út, autópálya építése
 045160 Közutak, hidak, alagutak üzemeltetése, fenntartása
 047410 Ár- és belvízvédelemmel összefüggő tevékenységek
 049010 Máshova nem sorolt gazdasági ügyek
 051030 Nem veszélyes (települési) hulladék vegyes (ömlesztett) begyűjtése, szállítása, átrakása
 051040 Nem veszélyes hulladék kezelése, ártalmatlanítása
 062020 Településfejlesztési projektek és támogatásuk
 064010 Közvilágítás
 066010 Zöldterület-kezelés
 066020 Város-, községgazdálkodási egyéb szolgáltatások
 072112 Háziorvosi ügyeleti ellátás
 072311 Fogorvosi alapellátás
 074020 Sportolók sportegészségügyi vizsgálata, felügyelete, ellenőrzése
 074031 Család és nővédelmi egészségügyi gondozás
 074032 Ifjúság-egészségügyi gondozás
 074040 Fertőző megbetegedések megelőzése, járványügyi ellátás
 074051 Nem fertőző megbetegedések megelőzése
 074054 Komplex egészségfejlesztő, prevenciós programok
 081030 Sportlétesítmények, edzőtáborok működtetése és fejlesztése
 081041 Versenysport- és utánpótlás-nevelési tevékenység és támogatása
 081043 Iskolai, diáksport-tevékenység és támogatása
 081045 Szabadidősport- (rekreációs sport-) tevékenység és támogatása
 081061 Szabadidős park, fürdő és strandszolgáltatás
 083030 Egyéb kiadói tevékenység
 084070 A fiatalok társadalmi integrációját segítő struktúra, szakmai szolgáltatások fejlesztése, működtetése
 086030 Nemzetközi kulturális együttműködés
 086090 Egyéb szabadidős szolgáltatás
 096015 Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
 042130 Növénytermesztés, állattenyésztés és kapcsolódó szolgáltatások
 104037 Intézményen kívüli gyermekétkeztetés”

Eredménye	Voks:	Szav%	Össz% Képviselő
Igen	12	100.00	100.00 12
Nem	0	0.00	0.00 0
Tartózkodik	0	0.00	0.00 0
Szavazott	12	100.00	100.00 12
Nem szavazott	0		0.00 0
Távol	0		0.00 0
Összesen	12		100.00 12

Megjegyzés:

Név	Voks	Frakció
Demeter Jánosné	Igen	-
Dr. Ducza Lajos	Igen	-
Hermeccziné Balogh Klára	Igen	-
Juhász Attila Béla	Igen	-
Kecze István	Igen	-
Kui Lajos	Igen	-
Molnár Imre	Igen	-
Szarvák Márton	Igen	-
Szepesi Jenő	Igen	-
Tatár Zoltán	Igen	-
Tóth Gyula	Igen	-
Tuka Antal	Igen	-

4766

Száma: 2019.08.29/4/0/A/KT

-----5. Napirendi pont-----

Előterjesztés Kisújszállás város Településrendezési eszközeinek Dévaványai út mellett létrejövő naperóműpark megvalósításával összefüggő 2019. évi 1. módosítás partnerségi véleményezési szakaszának lezárására

-----Időkorlátozás nélküli //Méretlen-----

Kecze István: Szóbeli kiegészítésnek ad helyt.

Előterjesztő_5 Zsemberi István: Szóbeli kiegészítésében elmondja, hogy az előterjesztésben három határozati javaslat van. Mielőtt beadják az állami főépítésznek a tárgyalásos eljárásra a rendezési terv módosítását a napelemparkkal kapcsolatosan, feladataik vannak. Egyrészt le kellett folytatni egy helyi partnerségi egyeztetést a szabályoknak megfelelően, ezt az egyeztetési folyamatot egy határozattal kell lezárni. Dönteni kell arról, hogy az előírás szerint környezeti értékelést szükséges-e készíteni, vagy sem. A jogszabály azt mondja, hogyha új terv készül, akkor kell, ha módosítás van, akkor államigazgatási szerveket kell megkérdezni. A harmadik határozat az állami főépítész előzetes megkeresése. Jelezte, hogy a kiemelt fejlesztési terület határvonalát módosítsák. A partnerségi véleményezésről írt az előterjesztésben, ez lezajlott. Olyan vélemény, ami alapján módosítani kellene, nem érkezett be.

A második határozati javaslatához kell egy kiegészítést tennie, mely a környezeti értékeléssel kapcsolatos. A határozati javaslat szövegébe be kellene szűrni két szót, miszerint „Kisújszállás Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a beérkezett szakhatósági állásfoglalások, *valamint előzmények* alapján úgy dönt, hogy...”. Ezt azért szükséges beszűrni, mert beérkezett minden vélemény azzal kapcsolatosan, hogy szükséges-e, vagy sem környezeti értékelés, kivéve a Hortobágyi Nemzeti Parké. Megérkezett a kormányhivatal környezetvédelmi felügyeletének a véleménye, hogy szerintük sem szükséges környezeti értékelés. Viszont a Hortobágyi Nemzeti Park múlt héten jelezte, hogy környezeti értékelés készítését tartja szükségesnek. Mire megkeresték őket azzal a kéréssel, hogy az előzményekre való tekintettel ne kelljen környezeti értékelést lefolytatni, beleegyeztek. Ígéretük szerint a vezetőség ülésén megtárgyalták az ügyet, most érkezett a visszajelzés, hogy változatlanul hagyják a véleményüket. Tudomásul vették a tájékoztatást, hogy a képviselő-testületnek van joga arról

dönteni, hogy szükséges-e a környezeti értékelés, vagy sem, ezt a jogszabály a képviselő-testület feladatává és felelősségévé teszi azzal, hogy kötelességük az ellentétes véleményt adó államigazgatási szervet megkeresni és megpróbálni őket más véleményre sarkallni. Ők ezt nem tették meg, viszont a képviselő-testületnek joga van úgy dönteni, ahogy azt legjobb belátása szerint jónak tartja.

A harmadik határozati javaslattal kapcsolatosan elmondja, hogy a képviselő-testület tavaly hozott egy döntést arról, hogy mi számít kiemelt fejlesztési területnek, azért, hogy ezt a tárgyalásos eljárást le lehessen folytatni. Amikor az állami főépítész megnézte az előzetes anyagot, látta, hogy egy nagyobb egységet jelöltek ki a rendezési tervben. Azt kérte, hogy a kiemelt fejlesztési területről szóló határozat szó szerint azt a területet határolja körbe, melyet a rendezési terv tartalmaz. Így a délen határoló csatornáig visszavették a területet, mert azt egyébként sem érinti. Azt a területegységet lehatárolták körbe pontosan és ez lett a kiemelt fejlesztési terület. Az állami főépítész csak akkor fogadja be az anyagot, hogyha pontosan megegyezik a lehatárolás.

☐☐**Kecze István:** További szóbeli kiegészítés nem lévén kéri a bizottsági határozatok ismertetését.

☐☐**Molnár Imre:** Ismerteti a bizottsági határozatokat:

114/2019. (VIII. 27.) számú /P./ bizottsági határozat

településrendezési termódosítás véleményezési szakaszának lezárásáról

Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének Pénzügyi és Gazdálkodási Bizottsága a településrendezési termódosítás véleményezési szakaszának lezárásáról szóló határozati javaslatot **előterjesztés szerinti formában** elfogadásra javasolja a képviselő-testületnek.

115/2019. (VIII. 27.) számú /P./ bizottsági határozat

a készülő településrendezési termódosítással kapcsolatosan a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendeletben megfogalmazott környezeti vizsgálat (környezeti értékelés) szükségességéről vagy szükségtelenségéről

Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének Pénzügyi és Gazdálkodási Bizottsága a készülő településrendezési termódosítással kapcsolatosan a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendeletben megfogalmazott környezeti vizsgálat (környezeti értékelés) szükségességéről vagy szükségtelenségéről szóló határozati javaslatot **előterjesztés szerinti formában** elfogadásra javasolja a képviselő-testületnek.

116/2019. (VIII. 27.) számú /P./ bizottsági határozat

a dévaványai út mellett létrejövő naperőmű megvalósítása kiemelt fejlesztési területté nyilvánítás kiegészítéséről

Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének Pénzügyi és Gazdálkodási Bizottsága a dévaványai út mellett létrejövő naperőmű megvalósítása kiemelt fejlesztési területté nyilvánítás kiegészítéséről szóló határozati javaslatot **előterjesztés szerinti formában** elfogadásra javasolja a képviselő-testületnek.

☐☐**Kecze István:** Kérdéseknek ad helyt.

-----Kérdések-----

☐☐**Molnár Imre:** Kérdése főépítész úrtól, hogy mikor kezdődnek meg az építkezési munkák a napelemparkkal kapcsolatosan? Van ezzel kapcsolatosan elképzelés?

☐☐**Előterjesztő_5 Zsemberi István:** *Molnár Imre képviselő úr kérdésére válaszolva elmondja, hogy ezt sajnos pontosan nem tudja. Elmondja, hogy még a héten, vagy a jövő hét elején az állami főépítésznek beadják az anyagot. Neki össze kell hívnia még szeptemberben a tárgyalásos eljárást. Ha rendben zajlanak a dolgok – és remélhetőleg így lesz – akkor szeptemberben a képviselő-testület elé kerülhet a rendezési terv jóváhagyásra. Ez azt jelenti, hogy utána következő napon lesz hatályos. A beruházó már építési engedélyt kapott. A jogszabály azt mondja ki, hogy a beruházó építési engedélyt kérhet, meg is valósíthatja, be is üzemeltetheti és működtetheti is a beruházást. Neki az a feladata, hogy egy éven belül az érintett területnek történjen meg az olyan jellegű településrendezési termódosítása, mely az előírás. Ez a folyamat azért indult el most és azért próbálják október elejéig befejezni, mert nem volt egyértelmű a jogszabályban, hogy mi számít egy évnak. Tavaly október elején volt egy indító pont, a legkorábbi időpontban szeretnék ezt lerendezni. Annyit tudnak, hogy a trafóállomás az elsődleges, amit szeretnének megvalósítani. Ha ez stabil, utána indulhat a napelempark építése.*

☐☐ **Előterjesztő 3** Kiss Endre: A választ kiegészítve elmondja, hogy a beruházó tervei szerint szeretnék 2020. június 30-ig felépíteni a trafóállomást és 63 darabot a 100 darab erőműből. A maradék 37 darabot pedig 2021. június 30-ig tervezik. Ezek tervezett dátumok, melyek természetesen változhatnak. Jelen pillanatban az E-ON-nal zajlanak a beruházó egyeztetései a trafóállomás beruházásáról. Ennek a függvénye minden. Amíg nincs trafóállomás, addig nem lehetséges a hálózatra táplálás, addig felesleges naperőművet építeni.

☐☐ **Kecze István:** Elmondja, hogy a kivitelező a következő Kisbíróban tájékoztatni fogja a lakosságot a beruházásról, annak részleteiről, céljairól és hasznáról. Ebben nem csak az önkormányzatnak, hanem a lakosságnak is ki fogja emelni a hasznosítás pozitív oldalait. További kérdés, vélemény és hozzászólás nem lévén szavazásra teszi föl a településrendezési tervmódosítás véleményezési szakaszának lezárásáról szóló határozati javaslatot, előterjesztés szerinti formában.

-----Hozzászólások-----

Szavazás eredménye

#: 4767 Száma: 19.08.29/5/0/A/KT
 Ideje: 2019 augusztus 29 13:29
 Típusa: Nyílt
Határozat; Elfogadva
 Egyszerű

156/2019. (VIII. 29.) számú önkormányzati határozat településrendezési tervmódosítás véleményezési szakaszának lezárásáról

Kisújszállás Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Településrendezési eszközeinek a Dévaványai út déli oldalán létesülő napelemparkhoz kapcsolódó 2019. évi 1. számú módosításának 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet szerinti – partnerségi véleményezési szakaszát lezártnak tekinti.

A módosításról megtartott lakossági fórumon, illetve az azt követően rendelkezésre álló idő alatt módosítást igénylő javaslat nem érkezett.

A képviselő-testület felhatalmazza Zsemberi István főépítést, hogy az elkészült tervdokumentációt, a tárgyalásos eljárás lefolytatása céljából, az állami főépítész elé terjessze.

Végrehajtásért felelős: Zsemberi István főépítész,
Határidő: 2019. szeptember 15.
Hivatali felelős: Dr. Szél András aljegyző

Erről értesül:

1. Kecze István polgármester
2. Dr. Varga Zsolt jegyző
3. Városfejlesztési és -Üzemeltetési osztály
5. Zsemberi István városi főépítész
6. beruházó

Eredménye	Voks:	Szav%	Össz%	Képviselő
Igen	12	100.00	100.00	12
Nem	0	0.00	0.00	0
Tartózkodik	0	0.00	0.00	0
Szavazott	12	100.00	100.00	12
Nem szavazott	0		0.00	0
Távol	0		0.00	0
Összesen	12		100.00	12

Megjegyzés:

Név	Voks	Frakció
Demeter Jánosné	Igen	-
Dr. Ducza Lajos	Igen	-
Hermeccziné Balogh Klára	Igen	-
Juhász Attila Béla	Igen	-
Kecze István	Igen	-
Kui Lajos	Igen	-
Molnár Imre	Igen	-
Szarvák Márton	Igen	-
Szepesi Jenő	Igen	-
Tatár Zoltán	Igen	-
Tóth Gyula	Igen	-
Tuka Antal	Igen	-

4767

Szám: 2019.08.29/5/0/A/KT

Kecze István: Szavazásra teszi föl a készülő településrendezési tervmódosítással kapcsolatosan a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendeletben megfogalmazott környezeti vizsgálat (környezeti értékelés) szükségességéről vagy sürgősségéről szóló határozati javaslatához érkezett módosító javaslatot.

Szavazás eredménye

#: 4768 Szám: 19.08.29/5/0/A/KT

Ideje: 2019 augusztus 29 13:30

Típusa: Nyílt

Határozat; Elfogadva

Egyszerű

157/2019. (VIII. 29.) számú önkormányzati határozat módosító javaslatról a készülő településrendezési tervmódosítással kapcsolatosan a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendeletben megfogalmazott környezeti vizsgálat (környezeti értékelés) szükségességéről vagy sürgősségéről szóló határozati javaslatához

Kisújszállás Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a készülő településrendezési tervmódosítással kapcsolatosan a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendeletben megfogalmazott környezeti vizsgálat (környezeti értékelés) szükségességéről vagy sürgősségéről szóló határozati javaslatot az alábbiak szerint egészíti ki:

„Kisújszállás Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a beérkezett szakhatósági állásfoglalások, valamint előzmények alapján, az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 1. § (3) bekezdése szerint, a rendelet 4. § (1) és (2) bekezdésében előírtakat figyelembe véve kinyilvánítja, hogy a Dévaványai út déli oldalán létesülő napelemparkhoz kapcsolódó 2019. évi 1. számú Településrendezési eszközeinek módosítás során, külön környezeti vizsgálat elkészítését nem tartja szükségesnek.”

Végrehajtásért felelős: Kecze István polgármester**Határidő:** 2019. augusztus 29.

Erről értesül:

1. Kisújszállás Város Önkormányzatának Képviselő-testülete
2. Dr. Varga Zsolt jegyző

Eredménye	Voks:	Szav%	Össz%	Képviselő
Igen	12	100.00	100.00	12
Nem	0	0.00	0.00	0
Tartózkodik	0	0.00	0.00	0
Szavazott	12	100.00	100.00	12
Nem szavazott	0		0.00	0

Távol	0	0.00	0
Összesen	12	100.00	12

Megjegyzés:

Név	Voks	Frakció
Demeter Jánosné	Igen	-
Dr. Ducza Lajos	Igen	-
Hermeccziné Balogh Klára	Igen	-
Juhász Attila Béla	Igen	-
Kecze István	Igen	-
Kui Lajos	Igen	-
Molnár Imre	Igen	-
Szarvák Márton	Igen	-
Szepesi Jenő	Igen	-
Tatár Zoltán	Igen	-
Tóth Gyula	Igen	-
Tuka Antal	Igen	-

4768

Száma: 2019.08.29/5/0/A/KT

Kecze István: Szavazásra teszi föl a készülő településrendezési termódosítással kapcsolatosan a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendeletben megfogalmazott környezeti vizsgálat (környezeti értékelés) szükségességéről vagy süükségtelenségéről szóló határozati javaslatot, előterjesztés szerinti formában.

Szavazás eredménye

#: 4769 Száma: 19.08.29/5/0/A/KT

Ideje: 2019 augusztus 29 13:30

Típusa: Nyílt

Határozat; Elfogadva

Egyszerű

158/2019. (VIII. 29.) számú önkormányzati határozat

a készülő településrendezési termódosítással kapcsolatosan a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendeletben megfogalmazott környezeti vizsgálat (környezeti értékelés) süükségtelenségéről vagy süükségtelenségéről

Kisújszállás Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a beérkezett szakhatósági állásfoglalások valamint előzmények alapján, az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 1. § (3) bekezdése szerint, a rendelet 4. § (1) és (2) bekezdésében előírtakat figyelembe véve kinyilvánítja, hogy a Dévaványai út déli oldalán létesülő napelemparkhoz kapcsolódó 2019. évi 1. számú Településrendezési eszközeinek módosítás során, külön környezeti vizsgálat elkészítését nem tartja süükségtelenségnek.

Végrehajtásért felelős: Zsemberi István főépítész

Határidő: 2019. szeptember 15.

Hivatali felelős: Dr. Szél András aljegyző

Erről értesül:

1. Kecze István polgármester
2. Dr. Varga Zsolt jegyző
3. Városfejlesztési és -Üzemeltetési osztály
5. Zsemberi István városi főépítész
6. beruházó

<u>Eredménye</u>	<u>Voks:</u>	<u>Szav%</u>	<u>Össz% Képviselő</u>
Igen	12	100.00	100.00 12
Nem	0	0.00	0.00 0

Tartózkodik	0	0.00	0.00	0
Szavazott	12	100.00	100.00	12
Nem szavazott	0		0.00	0
Távol	0		0.00	0
Összesen	12		100.00	12

Megjegyzés:

Név	Voks	Frakció
Demeter Jánosné	Igen	-
Dr. Ducza Lajos	Igen	-
Hermeccziné Balogh Klára	Igen	-
Juhász Attila Béla	Igen	-
Kecze István	Igen	-
Kui Lajos	Igen	-
Molnár Imre	Igen	-
Szarvák Márton	Igen	-
Szepesi Jenő	Igen	-
Tatár Zoltán	Igen	-
Tóth Gyula	Igen	-
Tuka Antal	Igen	-

4769

Szám: 2019.08.29/5/0/A/KT

Kecze István: Szavazásra teszi föl a dévaványai út mellett létrejövő naperómű megvalósítása kiemelt fejlesztési területté nyilvánítás kiegészítéséről szóló határozati javaslatot, előterjesztés szerinti formában.

Szavazás eredménye

#: 4770 Szám: 19.08.29/5/0/A/KT

Ideje: 2019 augusztus 29 13:31

Típusa: Nyílt

Határozat; Elfogadva

Egyszerű

**159/2019. (VIII. 29.) számú önkormányzati határozat
a dévaványai út mellett létrejövő naperómű megvalósítása kiemelt fejlesztési területté nyilvánítás kiegészítéséről**

Kisújszállás Város Képviselő-testülete a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet a 32. §. 6 c) pontja alapján a 2019. évi 1. számú Településrendezési tervmódosításhoz kapcsolódóan **kiemelt fejlesztési területté nyilvánítja**, a Kisújszállás Város Önkormányzata 77/2018. (III. 29.) határozatban foglaltakon túl, a beruházások megvalósítása érdekében, az alábbi területeket is:

A területet északi oldalon határoló Dévaványai út- keleten és délen határoló 0746 Hrsz-ú – 0750 csatornák, valamint a területet nyugati oldalon határoló 0749 Hrsz- út által határolt területet.

Végrehajtásért felelős: Zsemberi István főépítész**Határidő:** 2019. szeptember 15.**Hivatali felelős:** Dr. Szél András aljegyző

Erről értesül:

1. Kecze István polgármester
2. Dr. Varga Zsolt jegyző
3. Városfejlesztési és -Üzemeltetési osztály
5. Zsemberi István városi főépítész

6. beruházó

Eredménye	Voks:	Szav%	Össz%	Képviselő
Igen	12	100.00	100.00	12
Nem	0	0.00	0.00	0
Tartózkodik	0	0.00	0.00	0
Szavazott	12	100.00	100.00	12
Nem szavazott	0		0.00	0
Távol	0		0.00	0
Összesen	12		100.00	12

Megjegyzés:

Név	Voks	Frakció
Demeter Jánosné	Igen	-
Dr. Ducza Lajos	Igen	-
Hermeccziné Balogh Klára	Igen	-
Juhász Attila Béla	Igen	-
Kecze István	Igen	-
Kui Lajos	Igen	-
Molnár Imre	Igen	-
Szarvák Márton	Igen	-
Szepesi Jenő	Igen	-
Tatár Zoltán	Igen	-
Tóth Gyula	Igen	-
Tuka Antal	Igen	-

4770

Száma: 2019.08.29/5/0/A/KT

-----6. Napirendi pont-----

Előterjesztés Kisújszállás város turisztikai stratégiájának vita- és munkaanyagára

-----Időkorlátozás nélküli //Méretlen-----

Kecze István: Szóbeli kiegészítésnek ad helyt.

Dr. Kovács Tibor: Szóbeli kiegészítésében elmondja, hogy nagy örömmel és izgalommal terjeszti a turisztikai stratégia munka- és vita anyagát a testület elé. Úgy gondolja, hogy éppen időben vannak. Aki egy kicsit is érdeklődik, valamint látja a folyamatokat, az érzékeli, hogy mind világszinten, mint Magyarországon a turizmus egy nagyon fontos iparág, ennek jelentősége egyre fokozódik. Itthon is hallják, hogy már lassan egy évtizede minden egyes újabb év rekord év, bár ezt az eredményt árnyalni kell. Tudják azt, hogy vannak az országban kiemelt desztinációk, Budapest a csúcs, de van pár vidéki is. Az érem másik oldala, hogy bizonyos nagyon jó adottságokkal rendelkező vidékek még nem tartanak ott, ahol tarthatnának, több ok miatt sem. Ez az egyik oka annak, hogy el kell, hogy készítsék Kisújszállás turisztikai fejlesztési stratégiáját. Manapság a turisták már nem tucat-termékekre vágynak, hanem egyediségekre, különlegességekre és ezeket hajlandók is megfizetni. Összetett élményeket várnak. Kisújszállásnak két olyan különlegessége van, amely országosan, de Európában is jelentős turisztikai desztinációvá tehetik a várost. Az egyik egy szimbolikus örökség, melyet pénzre is lehet váltani: ez Csukás István életműve. Úgy gondolja, hogy ez országos, de ezen túlterjedve a magyar nyelvterületeken mindenhol egy óriási valuta ez, melyet a turizmusban komplex módon felhasználhatnak. A másik a rizs: a hagyományos, valamint az indiánrizs. Ez messze túlmutat csak az élelmiszeripari alapanyagon. A szépészeti ipartól kezdve a konferencia turizmuson át, a kutatás-fejlesztés, innováció, ökoturizmus... egy szóval: nagyon nagy kincs van Kisújszállás kezében. Ezeket az egyediségeket és különlegességeket, valamint ezeknek hasznosítását meg kell tervezni, hogy okszerűen rentábilisan, profitábilisan és fenntartható módon tudják hasznosítani.

Úgy gondolja, hogy több év munkája ez az anyag, ebben részt vettek a Hivatal kollégái, a Kumánia dolgozói, egyetemi hallgatók és városi ötletgazdák. Ez már széles alapokon nyugszik. Megvalósult a

felülről lefelé és az alulról felfelé tervezés minden kritériuma. Ez az anyag még kicsit féloldalas, kicsit sántít, hiányoznak belőle dolgok tartalmilag és formailag egyaránt, nincs benne tartalomjegyzék, nincs benne oldalszám: ez mind pedagógiai célzatú, hogy minél többször olvassák vissza és ismételjék meg. Ezekkel természetesen ki fog egészülni a végső anyag, formailag és tartalmilag is rendben lesz.

Úgy gondolja, hogy értékválasztás előtt állnak. A város már jónéhány éve rálépett arra a bölcs és jó útra, hogy fizikai és egyéb fejlesztések kapcsán a turizmust a figyelem látóterébe emelte. Úgy gondolja, hogy ezt tovább kell erősíteni és tovább kell menni ezen az úton. Ehhez az önkormányzatnak és a képviselő-testületnek is meg kell tennie a maga lépéseit és a javaslatait. Úgy gondolja, hogy érdemes egy maximális programot elfogadni, azt kiemelve, hogy minden stratégia, dokumentum annyit ér, amennyi megvalósul belőle. Szeretné felhívni a figyelmet arra, hogy az önkormányzat erejétől telhetően mindent megtesz azért, hogy fejlődjön a turizmus Kisújszálláson, de ez itt nem állhat meg. Úgy gondolja, hogy vállalkozóknak is tennie kell ezért az ügyért. Túl is lehet tekinteni a korlátokon, el lehet gondolkodni, lehet olvasgatni és lehetne vállalkozásokat is indítani, tyúklépésekben. Érdemes lehet elindulni és összekapcsolódni ezekkel a dolgokkal. Nem véletlenül jött létre a Turisztikai és Marketing Kerekasztal és nem véletlen, hogy a képviselő-testület tavasszal döntött arról, hogy egy turisztikai egyesületet kell kialakítani a városban, mert már erre is megérett az idő.

A városfejlesztésről is szoktak beszélni. A turizmust egy nagyon fontos ágazatnak tartja, a komplex városfejlesztés nagyon fontos lába ez. Úgy gondolja, hogy a reziliencia vizsgálattal ezt szorosan össze kell kapcsolni és a kettőnek párhuzamosan kell együtt haladnia.

Ígéri, hogy az anyagot ki fogja bővíteni. Ez az első lépése a társadalmasításnak. Már eddig is nagyon sokan hozzá tettek nagyon sokmindent. Ezt még tovább kell szélesíteni. A képviselő-testület döntése után mehet a következő fórumokra. Várja a kérdéseket és a megjegyzéseket is. Mindenkit arra kér ezen felül, hogy a kérdéseit, észrevételeit, megjegyzéseit tegye meg írásban, e-mailben is. Már két képviselőtől is kapott kiegészítést, javaslatot. Maga a stratégia folyamatosan fejlődik és valószínűleg sohasem lesz kész, gördülő tervezéssel mindig tovább viszik. A vélemények és a megjegyzések már be vannak építve a stratégiába, és a többi is bele lesz építve, ami érkezik.

Váradi Miklós örsparancsnok megérkezik az üléssterembe 13.35 órakor.

Kecze István: További szóbeli kiegészítés nem lévén kéri a bizottsági határozatok ismertetését.

Molnár Imre: Ismerteti a felügyelőbizottsági határozatot:

25/2019 (VIII.26.) számú Kumánia Gyógyfürdő Kft. FB határozat

Kisújszállás város turisztikai stratégiájának társadalmi vitára bocsátásáról

A Kumánia Gyógyfürdő Kft. Felügyelő Bizottsága a Kisújszállás város turisztikai stratégiájának társadalmi vitára bocsátásáról című vitaanyagát megtárgyalta, az abban foglaltakat elfogadja és javasolja az előterjesztőnek, hogy egy rövid összegzőben tárja a lehetőségként felmerülő útvonalakat a Képviselő testület elé.

Ismerteti a bizottsági határozatot:

117/2019. (VIII. 27.) számú /P./ bizottsági határozat

Kisújszállás város turisztikai stratégiájának társadalmi vitára bocsátásáról

Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének Pénzügyi és Gazdálkodási Bizottsága Kisújszállás város turisztikai stratégiájának társadalmi vitára bocsátásáról szóló határozati javaslatot előterjesztés szerinti formában elfogadásra javasolja a képviselő-testületnek.

A bizottság a határozati javaslat mellékletét előterjesztés szerinti tartalommal javasolja elfogadásra a képviselő-testületnek.

Tatár Zoltán alpolgármester kimegy az üléssteremből 13.38 órakor, jelen van 11 fő, 91,67%-os a részvétel.

Kecze István: További szóbeli kiegészítés nem lévén kérdéseknek ad helyt.

-----**Kérdések**-----

Dr. Ducza Lajos: Elmondja, hogy a szerző felsorolta a turisztikai potenciálokat. Részben a kétfajta rizs és a Csukás életmű is turisztikai hasznosításra fordítható. A rizsszel sok baj nem lesz, de a gazdasági szervezetekkel van kapcsolat? Benne vannak a turisztikai egyesületekben? Konzultáltak

velük? Nehogy később ebből probléma legyen, hiszen ez reklám is a termelő cégeknek. A Csukás életmű turisztikai hasznosítása kapcsán vetődött fel, hogy vannak szerzői jogdíjak. Szerencsére Csukás István jó egészségügyi állapotnak örvend, de vérszerinti utóda nincs. Ha ő elhunyt, akkor a szerzői jogdíj biztosítva van? Jó lenne, ha készülné erről papír, miszerint a mindenkori Kisújszállási Önkormányzatnak, a szülővárosa önkormányzatának rendelkezésére bocsátja az életművét. Mindegy, hogy ki a jogutód, ezt a nyilatkozatot nem lehet megtámadni. Kérdése, hogy ezek a biztosító mozzanatok és lépések biztosítva vannak már?

Tatár Zoltán alpolgármester visszajön az ülésterembe 13.42 órakor, jelen van 12 fő, 100%-os a részvétel.

□□**Dr. Kovács Tibor:** *Dr. Ducza Lajos képviselő úr kérdéseire válaszolva elmondja, hogy a szerzői jogdíjakkal számolni kell. Erre jegyző úr tud megfelelő választ adni, személye nem jogász, viszont gondolkodik ezekben. Nyilván a Süsü játszótér, a Bagaméri szobor, stb. itt van, az eljárásrend megvolt és ezek hasznosíthatók.*

A rizses szervezetekkel van kapcsolat, mely folyamatos. A Turisztikai és Marketing Kerekasztalnál mindig ott vannak és teljes mellszélességgel mellette vannak. Teljes mértékben elfogadható az álláspontjuk, amikor azt mondják, hogy ők nem turizmussal foglalkozó szervezetek, ők a rizzsel és a rizs termesztéssel foglalkoznak, ez a feladatuk. Megadnak bármilyen segítséget és ezt ki is nyilvánítják. Ezzel különösebb szerzői jogi problémák nem lehetnek. Az, hogy valaki kisújszállási rizzsel főz, az a helyi vállalkozásoknak is egy kedvező együttműködés. Ha a feladat odáig fejlődik, akkor ezt jogi eszközökkel is meg kell támogatni.

□□**Dr. Varga Zsolt:** A választ kiegészítve elmondja, hogy egyenként kell mindig megvizsgálni, hogy Csukás István életművével kapcsolatosan melyiknek milyen szerzői jogi vonzata van. Eddig minden egyes olyan ügyben eljárta, amikor érintve voltak. A Süsü játszótér esetében például a Magyar Televízió volt érintett az ügyben, de jelenleg a könyvkiadás kapcsán is elvárják azokat a szállakat, melyek a szerzői jogokat érintik. Mindig egyenként kell megvizsgálni, hogy van-e valakinek valamilyen más joga az ő szellemi termékével kapcsolatosan.

A kisújszállási rizs és indiánrizs kapcsán kettős a dolog. Egyik oldalról az önkormányzatnak van egy rendelete a Kisújszállás név használatával kapcsolatosan, valamint engedélyhez és hozzájáruláshoz köti, hogy ezt a nevet használják. A másik oldalról viszont egy olyan típusú marketing eszköz van mindenkinek a kezében, ami véleménye szerint összhangban üzemeltethető.

Elmondja továbbá, hogy egyik nap beszélgetett az egyik ismerősével, akinek elmesélte, hogy készül a helyi turisztikai stratégia és ha vannak ötletei, akkor szálljon be. A kérdés viszont az volt, hogy mivel lehet beszállni egy ilyen ügybe. Mindenkinek van ebben tennivalója. Ha mindenki végig gondolja azt, hogy mi az, amit jól csinál és ezekkel az apróságokkal beszáll ebbe az attrakcióba, az egyik oldalról szélesíti a kínálatot, utána pedig készpénzre is váltható lesz. Rengeteg olyan ingatlan van Kisújszálláson, amely nincs megfelelően kihasználva, jövedelemforrás lehetne belőle, az önkormányzat oktatással beszállhat ebbe, hogy ne vakon repüljenek bele egy vállalkozási tevékenységbe, valamint nagyon kedvező adózási feltételek mellett a jövedelemszerző képességét mindenki tudná javítani. Ha ezt megcélazzák, akkor jöhet akár milyen válság, Kisújszállás lakosságát nem fogja nagyban érinteni.

□□**Kecze István:** Elmondja, hogy Csukás István valamennyi művének kiadási joga a szegedi Könyvmolyképző Kiadó tulajdonában van. Természetesen nem ismerik a szerződés részleteit. Most, amikor kiadják Csukás István Álomban otthon jártam című könyvét - ami éppen ma került nyomdába és egy hónap múlva mindenki a kezében tarthatja -, mely egy nagyon szép és nagyon különleges könyv lesz, a kiadó Kisújszállás Város Önkormányzata számára térítésmentesen átadta ennek a könyvnek a kiadási jogát. Ahogy jegyző úr is említette, minden egyezség kérdése, a kiadó nem is kért ezért semmit sem cserébe.

Elgondolkodtak viszont azon, hogy a következő látogatás alkalmával jó lenne beszélgetni arról, hogy hogyan gondolkodik hosszú távon.

További kérdés nem lévén véleményeknek ad helyt.

-----Hozzászólások-----

□□**Juhász Attila Béla:** Elmondja, hogy egy nagyon tartalmas anyagról van szó, köszönet érte. Ez egy nagyon szép kisváros, a felüljáró két oldalán lévő látvány rontja csak az összképet. A város csodálatos, nagyon kedvesek az emberek. Nagyon sok ember megbecsüli a várost és szeretnek itt élni. Mikor egyes negatív véleményeket hall, akkor mindig elmondja, hogy szét kell nézni, hogy a környéken milyen városok vannak, bár lehetséges, hogy személye elfogult. A belföldi turizmus jelen pillanatban szerencsére szárnyal. Bárhova el lehet menni az országban. Rájöttek arra, hogy itthon is lehet nyaralni, kirándulni, programok, fesztiválok és rendezvények vannak. Véleménye szerint a leírt tervezett programokat is meg lehetne valósítani. Szakaszonként kellene próbálgatni. Júliusban a város kicsit üres volt, hiszen mindenhol máshol fesztiválok voltak. A város nagy rendezvénye augusztus végén volt. Térzenével, vendéglátással, kemencés sütögetéssel, táncházzal lehetne felrázni a város lakosságát, vagy a Kumánia Hotel lakóit. Különböző stílusú rendezvényekkel lehetne próbálkozni úgy, hogy csokorba szedjék őket. De ezeket nem lehet 1-2 perc alatt megbeszélni, még nagy vonalakban sem. Itt csak hirtelen jönnek az ember számára a jobbnál jobb gondolatok, ötletek. A gyermekprogramok tematikus kiépítése is nagyon fontos. Jó munkát kíván. El kell kezdeni az ötletelést és a megvalósítást.

Tóth Zoltán a Kisújszállási Városgazdálkodási Nonprofit Kft. ügyvezetője megérkezik az ülésterembe 13.51 órakor.

□□**Molnár Imre:** Hozzászólásában elmondja, hogy a felügyelőbizottság és a Pénzügyi Bizottság is tárgyalta az előterjesztést, elég hosszasan. Mindig volt valaki, aki folyamatosan ötletelt. Nagyon jónak tartja az anyagot, mely hatalmas. Személye átolvasta ezt és rengeteg dolog jutott eszébe ezzel kapcsolatosan. Kéri, hogy valóban írásban adják le az ötleteket és vigyék a városban szét ezt az ügyet, vegyék a lakosság ötleteit is. Ha mindenki elkezdene mondani a saját ötleteit az anyaggal kapcsolatban, napokig tarthatna az ülés, és az a jó, hogy ez így van. Alpolgármester úr a turisztika szakembere, megírta ezt az anyagot, de nagyon sok szakember van, aki még ezt bővítheti. Bíz benne, hogy akármilyen részeredménye lesz ennek, akármennyi valósul meg belőle, az mind a város előre menetelét jelenti majd.

Kocsisné Monoki Julianna szervezési és önkormányzati kapcsolatok osztályvezető bejön az ülésterembe 13.55 órakor.

□□**Dr. Ducza Lajos:** Véleményében elmondja, hogy a bizottsági ülésen elmondta az anyag előnyeit, kisebb hibáit. Ezzel kapcsolatosan eszébe jutott, hogy a kisújszállási rizstermesztők ismerték azt a hölgyet, aki rizsnemesítő volt, ő már elhalálozott. Állítólag Dél-Franciaországban többször járt, ott van a rizstermesztés központja, hatalmas ünnepeket rendeznek, mindenféle felhasználható módon prezentálják a rizst. Ebben az anyagban rengeteg ötlet van és ilyen lehet, hogy még Franciaországban sincs. Egy alkalommal megérett ott szétnézni, csak úgy, civilben és ötleteket lopni onnan.

□□**Kecze István:** Elmondja, hogy egy rendkívül értékes anyag van előttük. Köszönik alpolgármester úrnak ezt. A reziliencia vizsgálat hasonlóan hatalmas és értékes anyag volt. További vélemény és hozzászólás nem lévén szavazásra teszi föl a Kisújszállás város turisztikai stratégiájának társadalmi vitára bocsátásáról szóló határozati javaslatot, előterjesztés szerinti formában.

Szavazás eredménye

#: 4771 Száma: 19.08.29/6/0/A/KT
 Ideje: 2019 augusztus 29 13:59
 Típusa: Nyílt
Határozat; Elfogadva
 Egyszerű

160/2019. (VIII. 29.) számú önkormányzati határozat Kisújszállás város turisztikai stratégiájának társadalmi vitára bocsátásáról

Kisújszállás Város Önkormányzatának Képviselő-testülete alkalmasnak tartja a város turisztikai stratégiájának vitaanyagát arra, hogy a város lakossága, illetve a turizmusban érdekeltek javaslataikkal, véleményükkel segítsék annak pontosítását, véglegesítését.

A Képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy az elkészült stratégia tervezetét valamennyi, az önkormányzat által működtetett elektronikus felületen bocsássa társadalmi vitára.

A Képviselő-testület felkéri Dr. Kovács Tibor alpolgármestert, hogy a beérkezett javaslatokat, kezdeményezéseket, véleményeket összesítse, és azokat terjessze a Képviselő-testület elé.

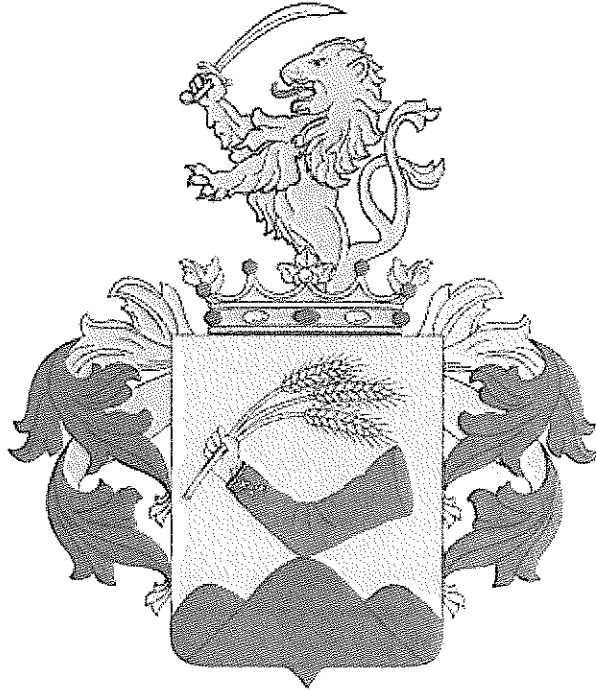
Végrehajtásért felelős: Kecze István polgármester, és Dr. Kovács Tibor alpolgármester
Határidő: 2019. december 19.
Hivatali felelős: Vatai Anna Zsanett pályázati és önkormányzati referens

Erről értesül:

1. Kecze István polgármester
2. Dr. Kovács Tibor alpolgármester
3. Szervezési és Önkormányzati Kapcsolatok Osztály
4. Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár
5. Kumánia Gyógyfürdő Kft.
6. lakosság

Melléklet a 160/2019. (VIII. 29.) számú önkormányzati határozathoz

Kisújszállás Város turisztikai stratégiája

Munka- és vitaanyag 1.0

2019

Vezetői összefoglaló

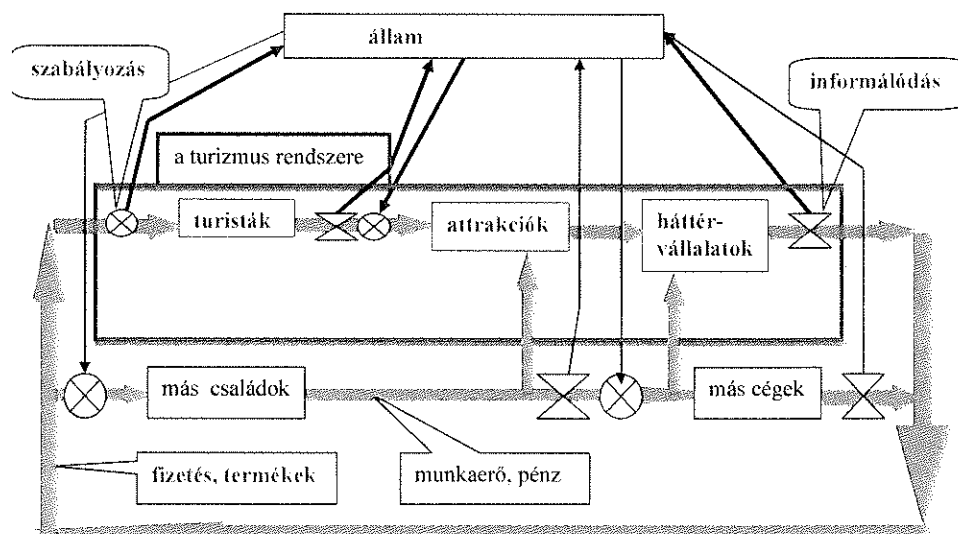
Mottó:

„Az Istenek megunják érdemtelen buta csoportokat boldogságra úgyszólván szüntelen kényszeríteni, s végkép egyedül azokat veszik pártolásuk alá, kik legszebb ajándékukat – az elméleti tehetséget – becsülni, kifejtetni tudják, s nem vakon vagy szenvedelmeiktől ostorozva, de gondos előrelátással élik életüket.”

(Széchenyi István: Kelet népe)

Általános bevezető

A turizmus a XXI. században világjelenség, hiszen évről-évre turisták százmilliói utaznak belföldi és külföldi utakra is, s útjaikon dollár-százmilliárdokat költenek el. Mindezeket túl a turisták „kiszolgálására” hivatott (a turizmushoz közvetlenül, vagy akár közvetett módon kapcsolódó) ágazatok a világ számos országában jelentős számú foglalkoztatottnak teremtenek munkalehetőségeket, s a GDP mind nagyobb hányadát állítják elő. Sokhelyütt a különböző célpontokat látogató külföldiek vásárlásai pozitívan befolyásolják az ország külgazdasági egyensúlyát (azaz: javítják a fizetési mérleget) is (Molnár 2017).

Forrás: Papanek 2017

Hazánkban a gazdasági tervezés-fejlesztésnek nagy történelmi hagyományai vannak, s a turizmus fejlesztése a szocializmus évtizedei alatt vált először deklarált népgazdasági célterületté. Az 1970-es és '80-as években számos területtel egészült ki ez a turisztikai fejlesztési rendszer, így például a kormányzat intézkedett a kiemelt idegenforgalmi körzetekről (Balaton, Velencei-tó, Dunakanyar, Mátra, Bükk, Sopron-Kőszeghegyalja, Tisza-tó) és ott állandó idegenforgalmi bizottságok felállításáról. Ugyanakkor a Városépítési Tudományos és Tervező Intézet (VÁTI), a Belkereskedelmi Kutatóintézet (BK1), a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) és az Országos Idegenforgalmi Hivatal (OIH) együttműködése révén kidolgoztak egy, a turizmus folyamatait mérő és regisztráló statisztikai rendszert.

A *rendszer-váltás után* az új regionális folyamatok a turizmust sem hagyták érintetlenül. Az ágazat jelentőségét, az ország gazdaságára és az életminőségre kifejtett kedvező hatásait, valamint a turizmusban rejlő további fejlesztési lehetőségeket felismerve a turizmus a hazai fejlesztéspolitikában azóta is és napjainkban is kiemelt figyelmet kap. A turizmus horizontális, több szektort érintő jellegéből adódóan nemcsak a térségek-települések gazdaságát élénkíti jelentős multiplikátorhatásain keresztül, hanem hozzájárulhat a társadalom, a kultúra és a természeti értékek gazdagításához is.

A turizmus fejlesztése – statisztikai, kutatói és politikusi megállapítások szerint egyaránt – általában is indukálja a térségi-települési fejlődést, s ezen belül az elmaradott területek fejlődését is

nagymértékben elősegítheti. Különösen igaz ez abból a szempontból, hogy a fejlődésben elmaradottak jelentős része (is) rendelkezik olyan természeti és/vagy kulturális értékekkel, amelyek ésszerű, hosszú távra tervezett, fenntartható módon kivitelezett idegenforgalmi hasznosítása jól szolgálhatja a társadalmi-gazdasági megújulást. A turizmus emellett a szükséges infrastrukturális feltételek fokozatos kiépítése esetén ezekben a térségekben kisebb-nagyobb mértékű foglalkoztatási és jövedelemszerzési lehetőséget teremt, javítja az ott élők életkörülményeit, s többletbevételeket biztosít a – legtöbbször súlyos anyagi gondokkal küszködő – helyi önkormányzatok számára (Dávid 2009).

A hazai turizmusfejlesztés jelenlegi alapidokumentuma a **Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030**, mely a következő évtizedben irányadóul szolgál minden ágazati szereplő és fejlesztés számára. Szilárd alapokra épül, mégis rugalmas a változások befogadására. A kormányzat által 2017 október elején elfogadott Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030 meghatározza a következő időszakban azt a keretrendszert, amelyben az állam és a piac közösen gondolkodik Magyarország turizmusának jövőjéről (MTÜ 2017).

A fentiek alapján is jól látható, hogy hazánk turizmusa ma már deklaráltan, elméletben és gyakorlatban is meghatározó ágazata a nemzetgazdaságnak, melynek jelentősége évről évre növekszik (a GDP-hez való hozzájárulás, a munkahelyteremtés, az országimázs-javítás stb. szempontjából egyaránt) – jól mutatja ezt, hogy 2010 óta a magyarországi turizmus számai minden évben rekordot döntenek: a vendégek száma több mint 67%-kal, a szállásdíj-bevételek 132%-kal, a szálláshelyek összes bevétele több mint duplájára emelkedett az elmúlt 8 évben (Internet 1).

2018-ban a vendégek száma 650 ezerrel, a vendégéjszakák száma pedig egymillióval emelkedett 2017-hez képest, és csaknem elérte a 31 milliót. A belföldi turizmus növekedése még ennél is dinamikusabban alakult: majdnem 6,5 millió magyar utazott belföldön, ami több mint 5%-kal magasabb az egy évvel korábbinál. Az ágazat bevételei jelentősebb mértékben emelkedtek, mint a turisták száma: 2018-ban több mint 8%-kal nőtt a magyarországi szállodák szállásdíjbevétele, az összes bevétele pedig több mint 9%-kal (Internet 1).

A turizmus-vendéglátás adja a bruttó hazai termék (GDP) több mint 10%-át; egy közel 10%-os éves növekedés azt jelenti, hogy a magyar turizmus-vendéglátás 2018-ban a GDP-növekedésből legalább 1%-ot tudhatott magáénak. A magyar turizmus növekedése az amúgy is kimagaslóan növekvő GDP-emelkedését kétszeresen meghaladja már sokadik éve (Internet 1).

Az Utazási és Turisztikai Világtanács (WTTC) jelentése szerint 2017-ben a turizmus közvetlen hozzájárulása Magyarországon a GDP-hez 910 milliárd forint, vagyis 2,4% volt. Távolabbi becslésük szerint 2028-ig éves átlagban 2,1%-os növekedés várható, és az ágazat GDP-hez való hozzájárulása 1,159,8 milliárd forintra nő 2028-ban.

A jelentésben számba vették a turizmus gazdaságra gyakorolt közvetett hatását is. Ebben az összefüggésben már 8%-os volt 2017-ben a magyar turisztikai ágazat hozzájárulása a GDP-hez, és összességében meghaladta a 3000 milliárd forintot.

2018-ra 3,4%-os növekedést vártak az elemzők, később viszont a növekedés átlagos mértéke „csupán” 1,7%-os lesz 2028-ig. Tíz év múlva becslésük szerint 3677 milliárd forinttal járul hozzá a magyarországi turizmus a nemzeti össztermékhez. Érdekes módon ekkor az ágazat szerintük már „csak” a GDP 7,9%-át adja majd.

A WTTC adatai szerint a turizmusban közvetlenül 157 ezer fő dolgozott 2017-ben Magyarországon, s 2028-ra 186 ezer főt foglalkoztathat majd közvetlenül a turizmus hazánkban. A közvetett hatásokat is figyelembe véve már 324 ezer álláshelyről beszélhetünk Magyarországon, ami a teljes foglalkoztatotti létszám 7,3%-a. Ez a szám is nőni fog, 2028-ra elérheti a 359 ezer főt (Internet 2).

Az új évezred világ-, Európa- és Magyarország-szerzte egyaránt új kihívásokat, de egyben új, eddig nem vagy csak alig kiaknázott lehetőségeket is jelent: a turizmus egyes, újabb utakat kereső résztvevői oldaláról ugyanis immár megjelent egy olyan igény is, miszerint „*menj el olyan helyekre, ahova egyébként soha nem mentél volna el*” (ismeretlen szerző, é. n.). Ez a régóta klasszikus turisztikai desztinációk (Párizs, London, Grand Kanyon stb., itthon pl. Budapest, Balaton, Hortobágy) mellett a

XXI. században végre megadja a lehetőséget több, korábban nem kifejezetten turisztikai (ám különleges, vonzó egyediségekkel rendelkező, ezért újonnan felértékelődő) célterületnek/településnek is, hogy „új belépőként” egy-egy – lehetőleg növekvő – szeletet hasítsanak ki maguknak a turisztikai kínálat tortájából.

A puszta turizmusa a Hortobágy kapcsán már régóta kiemelt szerepet kap hazánkban – ugyanakkor az Alföld többi részén élők talán kissé méltánytalanul mellőzötteknek érezhetik magukat, hiszen az átlagos utazó úgy vélheti: nincs ott semmi, nincs olyan látnivaló, amiért érdemes lenne ellátogatni az asztallap simaságú, – látszólag – kietlen tájra. Őket motiválandó, álljon itt a legnagyobb magyartól egy naplóbejegyzés 1820-ból: *„Reám nem hat kellemetlenül a puszta, én néha csodálatosan jól érzem magam, ha szemem oly kevésbé érzem korlátozva, mint gondolataimat. Akárcsak a tengeren, eszméim itt is a végtelenbe kóborolhatnak, s néha egy-egy pillanatra olyan lendületre kapnak, hogy minden érzékemmel együtt magam is a föld térségein és minden földi dolgokon messze túl járok”*. Kell-e ennél szebb, jobb és meggyőzőbb reklám a széles rónaság számára?

A fentebb vázolt problémák és lehetőségek metszéspontjában található városunk, Kisújszállás kérdésköre is. A település jelenleg még nem kiemelkedő (ugyanakkor az utóbbi években érezhetően egyre népszerűbb) turisztikai desztináció, mely két olyan országos, sőt európai egyediséggel (hagyományos rizs- és indiánrizs-földek, továbbá a kisújszállási születésű nagy magyar meseíró-költő, Csukás István irodalmi munkássága, életműve) is rendelkezik, amelyek magyar – de akár szélesebb földrajzi, azaz külföldi, környező országokbeli – viszonylatban is a jövő egyik turisztikai reménységévé emelhetik.

1.

1. Helyzetelemzés

1.1. Kisújszállás turizmusának makro-környezete

1.1.1. Természeti feltételek

Kisújszállás az Alföld közepén, annak legalacsonyabb pontján, a 4-es számú főút és a 100-as vasúti fővonal mellett található, mindkettőtől déli irányban elterülve. A város három középtáj (Nagykunság, Hortobágy, Nagy-Sárrét) peremén helyezkedik el. A város hazánk kistájainak kataszteri besorolása szerint az 1.7.22. kódszámú Szolnok-Túri-síkon fekszik. Tengerszint feletti magassága 89 méter.

A város nyugati területe („Belső földek”) a Tiszától kelet felé húzódó löszös hátság területén fekszik, keleti határrészei a Hortobágy-Berettyó völgyéig elnyúlva a Nagy-Sárréthez kapcsolódnak. A mai város a Szolnok felől benyúló löszös hátság ármentes folyóhátján terül el. Keleten a Berettyó-Körösvidek 1.12.11 Dévaványai-sík nevű kistájával határos. Felszíne feltöltődéssel keletkezett asztalsímaságú tökéletes síkság. A relatív relief átlagos értéke igen csekély: 2 m/km². A város területe 205,02 km² (Tóth 2013, 9).

A területét átszelő természetes és mesterséges vízfolyások árvíz és belvíz szempontjából erősen kitéttek teszik, különösen termőföldjeinek hasznosíthatósága vonatkozásában. E tekintetben az Alföld egyik legsajátosabb területén fekszik: a térségben mindig is a víz (illetve annak hiánya) volt és maradt a táj legfontosabb formáló, lényegét adó jellemzője, mely jövőbeni sorsát is – vélhetően – alapvetően meghatározza. Lényegében a víz tájformáló szerepe „áldás és átok” egyidejűleg, hiszen a rendkívül kis szintkülönbség (alig 1-3 méter), de sokszor még a néhány 10 cm-es terepszintkülönbség is eldönti, hogy az időszakosan megjelenő vízborítás mely területeket önti el, illetve melyek maradnak vízborításmentes hátak (Kisújszállás Város Önkormányzata 2018).

A „Háromföldnek” is nevezett kistájat a víz tájformáló szerepe mellett igen szélsőséges klimatikus és ökológiai adottságok is jellemzik. A Nagy-kunság klímája meleg-száraz, kontinentális jellegű. Kisújszállás tipikusan e közép-alföldi tájon, hazánk egyik legszárazabb, éghajlatilag egyik legszélsőségesebb területén fekszik. Az Alföld középső részén elterülő Nagy-kunságnak különösen a keleti részén – Karcag, Kisújszállás, Túrkeve térségében –, távol a mikroklimát befolyásoló jelentősebb felszíni vizektől, kiemelkedésektől, zavartalanul érvényesülhetnek az időjárási tényezők.

A Nagy-kunság klímájának erősen kontinentális jellege abban is megmutatkozik, hogy a sokévi csapadékátlag alig haladja meg az 500 mm-t, a tenyészidő (április-szeptember) csapadékátlag pedig csak 313 mm. A csapadék időbeli eloszlása és mennyisége között rendkívül nagy eltérések is mutatkozhatnak. Ez a nagyfokú szeszélyesség akár 50%-os eltérést is jelenthet akár évszakosan, akár pedig évjáratonként. A pusztító aszályos nyarakat, éveket csapadékbő ár- és belvizes ősök, telek (évek) követhetik (Tóth 2013).

A csapadék sokkal változékonyabb éghajlati paraméter, mint a hőmérséklet. A globális klímaváltozás helyi hatásaként feltehetőleg a magasabb hőmérséklet miatt a hidrológiai ciklus intenzívebbé válhat, aminek az a jele, hogy a csapadék egyre nagyobb része hullik le intenzív esőzés formájában. Ez akkor is bekövetkezhet, ha az éves csapadékmennyiség csökken. Így a csapadék természeti és gazdasági hasznosítása két okból is romlik: egyrészt kevesebb csapadék érkezik, másrészt a leérkező csapadék relatíve nagyobb része elfolyik, kevesebb szivárog be a talajba. Egyúttal az ár- és belvívveszély növekszik. Ha a vegetációs időszak elején a talaj felső rétege nem telítődik vízzel, akkor mind gyakoribb aszályok formájában komoly mezőgazdasági károk várhatók.

Országos átlagban jó közelítéssel 10 °C évi középhőmérsékletet fogadhatunk el. Kisújszállás évi középhőmérséklete ettől 0,5 °C-kal magasabb, 10,5 °C. Kisújszállás környéke az ország besugárzásban és napfényben is egyik leggazdagabb vidéke. A napfényes órák száma is igen magas, meghaladja az évi 2000 órát. Számos természetű növényünk fejlődésére (pl. a rizs) hat igen kedvezően a tenyészidőben (IV-IX. hó) jelentkező kiemelkedően magas, 1465 órás napfénytartam.

A statisztikai adatok jól mutatják, de a mindennapos tapasztalataink is ezt igazolják, hogy az évszakok közötti átmenet is egyre inkább kezd elmosódni, az átmeneti évszakok – a tavasz és az őszi – sajnos sokkal kevésbé jellegzetesek, mint korábban voltak.

Összes területének több mint egyharmada mezőgazdasági hasznosítás szempontjából kedvezőtlen, gyenge termőképességű, gazdaságossági szempontból még extenzív szántóföldi művelésre is alkalmatlan (Kisújszállás Város Önkormányzata 2018). Az ökológiai adottságban rejlő lehetőségek történeti távlatban a rideg állattartást, a kalászos gabonatermesztést, az apróvad-gazdálkodást, haltenyésztést, majd később a rizstermesztést állították a középpontba, ez utóbbit különösen a XIX. század közepén lezajlott folyószabályozások kapcsán, hiszen a vízrendezés következményeként létrejött szikes talajok alapesetben kevés agrárproduktivitást mutatnak, ám a víz, az öntözés ezeket a szikeseket is használhatóvá teheti, különösen a rizstermesztés számára.

A természeti környezetet a világ egészén az ipari forradalom óta egyre inkább az emberi (antropogén) tevékenység alakítja, befolyásolja; különösen igaz ez a XXI. század globalizált társadalmi-gazdasági viszonyai között. Kutatások és tapasztalati tények is bizonyítják, hogy az emberi tevékenység összességében inkább rombolja, semmint építi a természeti környezetet.

Kisújszállás ezzel ellentétben igyekszik minőségi városi természetes környezetet kialakítani, mely a helyiek, és természetesen a turisták szempontjából is igen fontos. Most a város legfontosabb „zöld értékeit” vesszük számba:

- A vasúti felüljáró két oldalán évszázados tölgyes, az egykori lösztölgyesek emlékeként számontartott reliktum-erdő, az ún. **Nagyerdő** (Öregerdő) látható. Az erdő „ösi” jellegénél fogva azon növények menedékhelye, melyeket a környék egyéb területén már nem találhatunk meg – egy „kis nemzeti park”. Az Öregerdő ritkaságánál és vegetáció történeti jelentőségénél fogva fontos természeti érték.
- A város egyik központi területén, a fürdő és a vasútállomás között egy több, mint 120 éves történeti múltú közkertet találunk: az **Erzsébet ligetet** (mely 2010 óta helyi védetség alatt áll). Ez Kisújszállás város legnagyobb egybefüggő zöldterülete. Értékét növeli, hogy közvetlenül szomszédos a néhány éve komoly fejlesztésen átesett gyógyfürdővel, valamint a szintén jelentős felületű és szintén megújított sportterülettel.
- A **Városházát** északi és nyugati irányból értékes és látványos díszpark övezi. A városközpont felújítása során megszépült parkba 2015-ben új növényzet került, továbbá pihenőszigetek, rendezvénytér, Zenepavilon, és 2018-ban egy különleges játszótér is épült.
- A **rizsföldek** (indián és hagyományos rizs) – alapvető mezőgazdasági funkciójukon túl – Alföldünk, benne Kisújszállás különleges működésű, sajátos megjelenésű másodlagos vizes élőhelyei; bár többnyire intenzív művelés alatt állnak, az év jelentős részében mégis számos (kb. 170, ebből 158 védett, 43 kiemelten védett) madárfaj számára kiemelt fontosságú élőhelyként funkcionálnak (Monoki 2011) – összességében jelentős, európai szinten is egyedi, komplex turisztikai potenciált képviselve.

1.1.2. A település története

A térség kb. 4-5 ezer éve lakott hely; a Közép-Tisza vidéken a régészeti adatok szerint az újkőkor elején feltűnő Körös-kultúra népe létesítette itt az első állandó településeket.

Kisújszállás területén és környékén hat Árpád-kori települést tártak fel az elmúlt évtizedekben; a tatárjárás során, 1241–1242-ben azonban a Közép-Tisza-vidék falvainak jelentős része megsemmisült. IV. Béla király az Alföld legnagyobb mértékben elpusztult vidékein jelölte ki a tatárjárás után másodszor is beköltöző kunok szállásterületét.

A kereszténységre való tömeges áttérés és a kunok elmagyarosodása a XIV. század végére gyorsult fel. A Nagykunságon a kunok Olás nemzetsége szállt meg, ennek területén szervezték meg a 15.

században Kolbáz-széket, a mai Kunhegyes határába eső Kolbázszállás központtal. A 15–16. századi adatok szerint a mai Kisújszállás területén fennálló négy kun szállás is Kolbáz-székhez tartozott.

Valószínűleg Kisújszállással azonosítható az 1395-ben Kisszállás néven említett falu, amely ekkor egy előkelő kun család birtokában volt. Kisújszállás ezen a néven 1470-től szerepel a forrásokban, Mátyás király adománylevele szerint a kun Lőrinczi családnak voltak itt birtokai, amelyek beházasodás révén a Marjalaki családra szálltak. A 16. századi adóösszeírásokban több ízben is szerepel Kisújszállás.

A török közigazgatás Kisújszállást a szolnoki szandzsák szolnoki náhijéjéhez sorolta. A török adóösszeírók 1571-ben 13 családfőt, 13 házat és a templomot vették jegyzékbe Újszállás faluban. A tizenötéves háború idején elpusztult falu a 17. század elején újraterlepedt, 1629-ben már újra lakott volt. 1676-ban is a lakott nagykunsági falvak közé tartozik. A török elleni felszabadító háborúk idején, 1683-tól következett be a település teljes elnéptelenedése. 1699-ben a Pentz-féle kamarai összeírás Kisújszállást néptelen pusztának találta, ahol már a templom sem állott.

1717-ben újraterlepedt Kisújszállás, természetföldrajzilag viszonylag ideális helyen épült újjá. Északról, keletről, délről vizek, mocsaras területek vették körül, nyugatról tavak sora védte a települést, itt is csak hidakon lehetett kijárni a belső földekre. A Rakamazról, a Nagyságos Fejedelem birtokáról visszaterlepedő kunok nem hoztak magukkal iparosokat, kereskedőket és közöttük sem volt ilyen foglalkozású egyén. A tipikusan mezőgazdasági, túlnyomó részben állattartáson alapuló gazdálkodás és önellátás mellett igencsak lassan bontakozott ki az ipari és kereskedelmi tevékenység. Az ipari tevékenység kezdetben kézműipari jellegű volt, és csak a település lakóinak belső szükségletét elégítette ki (pl. szövés, fonás, famunka stb.).

A településen a redemptió (önmegváltás, 1745. május 6.) után indult meg dinamikusabb fejlődés. A 18. században a késő középkori Kisújszállás, Nagyturgony, Kisturgony és Marjalaka községek határát egyesítette, majd a hajdani Csorbajánosszállása $\frac{1}{4}$ része – a csorbai földek – is a város birtokába került. Ekkortájt szabadult meg a város lakossága a földesúri függéstől és megindulhatott a szabad, (paraszt)polgári fejlődés a Jászkun autonómia keretein belül. A redemptiótól kezdve száz éven keresztül a Nagykun-kerület irányítása az Illéssy család révén Kisújszállásról történt; ez a család adta egy évszázadon át a nagykunkapitányokat.

A redemptió a település közösségének fejlődése szempontjából meghatározó jelentőségű eseménnyé vált. A korábban jogilag egységes nagykun parasztság 1745-től végérvényesen és visszavonhatatlanul két részre szakadt. Kialakult a megváltkozásban közreműködő, rögzített nagyságú szabadparaszti birtokot szerző redemptus réteg, s egy abból kimaradt, lassan leszakadó irredemptus réteg. Ezt az állandósult társadalmi feszültséget az 1786-os emigráció sem oldotta fel, amikor több mint 1000 lélek, az akkori lakosság egyötöde kivándorolt a Bácskába és ott benépesítette Pacsért. Ez a „kirajzás” volt városunk második legnagyobb demográfiai eseménye (az 1739-es, 1200 életet követelő pestisjárvány után).

A település 1806-ban mezővárosi rangot és vásártartási jogot nyert. 1872-ben történik újra változás, amikor Kisújszállást rendezett tanácsú várossá nyilvánítják a modern polgári közigazgatás kiépítése során. A fentebb már említett történelmi család utolsó sarja, a szabadsághős Illéssy Sándor lett 1872-ben Kisújszállás város első polgármestere. Az önkormányzatot a képviselő-testület gyakorolta, amelyben választott (51 fő) és virilís (51 fő) tagok voltak (az utóbbiak a legtöbb adót fizető lakosok közül kerültek ki).

1876 szeptemberében nagy változás következett be a Jászkun kerületek történetében: a XXXIII. tc. értelmében a Jászság és Nagykunság Jász-Nagykun-Szolnok vármegye része lett, a Kiskunság Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyébe tagozódott be. Ezzel megszűntek a kerületi kiváltságok is.

Az intenzívebbé váló gazdálkodást segítette az 1850-ben lezajlott tagosítás, majd az 1883/84-ben megvalósult legelőfelosztás. A polgári demokratikus forradalom, majd a kiegyezés a redemptiók előjogokat eltörölte. A kereskedelem fejlődését segítette az árutermelés, a vasutak, utak kiépülése (1857-ben került sor a Szolnok-Debrecen vasútvonal átadására). A tagosítás, a földmagántulajdon stabilizálása ösztönözte a tanyák megjelenését a város kiterjedt határában. Az extenzív állattartást felváltja az istállózó állattartás: a jószágokat nem a legelőkön, hanem a tanyákon, állattartó

szállításokon teletteti át. Fejlődik a szolgáltatóipar és a kereskedelem, de a város lakosságának alapvetően – még a föld nélkülieknek is – a földművelés és állattartás biztosít megélhetést. Kisújszállás városias fejlődésére jellemző, hogy 1874-ben már összesen 432 iparigazolványt adtak ki, ugyanakkor jelentős ipari termelőüzemek ekkoriban a városban nem létesülnek.

A XX. század első két évtizedében jelentős a város embervesztesége. Az apasztó tényezők: a Kanadába történő kivándorlás, az első világháború embervesztesége és a spanyolnáthajárvány. Ennek ellenére 13.224-ről 1930-ra 14.532 főre nőtt Kisújszállás város népessége. Történelmi eseménye volt a városnak a román megszállás, mely a proletárdiktatúrát követte. A megszállás 1919. április 29-én kezdődött és 1920. február 28-ig tartott. A Tiszáig terjedő csonka vármegye (idáig terjedt volna „Nagy-Románia” határa) székhelye ezen idő alatt Kisújszállás volt, román nevén: Salasu Nou. A megszállók a tanács hatalom vezetőit elhurcolták (Romániába vitték), és igen jelentős kárt okoztak a város kifosztásával.

A II. világháború első hulláma gyorsan vonult át a városon. 1944. augusztus 8-án érte el a front a várost; a hullámzó harcok miatt az többször gazdát cserélt. 1944. október elején kapott találatot a gimnázium épülete; az ott pusztító tűz megrongálta az épület egy részét, elhamvasztotta a 28.000 kötetes könyvtárat és levéltárat, megrongálódott a tetőzet. Találat érte a református templomot is. Az 1944-es esztendő mindenképpen tragikus időszaka lett Kisújszállásnak. A bombázások, tűzérési lövedékek nem csak a köz- és magánépületekben tettek kárt, hanem a civil lakosok közül is sokan meghaltak. A város II. világháborús vesztesége az 500 főt közelíti.

A tragikus kimenetelű, értelmetlen világháború után Magyarország a szovjet érdekszférába került, s ennek következtében hazánkban is megkezdődött a társadalom és a gazdaság sztálini típusú átalakítása, amiből értelemszerűen városunk sem maradhatott ki. Kisújszállás a környező városokkal is versengett a szövetkezetesítésben; az 1951. november 18-i pártértekezleten bejelentették, hogy 3.200 dolgozó lépett a nagyüzemi mezőgazdaság útjára: Kisújszállás hivatalosan is termelőszövetkezeti város lett.

A bukott 1956-os forradalom után a Kádár-rendszer Kisújszálláson tartotta első nagy erődemonstrációját: 1957. augusztus 11-20. között városunkban került sor a munkás–paraszt találkozóra. Kádár János úgy vélte, ez jó alkalom lehet arra, hogy kormányának törekvéseit szélesebb alapokra helyezze, s a sokat emlegetett nemzeti közmegegyezésbe bevonják a vidéki parasztságot. A rendezvény házigazdája a kisújszállási Hazafias Népfőrd volt. A Budapestről megérkező Kádár Jánost a sportpályán kb. százezres tömeg várta; az ország különböző részeiből érkeztek, főleg parasztküldöttek.

1958-tól 1959 végéig megvalósult a mezőgazdaság második nagy átszervezése. Drasztikus, erőszakos beléptetésről írásos dokumentumok vagy személyes tapasztalatok alapján nincs tudomásunk. Az irányítás a mezőgazdasági nagyüzemekben általában helybeli, jól képzett szakemberek kezébe került. A helybeli parasztság a kezdeti nehézségektől eltekintve kevés kivétellel megtalálhatta a számítását a téeszekben. Különösen komoly gazdasági érdek kapcsolta a tagokat a téeszekhez akkor, amikor az ún. háztájival egészült ki a termelési lehetőségük. A nagyszámú téesztagság zöme elégedett volt; a téesztagok életszínvonala, lakáskultúrája, műveltsége is emelkedett.

Kisújszállás élén 1974-től az 1990-es rendszerváltásig Ponyokai Bálint tanácselnök állt. Városvezetésének ideje alatt lakótelep, lakóházak sora épült, sőt több középület is: bölcsőde, óvodák, iskolák, tornaterem. Közműfejlesztésekkel, ipari létesítményekkel bővült a város, s a kulturális-művészeti élet is pezsgő volt: Papi Lajos szobrászművész emlékére Alkotóházat alakítottak ki.

A rendszerváltás egy fejlődő, nyugodt, s bizakodó várost talált a Nagykunságban (Tóth A. 2013).

Három évtized távlatából visszatekintve és értékelve ugyanakkor el kell mondani, hogy a rendszerváltás összességében Kisújszállást (a gyökeres politikai-társadalmi, gazdasági, környezeti változások és az arra adott válaszreakciók tekintetében és hasonlóan az ország nagyobbik részéhez) megrázkódtatásként érte: a helyi gazdaság nagyobb része mélyrepülésbe kezdett, a városi lakosság pedig jórészt nem, vagy csak nehezen tudott adekvát válaszokat adni az őt ért, az addigiakhoz képest lényegesen új társadalmi-politikai, kulturális, gazdasági és környezeti kihívásokra. Az átalakulás

nehézkés és felemás volt: az első szabadon választott önkormányzat a válságmenedzseléssel volt elfoglalva, míg a 2000-es évek eleje – városfejlesztési szempontból biztosan – leginkább az egy helyben járással, az elképzelések és előremutató fejlesztések hiányával volt jellemezhető.

Igazi változást a 2006-os év hozott a városfejlesztésben: ekkor egy dinamikus, ambiciózus városvezetés vette kezébe a gyeplőt, határozott elképzelésekkel, választási ciklusokon átívelő víziókkal – s nem mellesleg ekkor nyitak meg igen jelentős EU-s pályázati források is, melyekkel Kisújszállás európai összehasonlításban is jól és eredményesen tudott élni. Immáron lassan másfél évtizede, hogy a település a koncepciózus, a települést szerves egészként kezelő fejlesztési elképzeléseket valósít meg.

Kisújszállás hagyományosan mezőgazdasági település, de ma már itt is – egy európai modern, bár esetünkben csak közepesen fejlett gazdaság-struktúrának megfelelően – a szekunder és a terciér szektor a meghatározó: több ipari és szolgáltatói vállalkozás is működik a városban. Az iparból a faipart, a mezőgazdasági gépgyártást és a ruhaipart emelhetjük ki, a szolgáltatások köréből a Kumánia Gyógy- és Strandfürdő révén az egészségügyi és wellness, emellett a szociális ellátásokat, a Vigadó művelődési központ kapcsán a komplex kulturális szolgáltatásokat, valamint tradicionálisan magas színvonalú az oktatás is városunkban, ennek köszönhetően már régóta veretes iskolavárosi hírnévvel is büszkélkedhetünk (a városnak széles körű az oktatási kínálata, mely a középfokig többféle képzést kínál).

Az önkormányzat az elmúlt évtizedben több fejlesztést is megvalósított, amelyeknek köszönhetően megszépült és „élhetőbb” lett a város (utak, szálloda, szálláshely, hotel, fürdő épült, kiépült a víz-, belvív- és szennyvízhálózat elvezetésének a rendszere, csaknem az egész városban burkoltak az utak, középületek szépültek meg stb.). Kisújszállás a turizmusban, a kulturális életben és munkalehetőségek bővítésében szeretne tovább erősödni, hogy jobb feltételeket teremthessen a városban való boldoguláshoz (Karcag Városi Önkormányzat 2017).

Kisújszállás ma a megye 8 városa közül területét tekintve a negyedik, lakóinak száma alapján pedig a hetedik. A hat nagykun település közül Karcag után következik.

1.1.3. Kisújszállás hírességei

Egy várost, települést – a természeti adottságok, a gazdasági teljesítmény mellett, illetve azokon túl – igazán az ott született, oda telepedett felnőt, ifjú és szenior aktív lakossága tesz igazán egyedív, sikeressé, híressé.

A város olyan kisújszállási születésű, illetve kötődésű személyekkel is büszkélkedhet, akik közül többen is országos hírnévre tettek szert, s akiknek munkássága a (kulturális, tudományos stb.) turizmus egyik biztató alapja lehet a városban. Őket soroljuk alább:

- A város leghíresebb fia **Csukás István**, aki itt született 1936. április 2-án. A költő, író Kisújszálláson járt elemi iskolába, a Református Népiskolába. Családjáról, szülővárosáról és gyermekkori élményeiről is sok szép verse szól. Népszerű mesék, gyermekfilmek és televíziós sorozatok szerzője: Pom-Pom meséi, Süssü, a sárkány, Mirr-Murr, a kandúr, a Nagy Ho-ho-ho-horgász. Munkássága előtt tisztelegve a kisújszállásiak szobrot avattak Bagamérinek, a fagyaltosnak a Vigadó előtt, valamint Pom-Pomnak a Kossuth utca elején, az iskolával szemben. 2018 júniusában átadtuk az országosan is egyedülálló Süssü-játszóteret, 2019-ben pedig kiadunk egy tisztelgő kötetet, melyet írásából maga Csukás István válogatott ki és állított össze, Kisújszállásnak ajánlv a művet.
- **Arany János** 1834-ben Kisújszálláson vállalt ideiglenes tanítói állást. 1834. március 18-án saját kezével írt a szeniori könyvbe: „Arany János 17 éves, helvét hitvallású, magyar, szalontai, bihari származású el vagyok bocsátva a kisújszállási iskola praeceptorának”. A Református Fiú Oskola alsó nemzeti osztályait tanította. Önéletrajzi levelében a kisújszállási időkről ezt írta „...ha keveset tanultam, annál többet olvastam...”. Művei, amelyekről feltételezhető, hogy Kisújszállásról származnak: A bajusz, A dévaványai juhbehajtás. Arany

János emlékét ma Kisújszálláson általános iskola, városi könyvtár, utca és szobor őrzi, amelyet Ispánki József készített, s Arany János születésének 150. évfordulóján állították fel.

- **Móricz Zsigmond** Tiszacsécsén született. A gimnáziumot Debrecenben, Sárospatakon végezte, majd 1896 végén kisújszállási diák lett. Itt végezte el a gimnázium VI., VII. és VIII. osztályát, s tett sikeres érettségi vizsgát 1899-ben. A kisújszállási évek élményei, tapasztalatai számtalan regényének, novellájának szolgáltak alapul, például Bál, Forr a bor, Kerek Ferkó, Térzene, Esőleső társaság. 1902-ben a kisújszállási gimnáziumban néhány hétig óraadó tanárként dolgozott. Kisújszállási kapcsolatait nagybátyja korai halála után is ápolta, még élete utolsó nyarán is ellátogatott a városba. Virágos parkban, gondozott környezetben, Arany János szobrának szomszédságában találjuk az életnagyságnál magasabb bronzalkotást, mely szobrot az 1957-es Nagykun napok alkalmából a Művelődésügyi Minisztérium ajándékozta a városnak. A nagy író nevét fentiekben túl ma városunkban gimnázium és utca is őrzi – valamint a hálás utókor kollektív emlékezete.
- **Kiss Tamás** 1912. szeptember 5-én született tősgyökeres kisújszállási gazdacsaládban. Szigorú erkölcsi normákat, emberséget, munkaszeretetet, a föld, a szülőhely és a haza szeretetét kapta örökségül, édesanyjától a versek és a zoltáréneklés örömét és az ambíciót is, hogy ne a földdel birkózó gazdálkodó, hanem a hivatalt viselt elődök nyomdokaiba lépő tanult emberré váljék. Útja az elemi iskola után a gimnáziumba vezetett, majd az 1932-ben megszerzett érettségi bizonyítvánnyal a Debreceni Református Teológiára. A Nyugat úgynevezett harmadik nemzedékéhez sorolják. Tanulmányokat, esszéket (pl. Nagy Imréről, Arany és Móricz kisújszállási kapcsolódásáról, Korda Béla festőművészről) publikált, esszéköteteket, regényeket, műelemzéseket is kiadott. Szülővárosához is mindvégig hű maradt, ezt legmeggyőzőbben költemények sora bizonyítja, például Kunsági elégia, Réti fűz, Péterszállás, Egy tujafához. 2006 szeptemberében az Ady Endre utcai szülőház falán emléktáblát helyezett el a Városvédő és –Szépítő Egyesület és az Öregdiákok Baráti Köre.
- **Nagy Imre** költő 1817. március 1-jén született földműves családban. Nagykun kapitány őse után vette fel a G. Nagy, majd Nagy családnevet. Már a népiskolában és a helyi gimnáziumban is kitűnt kiváló tanulmányi és versíró tehetségével, így egyházi és városi támogatással Debrecenben folytathatta tanulmányait. Nagy Imrét 1840. február 2-án, tragikusan fiatalon, 22 évesen temették el a Debreceni Köztemetőben, Csokonai sírja közelében. Nagy Imre nevét Kisújszállás leghosszabb utcája viseli, a Móricz Zsigmond Gimnáziumban emléktábla is őrzi.
- **Papi Lajos** 1927. szeptember 7-én született Kisújszálláson, ács, népművelő, szobrászművész. 1945. március 28-tól 1948. november 14-ig hadifogságban volt, 1945. május 10-től Szaratovban, majd Sztalinóban (Donyeck) fa- és kőfaragó szobrászként dolgozott. 1952-ben végezte el a Móricz Zsigmond Népművelési Iskolát, majd a Szolnok Megyei Népművelési Osztály művészeti vezetője 1956-ig. Ezt követően Kisújszálláson élt mint független szobrászművész, szabadúszó. Nyaranta művésztelepeken dolgozott. Kisújszállástól 1974 márciusában műteremlakást kapott, ezt avatták 1987. augusztus 19-én Papi Lajos Alkotóházzá.
- **Karikó Katalin:** tudós, kutató, professzor, a mainzi BioNTech RNA Pharmaceuticals alelnöke. Alap- és középfokú tanulmányait Kisújszálláson végezte. A szegedi egyetem elvégzése után néhány év laboratóriumi kutatómunkát követően a Temple Egyetemen, Philadelphiában szerzett állást. Rövid kitérő után 1989-ben újra Philadelphiába, a Pennsylvaniai Egyetemre (UPenn) került, huszonnégy évig kutatott ott. Lánya (aki még Szegeden született) a világhírű evezős **Francia Zsuzsa**, aki amerikai színekben szerzett olimpiai és világbajnoki címeket. 2009 óta Karikó Katalin és lánya – világhírű és -színvonalú teljesítményeik elismeréséül – Kisújszállás városának tiszteletbeli polgárai.

1.1.4. Művi, épített környezet

A Budapest-Debrecen között közlekedő utazó előtt egy jellegzetes alföldi teleptülés képe jelenik meg a táj adottságaihoz illeszkedő kültéri, kerti gazdálkodással. **Szerkezete egyedülálló** e térségben,

excentrikus központú, hangulatos mellékutcákkal, zugokkal. A város viszonylag szabályos utcahálózatú, **halmaz-szerkezetű**. A táji adottságok olyanok (voltak), hogy azok – kevés kivételtől, leginkább a víztől eltekintve – komolyan nem befolyásolták a település szerkezetét. A legjelentősebb befolyásoló elem a város szélén húzódó vizenyős terület volt (ennek szélén található a mai 4-es számú főút). Kisújszállás – ahogy korábban olvashattuk – a történelem folyamán többször elpusztult; a város jelenlegi viszonylag szabályos szerkezetének kialakulásában az egy időpontban történő visszatelepülés/visszatelepítés is fontos szerepet játszhatott. Kisújszállás szerkezetének értékét is ez a viszonylagos szabályosság adja (Kisújszállás Város Önkormányzata 2018).

A szabályosság ellenére ugyanakkor van néhány nagyon jellemző városszerkezeti elem és jellegzetesség. Az első leginkább szembeötlő a 4-es út gimnáziumnál történő elágazása. Ezt a pontot a teresedés sarkán álló üzlet műemlékileg is értékes épülete fogja meg, bizonyos fokig lezárva a városközpontot. Jól megfigyelhető az első katonai felmérésen, hogy akkor még a mai Vásár utca volt a fontosabb útvonal, valószínűleg a környező mocsárvilág miatt.

Jellegzetes a tömbbelsőket feltáró zsákutcák rendszere. Tulajdonképpen egyik ilyen zsákutca sem túl hosszú, és nem is sikátor jellegűek. Említésre méltó jellegzetessége Kisújszállásnak a második katonai felmérésen már jól látható Móricz körút (a valamikori Mária Terézia körút) (Kisújszállás Város Önkormányzata 2018).

Az 1970-es évek elejétől jelentősen megváltozott a városkép: a központban emeletes házak alkotta lakótömb alakult ki, a csaknem eltűnt, erősen átalakított, szép számban még nádas házak helyét is sokszor palával fedett, esztétikailag és műszakilag is többnyire igen gyöngye minőségű sátozott házak („Kádár-kockák”) foglalták el. Az utóbbi évek pozitív folyamata, hogy több helyi lakos is felújította lakóházát, rendbetette azok környezetét, így javítva saját életminőségét, illetve településünk esztétikai képét.

A 2006 óta tartó városfejlesztési folyamat során mára szerencsére sok régi középület is megújult, újjászületett, ezzel is javítva a helyiek életminőségét, illetve turisztikailag is vonzóbbá téve a várost.

Legjelentősebb, a turizmusban is jól hasznosítható épületeink a következők (Kisújszállás Város Önkormányzata 2018):

- A hajdani nevén „**Városház Palota**” (ma: Városháza) impozáns épületének építtetéséről 1896-ban döntöttek a városatyák. Az épület alig egy év alatt, 1899. június 25-től 1900. augusztus 15-ig épült fel Módl Lajos budapesti építésmérnök „Művészettel és takarékosággal” című pályamunkája alapján. Felújítására, a II. világháborúban lerombolt tornyainak visszaállítására és műemlékké nyilvánítására 2015-ben került sor a városközpont revitalizációs pályázati projektjének keretében. Az épületben több szobor és emléktábla látható. Figyelemre méltó az emeleti Gaál Kálmán Teremben elhelyezett *(a maga nemében országosan is egyedülálló)* gyűjtemény, mely az összes kun település szalmából művészien elkészített címerét mutatja be. Az épület előtti parkba városmakett és napóra került. A Városházát északi és nyugati irányból értékes zöldfelület, díszpark övezi. A Kunkapitányok fasora és emlékkövei a kun önrendelkezésnek állítanak emléket 2007 óta.
- 1899-ben készült el a **katolikus templom**, vele szemben látható az 1902 óta álló egykori katolikus plébánia, épületén – mely ma diákotthon – láthatók az eredeti homlokzati díszek a szabad nagykunok oroszlanos címerével.
- A Petőfi utcán található az 1782-ben épült **Morgó csárda** – a város egyik műemlék épülete –, amely jelenleg a Néprajzi Kiállítóteremnek ad otthont. A csárdától indult útnak mintegy ezer kisújszállási 1786-ban a Bácskába, hogy ott új életet kezdjenek. A kitelepülés emlékét a falon emléktábla, valamint az udvaron állított „Beszélő fa” őrzi. Párja Pacséron (Szerbia), a református templom kertjében található.
- A Városháza mellett áll délkeleti irányban az 1878-ban elkészült **Járásbíróság** eredetileg földszintes épülete, melyre 1901-ben húztak emeletet, hogy a Telekkönyvi Hivatalnak is helyet adhasson. Az épület helyileg védett, jelenleg iskola.

- Az iskola mögött található az **Arany János Városi Könyvtár**, melynek épülete régen városi börtönként szolgált. A mai könyvtár funkciójára céger is felhívja a figyelmet.
- A Rákóczi és Illéssy utcákon található Kumánia Gyógy- és Strandfürdő, mellette pedig az impozáns, 30 szobás szálloda, a kun építészeti hagyományok jegyeit őrző Hotel Kumánia*** Superior található.
- Mellettük áll a hajdani **Bárany Szanatórium**, ma orvosi rendelő, falán helyi védettséget jelölő tábla található.
- A főutcán áll az 1926-27-ben épült Református Elemi Fiúiskola, a mostani **Arany János** nevét viselő **általános iskola egyik épülete**. (Az épülettel azonos stílusú, a szemközti sarkon álló leányiskola 1944-ben sajnos kiegészítést, lebontották.)
- Az iskolával átellenben láthatjuk a város másik műemlék épületét, az 1785-88 között épült **református templomot**. Falán több emléktáblát is találunk, közülük az első a nyugati portikus homlokzatán található, a templom építéséről emlékezik meg.
- A tér református templommal átellenes oldalán szép századfordulós épületegyüttest találunk:
 - o 1897-ben épült a **Városi Takarékpénztár (ma is bank)**,
 - o mellette található egy szép cégerrel a **postahivatal**, majd
 - o az 1911-ben épült, műemléki védettség alá került hajdani Színház és **Vigadó**, mely teljes külső és belső felújítása után impozáns, modern kulturális központtá vált 2015-ben, mozival, bowling pályával, cukrászda-kávézóval. Az épület számtalan szépséget rejt, de legmegkapóbb, egyedi díszei a Róth Miksa műhelyéből kikerült hatalmas ólomüveg ablakok.
- A Vigadó mellett az 1873-ban elkészült **Korona Szálló és vendéglő** épülete látható. Ez utóbbi ma a Kossuth Lajos Baptista Általános Iskola épülete, udvar felőli falán Kossuth-reliefet találunk. Előtte áll a kunok betelepülésének 750. évfordulójára készült kopjafa.
- A református templom mellett a főutcán található az 1893-94-ben Alpár Ignác tervei alapján készült **Református Főgimnázium** épülete, mely ma helyileg védett, és Móricz Zsigmond nevét viseli. Homlokzatán város címer, a református egyházkerület és a gimnázium címere látható. Az épület több emléktáblát is őriz. Első emeletén *kivételesen gazdag – ám még messze nem megfelelően kihasználta és reklámozta – természetrajzi gyűjteményt* találunk, mely Jermy Gusztáv nevét viseli.
- A gimnázium épülete mellett nyílik a Pallagi Gyula tér. Ezen a téren állt egykor a helyi **zsinagóga**. Az épület ma is áll, de eredeti képe, funkciója sajnos már nem ismerhető fel. Előtte 1989 óta emlékfal áll a II. világháború kisértésének zsidó áldozatainak névsorával.
- A főutcán továbbhaladva Karcag felé elerünk a **Tájházig**. A családi visszaemlékezések szerint 1676-ban épült, eredeti állapotában megmaradt nádfedeles Ábri-ház, jellegzetes kun parasztház, a város legrégebbi épülete (ez annak fényében különösen érdekes, hogy az épület a térség jellegzetes építőanyagából, vályogból épült).
- A **vasútállomás** 1905-ben épült, melynek falára emléktábla került a Szolnok-Debrecen vasútvonal 150. és a Kál-Kápolna-Kisújszállás vasútvonal 120. évfordulója alkalmából.
- **Piculás** Civilház: a város kispénzüek számára nyitott takarékpénztára volt. Jelenleg civilházként üzemel.

Egy település vonzerejét, esztétikai minőségét, turisztikai vonzerejét az épített és természeti örökségen túl jelzi **köztéri alkotásainak, szobrainak** mennyisége és minősége is, valamint egyediségük, különlegességük, a bennük rejlő tematikus turisztikai potenciál. Kisújszállás ebből a

szempontból is „jól áll”, hiszen az utóbbi években örvendetes ezen vagyontárgyaink gyarapodása; alább soroljuk őket:

- a Városháza parkjában látható
 - o a II. világháború áldozatainak emléket állító, igen kifejező emlékmű 1992 óta;
 - o az úttesttől kissé beljebb magasodó, országosan is egyedi, különleges megoldású, ugró lovat ábrázoló szobor, mely Tápai Antal alkotása. A véres kardot hordozó kun lovas az I. világháború áldozatainak állít emléket;
 - o a Szent István királyunk emlékét őrző kőszobor, melyet 2000. augusztus 20-án avattunk fel.
- A Városháza előtt két jeles irodalmi személyiség egész alakos szobra köszönt ránk:
 - o A még ifjú Arany János az 1834-35-ös tanévben városunkban segédtanítószkodott. Születésének 150. évfordulóján, 1967-ben avatták fel Ispánki József alkotását.
 - o A Móricz Zsigmond szobrot az 1957-es Nagykun Napok alkalmából a Művelődésügyi Minisztérium ajándékozta a városnak.
- Városmakett és humán napóra látható a Városháza előtti parkban.
- A volt Járásbíróság épületének udvarán láthatók Papi Lajos „Kajla kecske” és „Süni” című alkotásai.
- A gimnázium mellett az egykori igazgatói lakás előtt Móricz Zsigmond bronzba öntött mellszobrát láthatjuk.
- Az Illéssy utcán az Illéssy–Kossuth-emlékkapu látható, emléket állítva Kossuth Lajos kisérszállási látogatásainak.
- A Nyár utcán látható az egykori parancsnokáról elnevezett Porteleki László Tüzoltólaktanya udvarán Szent Flórián szobra.
- A református templom mellett a 2014-ben felújított Kálvin park található:
 - o Valaha itt állt a város első emeletes épülete, az 1796-ban épült református fiúiskola, ahol Arany János is segédtanítószkodott. A magyar iskolázatásnak és a „Nagy Iskolának” emléket állító alkotás 1996-ban készült.
 - o Közvetlenül a templom mellett található Kiss Tamás költő padon ülő szobra.
- A régi piac felújított és védett épületsora előtt látható a „Piacos fiú” szobra.
- Az egykori piactéren (ma: Kálvin park) kis szoborpark alakult ki az elmúlt években:
 - o 1985-ben Kötöny király unokája címen készült Papi Lajos szobrászművész nőalakja, mely megrongálódott. 2008 óta ismét látható az eredeti szobor másolata, a ma Kun Madonna néven ismert kecses alkotás.
 - o Illéssy János nagykunkapitány Kossuth kormánybiztosa és jó barátja volt. Bronz mellszobra 2003-ban készült.
 - o Átellenben, egymásra néző tekintettel állnak Kossuthal 2008 óta. Ritka, vagy talán egyedi hazánkban, hogy Kossuth Lajost, aki a város díszpolgára is, kalappal a fején ábrázolják.
 - o A XIX-XX. század fordulóján 32 éven át (1880-1884; 1890-1918) szolgálta a várost Gaál Kálmán polgármester. Puritán egyéniségű, liberális gondolkodású, tevékeny ember volt. Életműve rendkívül gazdag, a mai városkép, a városközpont épületei harmonikus stílusjegyeikkel őrzik emlékét. Az ő idejében épült a Járásbíróság és a Korona Szálló épülete (1878), a Gimnázium (1894), a Városi Takarékpénztár (1897), a Városháza (1900), a vasútállomás (1900), a katolikus (1900) és a zsidó templom (1902), a Színház-Vigadó épülete (1911), négy tanyasi iskola és egy városi óvoda (1911). Polgármestersége alatt fűrták az első ártézi kutat a város főterén (1892), alakították ki a piacteret, ekkor vette kezdetét a város villamosítása (1912), ekkor létesült a várost átszelő, 4,5 km hosszú, kockakő burkolattal borított főút, a mellette futó betonjárda és a kiserdő szép tölgyese. A

kecskési közlegelő újabb területeinek megszerzésével az állattenyésztés további fejlődésének lehetőségét is biztosította. A legendás városvezetőnek 2017-ben, a város újratelepülésének 300. évfordulóján emelt szobrot a hálás utókor.

- A Pásztorokodás emlékhelyén, a József Attila és Gyep utca kereszteződésében található egy gémeskút itatóval, a kút mellett áll egy faragott pásztor és kutyája, emléket állítva a város egykor legfontosabb megélhetési forrásának, az állattartásnak, legeltetésnek.
- Mindenképpen egyedi, akár országosan is különlegesnek – így turisztikailag is vonzóknak – számíthatnak a Csukás István munkásságához köthető köztéri alkotások, szobrok:
 - o A Vigadó előtt Bagaméri, a fagyaltos bronzba öntött figurája „kínálja” a fagyaltot minden arra járónak;
 - o A Kossuth iskolával átellenben 2016 szeptembere óta Pom-Pom különleges fém-installációja várja (nem csak) Picurt kitartó állhatatossággal;
 - o Bár nem szobor, de szintén országosan is egyedülálló alkotás a Városháza parkjában 2018 júniusában átadott Süsü-játszóter;
 - o 2019 tavasza óta Csukás István egykori szülői házát ma egy érdekes, szép köztéri alkotás (emlékhely) örökíti meg a Kossuth utca közepe táján.

1.1.5. Társadalmi feltételrendszer

A magyar vidék, elsősorban a mezővárosok és a falusi térségek, a periférikus övezetek gazdasági leértékelődése a hazai ipari forradalom – térségenként igencsak eltérő intenzitású – kibontakozásának következtében indult meg a XIX. század utolsó harmadában. A népesség lélekszáma viszont – talán kissé paradoxnak tűnő módon – lassan növekedett, legalább részben az egészségügyi rendszerben bekövetkező pozitív változásoknak köszönhetően (a paraszti társadalomban a sok gyermekből kevesebb halálozott el).

Az igazi visszaesést a trianoni békeszerződés és annak következményei jelentették, melyek hatására a primer szektor külpiaci lehetőségei jelentősen beszűkültek. A vizsgált települések korábbi funkcióik (pl.: oktatási, közigazgatási, gazdasági) egy részét elveszítették, és a centrumtérségektől egyre inkább leszakadtak (Süli-Zakar 2016, 23). A XX. század első évtizedeiben a jelentős népességvesztések (az első világháború, az amerikai emigráció, a spanyolnátha-járvány) ellenére ugyanakkor a települések lakosság száma még mindig emelkedett.

A II. világháború borzalmai és a környéken élő zsidó lakosok elhurcolása után a Rákosi- és a Kádár-korszak iparosítása felszívta ugyan a felesleges vidéki munkaerőt, de a területi hátrányokon semmit nem enyhített, sőt: az agrárkörzetekből tömegek indultak meg a nagyobb ipari körzetek felé, elindítva a népességszám máig tartó csökkenő tendenciáját, a helyi társadalmak további torzulását okozva ezzel. A politikai döntések (kuláküldözés, kollektivizálás) és az állami fejlesztési dokumentumok célkitűzései (pl.: az 1971-es Országos Településhálózat-fejlesztési Konceptió) az agrártérségek lemaradását csak tovább fokozták.

A rendszerváltás jelentős változásokat hozott (tsz-ek felszámolása, a KGST piac megszűnése, munkanélküliség, privatizáció, külföldi működőtőke egyenlőtlen térségi eloszlása), megindulhatott a – térségben igencsak felemásra sikeredett – gazdasági szerkezetváltás, az európai uniós csatlakozással pedig új lehetőségek körvonalazódtak, ennek ellenére a nagykun települések népességmegtartó képessége máig sem javult.

A térségre vonatkozó elemzések eredményeiből összességében negatív demográfiai kép rajzolódik ki a vizsgált településekről. A nagykun települések összesített népességszáma 1941 óta folyamatosan csökken, a 2015-ös adatok már az 1870-es évek lakosság számával mutatnak egyezőséget. A csökkenés intenzitása az 1960-as népszámlálás után vált nagyobb mértékűvé, azóta közel 22%-kal élnek kevesebben a vizsgált településeken. Ha a népességmegtartó képesség nem javul, akkor a települések lélekszáma még tovább is csökkenhet.

Jelenleg úgy tűnik, az alföldi társadalom fejlődési lehetőségei igen korlátozottak, mert az elmúlt évtizedekben a humán erőforrások tekintetében nem hoztuk azokat az eredményeket, amelyeket

hoznunk kellett volna: nem igazán az elvárt polgári (értelmiségi?) színvonal az, amely az Alföld átlagnépességét jellemzi, hanem dominánsan kialakult az agrárproletariátus. Vagyis a rendszerváltás utáni évek változásai az Alföldön megnövelték a tradicionális hátrányok következményeit, ahol az országos átlagnál alacsonyabb a közép- és felsőfokú végzettségűek aránya, és nem megfelelő a szakképzettek munkaerő-piaci kihívásokra adott válasza sem. Egyetlen pozitívum a kedvezőbb korstruktúra lenne – ha ezek a korcsoportok többnyire nem a munkanélküliek, szociális transferekből élők arányát növelnék.

A társadalmi szerkezet-változás tendenciái elgondolkodtatóak: a rendszerváltás után gyors polarizálódás következett be, megfigyelhető volt a régi és új elit összefonódása, a polgárosodás és proletarizálódás egyidejűsége, továbbá a regionális különbségek elmélyülése. A munkásság dezorganizálódott, a hagyományos parasztság megszűnt, az értelmiség helyzete bizonytalanra lett, s mára leginkább már csak szemlélődik.

A valódi polgárosodás messze van még, különösen, ami a polgári identitástudatot, egy új polgári morál kialakulását illeti. Elvileg ugyan biztató, hogy a társadalmi-gazdasági modernizációs folyamatok és a polgári átalakulás előtt nyitva van az út, ám a lehetőséggel nem igazán látszik élni a társadalom.

A korábbi évtizedekben a mezőgazdaságból tömegesen elvándorlók az iparba és az építőiparba mentek, az 1990-es évek végén pedig az anyagi és nem anyagi szolgáltató-ágakba. A terciér szektorra jellemző komoly probléma ugyanakkor, hogy az alkalmazott munkaerő iskolázottsága elmarad a hazai átlagtól is (Baranyi B. 1999).

A **Karcagi járás** lakónépességének eloszlása egyenlőtlen, a lakosság megközelítőleg háromnegyede a két városban, Karcagon és Kisújszálláson él. A járásra az elöregedés folyamata jellemző, és minden egyes év elteltével ez a folyamat csak növekedni fog, tekintettel a jelenlegi egyenlőtlen korfára is. A lakónépesség csökkenése 2001 óta jelentős, a népességfogyás okai között mind a természetes fogyás, mind pedig az elvándorlás szerepet játszott. A népesség öregszik: az adatok azt mutatják, hogy Karcag járás népességének korösszetétele a két népszámlálás (2001, 2011) időszaka alatt az idősebb korosztályok irányába mozdult el.

A másik és talán a legnagyobb problémát az adja, hogy általánosságban elmondható a járásban élőkrol, hogy a több éven keresztül nem dolgozó személyek számára nehézségekbe ütközik a munkaerő-piacra történő visszatérés, motivációik az évek múlásával csökkennek. A legnagyobb problémát az okozza, hogy magas a tartósan álláskeresők, az alacsony iskolai végzettségűek, valamint a szakképzetlenek aránya. Ők nehezen, általában rövid időre elhelyezhető álláskeresői réteget jelentenek, akik nehezen illeszkednek be részben a magas munkáltatói elvárások okán, részben a mentális problémáik miatt. Sajnos a helyi munkaerő-piaci kereslet-kínálati helyzete, továbbá a munkaerő-piaci szereplők és tevékenységük jelentős feszültségeket okoznak a járásban: a munkaerő-piacon komoly szerkezeti problémák merültek fel, mivel a munkakeresleti oldal igényei és a helyi munkaerő-bázis jól láthatóan nem megfelelő mértékben találkozik. A munkaerő-piaci problémák jelentős része onnan eredeztethető, hogy a munkaerő kínálat és kereslete nem teljesen fedi egymást, vagyis a helyi vállalkozások olyan munkaerőt keresnek, ami nem áll rendelkezésre a járás településein. A Karcagi járásban az álláskeresők aránya (munkanélküliségi rátája a TEIR adatai alapján) 2015-ben 11,17%-os volt, mely magasabb, mint az országos, vagy megyei átlag. Jellemző, hogy a viszonylag magas munkanélküliségi ráta ellenére sem képes kiszolgálni a helyi munkaerő a munkaerő-piaci keresletet, melynek főbb okai a munkavállalási motiváció alacsony szintje, a rossz egészségügyi állapot (egyes esetekben leromlott fizikai és mentális állapot, alkohol- és drogfüggőség), az alacsony iskolai végzettségűek magas aránya, a megfelelő piacképes szakképesítés hiánya, illetve a lakóhelytől eltérő munkavégzési helyen felajánlott állásajánlatok elutasítása. Probléma, hogy a helybeliek nem igazán mobilisak, nem vállalják fel, hogy rövid, vagy közepes távolságokra járjanak dolgozni, még a járáson belül sem. Annak ellenére teszik ezt, hogy az infrastrukturális adottságok ugyanakkor jobbak a hazai átlagnál (Karcag Város Önkormányzata 2017).

A regisztrált álláskeresők számában ugyanakkor a 2012. évtől kezdődően folyamatos csökkenés mutatható ki a járás egészét tekintve és egy-két kivételtől eltekintve a települések jelentős részében is (szerencsére, az országban jelenleg megfigyelhető általános gazdasági konjunktúrának is

köszönhetően – kérdés ugyanakkor, hogy mikortól kezdődik egy dekonjunkturális ciklus). A Karcagi járásban a csökkenés a 2012. évtől állandónak mondható. A regisztrált álláskeresők számának csökkenése a járásban mutatkozó elsődleges munkaerő-piaci kereslet növekedése, illetve a közfoglalkoztatási programok eredménye, ugyanakkor kis számban jelen vannak azok is, akik nem jelentkeznek be az álláskeresők nyilvántartásába, és leginkább a szürke- vagy feketegazdaságban kívánják megtalálni a helyüket.

Az álláskeresők különösen kritikus csoportját alkotják a tartósan (legalább egy éve folyamatosan) állást keresők. Az elmúlt években ezen hátrányos helyzetű réteghez tartozók létszáma növekvő tendenciát mutatott. Esetükben a munkanélküliség alapvető problémáin túl szembesülni kell mentális, családi és egzisztenciális gondokkal is. 2011-től nagyon sok embert sikerült közfoglalkoztatási programba bevonni, amely ezt a problémát legalább részben kezeli.

A munkaerő-kínálatot iskolai végzettség alapján vizsgálva az látható, hogy változatlanul magas az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők aránya. E réteg iránti igény viszonylag jelentősnek mondható a munkaerő-piacon, számukat év közben a szezonális hatása is érezhetően csökkenti, majd növeli. Rájuk kívül sok olyan álláskereső is van, akik elavult szakmával rendelkeznek. A korábban azokkal még betölthető munkakörökre ma már nem keresnek munkavállalót, vagy az egykor megszerzett szakma kiegészítő képzést igényelne – amire azonban sokan nem képesek, nem hajlandóak. Összességében a járásban a vállalkozások véleménye a munkaerőpiaci problémákról, a potenciális munkavállalókról nem túl rózsás (Karcag Város Önkormányzata 2017):

- többen még a közmunkával megszerezhető kevesebb jövedelemmel is megelégednek, csak ne kelljen teljesítménykövetelmények mellett keményen dolgozni;
- egyre kevesebb egyes szakmák iránti érdeklődés és elkötelezettség;
- szakképzettség hiánya;
- van, aki önálló munkavégzésre nem is alkalmas;
- akik munkát keresnek, nagyon alacsony képzettséggel és nagyon kevés, munkára való elkötelezettséggel rendelkeznek;
- a lakosság alacsony képzettségi szintje;
- különböző kompetenciák és a tudásgazdasághoz való általános és speciális készségek, valamint
- a gyakorlatban is alkalmazható tudás, munkatapasztalat hiánya.

Egyértelműen megállapítható, hogy a legfontosabb problémának a járás válaszadó vállalkozásai a *dolgozni nem akarást, illetve a szakképzettség hiányát* látják. Feltételezhetően ez abból fakad, hogy sokan a közfoglalkoztatási programot választják a viszonylag alacsonyabb munkabéért, de kevesebb munkáért. A másik problémát abban látják, hogy a fiatalok elmennek már akár a gimnáziumi évek alatt,

és nem jönnek vissza. Ennek köszönhetően főiskolai/egyetemi végzettség az indokoltnál és szükségesnél kisebb mértékben van jelen a térségben. A szakmai végzettséget illetően vannak olyan területek, ahol alapvetően hiányolják a megfelelő végzettséget, míg más helyeken elsősorban a gyakorlat hiányát emelik ki (Karcag Város Önkormányzata 2017).

Kisújszállás (sajnos illeszkedve egyes európai területek, benne hazánk) népesedési trendjeihez, immár évtizedek óta igen komoly demográfiai vulnerabilitással, népesedési problémákkal küzd (mennyiségi és minőségi tekintetben egyaránt). A település demográfiai adatait vizsgálva megállapítható, hogy a XX. században Kisújszállás lakossága 1930-ban érte el csúcspontját 14.532 fővel (Vincze 2004).

Az 1968-1988 közötti időszakról elmondhatjuk, hogy ezen idő alatt viszonylag stabil volt a város népessége. Húsz év átlagában 13.489 fő volt a népesség száma. A természetes szaporulat átlagosan pozitív egyenlegű volt. 1970 és 1980 között 248 fő volt az elvándorlási különbözet, addig 1980 és 1990 között ez 624-re emelkedett. Sajnos az elvándorlók száma növekvő tendenciát mutat azóta is. Elsősorban a középiskolát végzettek (felsőfokú) tanulmányaik befejeztével már nem térnek vissza szülőföldjükre: vagy azért, mert nem találnak itt munkát, vagy azért, mert másutt jobb lehetőségeket remélnek.

Az újabb demográfiai törést az úgynevezett rendszerváltás – posztkádári – időszaka hozta. A privatizáció munkahelyeket szüntetett meg, átalakította a társadalmi viszonyokat, az addig tipikusnak nevezett életminták megszűntek. A rendszerváltás évében még 13.159 lakosa (Vincze 2004) volt a városnak, amely mára alig 11 ezer főre apadt.

A statisztikai adatok elemzéséből kiderült, hogy Kisújszálláson az elmúlt évtizedekben több, mint háromezer fővel csökkent a lakosság szám (a helyzetet rontja, hogy az ide bejelentett lakosok egy része életvitelszerűen nem Kisújszálláson tartózkodik); ezen kívül az öregedési index már 2000-ben is magas volt, 80,4%-ot mutatott, amely 2013-ra, több mint másfélszeresére: 130,9%-ra emelkedett.

A település fentebbi adatokból jól látható népességszám-zsugorodása az alábbi fő okokra vezethető vissza: a természetes szaporulat és a vándorlási különbözet egyaránt negatív egyenlege (1990 óta szinte minden évben); fertilitási instabilitás/egyensúlytalanság; a fiatal(abb), képzett(ebb) munkaerő elvándorlása a nagyobb városokba, illetve a fővárosba; előregezés. Mindezek mellett a városi népesség kapcsán veszélyforrásként regisztrálható a társadalom peremére, vagy már azon is kívülre került, deklasszáldott rétegek fokozódó újratermelődése, illetve más településekről Kisújszállásra való betelepülése.

Konklúzióként: a releváns demográfiai adatok összehasonlítása során kiderült, hogy a Karcagi járás települései közül – mennyiségi mutatóit tekintve mindenképpen – Kisújszállás demográfiai folyamatai a legkedvezőtlenebbek.

A település lakosságának *képzettségét* tekintetbe véve megfigyelhető, hogy országos összehasonlításban viszonylag alacsonyabb szinten mozog, hiszen 2011-es népszámlálási adatok alapján az ország lakossága átlagosan 9,6 osztályt végzett el, addig a Karcagi kistérségben ugyanez az érték mindössze 8,7 osztály. A képzettségi problémákhoz tartozik, hogy a természetes szaporulat jelentősebb százaléka az aluliskolázottak körében jellemző, amely előrevetíti azt a folyamatot, hogy a jövő nemzedékében sem biztos, hogy az iskolázottsági adatok megfelelőek lesznek. A településre jellemző bevándorlás – amely még így is negatív mérlegen áll – sem elsősorban a kvalifikált lakosság létszámnövekedésének kedvez. Ennek okán az elvándorolt képzett(ebb) lakosság, történjen az bármilyen okból, nem fog feltétlenül motivációt érezni a hazatérésre, tekintve a településen élők közötti egyre nagyobb szakadék kialakulásának veszélyét.

A munkaerőpiaci adatok szemléletesen ábrázolják a korábban tárgyalt iskolázottság kérdését, ugyanis tény, hogy minél magasabb valakinek az iskolai végzettsége, annál jellemzőbb, hogy könnyebben, és megfelelő állást talál magának. Ezentúl fontos azzal is foglalkoznunk, hogy nagy valószínűséggel a településen is működik a feketemunka, esetlegesen (más településeken is történő) illegális munkavégzés. Ez a jelenség is szoros kapcsolatban áll az aluliskolázottság kérdésével, ugyanis a képzettebb rétegek nem végeznek, vagy nincsenek rászorulva feketemunka végzésére.

A munkanélküliséggel kapcsolatban, szintén az iskolázottsággal való szoros összefüggésben fontos beszélnünk arról, hogy a lakosság egy jelentős százaléka mezőgazdasági idénymunkákból él, ami jelentős probléma, hiszen az idény lezárultával a jövedelmük is jelentős csökkenésnek indul.

Kellemetlen tény, de fontos itt is megemlíteni, hogy a lakosság egy csoportja adott munkalehetőségek fennállása esetén sem hajlandó a munkavégzésre, ezért teljes mértékben a szociális háló támogatásait használja fel. Itt figyelhető meg például a nagyobb számú gyermekvállalás, ugyanis sok család a gyermekek után kapott szociális juttatásokból él. Ez indítja be azt az öngerjesztő folyamatot, amelyről a korábbiakban szövegtünk: nő az aluliskolázottság, egyre növekszik a szakadék a képzettek és az aluliskolázottak között, részben ennek következtében a magasabban kvalifikáltak elvándorolhatnak a városból, majd ismét növekszik a lakosságban megfigyelhető aluliskolázottak száma, amely sok esetben funkcionális munkaerőhiányhoz vezethet. A munkaerőpiaci kereslet és kínálat nem találkozik, ezért a munkaerőhiány és a munkanélküliség is párhuzamosan emelkedhet.

Egyes kedvezőtlen társadalmi feltételek mellett ugyanakkor Kisújszálláson jelenleg (illeszkedve az országos pozitív tendenciákhoz) az aktív korú lakosság jelentős hányada rendelkezik munkahellyel. A legjelentősebb foglalkoztatottak a közszférában, valamint a feldolgozóiparban találhatóak. A meglévő munkahelyek elsősorban szakmunkás és szakközépfiskolai végzettségű munkaerőt igényelnek.

Felsőfokú végzettségű szakembereket leginkább az oktatási, nevelési és szociális intézmények és a Polgármesteri Hivatal foglalkoztatnak. Ezért is jellemző a más végzettségű, kvalifikáltabb, fiatal, pályakezdő diplomások elvándorlása a városból.

Városunk nemzetiségi szempontból homogén, egyedül a cigány lakosság aránya tekinthető számottevőnek. Körülményeiket vizsgálva elmondhatjuk, hogy a romakérdés országosan megkerülhetetlen, mely a legalapvetőbb társadalmi-gazdasági-környezeti kérdés lesz a jövőben is – a megfelelő, adekvát és kölcsönösen megnyugtató válasz még nem látszik.

1.1.6. Gazdasági feltételek

A térség egészének gazdasági helyzetére a rendszerváltás utáni visszaesés, majd az ország fejlettebb, észak-nyugati, illetve közép-magyarországi területeihez képest nagyobb lemaradás jellemző.

A hazai gazdaságot ma nem csak a jól teljesítő külföldi nagyvállalatok versus (relatív) alacsonyabb termelékenységű hazai KKV-szektor kettősség jellemzi, hanem földrajzi értelemben is törésvonal választja szét (Nyugat-Kelet lejtő). A több évtizedes (jórészt EU-s társfinanszírozású) vidékfejlesztési szándékok, programok ellenére ma „két Magyarország” létezik: az egyik a prosperáló, dinamikus fejlődő Győr – Székesfehérvár – Budapest háromszög, kiegészülve szigetszerűen olyan települések környékével, mint Szeged, Kecskemét, Hatvan; ezzel szemben létezik a leszakadó Észak- és Kelet-Magyarország és a Dél-Dunántúl. A „két Magyarország” között munkalehetőségekben, keresetekben megmutatózó különbség a munkaerő belső vándorlását is eredményezi, ami már-már bizonyos térségek kiürülésével is fenyeget (Internet 3) – talán az elmúlt néhány év jellemezhető olyan fejlődési irányokkal és intenzitással, amely a keleti országrészekben is mutatja a gazdaság fejlődési jeleit.

Jász-Nagykun-Szolnok megye területe sík vidék, ebből adódóan fő tevékenység a területek mezőgazdasági művelése, melynek jellegét a területek helyi termőadottságai határozzák meg. Jász-Nagykun-Szolnok megye nagy részén kiválóak a talajadottságok, a nagy területű szántóföldi növénytermesztés az egyeduralgoló. A megye folyók (Tisza, Zagyva, Berettyó-Hortobágy) völgyében helyezkedik el, területét sűrűn behálózza a csatornarendszer. A területen jelentős számban található hévízkutak is (Karcag Város Önkormányzata 2017).

A megye településrendszerét markáns háromszözettség (Jászság, Nagykunság és a Tisza-térség), és ennek megfelelően három-pólusosság – Solnok, Jászberény, Karcag – jellemzi. A három központ periférikus elhelyezkedése következtében a megye középső térsége az ország egyik legrosszabb társadalmi-gazdasági pozíciójú térségévé – belső perifériájává – vált. A három pólus ráadásul a szomszédos megyék és központjaik (Budapest, Debrecen) irányába „vonzódik”, bár e vonzódás eltérő mértékű: a Jászság észak-nyugati pereme gyakorlatilag már integrálódott Budapest tágabb agglomerációjába, Solnok térségére ugyanez – gyorsforgalmi kapcsolat híján – már nem mondható el. Karcag Debrecenhez való szorosabb vonzódását nem kis mértékben kulturális tényezők (is) korlátozzák (Karcag Város Önkormányzata 2017).

A megye vállalatai közül az átalakulás évei során több is súlyos válságba került, sokuk tönkrement, ami a munkanélküliséget különösen negatívan befolyásolta. A megye gazdasága máig nem tudott igazán az ország fejlettebb területeihez felzárkózni, a jelen évtized ugyanakkor – minden ellentmondásossága és a kérdőjelek ellenére – bizonyos fejlődési jelekkel biztat: a 2018. évben Jász-Nagykun-Szolnok megye az elmúlt évtized legsikeresebb évét zárta 2.387,4 milliárd forint nagyságrendű árbevétellel, amely 8,4%-kal több az előző (2017-es) évinél. A nemzetgazdasági ágazatok közül

- különösen kiemelkedő a *feldolgozóipar*, 1.645 milliárd forint termelési mérettel, míg ugyancsak
- megbecsülendő a *kereskedelem* 363,5 milliárd forintos árbevétele,
- míg a dobogó 3. helyén az *agrárgazdaság* áll 115 milliárd forint árbevétellel, mely 11%-os növekedést reprezentál a bázishoz képest.

Említésre méltó az *építőipar* 88,7 milliárd forint teljesítménnyel és kiemelkedő, 30%-os növekedésével. A *szolgáltatóipar* 85,7 milliárd forint értéket, míg a szállítmányozás-raktározás 57

milliárd forintos teljesítményt produkált. Az említett, és az élen lévő nemzetgazdasági ágazatok a megyénk összteljesítményének 98,5%-át hozták. A gyarapodó teljesítmény hatása tükröződik a jövedelmezőségben, ugyanis az elért 200,2 milliárd forint nyereségtartalom a megelőző év több mint 2,2-szerese. Az elért teljesítmény értékét növeli, hogy mindezt 2,5%-kal kisebb létszámmal: 64.532 fővel oldotta meg a megye. A megyénk vállalkozásainál a dolgozók évi átlagkeresete: 2.851.000 forint, mely az előző évihez képest 16,8%-os növekedést jelent. Az ipargazdaságunk a megyék rangsorában a 7. helyet foglalja el, e sikerben kiemelt szerepe van a Felső-Jászság vállalkozásainak. A gazdaság pozíciói ez évben is tovább erősödnek, a növekedés üteme ugyanakkor elmarad a múlt esztendő kiemelkedő eredményei mögött (Internet 4).

A megyében található 9 járás között gazdasági teljesítmény terén ugyanakkor jelentős eltérések vannak. A legnagyobb gazdasági ereje a Szolnoki és a Jászberényi járásnak van. A bevallást benyújtó 7625 gazdálkodóból 3194 társaság a Szolnoki járásban, 1182 társas vállalkozás a Jászberényi járásban működött, ami 41,9%-os, illetve 15,5%-os részesedésnek felelt meg. A Karcagi járásban 708, a Törökszentmiklósi 539 társaság működött. A Mezőtúri és a Kunszentmártoni járásban a bevallást benyújtók száma 533, illetve 470 darab volt. A Jászapáti járásban 393, a Tiszafürediben 378, a Kunhegyesiben pedig 228 társas vállalkozás nyújtott be társaságiadó-bevallást. A megye gazdaságát nagymértékben meghatározó cégek döntő többsége a megye nyugati részén található Szolnoki és Jászberényi járásban koncentrálódik (Internet 4).

A megye 50 legnagyobb árbevételű társas vállalkozásából 21 a Szolnoki járásban végzi tevékenységét. 19 vállalkozás a Jászberényi, 4 a Karcagi, 2-2 a Jászapáti, illetve a Kunszentmártoni járásban működik. A Kunhegyesi és a Törökszentmiklósi járásból 1-1 kiemelt gazdálkodó került be az ötven legnagyobb vállalkozás közé. A Mezőtúri és a Tiszafüredi járásban az előző évhez hasonlóan nem található kiemelt társas vállalkozás (Internet 4).

Jász-Nagykun-Szolnok megye turisztikai kínálatát a természeti értékek, a termál- és gyógyfürdők, a kulturális rendezvények mellett a falusi vendégszeretet, a sportturizmus, a sajátos gasztronómia, illetve a történelmi múlt és a helyi hagyományok alapozzák meg. Tehát miért is érdemes Jász-Nagykun-Szolnok megyébe jönni? A válasz egyszerű: mert fantasztikus természeti adottságok, rendkívül gazdag termál- és gyógyvízkincs, különleges gyűjtemények, sokszínű kulturális és hagyományőrző rendezvények, valamint vendégszerető és színvonalas szolgáltatások várják az ideérkezőket (Internet 5).

A megyében kiemelkedő jelentőségű az egészségturizmus. A termálfürdők az év minden szakában kikapcsolódást nyújtanak a gyógyulni és pihenni vágyóknak. A gyógyvizek nemzetközi vonzerőt jelentenek, melyek közül a legismertebbek: Berekfürdő, Cserkeszőlő, Martfű, Szolnok, Túrkeve, Kisújszállás.

Az Alföld „szívében” fekvő megyeszékhely egész évben számos kulturális, gasztronómiai és hagyományőrző rendezvénnyel várja a turistákat. Szolnok város kulturális élete igen gazdag, nyári programjai és a hagyományosan megrendezésre kerülő fesztiváljai nagy tömegeket vonzanak tavasztól ősziig a városba. Ezek közül legkiemelkedőbbek a tavaszi Szolnoki Csata, Vasútmodell Kiállítás és Néptáncfesztivál, a Tavaszi és Őszi Zenei Fesztiválok, a júniusi Tiszavirágfesztivál, a júliusi ArtJáró Művészeti Fesztivál, az augusztusi Légiparádé és Világzenei Fesztivál és az őszi Szolnoki Csokoládéfesztivál. A gasztronómiai fesztiválok megújulva várják a kulináris élvezetek kedvelőit a városban. A szeptemberi Szolnoki Gulyásfesztivál már világhírnévre tett szert, ami a gulyás ünnepe, a gulyásfőzők nemzetközi találkozója is egyben. Az ország legrégebbi Művésztelépén évről-évre a Kárpát-medence legnagyobb kenyerét sütik meg a látványkemencében minden nyáron. A Séf-Randevű elnevezésű legújabb programon a Hild János téren, a Tiszai Hal Napja eseményen pedig a Tiszaparton várják az ingyenc vendégeket.

A Hungarikumok sorába felvett Karcagi Birkapörkölt ünnepe a Birkafőző Fesztivál, melyet hagyományosan június utolsó hétvégéjére időzítenek a szervezők. Aki szereti, akár a fejével együtt kóstolhatja a birkából főtt étket a Nagykunság fővárosában.

Jászberényben egész nyáron várja vendégeit a „Jászberényi Nyár” elnevezésű rendezvénysorozat, amelynek keretein belül szervezik a moldvai csángók kultúráját, népművészeti értékeit bemutató Csángó Fesztivált (Internet 5).

Aki érdeklődik a technikai érdekességek iránt és szereti az extrém sportokat, feltétlenül látogasson el május és augusztus között Kunmadarasra. Itt rendezik Magyarország és Kelet-Közép-Európa leglátogatottabb motoros gyorsulási versenyét. A programokat világszenzációk teszik még érdekesebbé: sugárhajtású motor, jetcar-ok sugárhajtóművel, rakétahajtású autó, több száz lóerős épített motorok és motoros kaszkadőrök bemutatója.

Igazi, tömegeket vonzó rendezvénné alakul szépen lassan (vagy már inkább gyorsan) az EastFest Mezőtúron, amely kedvelt nyári célpontja a fiataloknak.

Az Alföld szíve további hagyományos vagy feltörekvő rendezvények további helyszínei: Túrkevén a Kevi Juhászfesztivál, Kétpón az Alföldi Betyárétel Főzősfesztivál, Nagykörűben a Tiszavilág Ökotúra és a Cseresznyefesztivál, az Abádszalóki Nyár rendezvénysorozat, Tiszafüreden a Halas Napok (Internet 5).

Érdemes meglátogatni a megye történelmi emlékeit bemutató, sok esetben interaktív elemekkel gazdagított múzeumokat, a régi mesterségek és hagyományok tárgyait gondosan őrző tájházakat és a máshol nem látható különleges gyűjteményeket (Sörárium, REPtár - Szolnok, Maci Múzeum - Rákóczi falva, Kerámiakiállítás – Mezőtúr).

A Jászkun Kapitányok Nyomában túraútvonal 13 településen interaktív formában mutatja be a jász és kun örökséget. A múzeumok és a karcagi, szolnoki és jászberényi látogatóközpontok más-más részlettel egészítik ki a történelmi utazást (Internet 5).

A megyébe sok látnivaló csábítja az ökoturizmus kedvelőit is: a legjelentősebb természeti értékek a Tisza-tó, a Tisza folyó és holtágai, a megyét érintő Hortobágyi Nemzeti Park, valamint a Körös-Maros Nemzeti Park, a Tiszakürti és Tiszaigari arborétum. Ezek a területek számos lehetőséget kínálnak az aktív kikapcsolódásra, horgászatra, lovaglásra, kerékpározásra.

A helyiek számára fontos az alföldi népi hagyományok megőrzésének, bemutatásának szándéka, amely a falusi turizmus fejlesztésének alapját jelentheti. A települések rendkívül gazdagok népművészeti és iparművészeti hagyatékban, számos múzeum őrzi a múlt emlékeit.

A **Karcagi járásban** a jövedelem túlnyomó többsége a társas vállalkozásoknál képződik. Foglalkoztatottsági és árbevételi adatok alapján öt ágazat tűnik ki: az élelmiszeripar, a mezőgazdaság, a fémipar, a kiskereskedelem, valamint az egyéb szolgáltatások. Két ágazatot érdemes itt külön is megemlíteni:

- az élelmiszeripart, ami annak ellenére bír meglehetősen nagy súllyal, hogy a termelése túlnyomó része nem alkalmas emberi fogyasztásra, és
- a turisztikai ágazatot, ami annak ellenére, hogy milyen lehetőségek rejlenek benne (gyógyvíz, vízpart, tanyasi világ, ökológia, gasztronómia stb.) ma még meglehetősen szerény teljesítményt nyújt.

A Karcagi járás gazdaságának dinamikai felemás képet mutatnak. A 0 és ismeretlen, valamint az 1-9 fős szervezetek túlsúlyban a járásban, bármelyik települést is nézzük. A térségben nem található 500 főt, vagy afölött foglalkoztató vállalkozás.

Foglalkoztatottsági és árbevételi adatok alapján négy ágazat tűnik ki: az élelmiszeripar, a mezőgazdaság, a fémipar, kiskereskedelem. Amennyiben megnézzük a foglalkoztatást, abban az esetben kimutatható, hogy a legnagyobbak között az egyéb szolgáltatások, a mezőgazdaság, a fémipar, az építőipar, az élelmiszeripar és a turizmus-vendéglátás szerepel. Míg az építőipar megemlíthető a viszonylag nagy árbevételű ágazatok között is, addig azt láthatjuk, hogy a turizmus és vendéglátás csak a foglalkoztatási adat szerint teljesít jól. Ebből arra következtethetünk, hogy ebben a szektorban ma még kis árbevételt eredményez viszonylag nagy létszám.

A járásban működő cégek árbevétel és létszám adatai alapján élen jár a Cargill Takarmány Zrt., bár foglalkoztatási szempontból kevésbé kiemelkedő. A vállalat 2015-ben a járásra eső bevétele 12 340 mFt (25 700 millió forint árbevétel termelt összesen), míg az összbevételt tekintve a második helyen álló AgroSprint Kft. csupán a harmadik helyre szorult az arányosított árbevételt tekintve (az összbevétele 8 464 millió forint volt). Összárbevétel alapján kiemelhetjük még a Kisújszálláson működő cégeket, a Prázi (volt Contarex Agrotechnikai) Kft-t, illetve a Nagykun 2000 Mg. Zrt-t, melyek bár elmaradnak az első helyen álló cégtől, de 3 000 millió forint feletti bevételt értek el.

A járásban Karcag, Kenderes és Kisújszállás esetében az egyéb szolgáltatást a kiskereskedelem, a mezőgazdaság és az építőipar követi. Kisújszállás esetén kiemelhető még a 11 vállalkozást működtető fémipar. A járásban működő TOP 10 szervezet közül 6 Karcag, 2 Kisújszállás, 1-1 Kunmadaras és Kenderes székhelyű. A legjelentősebb 10 vállalat közül 6 székhelye Karcagon található, mely adat szintén a járásközpont jelentőségét mutatja. Három vállalattal képviselteti magát Kisújszállás: Prázi – (volt Contarex Agrotechnikai) Kft., Nagykun 2000 Mg. Zrt., és Indián Rizs Kft.

Ha a létszám és az árbevétel adatokat együttesen vizsgáljuk, akkor magasan kiemelkedik a Cargill Takarmány Zrt, mely egy főre jutó árbevétele 92 millió forint feletti. Ezenkívül érdemes megemlíteni a 10. vállalkozást, az Indián Rizs Kft-t, melynek a 772 millió forintos éves árbevételét csupán kb. 30 fő termeli meg, mellyel az egy főre jutó árbevétel tekintetében megelőzi az előtte lévő vállalatokat.

A turizmus-vendéglátás a járásban az elmúlt években egy igen jelentős növekedésen ment keresztül. Az ágazatban 2014-15 között 16%-kal növekedett a létszám, 7%-kal az árbevétel, melyek mellett egy ötödére csökkent a negatív előjelű adózott eredmény. Az egyéb szolgáltatásokba tartozó vállalkozások esetében az iparági átlagot több szervezet is felülmúlja, azonban igen jelentős mértéke miatt ki kell emelni a Kumánia Gyógyfürdő Kft-t (Karcag Város Önkormányzata 2017).

Minden település életében nagyon fontos a megfelelő gazdasági környezet megléte és a gazdaság harmonikus fejlődése. A megfelelő vállalkozási rendszer kialakulásához és működéséhez szükséges a jó vállalkozói attitűd, amely megfelelő nyitottsággal rendelkezik a gazdaság globális változásaira, és erre a megfelelő módon és időben reagálni is képes.

Városunkat tekintve az 1990 óta tartó relatív gyengülést az egy főre jutó személyi jövedelemadó-alap alakulása is mutatja: az országos átlaghoz képest folyamatos relatív visszaesés figyelhető meg. A negatív folyamatok oka a társadalmi, elérhetőségi okok mellett a relatíve kedvezőtlen gazdasági szerkezet: a város és térsége ugyanis tradicionálisan mezővárosokból álló terület, klasszikus értelemben vett agrártáj, melynek jelentős része mezőgazdasági hasznosítású terület. Ezért a mezőgazdaság aránya foglalkoztatási és jövedelmi szempontból egyaránt meghaladja az országos átlagot, míg a vidéki gazdaságot leginkább dinamizálni képes ipar és terciér (esetleg kvaterner) szektor még nem elég fejlett.

A településen a két legjelentősebb gazdasági ág közel hasonló mértékben a fémipar (35%), valamint a mezőgazdaság (28%). Ezekről messze elmarad a következő kettő, melyek a kiskereskedelem (7,7%), és az egyéb szolgáltatás (5,9%). Az élelmiszeripar, gépipar, nagykereskedelem, valamint fa- és asztalos ipar a még jelentősebbek közé sorolható, ez a négy együttesen adja a város összes bevételeinek 14,4%-át. Az első három helyen szereplő iparág, a fémipar, a mezőgazdaság és az egyéb szolgáltatás teszi ki a 60%-át a teljes települési foglalkoztatásnak (Karcag Város Önkormányzata 2017).

Kisújszálláson jelenleg a terciér szektorban működik a legtöbb vállalkozás. Ez a gazdaság szempontjából jó, azonban figyelembe kell vennünk, hogy nagyobb arányban vesz részt a gazdaság jelenlegi állása szerint a primer és a szekunder szektor, mintsem a kvaterner. Ez arra enged következtetni, hogy a helyi gazdasági élet még napjainkban is inkább mutat lemaradó/stagnáló tendenciát, mintsem fejlődőt. Ez annak is betudható, hogy a vállalkozók nagyobb részében alacsony az innovációra való hajlam, a kreativitás, a megújulásra való szándék. A gazdaság fejlődőképességének egyik alapköve az lenne, ha még innovációt létrehozni nem is tudunk, legalább felvinnénk annak a fonalát, és gazdasági működésünkbe megfelelő módon beépítenénk.

Összefoglalva megállapíthatjuk, hogy az ipar és a kereskedelem szerepe a város lakosságának növekedésével, a gazdaság fejlődésével folyamatosan nőtt. Az újratelepülés óta eltelt 300 esztendő alatt a technikai, műszaki fejlődéssel párhuzamosan fokozatosan váltotta fel a kézművességet a kisipar, majd a céhes és szövetkezeti keretek közötti ipari tevékenység. Ma már jelen vannak a városban a legkorszerűbb, számítógép-vezérelte fémmegmunkáló gépek és a lézertechnológia is. Sajnos kevés a városban az ipari üzem, a korszerű munkahely, így a rendszerváltás óta folyamatos (bár csökkenő!) a munkanélküliség.

A következőkben nézzük meg, miből és hogyan gazdálkodhat városunk önkormányzata, hiszen a fenntartás és a fejlesztés nem csak a helyiek érdeke, hanem a turizmus feltételeit is javíthatja.

Magyarországon a hatályos jogi szabályozás, mindenekelőtt az önkormányzati törvény alapulvételével a **helyi önkormányzatok bevételei alapvetően három csoportba sorolhatóak:**

- saját bevételek;
- átengedett központi bevételek;
- állami hozzájárulások, támogatások (Internet 6).

A helyi önkormányzati **saját bevételek** a következők:

- a helyi adók,
- saját tevékenységből, vállalkozásból és az önkormányzati vagyon hasznosításából származó bevétel, nyereség, osztalék, kamat és bérleti díj,
- átvett pénzeszközök,
- törvény alapján az önkormányzatot megillető illeték, bírság, díj,
- az önkormányzat és intézményei egyéb sajátos bevételei.

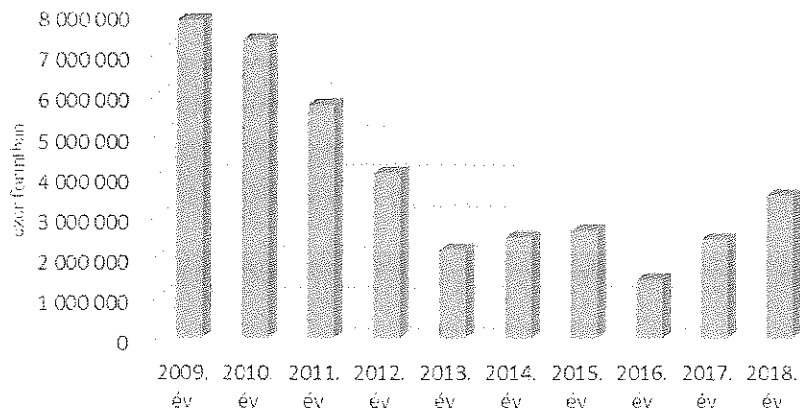
Az **átengedett központi bevételek** körében – összefüggésben az önkormányzati-állami feladat-átrendeződéssel – jelentős (összességében az önkormányzatokra nézve kedvezőtlen) változások következtek be 2013-ban. A változás elsősorban a két „klasszikus” átengedett bevételt érintette: a személyi jövedelemadót, illetve a gépjárműadót. 2013-tól az szja-átengedés korábbi formájában teljesen megszűnt, a gépjárműadó átengedett része 40%-ra mérséklődött (a korábbi 100%-hoz képest).

Az **állami támogatások és hozzájárulások** döntő többsége a feladatfinanszírozás rendszerén keresztül jut el az önkormányzatokhoz. A fentiekén kívül jelentős bevételi forrást jelentenek az önkormányzati alrendszerben (melyek a központi költségvetés más fejezetéből kerülnek finanszírozásra) az egészségbiztosítási támogatások, amelyek az Egészségbiztosítási Alapból származnak, és az egészségügyi intézményt (közzszolgáltatást) fenntartó helyi önkormányzatokat illetik meg, 2013-tól már

csak az egészségügyi alapellátást érintően. Az önkormányzatok bővíthetik bevételeiket egyéb pályázati úton elnyert fejlesztési támogatásokkal. Ezek egy része teljes egészében a központi költségvetésből származik, más része az Európai Unióból származó támogatás (Internet 6).

Ezen általános ismertető után nézzük, hogyan alakult Kisújszállás Város Önkormányzatának pénzügyi helyzete a legutóbbi lezárt pénzügyi évben (2018), illetve diagramokon mutatjuk be az utóbbi évtized változási folyamatait.

Bevételek összesen

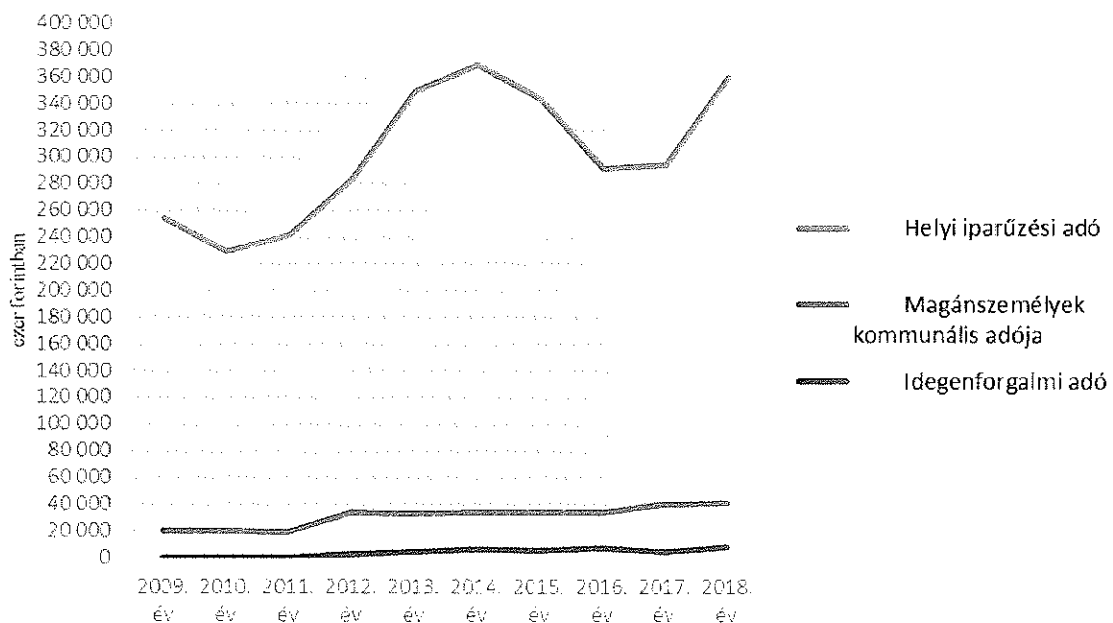

A grafikon adataiból látható, hogy 2009-2011. években az önkormányzat bevételeinek főösszege megközelítette a 8 milliárd forintot. A város költségvetésének bevételi teljesítése 2013. évtől lecsökkent közel 5 milliárd forinttal, majd a 2016-os mélypont után 2018-ban 3,5 milliárd forint teljesítéssel zártuk az évet. Ez olyan jelentős mértékű ingadozás, amelyet csak az önkormányzati gazdálkodásban bekövetkezett változások ismeretében érthetünk meg.

A 2009-2011. években az önkormányzat költségvetése tartalmazta a kötvénykibocsátásból származó likvid pénzeszközök befektetésének bevételeit, amely mindhárom évben több mint egymilliárd forinttal növelte az önkormányzati bevételek főösszegét. A 2012. év nagy változásokat hozott az önkormányzati gazdálkodásban. Jogszabályi változás miatt az önkormányzati költségvetés 2012. január 1-től nem tartalmazza az önkormányzat gesztorságával működő három társulás bevételeit, továbbá 2012. szeptember 1-től a közoktatási intézmények egyházi fenntartásba kerültek. 2012. félelvtől a közoktatási intézmények saját bevételeivel és a közoktatási intézmények részére járó normatív támogatással lecsökkent az önkormányzat bevételeinek teljesítés-adata.

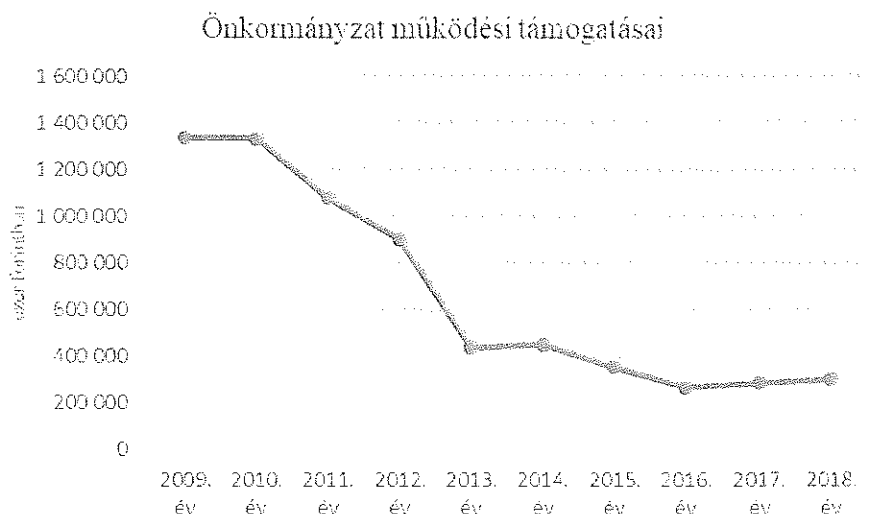
2017. és 2018. évben a Térségi Operatív Program (TOP) keretében elnyert pályázatok támogatásának előlegei megérkeztek az önkormányzat számlájára több mint egymilliárd forint összegben, melynek felhasználása 2019. évben történik meg.

Helyi adóbevételek

Az önkormányzat három helyi adót működtet a városban (2018-ban került bevezetésre a reklámhordozó után fizetett építményadó, de annak összege nem számottevő a helyi adóbevételek összegében):

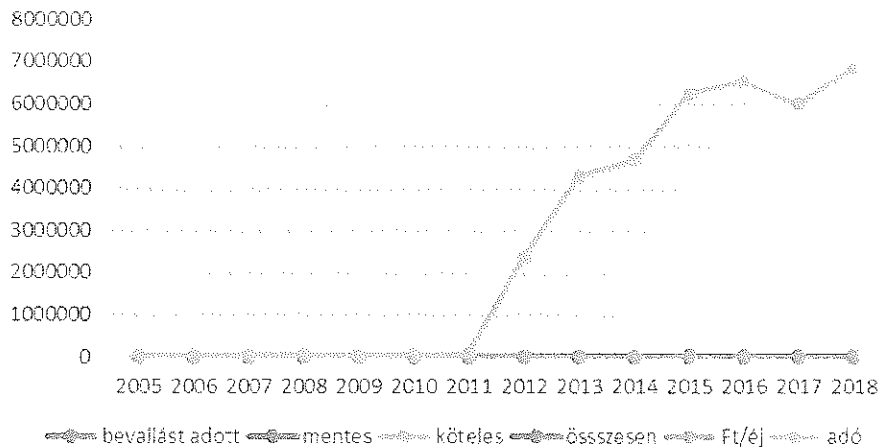
- *Kommunális adó:* mértéke 2009-2011. években 5000 Ft volt ingatlanonként, amely 2012. évben a duplájára emelkedett a képviselő-testület döntése alapján. Jelenleg évente közel 40 millió forint folyik be az önkormányzat kasszájába kommunális adó bevétel jogcímen.
- *Idegenforgalmi adó:* 2009-2011. években elenyésző volt a bevétel, 2011. évben mindössze 2 ezer forint volt a teljesítés-adat. A Hotel Kumánia átadásával ez a bevétel több ezerszeresére növekedett, az elmúlt évben 8 millió forint volt a bevételünk, amelyhez a központi költségvetés is hozzájárul, az önkormányzat által realizált bevétel összegével megegyező összegben. Jelenleg (2019-ben) a mértéke a városban személyenként és vendégéjszakánként 400 Ft/fő.
- *Helyi iparüzési adó:* az adó mértéke a számított adóalap 2%-a, a helyi önkormányzat legfőbb bevételi forrása. A 2008-as gazdasági válság miatt jelentősen visszaesett az összege, a mélypont a 2010. évben volt, majd a városban zajló beruházásoknak (önkormányzati és az állami beruházások, mint pl. a Budapest-Záhony közötti vasútépítés városunkat érintő szakasza) köszönhetően emelkedni kezdett. 2018. évben 360 millió forint volt a helyi iparüzési bevétel teljesítése.

A központi költségvetésből érkező támogatások változását egyrészt a költségvetési bevételeknél már részletezett közoktatási intézmények egyházi fenntartásba adása és a 2013-tól hatályba lépő finanszírozási rendszer átalakulása indokolta. 2013-tól a fajlagos mutatókra épülő, normatív finanszírozást felváltotta a feladatalapú finanszírozás. Megszűntek az átengedett szja bevételek és a gépjárműadónak is csak 40%-a maradt ettől az évtől kezdődően az önkormányzatnál. A **feladatalapú finanszírozás** a kiadási szükségletekhez igazodó finanszírozási forma, a megnevezés megtévesztő lehet, mert **nem a teljes kiadásokat, csak a kiadásoknak egy részét fedezi**. Kisújszállás Város Önkormányzata a támogatási forma bevezetésétől évente 250-270 millió forintot kap a központi költségvetésből a törvényben meghatározott kötelező önkormányzati feladatainak ellátásához.

A gazdaságon belül a **kisújszállási turizmusra fókuszálva** a táblázatban láthatóak az IFA alapra vonatkozó szegmensek és az IFA-ból befolyt összeg a 2005-2018 közötti időszakban:

Az IFA összegének változása, 2005-2018

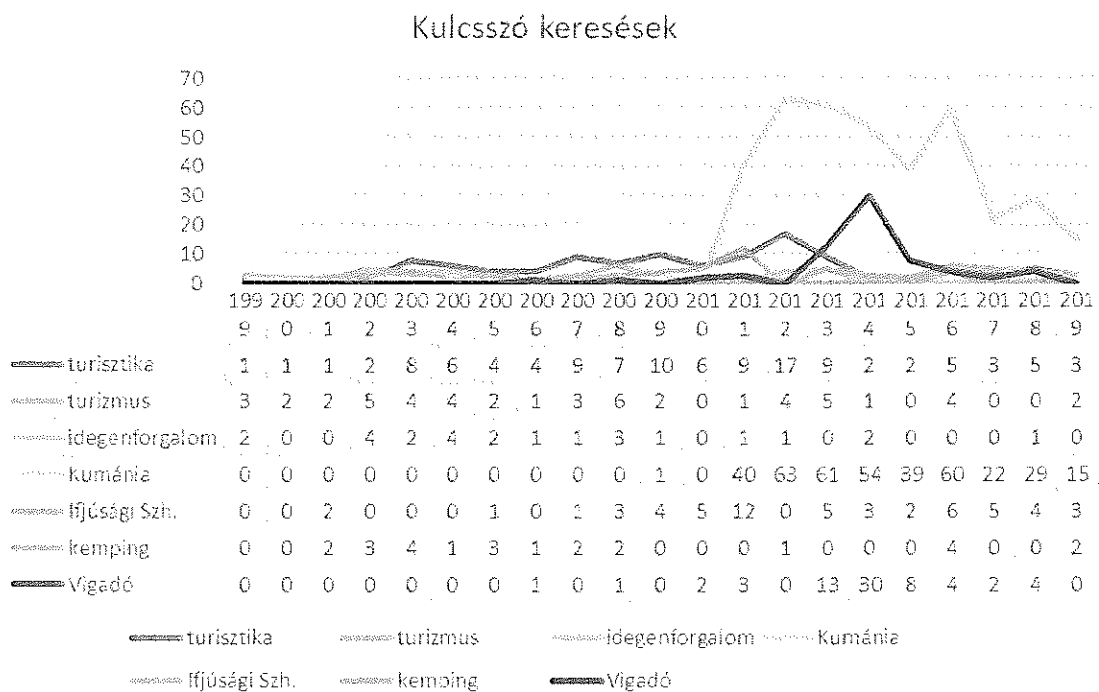
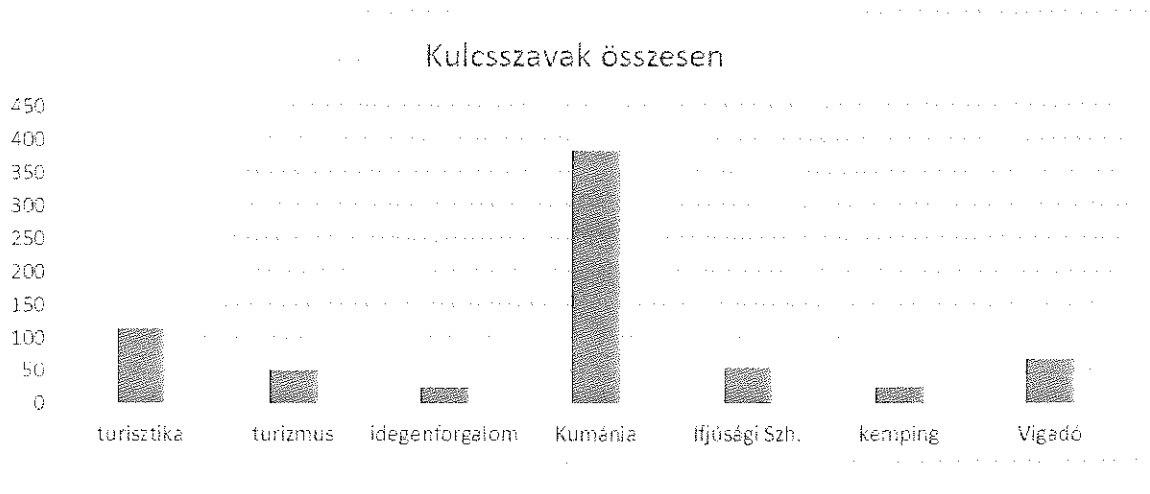

1.1.7. Politikai-jogi környezet

Magyarországon a helyi közügyek intézése és a helyi közhatalom gyakorlása érdekében helyi önkormányzatok működnek. A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény kimondja, hogy a helyi önkormányzás joga a települések (települési önkormányzatok) és a megyék (területi önkormányzatok) választópolgárainak közösségét illeti meg. Az önkormányzati feladatok ellátását a képviselő-testület és szervei biztosítják. A képviselőtestület szervei: a polgármester, a képviselő-testület bizottságai, a polgármesteri hivatal, a jegyző, továbbá a társulás. A képviselő-testület elnöke a polgármester, a jegyző vezeti a polgármesteri hivatalt.

Kisújszállás az ország városi jogállású településeinek egyike, s teljes joggal rendelkezik a települési önkormányzásra. A várost 2006 óta irányító polgármester minden ciklusban stabil többséggel kormányozza a várost; a 12 fős testületben 2014 óta kilenc fő a város első emberéhez hasonló gondolkodású, három tag pedig ellenzéki – ugyanakkor kijelenthető, hogy a Kisújszállás életét alapvetően meghatározó döntések konszenzussal születnek, általában egyhangú a szavazások végkimenetele, összességében az önkormányzati munka harmonikusnak és kiegyensúlyozottnak mondható. A Polgármesteri Hivatal az általa ellátandó feladatokat megfelelő, illetve kiemelkedő színvonalon hajtja végre, megteremtve ezzel a Képviselő-testület döntéseinek alapját, támogatva a Gaál Kálmán Gazdasági Programban meghatározott feladatok végrehajtását. Munkavégzésük során igyekeznek ügyfél- és családbarát módon kapcsolatot tartani a város lakosságával, az információáramlást közösségi oldalon történő fejlesztéssel is, gyorsan reagálva a felmerült problémákra, lakossági igényekre, felvetésekre.

Az önkormányzati munka kapcsán a turizmus jelentőségének növekedését jelezheti az is, hogy az Önkormányzat mikor és mennyi helyi döntést hozott ezen ágazatot érintően. Adatainkat az EDTR-ből (Elektronikus Döntéstámogató Rendszer) nyertük, mégpedig az elmúlt 20 évre visszamenőleg, kulcsszavakra rákeresve (turisztika, turizmus, idegenforgalom, Kumánia, Ifjúsági szálláshely, kemping, Vigadó). Ezek alapján kiválóan érzékelhető, hogy a város életében a jelen, 2010-es évtized eleje döntő fordulatot hozott Kisújszállás és a turizmus vonatkozásában: tíz éve döntés született az Ifjúsági szálláshely és kemping megépítéséről (mely 2010-re realizálódott is), majd az igazi áttörés éve 2012 volt, amikor megnyitotta kapuit a Hotel Kumánia, illetve a teljesen megújított fürdő. Az elmúlt tíz év eredményei igazolták a turisztikai célú fejlesztések létjogosultságát, illetve előrevetítik azok fenntartható fejlesztésének, bővítésének „kényszerét” is.

1.1.8. Testvérvárosok

Kisújszállás jelenleg hat külföldi településsel ápol testvérkapcsolatot. A partnerség időben és alapjait tekintve teljesen különböző módon alakult. Elmondhatjuk azonban, hogy a polgármesterek mellett egy-egy cégnek, intézménynek, iskolának, személynek, valamint az egyháznak és civil szervezeteknek is fontos szerepe volt a kapcsolat kialakításában, erősítésében, és a partnerség ápolása mind a mai napig több szálon fut – ahogy annak egy normális polgári államban egyébként működni is kellene.

Pacsér

A szerbiai (bácskai) Pacsérra 1786 tavaszán települt át egy jobb élet reményében mintegy ezer kisújszállási lakos, az akkori népességnek a negyede. Ilyen módon e településsel a szó igazi értelmében testvértelepülési a kapcsolat. Pacsér közel háromezer lakosú, a lakosságának hatvan százaléka magyar. A kitelepüléstől kezdve értelemszerűen továbbéltek a rokoni, baráti, ismerősi kapcsolatok. Az együttműködés ma igen sokrétű, részesei ennek a települések önkormányzatai, református egyházközségei, iskolái, tűzoltóságai egyaránt. Ezt a fajta kötetelket – együttműködési megállapodásban is megerősítve – a két település, Kisújszállás és Pacsér polgármesterei 1996-ban, a kitelepülés 210. évfordulóján írták alá.

Igló (Spisská Nová Ves)

Igló a szlovákiai Szepesség második legnagyobb városa, mintegy 37 ezer lakossal. E város és a tőle nyugatra fekvő községek alkotják a regényes szépségű Szlovák Paradicsom Nemzeti Park északi kapuját. Igló egyszerre kulturális és számos látnivalót kínáló turisztikai központ. Kisújszállással való kapcsolata 1962-ben kezdődött a két város középiskoláinak találkozásával. A közös programokból nőtt ki az együttműködés, amelynek keretében az iskolák ma is tartják a kapcsolatot, az önkormányzatok képviselői részt vesznek egymás legjelesebb ünnepein, alkalmanként művészeti csoportok kölcsönös fellépéseire is sor kerül. Iglóról magánszemélyek is rendszeresen ellátogatnak Kisújszállásra, nagy vonzerőt számukra a strandfürdő jelent. Együttműködési megállapodás megkötésére 1998-ban került sor.

Eberschwang

Eberschwang Felső-Ausztria dombos vidékének egyik szép községe Linz közelében, kb. 3400 lakossal, gazdag közösségi élettel. A Kisújszállással való kapcsolat a Phoenix Vegyeskar és az eberschwangi kórus találkozásából eredt, majd az 1992-ben aláírt együttműködési megállapodás után rendkívül sokrétűvé és tartalmassá vált. Megnyilvánult ez a tizenéves diákok kölcsönös nyelvi táborában, a Phoenix Vegyeskar és a települések fúvószenekarainak fellépéseiben, képző- és fotóművészek kiállításában, a tűzoltók és vadászok találkozóiban, gazdálkodók, köztisztviselők, települési képviselők szakmai cserelátogatásaiban. Óriási veszteség, hogy az elmúlt években e kapcsolat sajnos gyakorlatilag elhalt.

Négyfalu (Sacele)

Négyfalu a romániai (erdélyi) Brassó megye egyik, páratlan szépségű természeti környezetben lévő városa, ahonnan élménydús kirándulásokra indulhat az odalátogató. Kisújszállással való kapcsolata az 1980-as években kezdődött. Az elmúlt évtizedekben elsősorban az oktatási és a kulturális kapcsolatok bővültek. Az előbbi a két település általános és középiskolái, az utóbbit pedig művészeti csoportok kölcsönös programjai, találkozóit töltik meg tartalommal, ugyanez elmondható a református egyházközségekről is. A gazdálkodás és turizmus terén is voltak kezdeményezések együttműködésre, ezek remélhetően a további időszak – egyelőre azonban még kiaknázatlan – lehetőségei. Együttműködési megállapodás 1999-ben kötött.

Szernye

Szernye az ukrainai (kárpátaljai) munkácsi járás egyik faluja, közel kétezer magyar ajkú lakossal. Kisújszállással kialakult partnertelepülési kapcsolata az 1990-es évek elejéig nyúlik vissza, amikor a Városgazdálkodási Vállalat egy munkatársának kezdeményezésére sporttalálkozókat szerveztek, majd bővült a kapcsolat az Arany iskola és a szernyei általános iskola közötti programokkal és kisújszállási támogatásokkal. 2000-ben a két település vezetői együttműködési megállapodást írtak alá, keretet adva a további kapcsolatépítésnek. A jelen viszonyokat ismerve a továbbiakban indokolt a kapcsolat segítő, támogató voltát megtartani, és lehetőség szerint a kulturális és oktatási jellegét erősíteni.

Wilamowice

Wilamowice Lengyelország déli részén, a sziléziai vajdaságban, szép természeti környezetben fekszik, Krakó közelében; mintegy 15.000 lakost számlál. Népi hagyományait magas szinten gondozzák, őrzik. Sokféle művészeti csoportot működtetnek. Részt vesznek hagyományőrző fesztiválok, maguk is számos ilyet szerveznek. Bár ez a partnertelepülési kapcsolat a legfiatalabb – 2002-ben kezdődött és 2004-ben született együttműködési megállapodás –, mégis talán az egyik legsokrétűbb. Kiterjedt kölcsönös fellépésekre, első helyen itt a néptáncegyütteseket és a kórusokat említhetjük. A tűzoltóegyesületek tagjai között a látogatásokból barátságok is szövődtek. Néhány éve a wilamowicei és a kisújszállási általános és középiskolák, illetve diákjaik kölcsönös találkozókon vesznek részt. E partnertelepülési kapcsolat azáltal, hogy közösségek találkozóin során kialakult barátságokból táplálkozik, remélhetően magában hordozza a folytatás jó lehetőségeit.

Hazai együttműködések

A város négy másik településsel (Karcag, Kunmadaras, Kenderes, Berekfürdő) együtt tagja a *Karcagi Többcélú Kistérségi Társulásnak* (feladata: egészségügyi alapellátás (pl.: orvosi ügyelet), szociális és gyermekjóléti alapellátás biztosítása).

Városunk a székhelye a tizenegy tagtelepülést számláló *Nagykun Hagyományőrző Társulásnak* (NHT) (a társulás tagjai: Kisújszállás, Karcag, Túrkeve, Mezőtúr, Kenderes, Berekfürdő, Kétpó, Kuncsorba, Kunmadaras, Kunszentmárton, Mesterszállás). Ez utóbbi révén elősegítője a Nagykun Hagyományőrzésének és a nagykun identitástudat ápolásának (Karcag Város Önkormányzata 2017). Az NHT feladata a nagykun kulturális és sport hagyományok őrzése, ápolása, ehhez kapcsolódóan pályázatok benyújtása, rendezvények szervezése és koordinálása, kunkapitány választás koordinálása, kiadványok megjelentetése, népművészek támogatása, kitüntetések, címek alapítása, adományozása, kapcsolattartás határon túli magyarokkal és török népekkel, nagykunági internetes honlap létesítése, fenntartása, és egyéb közösségi társadalmi tevékenység, társadalmi célok támogatása, környezetvédelmi, ökológiai tevékenység.

Kisújszállás tagja az *Alföld Szíve Térségi Turisztikai Egyesületek*, melynek célja Jász-Nagykun-Szolnok megye turisztikai kínálatának bemutatása. A 2011. nyarán alakult egyesületnek jelenleg 19 tagja (települési önkormányzatok, civil szervezetek) van.

Országos viszonylatban Kisújszállás szoros, jó partneri kapcsolatokat ápol Baja városával, illetve Csongráddal is.

1.2. Kisújszállás turisztikai piaca

1.2.1. Vonzerők és turisztikai termékek

A vonzerők tekintetében megkülönböztethetünk – hatókörét tekintve – helyi, regionális, országos, esetlegesen nemzetközi vonzerőket, illetve – eredete kapcsán – természeti és ember alkotta (illetve ezek sajátos elegyét alkotó) értékeket. Kisújszállás jelenleg egy olyan adottsággal rendelkezik, amely potenciálisan nemzetközi horderejű turisztikai vonzerőként léphet fel (a rizsföldek); országos hatókörrel is egy adottsággal rendelkezik (Csukás István életműve, illetve Arany és Móricz kisújszállási tartózkodásának emlékei és ide vonatkozó munkássága). Lentebb a potenciálisan legnagyobb érdeklődésre számot tartó vonzerőket ismertetjük, a teljes vonzerőleltár a mellékletben található.

Természeti vonzerők

A település egyik talán legszebb *természeti* képződménye az **Öregerdő**. Értékként az ősi löszpusztai erdők maradványaként fogható fel. Jelentős vonzerő, potenciális ökoturisztikai desztináció.

A környék jellemző sajátossága a **termálvíz** megléte. A helyi vizet korábban gyógyvízzé nyilvánították, amire megfelelő minőségű (bár folyamatosan, a változó igényeknek megfelelően fejlesztendő) infrastruktúra épült. A víz maga az élet, használható gyógyításra, megelőzésre. A definíció szerint „az egészségturizmus a gyógy- és wellness-turizmust átfogó fogalom, a turizmusnak azon területét jelenti, ahol a turista utazásának fő motivációja az egészségi állapotának javítása és/vagy megőrzése, tehát a gyógyulás és/vagy a megelőzés, és ennek megfelelően a célterületen tartózkodása alatt igénybe is vesz egészségturisztikai szolgáltatás(oka)t.” (ÖTM 2007)

A magyarországi termál- és gyógyvizek Európa-szerte egyedülállóak, vízkészletének nagysága alapján hazánk az ötödik legnagyobb termálvízkinccsel rendelkező ország a világon. Mivel a termálvíz hazánkban mindenhol kiemelkedő sajátosság, így ez esetünkben egy regionális vonzerő lehet (különösen Berekfürdő, Cserkeszőlő, Martfű, illetve Hajdúszoboszló jelentenek erős konkurenciát).

A Kumánia Gyógyfürdő Kft. három kutat üzemeltet. A 2001-ben létesült kút 758 méter mélységből hozza fel a felszínre a 48,2 °C-os gyógyvizet. A hidegvizes kút 2009-ben készült el. Ez 350 méter mélységből 28,9 °C-os vizet termel. A legfiatalabb kutat 2011 őszén fúrták. Ennek 62 °C-os, alkáli-hidrogénkarbonátos-jódos gyógyvize 1050 méterről tör a felszínre. Ásványi összetétele alapján a gyógyvíz elsősorban csontrendszeri, légzőszervi, idült mozgásszervi, továbbá nőgyógyászati panaszok teljes körű gyógyítására alkalmas. A mozgásszervi, degeneratív megbetegedések, ízületi és gerincbántalmak kezelése mellett a sérülések, balesetek utókezelésében és a rehabilitációban is fontos szerepet játszik.

A vízben található ásványi anyagok a fürdőzés során a vízgőzt, párát belélegezve is a szervezetbe jutnak. Mivel a szabad elemi jód a bőrön keresztül is felszívódik, a gyógyvíz igazán belülről fejti ki hatását. A vízben található jód a pajzsmirigy-alulműködés (Hypothyreosis) következtében a testszerte jelentkező duzzanatokat (myxoedema) csökkenti. Menstruációs és klimaxos panaszok enyhítésében is fontos szerepe van, hiszen a jódos-brómos víz a petefészkekhez tartozó funkciókat fokozza, hormonálisan is hat. A víz elősegíti a kalcium csontba történő beépülését (osteoporosis kezelésében is hatásos lehet), emellett értágító, ezáltal vérnyomáscsökkentő szerepe is jelentős. Ivókúras alkalmazása az emésztőrendszer betegségeiben hozhat enyhülést.

A kisújszállási gyógyvíz összetétele:

Jelentősebb kationok:

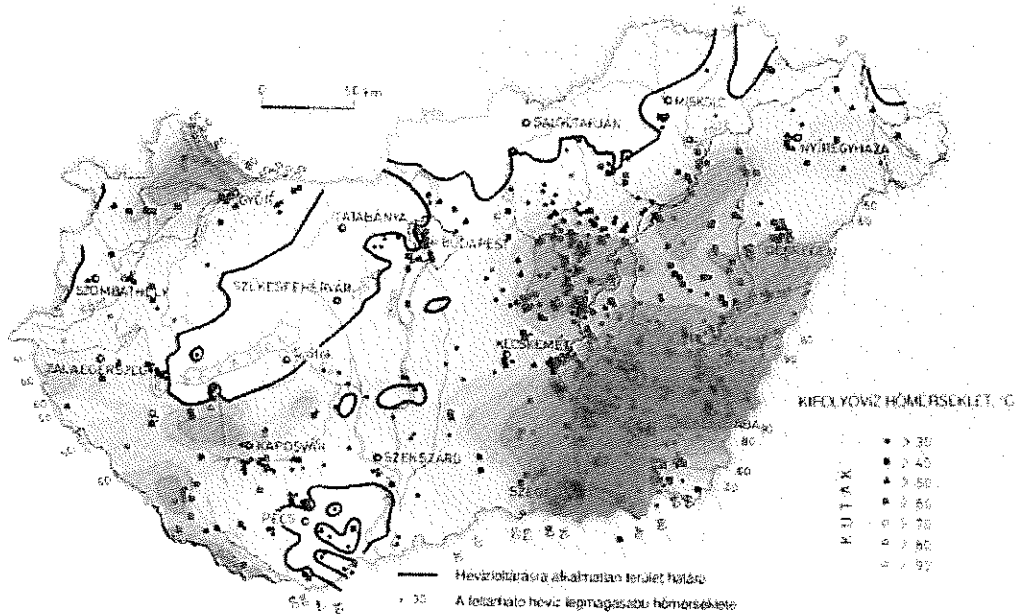
	B110	B113
Kálium	4,7 mg/l	9,7 mg/l
Nátrium	500 mg/l	673 mg/l
Kalcium	12,1 mg/l	14,7 mg/l
Magnézium	4,8 mg/l	4 mg/l

Jelentősebb anionok:

	B110	B113
Klorid	144 mg/l	118 mg/l
Bromid	2,5 mg/l	1,15 mg/l
Jodid	1,72 mg/l	0,77 mg/l
Hidrogén karbonát	1230 mg/l	1708 mg/l

	B110	B113
Összes kation	524 mg/l	71 mg/l
Összes anion	1404 mg/l	1826 mg/l
Összesen	1988 mg/l	2548 mg/l

A gyógyvíz ásványianyag-tartalmán túl annak hőmérsékletére is érdemes figyelmet szentelni. Magyarországon a 30 °C-ot meghaladó, természetben előforduló vizeket termál- vagy hévíznek nevezzük. Az Alföld még magyar viszonylatban is igen magas geotermikus gradienssel rendelkezik. A mélyfúrások során már 400-500 méter után olyan rétegvíz-készletre akadhatunk, amely hőmérsékleti alapon hévíznek tekinthető (Albel - Tokaji 2006). Az itt található vizek tehát rendkívül magas hőmérsékletűek, mint ahogyan azt az alábbi ábra is mutatja, a termális vizeket adó kutak talphőmérsékletei 35-110 °C közötti értékeket vesznek fel, és ennek köszönhetően jelentősen kiszélesítik az alföldi vizek terápiás lehetőségeinek tárházát.

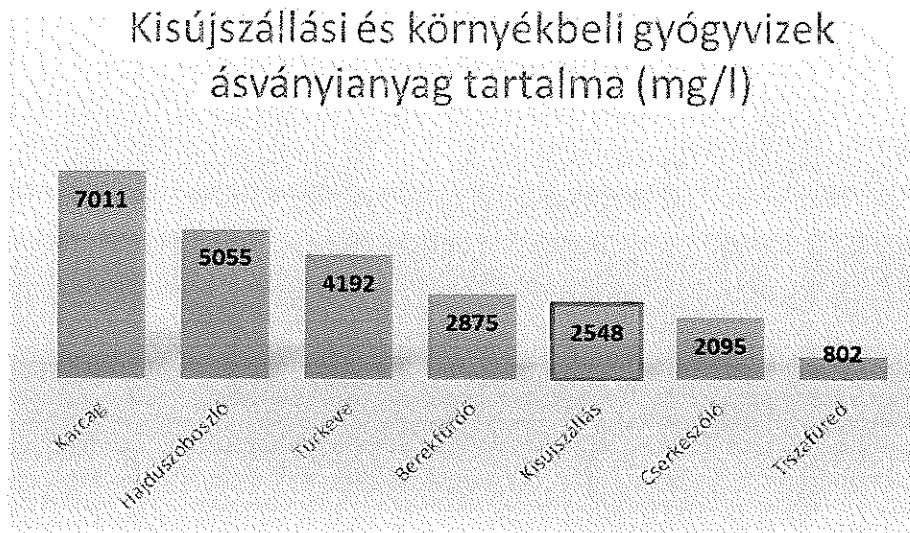

Magyarország hévizeinek hőmérséklete
 Forrás: VITUKI –MÁFI – Aquaprofit Rt., 2005

A gyógyvíz kémiai összetétele a víz alapvető fizikai tulajdonságaival (pl. felhajtóerő, ellenállás, hidrosztatikus nyomás, hőmérséklet) kombinálva tovább fokozza a terápiás hatást. Lehetőség adódik a hideg-, meleg, vagy váltott hőfokú felhasználásra, szélesítve ezzel a kezelhető betegségek spektrumát.

A hazai egészségturizmus termálvízre alapozott turisztikai fejlesztését a különböző nemzeti fejlesztési programok kiemelt területként kezelik. Ugyanakkor napjaink gyakorlott fogyasztóinak elégedettségéhez már nem elegendő csupán a tény, hogy egy víz kiváló minőségű. Egy terület versenyképességének összetevőire az abszolút komplexitás jellemző. A természeti adottságok a versenyképesség alapját jelentik ugyan, mégis nagyon kis részét képezik az egésznek. A kereslet rendkívül érzékeny a környezeti és „kreált” tényezőkre, ezért elmondható, hogy még a nagyon gazdag természeti és kulturális adottságokhoz is feltétlenül szükséges a fogyasztói igényeket kielégítő mennyiségi és minőségi infrastrukturális ellátottság, illetve szakmai színvonal. Az alábbi diagram a környékbeli településeken található gyógyvizek ásványianyag-tartalmának összehasonlítását hivatott szemléltetni. Az ábrára nézve is egyértelműen szembetűnő, hogy hiába a kiváló összetételű gyógyvíz (pl. Karcag esetében), ha nincs meg a megfelelően kialakított infrastruktúra/szolgáltatáshalmaz/marketingstratégia, amely segít kiemelni azt a többi közül.

Meglepő lehet, de tény, hogy egyes „neves” fürdőhelyek (pl. Tiszafüred) sikerüket elsősorban nem a gyógyvíz összetételbeli különlegességének, hanem az egyéb szolgáltatások kiépítettségének és a megfelelő tudatosításnak, imázsépítésnek köszönhetik.

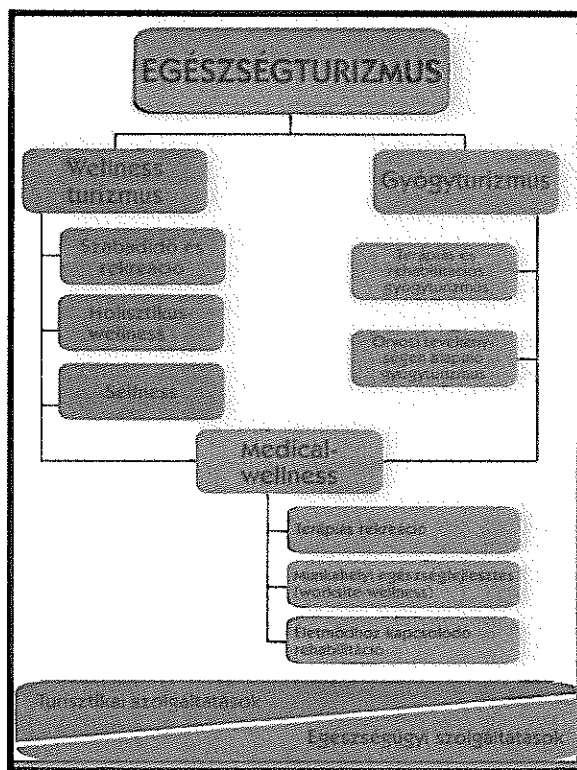
A civilizációs ártalmak és a túlhajszolt élet által okozott stressz miatt az egészséges életmód fontossága társadalmi szinten felértékelődött, s ennek következtében a gyógy-, termál- és wellness-turizmus kereslete világszerte növekedést mutat. Az ágazat dinamikus fejlődése a fiatal korosztály egyre erősödő egészségtudatosságának, és az 50 év feletti emberek egyre növekvő utazási hajlandóságának is köszönhető. A modern egészségturizmus legfőbb trendjei közé tartoznak az egészség felértékelődése, az intenzív innováció, a komplex kezelések nagy számmal való megjelenése, a design növekvő és meghatározó szerepe, valamint a fogyasztói szokások életmódváltásra törekvő átalakulása is. A fogyasztók már nem csak kényeztetést és egzotikumot várnak el a szolgáltatásoktól, hanem valós eredményeket, hosszú távon is érezhető hatást, így az orvosilag alátámasztott, bizonyítékokon nyugvó kezelések és kúrák jelentősége növekszik.

A wellness térhódításával semmi sem versenyezhet, még a gyógyturizmus sem, ugyanakkor – habár a gyógyvíz szerepe némileg csökkenni látszik – a hagyományokra való hivatkozás és autentikusság mindig is a turisztikai marketing jelentős részét képezte. Az egészségturizmus piacán a kereslet megnövekedése a kínálati oldal erősödését vonja maga után, ami túlkínálatot eredményez, ezért a szolgáltatóknak nehéz fennmaradniuk. Mivel ma még viszonylag kevés olyan létesítmény van Magyarországon, amely arculata és szolgáltatásai alapján jól körülhatárolható pozícióval rendelkezik, a pozicionálás folyamatában egyedi megkülönböztető jegyeket kell tudatosítani. Ezek alapján egyértelműen eldönthető a fogyasztó, hogy a desztináció (esetünkben Kisújszállás) miben képes mást nyújtani számára.

A turisták imázs alapú döntéseket hoznak, és akkor választanak egy desztinációt utazásuk célpontjává, ha annak imázsa összecseng a keresleti igényeikkel. Ha tehát például az egészség „divatos”, és Kisújszállás imázsát a keresleti igényeknek megfelelően az egészség köré építjük ki, akkor előbb-utóbb Kisújszállás városa is „divatos” fog válni.

Kisújszállás egészségturisztikai zászlóshajója egyértelműen a Kumánia Gyógyfürdő Kft. Egészségturisztikai szempontból legnagyobb erőssége, hogy a már meglévő, megfelelő minőségű vízbázis biztosítása mellett képes a szektorban elvárt komplex szolgáltatások nyújtására. A turisták számára minden elérhető egy helyen: gyógyvíz, kezelések, orvosi háttér, fogászat, konferenciaterem, szállás, gasztronómia, szórakozás... A már kiépített infrastruktúrát az aktuális trendekhez igazítva folyamatosan fejleszteni kell, hiszen a kereslet igényei állandóan változnak.

A medical-wellness egy újonnan kibontakozó trend az egészségturizmusban, amely – mint egyfajta iránymutatás – a gyógy- és wellness-turizmus ötvözetekét fogható fel. Az egészségturizmus ezen formája a wellness-szolgáltatások minőségbiztosítását orvosi háttérrel volt hivatva alátámasztani. Ilyen módon kiküszöbölhető, hogy a hangzatos „wellness”-kifejezés csaknem bármilyen szolgáltatás előtagja legyen. A medical-wellness központi eleme az orvosi állapotfelmérés, amit az orvos által javasolt terápiák és eljárások követnek, így tehát az újdonságot az orvosi kontroll és a programozottság képezi (ÖTM 2007).

Az egészségturizmus értelmezése
forrás: Molnár, 2010, 28. oldal

Az egészségturisztikai kínálat kialakításához nem elhanyagolhatóak az általános turisztikai vonzerők, amelyek kiegészítő termékként eredményesen kapcsolhatóak össze az egészségturizmussal. Az Észak-Alföld egyedülálló tájképi adottságokkal rendelkezik, emellett számos kulturális turisztikai attrakció lelőhelye. *Az egészségturisztikai szektor eredményesen társítható az üzleti- és konferenciaturizmus kínálta lehetőségekkel.* Habár ezeknek a turistáknak az utazási célja és fő motivációja a munka, vagy a konferencián való részvétel, kiegészítő termékként megjelenhetnek az egészségmegőrzésre/helyreállításra irányuló szolgáltatások. Az üzleti úton lévő turisták viszonylag magas diszkrecionális jövedelemmel rendelkeznek, és leterhelt fizikai (pl. hosszú utazás miatt/ ülőmunkából eredő fájdalmak) és mentális állapotuk javítása érdekében hajlandóak egészségturisztikai szolgáltatások igénybevételére.

Hasonló felfogásban érdemes lehet a vadászturizmus erősítése is (ld. alább), de a dentálturizmus hangsúlyozása is eredményes lehet. A komplex szolgáltatásnyújtás érdekében nem szerencsés a különböző turisztikai ágazatokat egymástól függetlenül kezelni. *Az egyes területek egymás kiegészítésével válhatnak egy nagy egészé és a turisták szemében is vonzóvá.*

Szintén a természeti értékeinkhez kapcsolható a változatos **vadállomány** megléte, amely természetesen megfelelő szakértelem és felügyelet mellett a vadászturizmusnak biztosíthat megfelelő táptalajt. Ez a vadvilág Európában egyedülálló trófeákat rejthet magában.

A település szerencsére ember alkotta értékekben is bővelkedik.

A város legjelentősebb alakja, **Csukás István életműve** hatalmas és örök értéke a városnak. Napjainkban talán nincs is olyan felnőtt, akinek a gyermekkorában nem volt valamelyik Csukás mű meghatározó. Ezen érték turisztikai kihasználásának hasznossága megkérdőjelezhetetlen. További irodalmi örökséget rejt Móricz Zsigmond és Arany János helyi tevékenysége.

A város egyik nagy büszkesége a **Vigadó**, amely a városközpontban helyezkedik el. Nyugodtan nevezhetjük a helyi – sőt, térségi – kultúra fellegrájának is, hiszen teljes mértékben alkalmas egy mozielőadás, egy színházi előadás, vagy egy koncert lebonyolítására is. A Vigadó regionális vonzerőként jelenik meg a város kínálatában, legfőképp a térségből alkalmas vendégek bevonzására.

Országos értéknek számít a **Jermy Gusztáv Természetráji Gyűjtemény** is. A szertárgyűjtemény intenzív gyarapodását jelzi, hogy az 1878/79-es tanévben Győri Lajos igazgató jelentésében már 1076 darab állattani preparátumról, 1100 darab herbáriumi lapról és 638 darab ásvány- és kőzetmintáról tesz említést. Ekkor került a gyűjteménybe a négykötetes Sadler-herbárium is. Az 1891/92-es tanév folyamán Dr. Illésy János országos allevéltáros 470 darab ásványból álló adományával gyarapodott a gyűjtemény, továbbá Dr. Abrudbányai Nagy János városi főorvos ajándékával: a helybeli ártézi kút különböző mélységű rétegeiből összeállított gyűjteménye 33 darab üvegben és 88 darab préselt hasáb alakban. Ez utóbbi egyedülálló kollekciónak bizonyult, mivel *a híres Zsigmondy-féle fűrésokból országosan is csupán ez a mintasor maradt fenn.*

Az 1893/94-es tanévtől a szertár anyagának fejlesztése addig nem tapasztalt lendületet vett. Ekkor került a gyűjteménybe a *Nemzeti Múzeumból duplunként kapott korall-kollekció*. Mivel az 1956-os budapesti múzeumi tűzben az eredetiek elpusztultak, így ezek különösen fontos darabokká váltak.

Külön is meg kell emlékeznünk azokról a nemzetközi hírű tudósokról, akik gazdag ajándékaikkal írták be nevüket a szertár történetébe. Balogh János ökológus professzor, aki gyermekéveit a szomszédos Ecseg-pusztán töltötte, trópusi útjairól hazatérve adta át a gyűjtemény számára az ott készült fotókat, az ott vásárolt edényeket, faragott dísz tárgyakat, egyéb néprajzi emlékeket. A legnagyobb becsben tartott relikviák azok, amelyeket a Szent-Györgyi Alberttel és Selye Jánossal éveken át folytatott levelezés emlékeként őrzünk a gyűjteményben. A tőlük kapott dedikált könyvek és fotók, levelek féltve őrzött darabjai ennek a kollekciónak. A két világhírű tudóst 1974 augusztusában Jermy Gusztáv-díjjal tüntette ki az iskola biológia szakköre. Mindketten „boldog örömmel” fogadták ezt a nem szokványos gesztust. A kisújszállási Móricz Zsigmond Gimnázium híres gyűjteményét 1974 februárjában „Jermy Gusztáv természetráji szertár- és múzeummá” nyilvánítottuk.

Sajátos, természet és ember alkotta (európai dimenziójú, jelentőségű) értéket képez a helyi rizstermesztés.

A város külterületének egy része országosan (sőt, európai és részben világszinten) is kiemelkedő jelentőségű rizstermesztő térség (kiegészítésként elmondható, hogy a kisújszállási rizstermesztés az európai rizstermesztés északi határán fekszik; normál és indián rizs vagy vadrizs ettől északabbra kontinensünkön jelenleg nem termeszthető).

A rizsterületek – alapvető mezőgazdasági funkciójukon túl – Alföldünk, benne Kisújszállás különleges működésű, sajátos megjelenésű másodlagos vizes élőhelyei; bár többnyire intenzív művelés alatt állnak, az év jelentős részében mégis számos madárfaj számára kiemelt fontosságú élőhelyként funkcionálnak (Monoki Á. 2011).

A – minden évben változó kiterjedésű, ma kb. ezer ha kiterjedésű – kisújszállási rizsterületeken két rizsfaj termesztése folyik:

- az egyik az ún. hagyományos (holott időben később kinemesített, de általunk, fogyasztók által mégiscsak régebb óta ismert és használt) rizs (*Oryza sativa*) (feldolgozás után fehér és barna változatban ismerjük őket) (ezen rizs termesztésével a Nagykanizsai Mezőgazdasági ZRt. foglalkozik, kiemelkedő sikerrel, hazai és nemzetközi elismertséggel);
- a másik az ún. indián rizs (vadrizs, fekete rizs) (*Zizania aquatica*). Ez az amerikai Nagy-tavak vidékén őshonos vadvízi gyomnövény hazánkba 1988-ban, az Amerikában élő magyar származású üzletember, Molnár Miklós segítségével jutott el (az ő 2017 novemberi szóbeli közlése alapján indián rizs a világon mindössze három helyen létezik: az USA-ban, Kanadában és Kisújszálláson – sic!). Az ő ötlete volt, hogy az itthon addig még nem termelt,

de az egészséges étrendet kedvelők körében már keresett gabonát elhozza Magyarországra, azon belül a legkedvezőbb természeti és vállalkozói-szakmai feltételeket kínáló Kisújszállásra (Internet 7).

A fent említett két rizsfaj eltérő termesztési módszerei egyben eltérő megjelenésű és adottságú vizes élőhelyeket is jelentenek:

- a hagyományos rizs jól előkészített, elegyengetett, abszolút simaságú területeket igényel, amelyeket a vetést követően többször is elárasztanak, lecsapolnak, szárítanak, ezért potenciális élőviláguk sem túl heterogén, míg
- az indián rizs vetésterülete nem kíván olyan gondos előkészítést-egyengetést; ennek köszönhető, hogy néhol kisebb szigetek is kialakulnak a rizsföldön, melyek fészkelőhelyként funkcionálnak, illetve mocsári növényfajok kolonizációjára kínálnak lehetőséget (Monoki Á. 2011: 308); a vetést is többnyire repülőgépről végzik, és csak egyszer árasztják el a földeket, így sokkal inkább emlékeztetnek az eredeti vizes élőhelyekre, ennek következtében ezek a rizsföldek „vadabbak”, és sokkal változatosabb élővilágnak adnak otthont (Monoki Á. 2011).

Összességében a kisújszállási rizsföldek számos madárfaj (2010-ben a város környéki termőterületeken összesen 170 madárfajt regisztráltak, ezek nagy része védett, 43 faj pedig fokozottan védett) számára nyújtanak ideális táplálkozó- és pihenőhelyet. Legfontosabb, legföltettebb kincsünk a hazánkban kipusztulófélben lévő **székiicsér** (*Glareola pratincola*), melynek ezek a rizsföldek az utolsó menedékei. Esetében különösen nagy a gazdálkodók és természetvédők, illetve az önkormányzat felelőssége, hogy megőrizték ezeket a sajátos élőhelyeket, így biztosítva a faj fennmaradását (Monoki Á. 2011). Hazánkban – legjobb tudomásunk szerint – mintegy 40 pár költött a 2016-os évben, ebből kb. 30 pár a kisújszállási térségben. Ennek a fajnak a túlélése nagyban függ a terület háborítatlanságától, illetve az évi csapadékmennyiségtől és –intenzitástól.

1.2.2. A turisztikai infrastruktúra

1.2.2.1. Szálláshelyek

Egy településnek, amely komolyan gondolkodik a turizmus fejlesztésében (meglévő, illetve fejlesztendő értékei mellett, azok okszerű, profitábilis és fenntartható turisztikai hasznosítása érdekében), különböző komfortfokozatú, de mindegyik kategóriában minőségi és megfelelő számú szálláshellyel kell rendelkeznie (ezek természetesen a szükséges, de önmagukban még nem elégséges feltételei a turizmusnak). Kisújszállás jelenleg az alábbi szálláshelyekkel rendelkezik.

Hotel Kumánia* Superior** (5310 Kisújszállás, Rákóczi u. 8-12.)

A Hotel Kumánia a kereskedelmi szálláshelyek besorolásába tartozik, mely a HotelStars Union minősítési rendszere alapján 3 csillag Superior minősítéssel rendelkezik. Kisújszállás legnépszerűbb szálláshelye. A Hotel Kumánia a Gyógy- és Strandfürdő közvetlen szomszédságában épült 2011-2012-ben. A 30 szobás hotel kétágyas, pótágyazható szobákkal várja a gyógyulni és pihenni vágyókat. Az épület akadálymentesített, így a mozgássérültek, a látás- és hallássérültek is használni tudják. A mozgásukban akadályozott vendégek külön akadálymentesített szobában szállhatnak meg. A hotelt közvetlen folyosó köti össze a Kumánia Gyógy- és Strandfürdővel.

Kumánia Ifjúsági Szálláshely (5310 Kisújszállás, Rákóczi u. 8-12.)

2010-ben erdélyi ácsok közreműködésével készült el a Kumánia Ifjúsági Szálláshely. Az öt, tóra nyúló, téliesített épület faházanként két-két szobája négy vendégnek nyújt szálláslehetőséget - amely pótágyakkal további kettővel növelhető, azaz összesen maximum 30 fő helyezhető el itt egy időben. A faházak teljesen felszerelt konyhával és fürdőszobával várják a családokat, baráti társaságokat. Az ifjúsági szálláshely a Hotel Kumánia közvetlen szomszédságában található, szintén kereskedelmi szálláshelynek minősül.

Kumánia Kemping (5310 Kisújszállás, Rákóczi u. 8-12.)

A Kumánia Kemping az Ifjúsági Szálláshely területén fekszik; lakókocsiállásokkal, két 15 fős telepített sátorral és kempinggel várják a Kisújszállásra érkezőket. A főépületben főzési és mosási lehetőség is van, a közösségi tér pedig kisebb rendezvények, képzések helyszíne is lehet. A Kemping

területén víz- és áramvételi lehetőséggel ellátott lakókocsiállások, valamint sátorhelyek várják a vendégeket.

Villa Aquila (5310 Kisújszállás, Marjalaki utca 43.)

A Villa Aquila 2016 óta áll a vendégek rendelkezésére. A vendégház két külön bejáratú apartmanból áll, melyek közül az úgynevezett Nádirigó Apartman 6 fő befogadására alkalmas (1 kétágyas + 2 kétágyas szoba), míg a Tücsökmadár Apartman 2 + 1 fő elszállásolására nyújt lehetőséget (1 franciaágyas hálószoba + pótágy).

Petőfi Vadásztársaság Vadászház (5310 Kisújszállás, Rézműves u. 13.)

A Vadászház emeletén találhatóak a szobák, melyek turisták által is igénybe vehetőek. Összesen 4 szoba áll rendelkezésre, melyek 14 férőhelyet biztosítanak az ott megszállni vágyó vendégek számára – igazi retro-hangulatban.

Horváth György Falusi Vendéglátóhelye (5310 Kisújszállás, Horváth-tanya)

Május 1-től október 31-ig áll rendelkezésre, 14 fő befogadására alkalmas (1 db 2 ágyas, 1 db 4 ágyas, 1 db 8 ágyas szoba.)

Kiss Vendégház (5310 Kisújszállás, Sásastó u. 3.)

Felújított, önálló, összkomfortos, teljesen felszerelt családi ház, a városközponthoz és a fürdőhöz közel, rövidebb, hosszabb távra, két külön bejáratú szobával (3 + 4 ágyas), zárt parkolási lehetőséggel áll a vendégek rendelkezésére.

Böbe Apartman (5310 Kisújszállás, Sásastó u. 12.)

30 m²-es apartman 2 fő (+ 2 fő pótágy) részére a városközponttól kb. 1 km-re. Az apartman Wi-Fi hozzáféréssel rendelkezik, a TV 76 csatornás. A konyharészben hűtő, mikró, kávéfőző, vízforraló stb. van. Parkolás az udvarban. Lehetőség van továbbá szalonnasütésre, grillezésre, bográcsolásra.

Lulu Apartman (5310 Kisújszállás, Szabadság utca 8. 2/3)

Az apartman a belvárosban található, a Kumániától körülbelül 500 méterre. A szálláshely 1 apartmanházból áll, mely 2 szobája (hálószoba + nappali) 5 fő befogadására alkalmas (pótággal együtt 6 fő).

Adrienn Vendégháza (5310 Kisújszállás, Deák Ferenc utca 61/b)

A vendégház falusi magán szálláshelynek minősül, a városközponttól 500, míg a Kumániától körülbelül 800 méterre helyezkedik el. A vendégházban található egy szoba, konyha, zuhanyzóval ellátott fürdőszoba, valamint egy tágas étkező. A szálláshely 4 fő elszállásolását teszi lehetővé, e mellett sátorhely biztosítása is megoldható több fő érkezése esetén.

Kunsági Apartman (5310 Kisújszállás, Kossuth Lajos utca 23.)

Az apartman teljesen felszerelt, összesen 3 fő befogadására alkalmas.

Búzás Vendégház (5310 Kisújszállás, Sásastó utca 6.)

A vendégház egy 76 m²-es berendezett, külön bejáratú lakás, mely magán szálláshelyként funkcionál. A városközponthoz közel található, főút melletti fekvésű, parkosított udvarral és egy darab hálószobával rendelkező családi ház. A vendégház kapacitását tekintve 4 fő elszállásolására alkalmas.

Móricz Zsigmond Gimnázium Kollégiuma (5310 Kisújszállás, Széchenyi u. 3.)

A gimnázium kollégiuma a nyári időszakban fogad vendégeket (június 1. – augusztus 31. között), mely 150 fő befogadására alkalmas. A kollégium nem minősül kereskedelmi szálláshelynek, komfortfokozata jelenleg igen alacsony.

1.2.2.2. Vendéglátóhelyek

A gasztronómiai turizmust gyakran tekintik a kulturális turizmus egyik válfajának, ám tekintettel világviszonylatban felértékelődő szerepére, továbbá a hazai turizmusban elfoglalt jelenlegi pozíciójára és jövőbeni fejlesztési potenciáljára, önmagában is helyét megálló turizmusformaként kezelendő (Internet 8).

A gasztronómiai turizmus olyan turisztikai termék, melynek során a látogató fő motivációja a felkeresett célterületre jellemző ételek és italok megízlése, a nemzeti és tájjellegű konyha kipróbálása, a desztináció vendéglátási tradícióival való megismerkedés, de megjelenhet az igény a gasztronómiai különlegességek elkészítési módjának elsajátítása iránt is. Motivációt jelenthet továbbá egy-egy híres vendéglátóipari létesítmény – étterem, műhely, gyár – felkeresése, vagy speciális ételekhez, italokhoz kötődő fesztiválok, versenyek meglátogatása (Internet 8).

A *gasztronómiai turizmus* egyes elemei (pl. a borturizmus és egyes gasztrofesztiválok) az utóbbi években világszerte *önálló utazási döntést megalapozó tényezővé váltak*, de ilyen markáns vonzerő hiányában is elmondható, hogy az adott térség gasztronómiai kínálata meghatározó az utazási döntés meghozatala során. Az UNWTO 2016-os kutatása alapján a megkérdezett válaszadók 87%-a véli úgy, hogy a gasztronómia megkülönböztető és stratégiai elem a desztinációról szóló kép kialakításában. Az utazási motivációt meghatározó tényezők versenyében a válaszadók a kulturális tényezők és a természeti vonzerők után a 3. helyre sorolták a gasztronómiai kínálatot (Internet 8).

A gasztronómia által képviselt iparág vendégköre rendkívül vegyes életkorát, igényeit, fizetőképességét tekintve, már csak a kínálat sokszínűsége miatt is – tehát jelentős turisztikai potenciált jelentenek. Az elmúlt évekhez képest azonban nagyon sokat változott a vendégkör alapvető igénye: ma már nemcsak a jóízű ételek elfogyasztása van a középpontban, hanem a látványvilág, az újdonság, az étterem és/vagy a séf elismertsége is. Ezek már önmagukban is elegendők ahhoz, hogy akár többórás autóturát vállaljon a gasztroturista (Internet 8).

Mindezek fényében nézzük meg, Kisújszállás milyen vendéglátóhelyekkel rendelkezik, melyek a helyi lakosság mellett a turisták igényeinek kiszolgálására is igénybe vehetők – és a fejlődés csíráit is magukban hordozhatják.

Horváth Kert Vendéglő (5310 Kisújszállás, Nagy Imre u. 2.)

A vendéglő reggelit, ebédet (heti menü formájában), valamint vacsorát egyaránt biztosít. E mellett képes csoportokat fogadni, megoldott a házhozszállítás. A vállalkozás 1999 májusában nyitott meg és azóta áll a vendégek rendelkezésére. Kínálata között szerepelnek helyi specialitások, pörköltök, magyaros ételek.

Kisúj étterem (5310 Kisújszállás, Híd utca 1.)

Az étterem Kisújszállás központjában helyezkedik el, összesen 150 fő befogadására alkalmas egy időben. Magyaros ízeket képvisel, egész évben a vendégek rendelkezésére áll.

Kumánia Hotel* Superior étterme** (5310 Kisújszállás, Rákóczi u. 8-12.)

A magyar gasztronómia jelenik meg elsősorban, viszont e mellett megízlelhetők a helyi értékek is (birkapörkölt). A vendégek számára reggeli, valamint vacsora van biztosítva. Az étterem különböző rendezvények és konferenciák helyszínéül is szolgál, mindösszesen 70 fős befogadóképességgel rendelkezik.

Vörös Sárkány Vendéglő (5310 Kisújszállás, Deák Ferenc u. 22.)

A vendéglő 2011 májusi felújítása óta kínai étteremként funkcionál.

Atlantis Pizzéria és Étterem (5310 Kisújszállás, Nagy Imre út 13.)

Gazdag pizzakínálattal rendelkezik, továbbá megtalálhatók étlapján frissensültek, levesek, különböző saláták és sütemények.

Hús-Ételbár (5310 Kisújszállás, Piac utca 2.)

Házias ízeket képviselnek, hétfőtől péntekig A és B menü közül lehet választani egy adott leveshez, melynek kiszállítására is van lehetőség.

Vigadó Cukrászda és Fagyizó (5310 Kisújszállás, Szabadság tér 7.)

Friss süteményekkel, helyben készült fagyaltokkal, jégkásával, Lavazza kávékülönlegességekkel, hűtött üdítőkkel várják a vendégeket.

Leander Cukrászda Cuk-Hor Bt. (5310 Kisújszállás, Sásastó út 2.)
Cukrászduként funkcionál.

Vigadó Bowling Büfé (5310 Kisújszállás, Szabadság tér 7.)
Rendezvényeknek is teret ad, például: gyermekzsúrok, születésnapok.

Nagyombóc Fagyizó (5310 Kisújszállás, Híd u. 1.)
Kedvező áron nagy adag fagyaltok, illetve sütemények, üdítők elfogyasztása lehetséges egy átalakított, felújított régi parasztházban a város egyik kedves, de központi szegletében.

A szálláshelyekről, illetve a vendéglátóegységekről egyaránt elmondható, hogy az elsőként felsorolt 2-3 bír kiemelt szerepkörrel a turisták fogadásának vonatkozásában mind minőség, mind pedig ismertség szempontjából. Néhány szálláshely esetében fontos kiemelni az elavultságát, még nem kerültek felújításra annak érdekében, hogy vonzóbbá tegyék azokat a látogatók számára.

A vendéglátóhelyek tekintetében egyaránt felmerülhet az a probléma, hogy a kiemelt 2-3 egységen kívül főként a helyi igényeket kívánják kielégíteni, ezzel pedig nem nyújtanak újdonságot és egyediséget gasztronómiai téren. Ezen kívül fontos megemlíteni a nem megfelelő marketingtevékenységet, mely magába foglalja a szálláshelyek és vendéglátóegységek esetében a saját honlap hiányát (vagy ha van is, korszerűtlenségét), ezáltal pedig a nehéz orientációt a különböző honlapok között. Sok esetben előfordul – főleg vendéglátóhelyek esetében –, hogy csak Facebookos oldalt működtetnek, mely platformon kevés összefüggő információ található meg az adott egységről.

1.2.2.3. Közművelődés

Kisújszállás („A Nagykunság kulturális fővárosa”) sokszínű szellemi, kulturális, közösségi élet otthona. A közművelődés színtere a városban elsődlegesen a Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár, mely több telephelyen működik. Székhelye a 2015 szeptemberében átadott, korszerűen felújított Vigadó Kulturális Központ, melyben mozi/színházterem, bowlingpálya, közösségi helyiségek, büfé és cukrászda kínálnak minőségi szabadidő-eltöltési lehetőségeket – nem csak a kisújszállásiak, hanem a térség érdeklődő lakossága, illetve a turisták számára is. Az intézmény szervezeti keretében működik az Arany János Városi Könyvtár, a Néprajzi Kiállítóterem (közkeletű nevén: „Morgó”), a Tájház, a Bocskai-ház, az Alkotóház. A Vigadóban kapott helyet a TV Kisújszállás Szerkesztősége is.

A közművelődési tevékenység további színtereit a város különböző közösségei, civil szervezetei – klubok, egyesületek, művészeti csoportok – adják, és jelen vannak a helyi kulturális életben a város köznevelési intézményei is.

Az önkormányzatnak a közművelődésben koordináló, támogató, szervező szerepe van Kisújszálláson. A képviselő-testület minden év elején fogadja el az éves rendezvény- és kiadványtervét, hirdeti meg a helyi civil szervezetek támogatására szolgáló pályázatait, valamint kiadja az éves városi programfüzetet. Ennek összeállítása során a civil szervezetek képviselőivel egyeztetés, a programok összehangolása történik meg az éves tervezett rendezvényekről.

Részen a civil szervezeteknek (melyek száma kb. 50-re tehető Kisújszálláson), részben pedig az intézményeknek és a helyi sportszervezeteknek köszönhetően városunkban gazdag közösségi, kulturális élet bontakozott ki. Ennek egyik fontos jellemzője a civil szervezetek, a közművelődési intézmény és az önkormányzat jó együttműködése. Mindezekre – tehát magukra a közösségekre, a közösségépítő munkájukra és az együttműködésekre – alapozva bizhatunk abban, hogy a Nagykunság egyik legszínesebb kulturális életet kínáló városává váltunk.

E kulturális és közösségi életet az alábbi tevékenységekkel írhatjuk le:

A városi megemlékezéseket, ünnepségeket hagyományosan az önkormányzat szervezi többnyire a helyi köznevelési intézmények közreműködésével. Idetartoznak a nemzeti ünnepeinkről, valamint különböző emléknapokról szóló megemlékezések (magyar kultúra napja, pedagógusnap,

köztisztviselők, egészségügyi és szociális dolgozók, idősök napja), valamint a hagyományos karácsonyi hangversenyek.

A Művelődési Központ és Könyvtár a szervezője a szabadtéri, elsősorban szabadidős, a város egészét megszólító programoknak. Az elmúlt években hagyománnyá nőtte ki magát a gyermeknap Bagaméri Fesztivál és a város határain már túlmutató augusztusi Városnapok, valamint a szeptemberi Kivilágos Kivirradtig Fesztivál. A lakosság örömmel fogadja e programokat, több ezren vesznek részt rajtuk. A 2015 szeptemberétől a Vigadóban újra működő, felújított mozi a lakosság örömmel fogadta.

A nagykunági hagyományok őrzésében és tovább-éltetésében a város aktív szerepet vállalt és vállal. Kezdetől fogva részesei vagyunk a nagykun települések együttműködésének, mely a Nagykun Hagyományörző Társulás vezetésében betöltött szerepünknek is köszönhető. Szorgalmaztuk a nagykun kapitányok háromévenkénti megválasztását, elősegítettük a Nagykunági krónika újbóli kiadását, egy év kihagyással évente megrendeztük a Nagykun Hagyományörző Bált, támogattuk a városunkhoz kötődő, a hajdani lovas kultúrát felidéző Kun Viadalokat és más lovas rendezvényeket (fogathajtó versenyek) is. Mindezekkel elősegítjük a Nagykun lakosainak történelmi és kulturális gyökerű összetartozásának erősítését. Örömmel szolgál, hogy a Nagykunágért díjasok több mint egyharmada kisújszállási.

Irodalmi örökségünket – ahogy arról már írtunk – költők és írók nevei fémjelzik (Nagy Imre, Arany János, Móricz Zsigmond, Kiss Tamás, Csukás István), történelmi hagyományainkat az Illéssy család és Kossuth Lajos. Különösen büszkék lehetünk városunknak az 1848/49-es szabadságharcban történt szerepvállalására. Ezen szellemi örökségeink és értékeink különböző formákban, évről évre megjelennek különböző rendezvényeinkben, kiadványainkban (megemlékezéseken – március 15., október 6., kalendáriumok, iskolai Arany-napok, Kossuth-napok, könyvtári irodalmi vetélkedők, gyermekprogramok).

Tárgyi néprajzi hagyományainkat a Néprajzi Kiállítóterem (Morgó) és a Széchenyi utcai Tájház őrzi. A kiállítótermet pályázati támogatással 2010-ben felújította az önkormányzat, ennek eredményeként korszerű, interaktív formában tárja gyűjteményét a közönség elé ez a jó 230 éves épület. A kiállítóterem állandó és időszakos kiállításokat, hagyományörző kézműves programokat rendez, valamint alkalmanként egyedi, a város egész közönségének érdeklődésére számot tartó, a kiállítóterem profiljába illő rendezvényeket kínál. Tájháznak rendeztük be a Bocskai úti óvoda mellett megvásárolt telken lévő parasztházat.

Képzőművészeti értékeink: köztéri szobraink és Papi Lajos szobrászművész hagyatéka, melynek egy részét a róla elnevezett alkotóházban őrzi a város. A köztéri alkotásokról képes összefoglalót a „Séták Kisújszálláson” című kiadvány tartalmaz. A város jóérezésű lakói nyitottak a környezet szobrokkal történő szépítésére, gazdagítására, hiszen számos alkalommal anyagi támogatást is nyújtottak ezek megvalósítására. A város köztéri szépítésének és gazdagításának folyamatában kezdetől fogva aktív szerepet játszik a Kisújszállási Városvédő és -Szépitő Egyesület.

A helyi képzőművészeti kultúra részei a különböző kiállítások, melyeknek rendszerint a Művelődési Központ és Könyvtár, valamint időszakosan a Kumánia Galéria ad helyet. E tárlatok elsősorban a helyi vagy városunkhoz kötődő alkotók bemutatkozásainak adnak teret. Örömmel láthatjuk, hogy a helyi fotósok, festőművészek, fafaragók, kézművesek bemutatói köré visszatérő, érdeklődő közönség szerveződött. Színfoltja a helyi képzőművészeti kultúrának a formabontó St.ART művészeti csoport, mely több városi rendezvényt színesített már fényjátékaival (Kivilágos Kivirradtig Fesztivál, karácsonyi hangversenyek). A fiatalok képzőművészeti nevelésében az iskolai oktatás és szakkörök mellett a művészeti iskola képzőművészet tanszaka (festészet, grafika és szobrászat) tölt be tehetségkibontakoztató szerepet. Kiállításoknak esetenként a Városháza is reprezentatív helyet ad.

Kisújszálláson a népzenei és népművészeti hagyományoknak igényes őrzői és népszerűsítői vannak. Az előadó-művészetből Angyal Ferenc kiváló citerazenészt, a 48-as Asszonykórust és Férfi Dalárdát, valamint a Nagykun Táncegyüttest emelhetjük ki. Itt említjük meg az Arany iskola Népi Műhelyét és a művészeti iskola népzenei együttesét, akik együtt fellépve többször szerepeltek már sikerrel városi ünnepeken is.

Az alkotóművészek köréből a szalmafonókat emeljük ki, akik számos szalmafonó tábor és kiállítást is szerveztek már, vezetőik szintén elismert alkotók. Alkotásaiknak az alkotóház biztosít helyet állandó kiállításra.

Hagyománya van Kisújszálláson a kunhímzésnek, a szücs- és szűrhimzésnek, a szalmafonásnak, a csipkeverésnek, a kosárfonásnak, a fafaragásnak, újabban pedig igényes művelői lettek a gyöngyfüzésnek, a szőnyegszövésnek is. Ezeken túlmenően az iparművészet felé hajló kézművesség is hagyományossá kezd válni, gondoljunk itt a foltvarrásra vagy biokozmetikumok készítésére. Ezek megerősödésében sokat segített a Művelődési és Ifjúsági Központ által uniós pályázattal megvalósított „A kétkezi munka becsülete” című projekt.

A kisújszállási zeneművészeti programok szinte mindig kötődnek a művészeti iskolához. Annak több évtizedes múlttal rendelkező zenei tagozata kiváló művészeket adott az országnak, itthon pedig több művészeti csoport létrejöttét és működését segítette és segíti elő, ezek: a Városi Vonószeneke, a Phoenix Vegyeske, a Mellofon Fúvószeneke – városi rendezvények visszatérő, szívesen látott fellépői, esetenként más településeken, sőt külföldön is felléptek már.

A helyi közösségek, civil szervezetek léte és működése a feltétele annak, hogy a városban színes, gazdag közösségi élet legyen. Rendezvényeik gyakran sokakat vonzanak, akár a város határain túlról is. Az önkormányzatnak ezért is fontos a civil szervezetek különböző formákban történő támogatása (rendezvényeknek, székházak működtetésének, kiadványoknak, sportprogramoknak, nyári táboroknak a támogatása). A pénzügyi támogatások mellett ingatlanok biztosításával is segítséget nyújt a város: több civil szervezet működik önkormányzati ingatlanokban, ezek üzemeltetéséhez pályázati úton kapnak pénzügyi támogatást. Ahhoz, hogy e szervezetek minél sikeresebbek legyenek, az anyagi támogatás mellett az önkormányzat nyilvánosságot is biztosít számukra, ennek fórumai: a városi honlap, a Kisbíró c. hírlevél, a TV Kisúj. Emellett a civilek programjai is évről évre megjelennek a városi rendezvénynaptárban.

A civil szervezetek aktív részesei a hagyományörzésnek is, ami a hagyományok számtalan, élményt nyújtó „feldolgozásában” nyilvánul meg, emellett azonban olyan rendezvények zajlanak városunkban, amelyek új hagyományokat teremtettek, illetve teremtenek (gasztronómiai programok, lovas versenyek, szalma-, fotó- és egyéb kiállítások stb.).

Az élénk civil közösségi élet kibontakoztatásában az önkormányzat támogató, koordináló, valamint a Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár szolgáltató, motiváló és a civil kezdeményezéseket összefogó szerepe nagyon fontos. Ennek voltak jó példái az uniós projektek: a „Kisújszállás: Itt mindenkire szerep vár”, valamint a már korábban említett „A kétkezi munka becsülete” című programsorozatok. Az Arany János Városi Könyvtár a hagyományos könyvtári munka mellett szintén aktív szerepet tölt be a civil szervezetekkel való kapcsolattartásban. Számos városi, iskolai programot szerveznek, amelyekkel népszerűsítik az olvasást, és közösségépítő tevékenységet is végeznek.

A civil szervezetek több olyan kezdeményezésben is aktív szerepet vállalnak, amelyek a város tisztaságát, rendezettségét segítik elő. Ennek jó példái a tavaszi szemétygyűjtő akciók, a városképző táborok, „A virágos Kisújszállásért” és a „A legszebb konyhakertek” című pályázatok.

1.2.2.4. Sportlétesítmények

Az egészségtudatosság, a betegségmegelőzés, a minőségi élet megélése jegyében el- és megkerülhetetlen a sport. Magyarország sajnos több negatív rekordot is magáénak tudhat (szív- és érrendszeri megbetegedések, daganatos betegségek, elhízottság stb. terén), melyek részben biztosan betudhatóak a mozgásszegény életmódnak, az „egészség mint érték”-alapú gondolkodás alacsony fokának. Erre kíván a település választ adni a különböző sportlétesítmények megteremtésével és fenntartásával.

A település legjelentősebb sportlétesítménye a Porcsalmi Lajos sporttelep, amelyet a Baross utcában találhatunk meg. A sporttelepen az elmúlt években számos fejlesztés valósult meg önkormányzati és a Kisújszállási SE beruházásában: öltözőépület kialakítása, futsal méretű műfüves labdarúgópálya építése, lelátó felújítása, fekete salakpálya füves tartalékpályává alakítása, füves nagypálya felújítása.

Kuriózumnak számít az Erzsébet ligetben található extrém sport-pálya. Itt élhetik ki magukat az extrém sportok iránt elkötelezettek.

A település rendelkezik tenispályákkal is, amelyek a Kisújszállási SE kezében vannak. Három jó minőségű, szabvány méretű, jól karbantartott pálya, idényjellegű kihasználtsággal.

A súlyemelés kedvelőinek kedvez a Városháza alagsorában található súlyemelőterem, amely a Kisújszállási Súlyemelő és Szabadidő SE működtetésében van. A súlyemelő sportág kezdettől fogva (1972) ezen a helyszínen végezheti tevékenységét. A terem edzéslehetőséget biztosít a súlyemelő, a fitness, a body building sportot művelőknek.

A Városi Lőtér a Kisújszállási Lövészklub kezelésében van. Rendelkezik egy lőtérrel, egy fedett löteremmel, egy karbantartóműhellyel.

1.2.2.5. A turizmus szervezeti rendszere

Kisújszállás, a Nagykovácsy kulturális fővárosa a múltban nem igazán volt klasszikus (tömeg)turisztikai célpont. A 21. század változó világában, az élmények turisták általi fogyasztási vágyának középpontba kerülésével, az egyediségek, különlegességek felértékelődésével azonban megnyíltak olyan új piaci rések, amelyek városunk számára is igen jó jelen- és jövőbeli lehetőségekkel kecsegtetnek a hazai és európai turizmus igen színes, folyamatosan alakuló és átalakuló piacán.

Ezeket a lehetőségeket felismerve városunk 2010-től komoly turisztikai infrastrukturális fejlesztéseket hajtott végre (ifjúsági szálláshely 2010, Kumánia hotel és gyógyfürdő 2012), valamint évről évre fejlődő, és nemcsak a helyiek, hanem a vidékiek számára is egyre vonzóbb magas- és populáris kulturális lehetőségeket, programokat kínál (aminek fő központját a Vigadó 2015-ben teljesen megújult multifunkcionális épülete jelenti). Természetesen mindezeket túl a helyi turizmus fejlődéséhez hozzájárulnak a magán szálláshelyek utóbbi évekbeli fejlesztései, illetve a civil szervezetek, az intézmények, a cégek és a magánszemélyek által szervezett események, rendezvények is.

Mindezen komoly fejlődés után városunkban több, a turizmusban érdekelt szereplőben megérett a felismerés a koordinált együttműködés kialakítására, az eddigi együttműködések megerősítésére, tovább-folytatására, illetve egy állandó – bár jelenleg még csak informális – szervezeti keretbe való foglalására, így 2017 júniusában létrejött a Turisztikai és Marketing Kerekasztal (TMK). Kialakult az a „felismerés”, miszerint a Nagykovácsy kulturális fővárosában megérett az idő ezen jelentős lépés megtételére: indokolt a szoros együttműködés, az együtt-gondolkodás, a lehetőleg nyertes-nyertes helyzetek kialakítása a turizmus, a vendéglátás, a kultúra, a város eredményes és fenntartható „piacosítása”, „eladása” terén.

A Turisztikai és Marketing Kerekasztal kötetlenül működik, célja a város turizmusában közvetlenül és közvetetten érdekelt felek részére egy rendszeres találkozási és egyeztetési fórum kialakítása, amelyen megbeszéljük a mindenkor teendőket, felmerülő problémákat, sikereket, az együttműködés lehetséges terepeit.

Az első találkozóra 2017 júniusában került sor, majd egy hosszabb kihagyás után 2018 januárjában ült újra össze a kerekasztal; eddigi legutóbbi ülését pedig 2019 januárjában tartotta. A kerekasztal résztvevői megállapodtak abban, hogy létrehozzák Kisújszállás turisztikai értéktárát (ebben fókuszálva azokra a térségi, országos, vagy akár európai jelentőségű helyi különlegességekre, melyek a XXI. században jól piacosíthatóak lehetnek), és a jövőben hasonló szakmai találkozók keretében továbbra is együtt dolgoznak városunk turisztikai fejlődéséért, az egységes „Kisújszállás-brand” kialakítása érdekében (ennek központi részét fogják alkotni – mint helyi egyedi, máshol nem fellelhető, kifejezetten Kisújszálláshoz köthető különlegességek – a helyi rizstermesztés, illetve Csukás István munkássága, szellemi öröksége).

Sikeres turisztikai desztinációk létrejöttéhez szükséges a megfelelő turisztikai szervezeti rendszer. A városban 25 éve (1994-ben) megkezdődött a turisztikai információszolgáltatás a Tourinform irodában.

A Tourinform iroda jelenleg a Kumániában érhető el, itt fellelhetőek a turisztikai tájékoztató kiadványok, helyiek és környékbeliek egyaránt.

1.2.3. A turizmus keresletének alakulása

1.2.3.1. *Látogatóforgalom alakulása a település szálláshelyein*

A település turisztikai zászlóshajója vitathatatlanul a Kumánia Gyógyfürdő Kft. komplex infrastrukturális és szolgáltatási portfóliója. 2012. május 1-jén nyitott meg a Hotel Kumánia*** (azóta Superior minősítésű), az első évben megtörtént a szálloda és maga a „Kumánia” márkanév bevezetése a turisztikai piacra.

2013-ban a Kumánia Gyógyfürdő Kft. szerződést kötött a Contarex Agrotechnika Kft.-vel (ma Präzi Hungaria Kft.), amely évek óta minden hónapban a Németországból érkező üzleti partnereit szállásolja el a szállodában (a Németországból érkező vendégek ezért jelennek meg minden év és hónap kimutatásában).

Kisújszállás és környéke közkedveltnek bizonyul a vadászatot szervezők körében is. Főként Olaszországból, de Ausztriából is szervezett csoportban érkeznek vadászok, akik a tavaszi (március és április), valamint őszi (október és november) időszakban töltenek el a szállodában 3 – 5 éjszakát.

A 2013, 2015 és 2017-es években a Móricz Zsigmond Református Kollégium, Gimnázium, Szakgimnázium és Általános Iskola Erasmus program keretében látott vendégül a szállodában Törökországból, Görögországból, Horvátországból, Szlovákiából, Portugáliából, Spanyolországból érkező diákokat és tanárokat. Az eltöltött éjszakák száma 5 volt.

2013 júliusa óta a Hotel Kumánia*** Superior fogadja az Erzsébet program keretében érkező vendégeket.

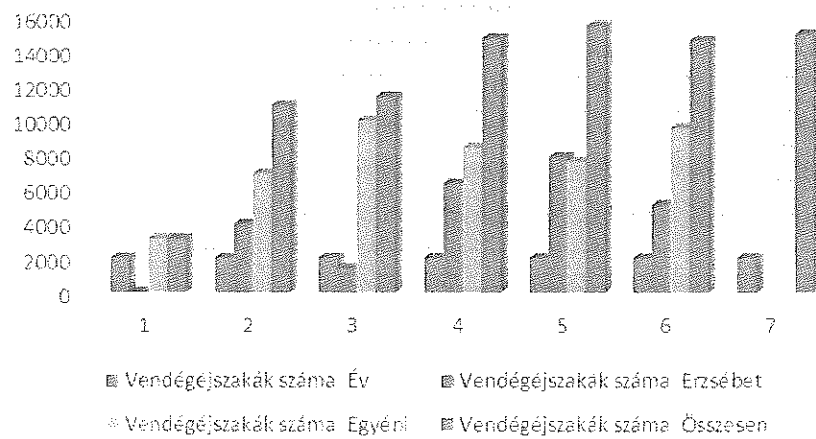
A szálloda nyugdíjas pályázatban (2013 – 2016. év végéig), nagycsaládos pályázatban, valamint fogyatékkal élő pályázatban nyerteseket is fogad (2020. március 31-ig). A kimutatásban is látható (Erzsébet egyéni, 2013 – 2018.), hogy az Erzsébet program keretében érkezők száma 2014-ben volt a legalacsonyabb, mivel minden évben a Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány határozza meg azt az összeget egy évre vonatkozóan, amely értékben a pályázat-nyertesek az adott szálláshelyen foglalhatnak, s 2014-ben volt ez az összeg a legalacsonyabb (11 millió forint). 2013 – 2016. között az Erzsébet programban érkező vendégek 4 éjszakát töltöttek el a szállodában, 2016 – 2018. között pedig hétfőtől péntekig 4 éjszakás, péntektől hétfőig 3 éjszakás turnusokban üdültek/üdülnék a vendégek. Az átlagosan eltöltött vendégéjszakák száma 3,3 – 3,4 közötti. A 2015 és 2016-os években volt a legmagasabb a program keretében érkezők száma.

2017-ben a foglalható kontingensek számát csökkentették a nyári hónapokban is, az addigi 20 szobáról 10-re, hogy az egyéni értékesítésből származó bevételeket növelni tudjuk.

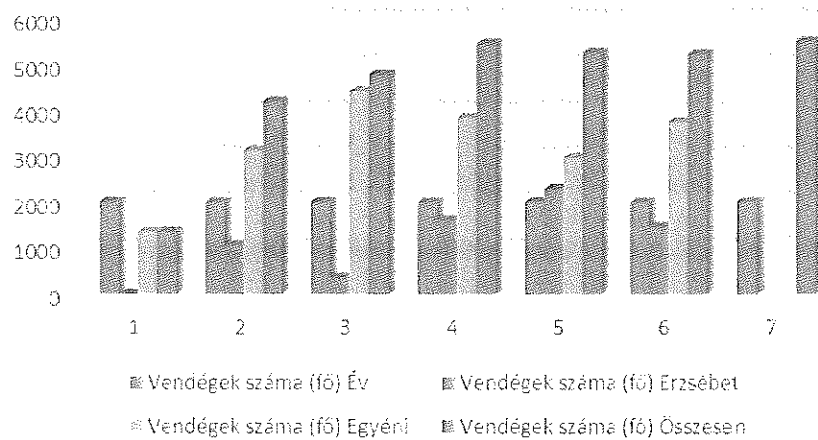
A 2012-es nyitás évét követően 2016-ban volt az egyéni értékesítés a leggyengébb – ezek miatt szükségessé vált a menedzsment átalakítása, mely az eddigi eredmények alapján visszaigazolta a csere sikerességét.

Az alábbiakban a hotel számszerűsített adatait láthatjuk a 2012-es nyitás óta.

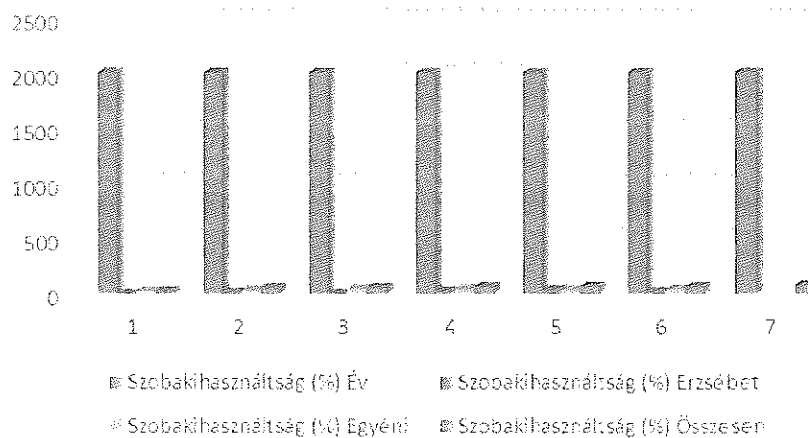
Vendégéjszakák száma (db) 2012-2018

Vendégek száma (fő) 2012-2018

Szobakihasználtság (%) 2012-2018

1.2.3.2. Bevételek alakulása a település szálláshelyein

1.2.3.3. *Látogatóforgalom alakulása a legfontosabb turisztikai létesítményekben/rendezvényeken*

1.2.3.4. *Bevételek alakulása a legfontosabb turisztikai létesítményekben*

1.3. **Kisújszállás megítélése, ismertsége és imázsa**

1.3.1. Helyi lakosság körében

A helyi lakosságnak a városról alkotott véleményéről több forrásból is értesülhetünk: a karácsony előtt minden év végén megtartott közmeghallgatásokból; az évente április hónapban minden választóközrztben megrendezett lakossági fórumokon; a minden héten szerdán tartott önkormányzati/polgármesteri fogadónapokon elhangzottakból; a különböző szervezetek, intézmények, egyesületek által szervezett összejöveteleken, rendezvényeken, ünnepségeken való találkozásokról; végül – napi rendszerességgel – a Kisújszállási Csevegő nevű facebook-os csoportból.

A lakossági fórumokon a nyolc egyéni képviselő a saját választási körzetében beszámol az elmúlt egy év eredményeiről, az ott végzett munkáról, a fórumokon megjelenő lakosok pedig véleményt nyilváníthatnak, kérdezhetnek a mindennapjaikat érintő ügyekről. Értelemszerűen minden fórumnak megvan a maga sajátossága, de vannak olyan fő témakörök, amelyek mindenhol előkerülnek (közlekedés, utak, járdák, csatornák, köztisztaság, kultúra). Értelemszerűen hasonló a forgatókönyv a közmeghallgatásokon is, ott a polgármester számol be a lezáruló évben megtett útról, illetve a következő évi tervekről.

Természetesen egy településen – így Kisújszálláson is – mindig akadnak gondok, de az utóbbi évek jelentős fejlesztéseinek eredményeként elmondható, hogy összességében a lakosság véleménye folyamatosan javuló tendenciát mutat városunkról, és ez annak ellenére mondható el, hogy a közösségi médiában mindig vannak olyan örök elégedetlenek (akik egyébként sokat bírálják, de nagyon keveset tesznek), akiknek az aranymedence sem lenne elég jó a hétvégi lubickolásra... Itt megjegyzendő, hogy a lakosok sokszor olyasmiket is az önkormányzaton kérnek számon, amelyek már kívül esnek a város kompetenciáin és hatáskörén (részben a recentralizáció miatt elvett hatáskörök és források okán, részben pedig sok problémát a lakosság egy részének közönye, értetlensége, nemtörődömsége okoz – mégis a várostól várják ezeknek a megoldását!).

1.3.2. Helyi vállalkozások körében

- ipartelep, ipari terület biztosítása
- elektronikus ügyintézés, adófizetés
- 8 napon belüli ügyintézés a számukra
- kiegészítő minőségi infrastruktúra biztosítása
- művelődési, oktatási-nevelési, szórakozási lehetőségek biztosítása

1.3.3. Látogatók körében

Nem feledhetjük azt a nagyon fontos tény, hogy a turizmusban különösen fontos az első benyomás (mely maradandó is, tehát következményeit tekintve alapvető, hogy ez a benyomás jó, avagy rossz), illetve az adott helyen és időben szerzett élmények, majd az összbenyomás szerepe. Szép idő, kedves fogadtatás, egy jó étel vs. rossz idő, egy morcos recepció és egy elrontott vacsora: egy és ugyanazon település, és két homlokegyenest eltérő megítélés (ezek minden pozitív, illetve negatív tovagyűrűző hatásaival együtt!).

Ezen szempontok alapján elmondható, hogy a város megítélése (alapozva a szóbeli közlésekre, a több százra rúgó vendégkönyvi bejegyzésekre, illetve a közösségi média vonatkozó kitételeire) a látogatók körében alapvetően és túlnyomórészt pozitív. (Természetesen léteznek negatív vélemények is, melyek a pozitív képet rontják, ám ezek szerencsére csak elenyésző számban regisztrálhatóak a pozitív benyomásokhoz képest.)

A látogatók leginkább a kisújjak vendégei iránt tanúsított kedvességét, barátságosságát, a jó ételeket, a kellemes, más településekhez képest rendezett(ebb) városképet, a környezet (relatív) tisztaságát, összességében Kisújszállás kellemes, csendes, nyugodt kisvárosias hangulatát emelik ki. Távozáskor a legtöbben pozitív meglepetésüket hangsúlyozzák: előzőleg nem is gondolták volna, hogy az Alföldön egy mezőváros ilyen – ezek szerint viszont sajnos még messze nem kihasználta – pozitív adottságokkal rendelkezik. Sokan reményüket fejezik ki, hogy a jövőben is visszatérnek a városba pihenés, kikapcsolódás céljából (örvendetes módon egyre többen már sokadjára visszatérő vendégek, akik ismerőseiknek, barátaiknak is csak ajánlani tudják Kisújszállást).

1.4. Kisújszállás piaci pozíciója

1.4.1. Verseny társak meghatározása

Berekfürdő

Berekfürdő családi és csendes kistelepülés a Tisza-tó térségében, a Nagykunságban. A nemzetközi híró fürdőt Berekfürdőn Pávai Vajna Ferencnek köszönhetjük. A 9 hektáros strand 56 °C-os alkáli hidrogén-karbonátos, jódos gyógyvize igen jó hatással van a mozgásszervi betegségekre és alkalmas balesetek utáni rehabilitációra is. A különböző hőfokú gőzölgő medencéi csodálatos látványt nyújtanak télen-nyáron egyaránt. 2015 tavaszától teljesen megújulva, új medencékkel bővülve várja látogatóit a fürdő (Internet 5). A zöldövezetben található gyógyfürdő kiemelkedő vendégéjszaka-adatokkal rendelkezik a régióban. A fürdő egyaránt alkalmas gyógyulni vágyóknak, fiataloknak, kisgyermekes családoknak is. A termálvíz különleges összetevői elsősorban reumatológiai megbetegedések gyógyítására, vérkeringési zavarok kezelésére, valamint balesetek utáni rehabilitációkra alkalmasak. A NEAK által finanszírozott, reumatológus szakorvos által felírt kezeléseket is végzik. A színpadon hallhatók és láthatók élő nagykoncertek, magyar nóták, táncdalok, operett- és operaelőadások, néptáncbemutatók, bűvészprodukciók és számos humorista. Ha közben megéheznénk, friss házi lángossal és tájjellegű étkekkel csillapíthatjuk korgó gyomrunkat.

Cserkeszőlő

A térség egyik legismertebb fürdőtelepülése Cserkeszőlő, ahol az ország legmelegebb és legnagyobb ásványi anyag tartalmú gyógyforrása található. A komplex, háromszintes fedett téli termál-élményfürdő mellett a szabadtéri látványelemekkel ellátott termál- és gyógymedencék egész évben kitűnő lehetőséget nyújtanak a kikapcsolódásra. A Gyógyászati Központ részeként bochniai gyógyszobá, illetve 2014. nyaratól kriosauna is üzemel, amely jeges szauna néven is ismert. Az eljárás pont a normál szauna ellenkezője, hiszen itt akár -170 Celsius fokra is lehűtik a szaunát. A kriosaunát kozmetológiai (bőrproblémák), sportorvosi (sportsérülések) és terápiás (sérülések utáni regeneráció, reumatikus, ízületi problémák tüneteinek csökkentése) célok mellett a teljesítmény fokozására és a jobb közérzet elérésére is használják. Az élményelemeket kedvelőket hullámfürdő és Európa első, leghosszabb, 33 méteres, kétpályás ponyvacúszdaja várja. A vizes élményeken túl itt található a Cserkeszőlői Gyermekek Autós Közlekedési Park, a régió első, gyermekek részére épített KRESZ-parkja, ahol elektromos kisautókon játszva ismerkedhetnek meg a közlekedés rejtelmeivel és szabályaival egy erre kialakított tanpályán. Az újításnak még nincs vége, hiszen itt várja a vendégeket a 2015. márciusában átadott 140 férőhelyes, télen-nyáron üzemelő Jurta Tábor, ami igazi tábori hangulatot biztosít az osztályok, az iskolák, a kis- és nagycsaládok, valamint a baráti társaságok részére egész évben (Internet 5).

Martfű

Martfű kiemelkedő természeti kincse a 62 °C-os gyógyvíz, amelyre a Martfű Termal SPA épült. A nyolc medencéből álló komplexum egyik legnagyobb vonzereje a 33 méteres úszómedence, amely gyönyörű galériájával nemcsak mérközések megrendezésére alkalmas, hanem a 3 méter magas trambulinja és a medence egy részének 4 méteres mélysége egyedivé teszi a megyében. A medence alkalmas bűvárottatásra is. A pihenni vágyók az épület új wellness-részlegében megtalálják a számukra fontos nyugalmat, és kipróbálhatják a skandináv szaunavilág (finn szauna, infrasauna, bioszauna), a fitnessterem, a sóbarlang, vagy a szépségszalonszolgáltatásait. Emellett 2015. tavaszától regionális gyógyfürdő minősítésének köszönhetően NEAK-finanszírozott gyógyászati kezeléseket is igénybe lehet venni Jász-Nagykun-Szolnok megye egyik legdinamikusabban fejlődő településén (Internet 5).

Túrkeve

Jász-Nagykun-Szolnok megye barátságos városa, amelynek legismertebb idegenforgalmi nevezetessége kétségtelenül a fürdő. A Túrkeve Termál Fürdőben egyaránt megtalálja számítását, aki a gyógyvítól gyógyulást vár, aki enyhülést keres a forró nyári hőségben, aki sportolás céljából vagy testi-lelki feltöltődésre, pihenésre vágyva látogat.

1.4.2. C-SWOT analízis

Korlátok	
<p><u>Természeti:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - a globális klímaváltozás <ul style="list-style-type: none"> o felmelegedés, o szárazodás, o az időjárási szélsőségek fokozódása és - ennek következményei (pl. klímamenekültek) <p><u>Társadalmi-gazdasági:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - a politikai szélsőségek világszerte tapasztalható erősödése és ennek térségbeli hatásai - világméretű környezetszennyezés és annak fokozódása - az új európai uniós költségvetési és támogatási periódus (2021-2027) kérdőjelei - a virtuális látszatvilág térnyerése a létező világ valódi sokszínűségének, szépségeinek kárára - a Magyarországon belüli nyugat-keleti társadalmi-gazdasági lejtő - folyamatosan változó jogszabályi keretek; a hazai támogatáspolitikai bizonytalanságai - a magyar lakosság európai összehasonlításban is rendkívül alacsony környezettudatossága - fogyó, elöregedő magyar társadalom - a társadalom egy jelentős részének „járadékvadász”-mentalitása - a jó közlekedéscélrajzi fekvés ellenére (100-as vasút, 4-es főút) a nagy országos közlekedési folyosók térségbeli hiányos kapacitásai (ld. a 4-es főút állapota) - a helyi önkormányzatiság lehetőségeinek szűkülése 	
Erősségek	Gyengeségek
<p><u>Természeti:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - az „alföldiség” ellenére viszonylag változatos élővilág - helyenként jó termőterületek - magas napfénytartam - a hazaihoz képest általában kevésbé szélsőséges időjárási jelenségek - a rizsföldek természeti vonatkozásai (madárfajok költő- és élelmező helye) <p><u>Társadalmi-gazdasági:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - a nagykun öntudat - megőrzött és továbbfejlesztett (mezővárosi és nagykun) építészeti és tárgyi örökség - erősnek mondható kisúji civil közösségek - Csukás István (+Arany és Móricz) irodalmi munkássága és helyi vonatkozásai - speciális, egyedi helyi agrártermékek (rizsek, pálinka) 	<p><u>Természeti:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - látszólag egyhangú, sík vidék - kevés és egyenlőtlen eloszlású csapadék - extrém forró, kánikulai időszakok nyáron <p><u>Társadalmi-gazdasági:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - tanult tehetetlenség - alacsony vállalkozói kedv - magas az alacsony végzettségűek aránya - kreativitás, innovativitás alacsony foka - a helyi intelligencia egy részének „fényes elszigeteltsége” - a virilisták hiánya - a fiatal korosztályok passzivitása - a helyi lakosság egy jelentős részének alacsony fokú környezettudatossága - sok helyi lakos „túlfejlett” panaszkulturája, párosulva a cselekedni nem tudással/akarással, az értetlenséggel - gyermekcipőben járó településmarketing - hiányos turisztikai csomagok, a jól kidolgozott és összehangolt élményelemek hiánya - hiányzó központi források
Lehetőségek	Veszélyek
<u>Természeti:</u>	<u>Természeti:</u>

<ul style="list-style-type: none"> - a klímaváltozás nyertese a helyi rizstermesztés - a mediterránba hajló éghajlat előnyei (hosszabb, melegebb nyár, ami kedvezhet a fürdőturizmusnak) <p><u>Társadalmi-gazdasági:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - iskolai végzettség javulása - az egyedi helyi értékek (rizs, Csukás) felismerése, fokozódó gazdasági kiaknázása, ezzel - a helyi vállalkozások erősödése, általa - a város gazdasági erősödése - a turizmusban érdekelték egyre szorosabb összefogása - a turizmus helyi gazdaságot élénkítő, komplex multiplikátor szerepének fokozódó erősödése 	<ul style="list-style-type: none"> - invazív kártevők fokozódó jelenléte - a természetes flóra és fauna klímaváltozás miatti sérülése, degradációja - elsivatagosodás - erősödő éghajlati szélsőségek (szemiarid klíma) - a nagyüzemi mezőgazdaság homogenizálja a természeti adottságokat, csökkenti a biodiverzitást <p><u>Társadalmi-gazdasági:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - a társadalmi devianciák fokozódása - a helyi társadalom anómiájának erősödése - a szolidaritás gyengülése - a szegénység bővített újratermelése (főleg a tudatlanság, képzetlenség miatt) - kimaradás a turisztikai források elosztásának folyamatából - a magasan képzett, innovatívabb, fiatalabb rétegek erősödő elvándorlása - a helyi társadalom fokozódó természet- és környezetkárosítása, összességében - a „jövő felélésének” veszélye
---	--

1.4.3. Versenyképesség meghatározása

A turisztikai piacon megkülönböztethetünk abszolút és relatív, természeti és ember-alkotta vonzerőket.

Abszolút vonzerővel (azaz olyan egyediséggel, amely páratlan a világon, és bárhol említjük, gyakorlatilag mindenki azonnal azonosítani tudja, pl. a piramisok, az Eiffel-torony, az Ermitázs, a Szabadság-szobor, a Nagy Fal, Yellowstone Nemzeti Park, Niagara-vízesés stb.) hazánk nem rendelkezik.

Relatív vonzerőkben ugyanakkor igen nagy gazdagsággal bírunk relatíve kis területen (nemzeti parkjaink, világörökségi helyszíneink, építészeti értékeink stb.).

Kisújszállás – alföldi, gyakorlatilag teljesen sík vidéken települve – látszólag nem bővelkedik természeti értékekben, ugyanakkor a „puszta” mint hívószó itt is érvényes lehet, illetve az erre a tájra valamikor jellemző hagyományok, természet és ember együttélése ma is kiaknázható turisztikai értéként jelenik meg.

A város természeti és ember által létrehozott értékei jelentősek és jellegetesek, ám az alföldi mezővárosok között erős a verseny a turisztikai piacon, hiszen nagyon sok, hasonló (illetve bizonyos esetekben jobb, pl. az épített örökség kapcsán több megőrződött régi épület) adottságokkal bíró település van a közelben, illetve a távolabbi vidékeken is.

A termálvíz kapcsán szintén komoly a verseny, hiszen a közelben vannak olyan, már régóta bejárattott „márkanevek” mint Hajdúszoboszló, Berekfürdő, valamint Cserkeszlő.

Kifejezett – nemcsak hazai, hanem adott esetben nemzetközi – versenyelőnyökkel rendelkezik ugyanakkor Kisújszállás több tekintetben is: az egyik a természet és az ember együttműködése kapcsán kialakult rizskultúra, valamint az az unikális irodalmi örökség, mely nagyrészt Csukás István életművére alapozódik, de ehhez kapcsolódik még Arany János és Móricz Zsigmond városunkhoz kötődő irodalmi öröksége. Ezen elvitathatatlan és unikális előnyöket okszerűen, megfelelő célcsoportoknak komplex termékeként, élményként eladva Kisújszállás igen jó lehetőségekkel rendelkezik a folyamatosan alakuló, módosuló és változó hazai és nemzetközi turisztikai piacon.

1.5. Kisújszállás turisztikai marketing-tevékenysége

A városról szóló kommunikáció elsősorban marketing jellegű. Célja a város arculatának bemutatása, idegenforgalmi jelentőséggel bíró értékeinek ajánlása, a város vonzerejének erősítése. A Kumánia Gyógy- és Strandfürdő, valamint a Hotel Kumánia*** Superior megnyitása óta ez mind jobban hangsúlyossá vált. Városi **honlap** szintén működik, jelenleg öt éve folyik az arculati megújítása.

Kisújszállás kulturális életében sajátos szerepet töltenek be a helyi kiadványok, melyek a város történetének, szellemi kultúrájának őrzői. Egy-egy év krónikáját a városi nagykun kalendáriumok tartalmazzák. Egy-egy téma részletesebb bemutatására a Helytörténeti füzetek sorozat szolgál. Az elmúlt években két, egyedülállóan szép könyv is született: a régi kisújszállási képekből összeállított „Más vót az illet...” című, valamint a Kisújszállás város története a legrégebbi időktől napjainkig című monográfia.

Turisztikai szempontból a három legjelentősebb kiadvány az önkormányzat gondozásában megjelent Kisújszállás arcai című, háromnyelvű könyv, a városvédők Séták Kisújszálláson című (folyamatosan bővülő) képes füzete, valamint a Tourinform Iroda gondozásában megjelent Kisújszállás, a Nagykunság kulturális fővárosa című turisztikai brosúra.

1.6. Társadalmi és természeti kérdőjelek a stratégiaalkotás előtt – összegzés

A fejlesztési stratégia készítése előtt alaposan meg kell vizsgálnunk a felmerülő problémákat, egyéb nehézségeket, majd ezek kiküszöbölésére javaslatokat kell tenni. Ez a részletes helyzetelemzés olvasható fentebb, melynek összefoglalására alább teszünk kísérletet.

A problémákat alapvetően két csoportba tudjuk sorolni: természeti és társadalmi, de a kategorizálás ellenére – értelemszerűen – ezek szoros összefüggésben állnak egymással.

A város a Nagykunság része. A teljesen sík vidék, aminek felszínét csupán pár méteres kunhalmok és folyók tagolják, számos természeti kihívással küzd.

A látszólagos táji egyhangúság, ami a Nagykunság egyik jellemvonása, sokak számára érdektelen lehet a maga egyszerűségével a vadregényes hegyvidékekkel vagy a napsütötte tengerpartokkal szemben. Azonban ennek a tájnak is részben kihasználatlanok a természeti adottságai, emiatt a mezőgazdasági tevékenységek mára meghatározóvá lettek a tájban, mely tevékenységek nem veszélytelenek (vegyszerek használata, vízszennyezés, talajdegradáció, légszennyezés, a természetes élővilág veszélyeztetése stb.).

A rizsföldek mint intenzív mezőgazdasági művelés alatt álló, profitot termelő területek az emberi tevékenység miatt ki vannak téve a természeti környezet degradációjára veszélyének, ennek kapcsán pedig az itt élő vagy időszakosan megtelepedő madarak veszélyeztetésének, azaz feltételezhető az agrárvállalkozók és a természetvédők és valódi ökoturisták bizonyos érdekellentéte. Ennek valószínűségét erősíti, hogy jelenleg az információáramlás és a fenntartható, kölcsönös előnyökön alapuló együttműködés a felek között még nem minősíthető ideálisnak és gördülékenynek.

További problémát jelent, hogy a madármegfigyeléseket szervezők és az önkormányzat illetékesei között még nincs folyamatos együttműködés, illetve egyelőre hiányzik az a kidolgozott, végrehajtható, a fenntarthatóságot és a profitabilitást egyaránt szem előtt tartó ökoturisztikai stratégia is, mely egyesítené és harmonizálná az önkormányzat, a mezőgazdasági vállalkozók, a természetvédelmi szakemberek és az ökoturisták ma még egymásnak sokszor ellentmondó érdekeit.

Önmagukban a rizsföldekben nincs akkora potenciál, hogy azok önmagukat el tudják adni mint az év egészére szóló ökoturisztikai attrakció (az év folyamán a tavaszi árasztások azok, amikor jelentős madármozgás figyelhető meg a területen. A sekély, táplálékban gazdag vizek nagy tömegekben vonzzák azokat a fajokat, amelyek Európa-szerte megfigyelhetőek, de ez kb. csak egy 3-4 hetes időszakot jelent. Ezután a rizsföldek elkezdnek zöldülni, a vonuló fajok továbbállnak, s „csak” a költőfajok maradnak.)

A klímaváltozás kapcsán meg kell említeni az invazív fajok megjelenését, ami súlyos veszélyt jelent az őshonos biológiai sokféleségre. Ártalmasak lehetnek az emberi egészségre, a mezőgazdaságra, valamint az élelmiszer-termelésre egyaránt. A bővülő kereskedelem, határokon átvitelő áruszállítás és a turizmus sajnos kedveznek ezeknek az idegen fajoknak az elterjedésében. Nem meglepő, hogy a klímaváltozás is melegágya ezeknek a nem őshonos, új növény-állatfajoknak, továbbá korlátot állítanak a természet és az emberek együttműködésének.

A városi zöldfelületeket megvizsgálva is láthatjuk azok hiányosságait. A beton sok helyen indokolatlanul fedi le a zöldfelületeket, a motorizáció is komplex degradációt jelent a zöld kapcsán (parkolók miatti fakivágások, légszennyezés, érzékeny növények pusztulása, városi hőszigetek kialakulása stb.).

A természeti problémák mellett felmerülnek különböző társadalmi gondok is. Kiemelkedően fontos az infrastruktúra és a közlekedési hálózatok, feltételek javítása: a városba vezető utak fejlesztésre várnak, a tömegközlekedéssel való megközelítés néhol akadályba ütközik.

Lényeges problémát jelent a helyi lakosság egy részének nem megfelelő környezettudata, ismerethiánya, a turizmusba bekapcsolható vállalkozások (éttermek, szállások, idegenvezetők, stb.) részleges érdektelensége, nem megfelelő innovativitása, s a rendelkezésre álló fejlesztési források elégtelen volta.

A városban található elhanyagolt, korszerűtlen házak és porták nem a legelőnyösebb képét mutatják a településnek. Az említett tényező a lakosság egy részének érdektelenségéből, igénytelenségéből fakad.

További kihívást okoz még az innovációra való alacsony képesség, ami összefüggésbe hozható a tanult tehetetlenséggel és az alacsony vállalkozói akarattal, melyek a fiatalok, illetve értelmiségiek csekély számából (is) adódhatnak. A lakosság szűkebb rétege van csak tisztában a település értékeivel, így nehéz azonosulniuk azokkal, emiatt kevés összefogásra való hajlamot tapasztalhatunk közöttük. A helyiek az országos átlagnál alacsonyabb jövedelemmel rendelkeznek, ezáltal nehezebb kitörési pontot találniuk, emiatt fokozottan szem előtt kell tartanunk a felzárkóztatásukat és társadalmi bevonásukat.

Probléma adódik továbbá a lég-, talaj-, vízszennyezés, illetve a szemétszállítás kérdéséből, ami legalább részben köszönhető a helyi társadalom egy része alacsony fokú környezettudatosságának is.

A helyi turisztikai vállalkozások alacsony száma mellett gondot okoz, hogy csak a már meglévő turisztikai attrakciókra koncentrálnak, valamint csekély az innovációra való hajlamuk. Nem áll rendelkezésükre megfelelő mennyiségű és minőségű információ, illetve turisztikai honlap, amik elősegíthetnék a turisztikai attrakciók marketingjének kialakítására irányuló munkájukat (talán a tudásra való igyekezet is hiányzik belőlük, s ez a legfőbb visszahúzó erő). Érzékelhető az egyedi, fenntartható, egész évre szóló turisztikai csomagok és egy egyedi kisújszállási márka hiánya, ami miatt a város igazából még nem szerepel a magyarországi turizmus térképén (itt kell megjegyeznünk, hogy helybéli turisztikai márkaként a vendégeknek először a Kumánia jut az eszükbe, s nem maga a város). Kevés a vendégeknek szóló speciális, országos szinten egyedülálló fesztivál, amik megmutathatnák a település egyedi értékeit.

Kifejezetten a turizmusra koncentrálnak, leszögezhető, hogy minden probléma és nehézség ellenére folyamatosan és jó irányba fejlődik a település, de a leírt problémák a legnagyobb visszahúzó tényezők ezzel kapcsolatosan. A munkaerőhiány természetesen jelen van a településen, nem megfelelő a szakember-ellátottság. A komplex problémában jelen van a fejlődési lehetőségeknek a korlátozottsága, az, hogy a régióban élőknek az átlagostól alacsonyabb a képzettsége és a hátrányos helyzetűek száma is igen magas.

A térségben levő települések összefogási hajlandósága alacsony, az együttműködés helyett inkább az egyéni városi/falusi identitását erősíti mindegyik, pedig remek eredményeket lehetne elérni közösségi összefogással, egységes stratégiával.

A vállalkozók lassúsága, újításra való alacsony hajlandóságuk is hozzájárul a város viszonylagos turisztikai ismeretlenségéhez – Kisújszállás gazdag, ám jórészt kihasználatlan adottságai ellenére. Alig kap a turista lehetőséget szórakozásra, kikapcsolódásra (komplex és jól definiált, pontosan meghatározott célcsoportokra lebontott és kizárható csomagokban), bár a térség településein átutazva ki lehet elégíteni az érdeklődők igényeit, de ez nem jelenti azt, hogy összehangolás nélkül ne lenne nagyobb sikere, win-win helyzete a piaci szereplőknek.

A térség, benne Kisújszállás viszonylagos turisztikai ismeretlenségéhez hozzájárul a marketingre való anyagi ráfordítás csekély, az indokoltnál alacsonyabb mértéke, illetve a megfelelő szakemberek hiánya is. A város honlapja egy alapvetően jó koncepció alapján felépített weboldal, különböző fülekkel elválasztva a különböző érdeklődésű szegmenseket (lakosság, vállalkozók, turisták) szólítja meg, azonban a fellelhető információk sok esetben már idejétmúltak, a bővítmények nem szolgálják a megfelelő felhasználói élmény nyújtását. Elképzelhető, hogy egy kizárólag turisztikai célú honlap (pl. visitkisuj.com) megalkotásával, amely egy letisztult, mobil és fogyasztóbarát webhely lehetne, sokat sikerülne előrendíteni a város turizmusán. Más települési példák alapján megfigyelhető, hogy ezen honlapok látogatottsága igen magas. Az igényes honlap létrehozásának a költsége meglehetősen magas, ugyanis érdemes megfelelő szakemberekre bízni ezt a feladatot. Azonban ha a kezdeti befektetéseken túlvagyunk, utána már csak a megfelelő humánerőforrásra van szükség ahhoz, hogy a honlapot állandóan friss információkkal tartsa karban. Egy-egy ilyen domain látogatottsága több tízezer nagyságú lehet. Fontos megemlítenünk, hogy igen hasznos opció lenne, ha a lapnak lenne legalább egy idegen nyelven fordított verziója is. Érdemes egy szakmailag felkészült, elismert tolmáccsal/fordítóval készíttetni ezeket a nyelvi anyagokat, az automatikus fordítómotorok helyett. Ezt az idegennyelvet érdemes a legmeghatározóbb célpiac anyanyelvén, és/vagy a legismertebb nemzetközi jelentőségű idegennyelvben meghatározni.

2. Jövőkép: a marketingcélok meghatározása

A marketing a XXI. század látszatvilágában óriási szerepet tölt be – kis túlzással azt is mondhatnánk, szinte fontosabb, mint maguk a kézzelfogható termékek. Ugyanakkor ha nincs kitűzött cél, azt sem tudjuk, mikor értük el. A tervezés egyik fontos feladata, hogy legyenek egyértelmű célok, melyek alapján mérhetjük eredményességünket. Tudományosan is igazolt, hogy az írásban is rögzített tervek megvalósulásának esélye szignifikánsan nagyobb, mint a fejben megfogalmazott álmoké.

Meg kell határoznunk:

- ki a célcsoport,
- mi jellemzi a célcsoportot,
- melyek a megkülönböztető erősségek, amiket hangsúlyozni kell
- melyek a kötelező vizuális elemek

Fontos, hogy elkerüljük a leggyakoribb marketing tervezési hibákat:

- nem reálisak a célok,
- nem figyelünk a szezonálitásra,
- túl részletes,
- nincs a szervezeten belül elfogadtatva.

A jó terv elkészítése összetett feladat, tehát alapvető a partnerség. A marketingért felelős személy munkáját is akkor tudjuk jól irányítani és ellenőrizni, ha meghatároztuk, hogy mit várunk el tőle. Ennek alapja pedig a jó marketing terv.

Az értékesítendő materiális termékek marketingjéhez képest is sajátos szerepet tölt be a települések (illetve térsége) marketingje. Esetükben a termékfejlesztés szakasza kiemelkedő fontosságú, hiszen a városmarketing-tevékenység csak akkor lehet sikeres, ha egy több szempontból is vonzó városra támaszkodik. Az önkormányzatok által végzett marketingtevékenység és az üzleti marketing között jelentős eltérések vannak, és ennek következtében az előbbi sokkal bonyolultabb és kifinomultabb megközelítést igényel (Jaššo, 2005).

Az 1960-as évektől kezdődően a 4P (Product: termékpolitika, termék; Price: ár; Place: elosztáspolitiká, hely; Promotion: ösztönzéspolitika, promóció, reklámozás) volt a marketing alapja, ezt most felválthatja a 4E (Experience, Everyplace, Evangelism, Exchange) marketing.

Mi változott meg mára?

A „Product”-ból, vagyis a termékből **márkaélmény** lett (*Experience*), ami nagy változást jelent. Az értékesítők ma már nem terméket/szolgáltatást adnak el, hanem **élményt, életrzést**, vagyis a termék-központú kommunikáción túl kell lépni, hiszen **a célpiac érzelmeire kell hatni**, nem csak a funkcionális hangsúlyozni.

A „Place” szintén megváltozott, hiszen nem egyszerű disztribúciós csatornákkal találkozunk, hanem számtalan márkaélmény együttes hatásával, befolyásoló erejével (*Everyplace*), amikor a fogyasztóval való kapcsolattartás már túlmutat az értékesítésen:

- Facebook-on követi kedvenc márkáját,
- Youtube-on reklámvideókat oszt meg,
- a kedvenc márkája által támogatott kiállításokra, rendezvényekre, koncertekre jár,
- a vásárlás előtt alaposan utánanéző a terméknek és a márkának.

Ezekből következik, hogy a „Promotion” (marketingkommunikáció) is átalakult: az egyirányú reklámüzenetek helyét a lojalitás vette át, s a márkaimádat megteremtése a cél: „*Evangelism*”.

Mivel a rajongók emocionálisan kötődnek kedvenc brand-jükhöz, a termék árát („Price”) az határozza meg, hogy egy-egy fogyasztó mennyit hajlandó kifizetni a termékért: „Exchange”.

Hamar belátható, hogy a 4P és a 4E között a legnagyobb különbséget **az érzelmek előtérbe kerülése** jelenti. Sok-sok felmérés mutatta ki, hogy a fogyasztókra emocionálisan is ható reklámok sokkal hatékonyabbak, vagyis a jövőben már csak a jó marketing stratégia kérdése lesz, hogy a márkát (legyen szó jelen esetben településünkről) hogyan lehet a legjobban célba juttatni a 4E-ra alapozva (Ogilvy & Mather).

2.1. Célpiacok

- 2.1.1. Belföldi
- 2.1.2. Külföldi

2.2. A stratégia megvalósításával elérendő eredmények

- 2.2.1. Rövidtávon
- 2.2.2. Középtávon
- 2.2.3. Hosszútávon

3. Termékfejlesztési javaslatok

A fejlődés kulcsa: a humánerőforrások milyensége (egyén, intézmények, társadalom)

Az ország fejlődésének egyik gátja a társadalom rendszerváltás után történt szétesése, atomizálódása. Azok a társadalmak, amelyekben az együttműködés és önkéntesség kultúrája nagy hagyományokkal bír, könnyebben néznek szembe ezekkel a kihívásokkal. Míg a fejlett Nyugaton az érdekérvényesítés, a közösségépítés és a korábban elért életminőség szinten tartása a tipikus cél, addig a világ elmaradott(abb) térségeiben a hagyományos társadalmi szolidaritás és kooperáció alapvetően túlélési stratégia. Magyarországon az elkövetkező évtizedekben mindezen célok külön-külön és együtt is előtérbe kerülhetnek.

A fordí típusú, szemléletű fejlesztési ciklusok elmúlt évtizedekben tapasztalt beruházáscentrikus szemléletében a társadalmi megújulás egészen mostanáig alárendelt szerepet játszott, aminek súlyos következménye, hogy sok beruházás nem váltotta (társadalmi értetlenség/éretlenség, el nem fogadottság, továbbá egyes beruházások szükségességének kérdőjeles volta miatt nem válthatta) be a hozzáfűzött reményeket. A települések helyzete nem, vagy alig javult, a válság pedig drámai mértékben semlegesítette az elért gazdasági eredményeket. A társadalmi fenntarthatóság Magyarországon – kormányzati ciklusokon átívelő negatív tendenciaként – még a környezeti fenntarthatóságnál is kisebb figyelmet kapott.

A társadalmi megújulás két fő, egymással szorosan összefüggő területet ölel fel:

- a humánerőforrás (humántőke) fejlesztését, melynek célcsoportját az egyének alkotják, akik számára elsődleges az életminőség érzékelhető javulása; esélyeik az egészséges környezethez és lakhatáshoz, illetve a szolgáltatásokhoz és a tudáshoz való hozzáférés területén, életminőségüket és munkaerő-piaci „értéküket” szoros egymásra hatásban határozzák meg;
- a társadalmi erőforrás (társadalmi tőke) fejlesztését, ahol az egyének közötti együttműködés, kommunikáció és munkamegosztás eredményeként társadalmi többlethaszon keletkezik; ez a társadalmi többlethaszon az egyének, a gazdasági szereplők, a társadalmi ellátó rendszerek, a helyi közösségek, a települési önkormányzatok együttműködési készségének és képességének fejlesztésére irányuló célirányos programok hatására folyamatosan nő.

A társadalmi megújulás elmaradása esetén hiába valósulnak meg fizikai fejlesztések, azok hosszú távon nem lesznek fenntarthatóak – a turizmus területén sem.

Lehetséges térségi együttműködés

Kunság Gyógyfürdő Hálózat kialakítása

Az elmúlt évtizedek során a modern, fejlett társadalmakban a gazdasági ágazatokban fokozódott az igény a hálózatok, szoros együttműködések kialakítására.

A Magyarországon fellelhető termálvíz-kutak közül 125 Jász-Nagykun-Szolnok megyében található. A régióban található turisztikai termékek főként erre az erőforrásra építettek, így kialakítva több egészségturisztikai attrakciót. Számos településen épült ki fürdölétesítmény, legtöbb erről vált ismertté (Cserkeszölő, Túrkeve, Kisújszállás, Berekfürdő, Hajdúszoboszló, Martfű).

Térségileg összehangolt, komplex, egy márkanév alatt futó gyógyfürdő-fejlesztéseket kellene ösztönözni: azaz a Kunság Gyógyfürdő Hálózatot nagytérségi együttműködéssé kellene szervezni, és komplex turisztikai csomagként lehetőséget kellene biztosítani fejlesztésükre.

Akkor jöhet létre működőképes együttműködés, ha megfelelő partnereket tudunk egy hálózatba tömöríteni, akik hajlandóak egymással dolgozni, megfelelő szakértelemmel rendelkeznek és nem hátrálnak meg az újítások hallatán.

Összességében a térség egyik legnagyobb kitörési lehetősége a gyógyturizmus további fejlesztése, együttműködések keresése és erősítése. A desztináció piacra juttatása a különböző szereplők

együttműködésével valósítható meg, amelyet egy turisztikai desztináció menedzsment szervezetnek célszerű koordinálni. Célszerű lenne a nagykun városoknak közös turisztikai célokat kitűzni, termékeiket összehangolni, és egyedi turisztikai rendezvényeket és csomagokat összeállítani.

A kisújszállási lehetőségekről általában

Kisújszállás és a környező városok kiváló gyógyvízzel rendelkeznek, nyugodt, kisvárosias hangulatuk miatt pedig ideális helyszínei a pihenésre, gyógyulásra vágyóknak. További előny, hogy az egyes települések gyógyvizei eltérőek, így a térség együttesen képes komplex szolgáltatást nyújtani. A gyógyfürdő és a belváros továbbfejlesztése tehát legalább annyira szolgálja a turizmus fejlesztését, mint a lakosok helyben tartását. A fejlesztési területek között már régebb óta a kerékpáros, valamint a lovaturizmus, a sport- és gyógyturizmus, illetve a kulturális turizmus egyes szegmensei szerepelnek. Ezeket természetesen a helyi adottságok és a folyamatosan változó turisztikai igények fényében módosítani, aktualizálni szükséges.

A városnak haladnia kell a megkezdett úton, mérethatékonyabbá kell fejlesztenie a Kumánia Gyógy- és Strandfürdőt, hogy az minél szélesebb bázist biztosítson a városban kereskedelmi szálláshelyek megjelenésének, emellett a fürdő szolgáltatásait minél több új attrakcióval kell bővíteni. A mérethatékonyság mellett ugyanilyen fontos a gyógyfürdő fenntarthatóságát szolgáló energetikai fejlesztések és a saját ivóvíz előállítás. A fürdők önmagukban nem képesek saját maguk fenntartására, ezért fontos a Hotel Kumánia*** Superior gyógyszállónak, a gyógyfürdő gyógyászati részlegének és az ifjúsági szálláshelynek a mérethatékonysági fejlesztése, egy legalább 50 lakókocsi befogadására alkalmas kemping kialakítása, a szolgáltatások bővítése – mindenkor összehangoltan, építve Kisújszállásnak a helyzetelemzésben leírt természeti és társadalmi adottságaira, egyediségeire.

A szociális gazdaság fejlesztése is segíthetne a turizmus fejlesztésében. (2013-ban volt egy sikertelen uniós pályázat, amelyre létrejött egy önkormányzati tagsággal működő szociális szövetkezet. Azóta a szövetkezet sajnos „alvó” állapotban van.) Kisújszálláson eddig nem alakult ki tömeges minőségi magánzálláshely-szolgáltatás, mert a Szajol-Püspökladány vasúti vonalat építő cégek anno szinte minden elérhető, jó minőségű üres ingatlant évekre kibéreltek és az igényeik miatt sokat a tulajdonosok be is bútoroztak. A vasúti beruházás azonban befejeződött, az M4 autópálya építése pedig évekre megszakadt, s csak most vett újra lendületet, így 2016-tól újra sok berendezett, ám kiadatlan ingatlan „keletkezett” a városban. Az üres – természetesen túlnyomórészt nem szálláshely-funkciójú – ingatlanok számát több százra becsüljük; mi több: egy 7 szobás, főzőkonyhás, szép panzió is évek óta üresen áll a főútcán.

Az üres ingatlanok ugyanakkor (megfelelő vállalkozói szellem, innovativitás és kreativitás, valamint kockázatvállalási hajlandóság és a szorgalom feltételeinek megléte esetén) jelentős munkahelyteremtési lehetőséget biztosíthatnak, mert ha azokat a bevétel 20-25%-áért cserébe tartós bérletbe tudná venni, üzemeltetni és hirdetni egy szociális szövetkezet, akkor az jelentős és diverzifikált tudást feltételező humán erőforrás-igénnyel járna, mert a vendégekre takarítani, mosni kell, étellel-itallal ellátni őket (lehetőleg ez mind helyitermék-alapú legyen, vagyis erre a helyi termelők is csatlakozni tudnának), a kertet is gondozni kell, ez adminisztrációval és marketing/értékesítési tevékenységgel is együtt jár. Az egyéb szálláshely szolgáltatás egybefogása, egységes minőség biztosítása és a gyógyfürdővel, helyi civil szervezetekkel, önkormányzattal közösen csomagokat kialakítva elindulhat a turizmus ezen ágának növekedése is.

A turisztikai célok elérését veszélyeztető tényezők

A megfogalmazott célok elérését szolgáló fejlesztéseknek megfelelő módon kell egymásra épülniük, azaz megfelelő sorrendben és ütemben kell megvalósítani őket. A megvalósításhoz szükséges anyagi és szervezeti feltételeket biztosítani kell, illetve fontos, hogy a pénzügyi fenntarthatóság kritériumai is megvalósuljanak. Csak ezen feltételek együttes teljesülése esetén biztosítható a célok maradéktalan elérése. A fenti feltételek teljesítését veszélyeztető tényezők kizárása, illetve felmerülésük lehetőségének csökkentése a hosszú távú célok elérését veszélyeztető tényezőkhöz hasonlóan fontos.

Konkrét veszélyek:

- Az EU agrár- és regionális politikájának kedvezőtlen irányváltása

- Az állami közúti és közösségi közlekedésfejlesztés elmaradása, illetve elhúzódnása
- Az uniós, illetve hazai támogatási források szűkülése, politikai, és nem szakmai alapokon történő elosztása
- Járási, térségi együttműködés helyett rivalizálás
- A város érdekérvényesítő képességének gyengülése
- A versenyszabályok alá tartozó fejlesztési elképzelésekhez az önerő biztosítása
- A helyi vállalkozók passzivitása
- A diplomás fiatalok, szakképzett munkaerő elvándorlása
- A lakosság elöregedése, az aktív korú népesség csökkenése
- A működő tőke további távolmaradása
- A növekvő kisebbségi lakosság nem megfelelő integrációja (oktatás, munkaerőpiac)

Mindezek után nézzük meg alább a konkrét (néhol egészen a részletekbe menő leírású) fejlesztési elképzeléseket:

1. A rizs mint komplex turisztikai potenciál

A következőkben ismertetjük, milyen tevékenységeket lenne érdemes Kisújszálláson is meghonosítani, hogy a rizs ne csak (még ha oly fontos is) élelmiszer-alapanyag legyen, hanem – a termőhelyek élővilágának hazai és európai szintű egyedisége, ritkasága okán – a város egyik egyedi és komplex, fenntartható (és természetesen szigorúan védendő) komplex turisztikai vonzereje is.

A helyi, rizsföldekre alapozott turisztikai fejlesztések rövid- és középtávú fő teendői az alábbiakban foglalhatók össze:

- minden évben 3-4 napos, az érdekeltek (természetvédők, ökoturisták, önkormányzat, rizstermesztő agrárvállalkozók, egyéb bevonható vállalkozások) által egyeztetett időpontban megrendezett vad- és madárvilág-ünnep (ezek alkalmával kifejezetten hangsúlyozni kell az endemikus fajokat, a helyi különlegességeket, illetve azokat az egyediségeket, amelyek sajnos már csak nagyon kevés helyen találhatóak meg hazánkban, illetve a földkerekségen – ld. pl. a székicsér); ennek érdekében
- összefogás a Hortobágyi Nemzeti Park szakértőivel a programok sikeres kidolgozása, kivitelezése, lebonyolítása érdekében – mindezt úgy, hogy az érdekelt felek közösen azonosítják a lehetséges célcsoportokat, illetve komplett ajánlatokat dolgoznak ki az egyes hazai és külföldi potenciális ökoturisztikai célcsoportok számára, kiemelt prioritásként kezelve a helyi élő/madárvilág jogait; s hogy mindez eredményes legyen,
- a technikai-infrastrukturális feltételek megteremtése is alapvető fontosságú, úgymint tanösvények és megfigyelőhelyek kiépítése (rövidtávon megvalósítandó), illetve látogatóközpont megépítése (középtávon);
- az ünnep középpontjában természetesen a speciális madár- és vadvilág áll, de ezek mellé – támogatva a bevonható célcsoportokat is – más, kiegészítő tevékenységeket is lehetne ajánlani (horgászat, lovaglás, túrázás, rizses ételek főzőversenye, öko-totó, stb.);
- kiemelten fontos a társadalmi mondanivaló hangsúlyozása, az öko-marketing is (ehhez igénybe véve a helyi és regionális, esetleg országos médiát is): meg kell védenünk a természetet, és tisztelnünk kell azt, hiszen nélküle – tetszik, nem tetszik – mi is elpusztulunk!
- ehhez kapcsolódóan szervezhetőek tematikus (mezőgazdasági, ökoturisztikai, gasztronómiai stb.) konferenciák, műhelyfoglalkozások is (majd hosszú távon akár egy rizsre alapozott ökotudásközpont is felépíthető lenne...),
- s természetesen az egészhet egy profi, magas színvonalú és folyamatos, hangsúlyozottan ökotudatos turisztikai marketinggel is meg kellene támogatni az eredményesség érdekében.

A rizsföldeken található élővilág kapcsán a fajfenntartás érdekében fontos tény, hogy bár a csapadék befolyásolása túlmutat a szakemberek kompetenciáján, ám a terület tömegturizmus elleni zavartalanágát komoly, összehangolt és felelős védelmi munkával már elő lehet segíteni. Feltétlenül el kell kerülni a turizmus mennyiségi növelését, hiszen ez alapvető morális kötelességünk is, s ennek kapcsán biztos, hogy a faj védelmében 30-40 éve tevékenykedő természetvédő közösség ellen fog állni a területre esetlegesen érkező nagy mennyiségű turista láttán (ahogy ezt az interjú során a helyi ökoturisztikai vállalkozó kifejtette).

A rizsföldek hasznosítása rendkívül sokrétű lehet, a rizsföldek és az élővilág sérülékenysége miatt azonban nagyon fontos megtalálni azt az egyensúlyi állapotot, ahol a turisztikai keresletet a lehető legnagyobb mértékben tudjuk kiszolgálni, és a környezetet sem károsítjuk. Ennek következtében a látóvaló felértékelődik, hiszen limitáltan elérhető.

Az ökoturizmuson túl a rizs az élet más területein is kiválóan hasznosítható:

- Az élelmiszeriparon kívül a kozmetikai termékeket gyártó cégek is nagy mennyiségben vásárolnak rizst. Kiváló arc- és testápolókat, púdereket, természetes kozmetikumot készítenek rizzsel. A rizskorpa nagy mennyiségben tartalmaz oryzanolt, ami B-vitaminszármazék. Lággyá teszi a bőrt, regenerálja. A bőrproblémák kezelésére is alkalmas. Az élelmiszeriparban a rizs feldolgozása során keletkezett korpa korábban felesleges melléktermék volt, most viszont megnőtt a kereslet iránta, mert olyan értékes anyagokat tartalmaz, amelyeket a szépségipar hasznosítani tud. Az ebből készült krémek között egyaránt találunk gazdag éjszakai táplálót és könnyű nappalit. Először 1987-ben kezdtek el arctisztítót készíteni rizskorpából. Mára a termékek széles körében, tonikban, arctisztítóban, arcápolókban, bőrápolókban használnak rizsből nyert összetevőket. A természetes termékekben nincs színező, ásványi olaj, illatanyag, ezért az érzékeny és allergiára hajlamos bőrűek is nyugodtan használhatják, ráadásul kiválóan hidratálnak. Dél-Koreában az egyik kozmetikai cég hatalmas nyereségre tett szert hidratáló krémek, arcmaszkok, arctisztítók termékeinek gyártásából és eladásából. Az alapanyag a tisztított rizs áztatásánál használt vízből és rizsszemekből készül. Már hajápolók egész családját is kifejlesztették. A fent említett lehetőségek közül, ha elsősorban még nem is komoly kozmetikai termékek készítésével, de kezdetben egyszerűbb termékek (pl. kézműves szappanok; kézápolók) készítésével a kozmetikai iparban is ismertté válhat a kisújszállási rizs. Ez hosszútávon munkát is teremthet a városban, hiszen szükség van egy termékeket előállító üzemre (ahol a lakosság képzettségi szintjéhez illeszkedő munkalehetőségek lennének), valamint létrehozható egy kozmetika, ahol szolgáltatások vehetők igénybe a rizsből készült kozmetikumok felhasználásával, továbbá a Hotel Kumániában is tovább bővíthető a szolgáltatások köre ezen termékekkel;
- a rendezvényeket mindig a helyi vendéglátás, a helyi kulturális örökség különlegességeivel együtt kell kínálni (ennek kapcsán a helyi szalmafonók készíthetnének ajándéktárgyakat [pl. rizsszalmából kalapot], illetve meg lehetne próbálni rizschipset, továbbá rizspálinkát is készíteni és árusítani), megfelelően azonosított és körülhatárolt, hatékonyan megszólított, minél fogékonyabb és fizetőképesebb célcsoportok számára;
- az unikális indiánrizs felhasználására nem csak bonbon-tölteléként vagy csokoládé ízesítésként kerülhet sor, de számos sütemény is elkészíthető, melyek tartalmazznak rizst, ugyanakkor fagyaltként is elkészíthető csokoládés, fahájás vagy baracklekváros tejberizs ízzel. Mivel elmondható, hogy a legtöbb cukrászda kínálata megegyezik, uniformizált, egyenlő, az ilyen egyedi és helyi jellegű süteményekkel szélesebb spektrumúvá lehetne tenni a kínálatot. Bagaméri emlékére megvalósítható volna egy fagyaltoskocsi (sőt, egy egész fesztivál!) is, mellyel a város különböző pontjain árulnának fagyaltot.

2. Csukás István életművének turisztikai hasznosítása

A Nagy Ho-ho-ho-horgász nyomában: a Térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezete a téglagyár agyagkitermeléssel érintett területén van kijelölve Kisújszállás esetében. A korábbi kitermelés után visszamaradt terület **horgásztó**ként van hasznosítva, ez a hasznosítás jelenti a későbbiekben is a táj rehabilitáció megfelelő módját. A már kialakult horgásztó körül hétvégi házas üdülőterület van kijelölve.

Egy **tematikus park** is kialakítható lenne a városban, melynek témája azok a mesehősök, melyeket Csukás István álmódott meg és melyek népszerű rajzfilmfigurákként jelentek meg a televízióban, könyvekben. Számos ötlet és attrakcióelem hozható létre a témában, melyek egy tematikus mesepark keretein belül látogathatók. A teljesség igénye nélkül pl. a gyerekek találkozhatnak a figurák életnagyságú másával (Süsüvel, A nagy ho-ho-ho-horgással, Gombóc Artúrral); bábelőadásokat tekinthetnének meg; egy interaktív kiállítást Csukás István munkásságáról, ahol folyamatosan vetítésre kerülnének a mesék. A parkban lehetnének kisebb vendéglátóhelyek, pl. Gombóc Artúr csoki boltja,

Bagaméri fagyaltozója, valamint ajándékboltok. Kialakítható egy kis halastó „A nagy ho-ho-ho-horgász” témájára, ügyességi feladatokkal, apukáknak horgászási lehetőséggel. Továbbá a parkban kialakítható lenne egy kisebb „állatsimogató” is a mesékben szereplő állatok valódi példányaival (pl. Sün Balázs, Mirr-Murr, a Kandúr). A park lényege, hogy kikapcsolódást nyújtson egy egész délutánra, vagy akár egy egész napra is. Ehhez ki kell alakítani a megfelelő attrakcióelemeket, vendéglátóhelyeket és kereskedelmi egységeket. A projekt ezen eleme tehát vonzerőt jelenthet a család minden tagja számára, de főleg a gyermekek élhetik át a park adta élményeket.

Pom-Pom édesszájú barátja, *Gombóc Artúr* után szabadon meg lehetne alkotni egy csokoládéboltot (a fenti témaparkban, de első lépésben akár önálló elemként is), amely a szereplő nevét viselhetné, beltartalmát pedig Gombóc Artúr kedvencei képeznék (azaz minden olyan csokoládé, amit csak készítenek a világon). A felsorolt csokoládék hűen tükröznék a mese szereplőjét, nosztalgiazásra hívva azon személyeket, akik gyermekkorukban nagy rajongói voltak, és még most is kedvelik. A csokoládét ízesíteni lehetne továbbá az indiánrizs felhasználásával is, valamint a konyakmeggyes, whiskey, Bourbon és vodka töltetű csokoládék nyomán a helyi pálinkával is társítható tölteléként vagy kiegészítő ízként. Manapság nincs olyan minta, amit ne lehetne csokoládéra rányomni, csokoládéból megformázni, ezáltal létre lehetne hozni különböző meseszereplőket mintázó, vagy Pom-Pom alakú bonbonokat is (elnevezésként kitűnő a Pom-Pom bonbon). Süsü és Pom-Pom mellett még népszerű meseszereplőknek számítanak Mirr-murr, a kandúr, a Nagy Ho-ho-ho-horgász, Sün Balázs, a Tintanyúl, valamint Festéktüszszentő Hapcibenő is, az ő alakjukat is hasonlóképp meg lehetne jeleníteni a desszerteken fényképes ostya, marcipánlap vagy marcipánfiguraként is.

3. A Hétkrajcáros birodalom – Barangolás Móricz diákéveinek városában

A tematikus út Kisújszálláson a belföldi vendégek igényeinek kiszolgálására jöhetne létre, így a régió turisztikai keresletéhez megfelelően illeszkedik. Elsősorban a fővárosból, Szolnokról, Hajdúszoboszlóról, Debrecenből, a Tisza-tóról, valamint a busszal fél napnyi távolságra lévő iskolavárosokból lehet vendégekre számítani. A fejlesztések révén reális esélye van annak, hogy Kisújszállás a térség turisztikailag sikeres települései közé emelkedjék, amely a város múltjához méltó működtetését, fejlesztését is elő fogja segíteni. A hét krajcár egy-egy jellegzetes pontja Móricz itteni életének, amelyeket irodalmi műveiből azonosíthatunk, és azt egy tematikus útra felfűzhetjük.

4. Szobortúra idegenvezetéssel

5. Településföldrajzi szaktáborok, egyetemi terepgyakorlatok

6. Térzene a Városháza-palota parkjában

A program ingyenes, este kilenckor kezdődik, egy órás időtartamú, húsz főtől indul (ezt nem fakultatívnak hirdetnénk, inkább alapajánlatban lenne, tulajdonképpen „ajándék”).

Kisétálnak a vendégek a parkba, ahol a Zenepavilonban (ha esetleg létezik, vagy létezne, vagy létezzon valami hangulatos rejtett világítása, még szebb) zeneiskolánk pedagógusainak bevonásával, és a tehetségesebb, színpadérett vagy színpadérett-közeli növendékeivel műsort adunk. Már szól a zene, mire odaérünk. Csak úgy! Mintha mindig szólna. Bármilyen könnyű- vagy komolyzenei (csak ismert melódiák), vagy filmzene előadható (vagy bármi más, amit kitalálunk) (akár Süsü dala is, ha sok a gyerek).

A vendégek üldögélnek a padon, emésztik a korábbi bőséges Kumániás vacsorát, valami szép kislány (viseletben) ingyen üdítőket, kunperecet, esetleg 0,33-as elitsört osztogat (kereskedelem kérdése megoldandó).

Unplugged, úgy hangulatosabb. (Ugyanez kamarakóruossal is - zeneiskolai tanároknak létezik ilyen formációja; illetve Mellofon-mini felállítás is elképzelhető.)

Profí fotós feltétlenül a helyszínen, Kumánia-fotó feliratú pólóban, diszkréten vendégmosolyportrékat, a Zenepavilon mintázatát, a fellépőket, a körben ülőket, a felhőtlen nyaralást exponálgatja (felhasználási, kereskedelmi jogok a Kumániánál).

Másnap a képek megvásárolhatóak (made by Kumánia v. "Kisúji nyár + évszám", a kép alsó szélén!), illetve legkésőbb kedden a weboldal galériájába feltöltésre kerülnek.

A pavilonon izléses „Kisújszállás” vagy „Kumánia” felirat diszkréten.

Külföldi vendégek esetére legalább egy fő, legalább egy világnyelvet beszélő tolmács.

7. Kunkemencés Csülökcsoda vacsora táncházzal, vagy Kemencés Kunleány vacsora táncházzal

Éttermi vacsora kimarad, helyette gyülekező este fél nyolckor a recepción, viseletbe öltözött legszebb kisúji leánykák egyike átkíséri a vendégeket a 100 méteres, gesztenyefák ölelte úton a helyszínre.

A főszűtőmester addigra félig átsűtött tepsivel készül, egy nagykun legény látványosan ráfűt a kemencére néhány „csutkaíziket” bedobva (ilyenkor mindig beszélgetés indul, bele akarnak nézni, nosztalgikusan visszahozzák nagyanyjuk hasonló intézményét) (közben sört tessék, pálinkát tessék, hadd nőjön a hangulat...).

Tepsi be, pár fiú (az ördög a részletekben) verbunkos táncot jár (vagy amilyen ide illik), majd tíz perc múlva elő a finomság a kemencéből. Sok saláta, sok hús, nem műanyag tányérban (minden igényesen, nem költségcsökkentett-, inkább bevételnövelő-, s elégedettség orientáltan!).

Egy feles, vagy egy sör, egy benne az árban (Kisúj-korsóban, ezresért megvehető szuvenírként!), a többi szabályosan, számlával a büfésarokból.

Kaja után kezes tánc (körbe állunk, tancolunk, hangulat. Ebben van rutinunk. Meg a pálinkának is).

Előző fejezetben leírt beépített hallgatók, a fotós elmaradhatatlan kellék. A Kumániás webtámogatás úgyszintén.

Az is jó, ha valaki (a legjobb táncosnak kikiáltott vendég) visszanyerné vacsorája árát.

8. Mintha pásztortűz ég nyári éjszakákon (esetleg tavaszin, őszin is!)

Lovasprogram slambuc-vacsorával, Kunország égboltja alatt. Fakultatív pusztaprogram, minimum 10 fővel.

Kocsival (lovaskocsi, vagy hintó - ezt néprajzosra bíznánk) kivisszük az embereket valahova, ahol semmi nincs – vagyis a tágas mindenség. Este. Sötétedés előtt.

Valamilyen lovas program, esetleg lovas bemutató. Tábortűz, slambuc készül, sötét jó. Pálinka jó. Jó.

Férfiak botos táncot járnak, női vendégekkel kacérkodnak. Szép lányok-fiúk énekelnek. Későn este, nagy hangulatban vissza a szállodába. Másnap reggelin lehet spórolni, plusz regeneráló aromamasszázs feláron (vagy felárért). Fotós, megfigyelők, tanulság, visszanyerési lehetőség, tolmács, web, stb.

9. Családbarát turizmus

A családbarát turizmus nem konkrétan a gyerekbarát és nem is a szenior turizmus irányvonala, hanem a családot egészében kell kiszolgáltatnunk, legalább két generációt értünk ez alatt. Tehát a család egységesen jól tudja érezni magát az utazás során, közös élményeket szerezhet. Programcsomag kiajánlása családok részére, pl. Mese-túra, melyben megnézhetik a Pom-Pom és a Bagaméri szobrot, fagyizhatnak, levezetőként pedig játszhatnak a Sűsű játszótéren (rossz idő esetén a Sárkányvárban).

4. Marketing-kommunikációs stratégia

A turizmus igen erősen piacfüggő iparág, minden itt működő intézménynek, vállalatnak, és természetesen az adott településnek életbe vágó feladata a piac, a vevők igényeinek minél eredményesebb kielégítése. Ezért e szektorban (is) alapfeladatok a turisták igényeinek mind pontosabb megismerése, valamint az, hogy minden helyi turisztikai szereplő összehangoltan alakítsa marketingtevékenységét annak fő területein.

A piaccal kapcsolatos alapvető tudnivalók a vevői igényekkel, az ezen igényeket befolyásoló tényezőkkel, mindezek várható változásaival s a versenytársakkal kapcsolatosak. A szükséges ismeretek vagy a piaci munka révén szerzett tapasztalatokból származnak, vagy piackutatással ismerhetők meg. Mindkét esetben a vevői igények, prioritások feltárása, az elérhető árak tisztázása és a célszerű értékesítési, illetve kommunikációs csatornák megismerése a fő feladatok.

A turisztikai „termékek” témakörében két igazán fontos kérdés merülhet fel: az, hogy milyen az egyes termékek minősége, illetve, hogy milyen a termékválaszték. A turizmusban a kulcsfontosságú termékjellemző a „minőség” (ennek keretében a különlegesség, az egyediség), hiszen a turista csak az igényeinek megfelelő vonzerejű attrakciókat, szolgáltatókat, így csak az elvárt kínálatú, egyben tiszta, vonzó, ápoltságos és igényes helyeket látogatja. A keresleti megfontolásoknak különösen fontos szerepük van a termékfejlesztés területén, igen nehéz ugyanis jelenős vonzerővel rendelkező attrakciót létrehozni vagy valamely attrakció vonzerejét növelni. A minőség mellett azonban a komplexitás, a személyre szabottság, a jó ár-érték arány is igen fontosak.

Napjaink termékfejlesztésében érdemes a döntéshozók, a vállalatok és a lakosság közti minél komplexebb együttműködés kialakítására törekedni, számításba venni például a központi prioritásokat (így az egészségturizmus, a kulturális és örökségturizmus, a hivatásturizmus támogatásait) is.

A jó üzleti lehetőségekre vonatkozó ötleteknek sokféle forrása lehet. Sokszor kaphatók kitűnő ötletek a „fogyasztóktól” (esetünkben a turistáktól), a saját munkatársaktól, az utazásközvetítő, illetve konkurens cégektől, a külföldi tapasztalatokból. Az ötletek gyűjtéséhez olykor a helyszín egyszerű szemrevételezése is elegendő, de sokszor a szisztematikus kutatás is ajánlható. Mivel pedig a turisták gyakran több attrakció együttes vonzereje nyomán döntenek látogatásaikról, időnként azt is célszerű áttekinteni, hogy a település kiegészítő attrakciói, „infrastruktúra”-elemei nem gátolják-e a forgalmat, illetve ennek növekedését.

Napjainkra viszont a vendégek saját munkával – az IKT (információs és kommunikációs technológiák) igénybevételével – is megszerezhetővé váltak. Ma már a főbb attrakciókról, a közeli étkezési, szálláslehetőségekről – elvileg – minden fontos információ elérhető interneten, s a helyfoglalás is elintézhető a turizmusban érdekelt térségek számos városában is.

A marketingkommunikáció olyan – céltudatos – cselekvéssorozat, melynek célja egy termék (szolgáltatás) vagy egy márka, egy vállalat, egyéb szervezet, egy turisztikai fogadóterület (desztináció) megismertetése, népszerűsítése, a fogyasztó figyelmének felkeltése, vásárlásra ösztönzése, illetve érdeklődésének megtartása kommunikációs eszközök segítségével.

A kommunikációs mix elemei a reklám, a közönségkapcsolatok (Public Relations – PR), az eladásösztönzés (Sales Promotion – SP), a személyes eladás (Personal Selling – PS) és a direkt marketing. Ezeknek azon kombinációját kell egy fogadóterületnek megtalálni, amely kis költségáfordítás mellett hozza a lehető legnagyobb eredményt; erre már csak azért is szükség van, mert a turizmusban a marketingre fordított költségkeret általában meglehetősen alacsony.

A fogadóterületek többsége igyekszik olyan költségghatékony eszközöket és módszereket igénybe venni, mint például az igen drága televíziós megjelenéseket helyettesítő, nagyjából az önköltségi áron megvalósítható tanulmányutak (studytour). Nem ritka a barter megállapodások kötése sem.

Ezeknél is nagyobb lehetőségeket kínál az információtechnológia. Míg a korábbi évtizedek kommunikációja az útikönyvek (pl. Bedekker, Panoráma) információira, sajtóhirdetésekre, nyomtatott kiadványokra (brosúrákra) stb. épült, addig a jelenkor alapvető eszközei a szolgáltatók honlapjai,

valamint a szolgáltatásaikat ajánló, de a helyfoglalást is lehetővé tevő portálok. Ugyanígy dinamikusan emelkedik a közösségi média (web 2.0) alkalmazása, melynek legfontosabb eszközei a tagsági (CRM) rendszer és a közösségi háló (Facebook, Twitter, Instagram, Myspace, Youtube stb.). Egy amerikai nagyvállalatokat vizsgáló kutatás (WILDFIRE [2014]) megállapítása szerint a közösségi médiára szánt keret a teljes marketing-költségvetés kétharmadát teszi ki.

A magyar turizmus a honlapok és a portálok terén még lemaradásban van. A turista a hálózaton nem kap mindig világos áttekintést az attrakciókról (különösen hiányoznak az attrakciók vonzerejével kapcsolatos – egyes útikönyvekben csillagokkal szemléltetett – reális információk). Az infrastruktúráról többnyire megbízhatóbb, de olykor szintén hiányos a tájékoztatás. Kétségtelen, hogy egyes szálláshelyeinknek kifogástalan honlapja és megbízható internetes ügyintézője van, de ez még nem általános. A kínált szolgáltatások leírása olykor pontatlan, esetenként az árak sincsenek (egyértelműen) megadva. Nem ritka a gyors visszaigazolás elmaradása, fizetésnél a bankkártya visszautasítása. Bár a weblapok (pl. szállás.hu) egyre használhatóbbak, még szintén nem problémamentesek. Az elmúlt években olyan weblappal is találkoztunk, amely a közölt térképen hibásan jelölte a keresett szolgáltató helyét. Előfordulnak hibás, elavult információközlések stb. A fejlődés azonban összességében dinamikus.

Számos más ágazat helyzetével egyezően a turizmusban (az egy alkalomra létrehozott projektek kivételével) ugyancsak korábban is hatékonyan segítette, ma is erősen támogathatja – vagy ronthatja – az értékesítőmunkát a szolgáltató márkájának (brand) ismertté tétele is. A kialakuló márkahűség a visszatérő vendégek számát is növeli, s a szolgáltatás diverzifikációját is segíti (támogatja pl. esetünkben a város márkájával eladható emléktárgyak eladását). A településsel kapcsolatos problémák ismertté válása viszont jelentős látogatócsökkenést eredményezhet, éppen ezért a márkaértéknek egy település pénzügyi teljesítményére is jelentős hatása van. Az erős márkák általában könnyebben szembesülnek a krízishelyzetekkel is (a turizmusban ilyen volt például a 2008 végén kirobbant gazdasági válság), és képesek túlélni azokat (Kovács et al. 2017).

4.1. Tartalmi elemek meghatározása

4.1.1. Belső kommunikáció

A belső kommunikáció célja az identitás-erősítés, az elvándorlás megfékezése és a lakosság megtartása, emellett **az önkormányzat iránti bizalom kiépítése, erősítése**. A városi kultúra, a külső és belső identitás és márkáépítésének, az imázs javításának eszköze. A kommunikáció hiánya elszigeteltséget teremt, hiszen csak a jól tájékozott lakosság érti meg és tudja sajátjaként megélni a közös célokat. Belső médiumok: Kisbíró, Facebook oldal, plakátok, rendezvénynaplár, weboldal, Smart Önkormányzat applikáció.

Kisbíró: Kisújszálláson 1993. január 11-én jelent meg először a Kisbíró című hírlevél. Az akkori polgármester a köszöntőjében ezt írta: „Lakossági fórumok, körzeti beszámolók, képviselői interpellációk tanúsítják, hogy a város közönsége több ismeretet szeretne szerezni városunk életéről, önkormányzata munkájáról.” Az önkormányzati havilap részletes tájékoztatást nyújt az aktuális hónap történéseiről. Esetenként színes szám is készül (legutóbb a redemptióról, azt megelőzően a városfejlesztésről), decemberre pedig egy A2 méretű, hasznos információkat közlő falinaptárral ajándékozzák meg az olvasókat. A praktikus információk a naptár mellett: a helyi egészségügyi szolgáltatók elérhetősége, beleértve a helyi orvosi rendeléseket, labort, szakrendeléseket, valamint a Kisújszálláshoz legközelebb eső kórház szakrendeléseit. Ezekon túl az önkormányzat tisztségviselői és helyi Polgármesteri Hivatal ügyfélfogadási rendjét, közlekedési információkat, valamint helyi intézmények elérhetőségeit, segélyhívó számokat. Ezt különösen keresik az olvasók, otthon és a munkahelyeken sokan kifüggesztik. Hagyományos már, hogy minden év elején a hírlevél mellékleteként színes, éves programfüzetet állítanak össze, hasznos információkkal megtöltve.

Rendezvénynaplár: minden évben megjelenik Kisújszállás rendezvénynaplára. A programfüzet részletes tájékoztatást nyújt az adott évben az előre látható jelentősebb eseményekről. A füzet végén megtalálható a Polgármesteri Hivatal és a helyi művelődési intézmények elérhetősége, a véradások időpontjai, az orvosi ügyelet, valamint a rendőrség telefonszáma is. A rendezvénynaplár tartalmazza azokat a programokat is, amelyek részei a városi rendezvénytervnek. Ezek részben a városi

ünnepségek, megemlékezések, illetve több olyan program is, amelyet helyi közösségek valósítanak meg, de a város kiemelten támogat.

Helytörténeti füzetek: a Helytörténeti füzetek egy elsősorban helyi érdeklődésre számot tartó könyvsorozat, amelynek első darabja 1995-ben jelent meg, s most a 40. kötetnél jár. A könyvsorozat célcsoportja döntően a város lakossága, ezen belül pedig az egyes kötetek iránt érdeklődők csoportja. A sorozat mára kisebb tudományos műhellyé vált, egyes darabjai egy-egy témát dolgoznak fel, ezzel is erősítve a helyi identitást.

Plakátok, hirdetőtábla: a plakátokkal célzott tartalmakra hívhatjuk fel a figyelmet. Nagyobb felület biztosítása javasolt a helyi vállalkozások plakátjainak és szóróanyagainak az elhelyezésére. Jelenleg a Coop Áruház előtti hirdetőtáblát használhatják csak. Célszerű lenne több felületet kijelölni és akár bevételi forrásként is tekinteni rá.

Kalendárium: a Kisújszállási Nagykun Kalendárium egy évet ölel át és a város történéseit dolgozza fel. A város lakossága alakítja, bárki írhat bele, formálhatja azt.

4.1.2. Külső kommunikáció

A külső kommunikáció a külső célcsoportok – a nem a helyi lakosok és vállalkozások – felé irányuló kommunikáció. Az önkormányzat megragad minden lehetőséget, hogy rendezvényeiről, programjairól hírt adjon, együttműködve más kulturális intézményekkel. A külső PR célja, hogy a várost minél szélesebb körben megismerjék, folyamatos tájékoztatást kapjanak az ide látogató turisták a helyi kulturális életről, a látnivalókról, a programokról.

Smart Önkormányzat applikáció: köztudott, hogy az emberek nagy része manapság az okostelefonjával kel és fekszik. Ami nem elérhető telefonról, az manapság szinte nem is létezik. Ezen a téren változást hoz a 2019. augusztus 15-én megjelent SMART Önkormányzat telefonos applikáció. Az applikáció újdonsága abban áll, hogy interaktív. Városunk értékeit, látnivalóit is megtalálja, aki érdeklődik, továbbá programokat kínál, szolgáltatásokról informál. Spot üzenetekkel felhívhatjuk a figyelmet eseményekre, látnivalókra.

Facebook, Instagram, Twitter, Youtube csatorna: a közösségi média kulcsfontosságú a mai felgyorsult világban. Képek, videók, infografikák, ikonok – minél többet használunk ezekből és minél kevesebb a szöveges tartalom, annál valószínűbb, hogy ténylegesen célba fog érni az üzenet. Az emberi agy sokkal könnyebben és gyorsabban dolgozza fel a vizuális információt, mint a sok bekezdésnyi szöveget, ráadásul nagyobb eséllyel el is raktározza azt hosszútávra.

PR film: a hatékony külső kommunikáció érdekében aktualizálni esedékes Kisújszállás image filmjét, melyben már szerepel a Süsü játszótér és Csukás István szellemiségére helyezi a hangsúlyt.

Sajtójelenlét: a sajtójelenlét és a sajtókapcsolatok gondozása a megyei és az országos médiával. PR cikkek megjelentetése, televíziós csatornák turisztikai magazinjaiban bemutatkozás. Rádiós kitelepülések szervezése adott fesztiválokra, rendezvényekre.

Sajtómonitoring: a sajtófigyelés az önkormányzat megjelenéseinek gyűjtése és elemzése. Az önkormányzaton kívüli kommunikáció figyelése és az általános és helyi trendek nyomon követése.

Weboldal: új, korszerű, telefonra optimalizált weboldal létrehozása, melynek már a motorja is keresőoptimalizált. A SEO – magyarul keresőoptimalizálás – mindazon tevékenységek összessége, amivel egy oldal keresőben való megjelenését támogatjuk. A jól felépített Google keresőbarát stratégia stabilan tereli az érdeklődőket a honlapra (SEO – honlapon kulcsszavak elhelyezése, kérdések megválaszolása, tartalom gyártás).

4.2. Célcsoportok meghatározása

A célcsoport meghatározása során igyekszünk minél részletesebb, minél plasztikusabb képet festeni a fogyasztóról, felhasználóról. A következőket írjuk le róla: életkora, neme, lakóhelye, családi állapota, élethelyzete, anyagi körülményei, médiafogyasztási szokások, szabadidős tevékenységek. A célcsoport

meghatározásnál fontos lehet, kit milyen csatornán érünk el. Ha egy jól megírt, Google-ra optimalizált honlapot kiteszünk az internetre, célcsoportunk többé-kevésbé önmagát fogja definiálni.

4.3. Az üzenet(ek) meghatározása

Különböző csatornákon érjük el a különböző célcsoportokat, így az üzenetek is különbözőek lehetnek. Üzenetünket a sokszínűsége építjük, felvillantva mindenből egy keveset – a legtöbb város imázsfilm ezzel az eszközzel dolgozik. Kisújszállás város üzenetében benne kell, hogy legyen a Csukás szellemiség, a Kumánia, a Vigadó, a rizstermesztés és a színes programajánlatok.

4.3.1. Tartalom

4.3.2. Megjelenítés

Az online megjelenés egyik legfontosabb állomása a honlap, aminél követelmény, hogy megfelelő szinten karbantartott és frissített legyen. Nagyon fontos a marketing üzenet és a marketing kommunikációs csatornák összehangolása. Példaként: a Vigadó látogatói túlnyomórészt a középkorosztályból kerülnek ki, akik pedig előszeretettel használják a közösségi oldalakat, például a Facebook-ot. Számukra ezért az üzenet eljuttatásának hatékony módja lehet a Facebook.

4.4. Márkázás

A márkázásnál a legfontosabb a *megkülönböztethetőség*. Lényeges szempont többek között, hogy a városmárka szimpatikus legyen a vállalkozók számára, a helyiek magukénak érezzék, valamint a helyi szolgáltatászektor támogatását is el kell érni, turisztikailag vonzónak kell lenni, de a civil szervezetek és a média számára is érdekesnek kell lenni. Cél a jellegzetes kisújszállási értékek, vonzerők, befektetési lehetőségek megismertetése minden, Kisújszállás iránt érdeklődővel. A marketing tevékenység három fő célcsoportot (helyi lakos, turisták és a gazdasági szereplők) helyez előtérbe, melyben kiemelt szerepet kapnak a helyi lakosok (a lokálpatriotizmus, identitástudat erősítése), hiszen fontos, hogy a kisújjaiak szeressék városukat. Turisztikai szempontból egy várost könnyebb „értékesíteni”, ha a lakosság vonzónak, élhetőnek tartja, és a város gazdasági és kulturális életével tud azonosulni.

4.4.1. Arculat

A városi honlapnak egységes arculatot szabnánk a Facebook-profillal és a Smart Önkormányzat applikációval. A nyomtatott kiadványokban és a multimédiás információhordozókon keresztül hatékony városarculat megjelenítése a cél. A városi törekvések reklám jellegű megjelenítése célszerű lenne a megyei és az országos sajtóban és egyéb média jellegű hirdetésekben.

4.4.2. Szlogen

2016. szeptember 12. óta használja a város a „*Kisújszállás, a Nagykunság kulturális fővárosa*” szlogent.

4.5. Kommunikációs terv

4.5.1. Eszközök

4.5.2. Költségvetés

4.6. A megvalósítás nyomonkövetése

Felhasznált irodalom

- Baranyi B.* (1999): Múlt a jelenben – a társadalmi megújulás esélyei az Alföldön – In: Baukó T. (szerk.): Az Alföld a XXI. század küszöbén. II. Alföld Kongresszus, 1998. november 12–13., Nagyalföld Alapítvány, Békéscsaba.
- Dávid L.* (2009): Turizmus és területfejlesztés. Könyvfejezet, kézirat.
- Karcag Városi Önkormányzat (KVÖ)* (2017): Foglalkoztatási Stratégia, „Helyi Foglalkoztatási Együttműködések megvalósítása a Karcagi Járásban” című pályázat. Felhívás kódszáma: TOP-5.1.2-15, 2017. július 21.
- Kisújszállás Város Önkormányzata* (2018): Településképi Arculati Kézikönyv. Kisújszállás, 148 p.
- Kovács T. – Molnár Cs. – Papanek G. – Vas I.* (2017): Turizmus-gazdaságtan. Eger, EKE Líceum Kiadó, ISBN 978-615-5621-50-5, 186 p.
- Kozma G.* (2007): Terület- és településmarketing. Geográfus és földrajz tanár szakos hallgatók számára. Debrecen, Egyetemi Kiadó, 178 p.
- Magyar Turisztikai Ügynökség* (2017): Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030. Budapest, 156 p.
- Monoki Á.* (2011): A nagykunsgái rizsföldek természetvédelmi jelentősége. – In.: Ducza L. (főszerk.): Kisújszállási Nagykun Kalendárium a 2011-es közönséges évre. Kisújszállás Város Önkormányzata, Kisújszállás. ISSN 1416-7611, pp. 307-311.
- Süli-Zakar I.* (2016): Miért maradtak periférián az alföldi mezővárosok? – In.: Forray R. K. – Kozma T. – Molnár E. (szerk.): Mezőváros új szerepben. HTSART-ÚMK, Budapest. pp. 23-36.
- Tóth A.* (főszerk.) (2013): Kisújszállás város története a legrégebbi időktől 2012-ig. Városvédő és -Szépítő Egyesület, Kisújszállás. ISBN 978-963-08-5494-8, 392 p.
- Vincze S.* (2004): Hogyan változott Kisújszállás népessége és iskolázottsága az elmúlt században – főként annak második felében? In: Ducza L. és tsai (szerk.): Kisújszállási Nagykun Kalendárium a 2004-es szököévre. Kisújszállás, pp. 267–277.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény

Internet 1:

https://www.delmagyar.hu/gazdasag/megdolt_a_rekord_soha_ennyi_turista_nem_jart_meg_magyarorszagon_mint_2018-ban/2588180/

Internet 2: <https://turizmus.com/szabalyozas-orszagmarketing/wttc-jelentes-a-turizmus-hatasa-a-magyar-gazdasagra-1156991>

Internet 3: <https://merce.hu/2018/04/07/a-magyar-gazdasag-helyzete-2018-ban-2-resz/> (2019. július 16.)

Internet 4: http://www.iparkamaraszolnok.hu/wp-content/uploads/2018/12/JG_2018_4_web.pdf (2019. július 16.)

Internet 5: <http://www.alfoldszive.hu/bemutatkozas> (2019. július 31.)

Internet 6: <https://cmsadmin-pub.uni-nke.hu/document/vtkk-uni-nke-hu/onkormanyzati-gazdalkodas.original.pdf> (2019. augusztus 1.)

Internet 7: <http://www.elitemagazin.hu>; Az indián rizs – Az vagy, amit megeszel (letöltve: 2016. 11. 02.)

Internet 8: <https://mtu.gov.hu/cikkek/bor-es-gasztroturizmus> (2019. július 31.)

Internet D: <http://marketingtervezes.hu/szolgaltatasok/marketing-tervezes/> (2019. július 31.)

Internet Z: <http://www.jnszinvest.hu/site/?lang=2&f=51&p=551> (2019. július 16.)

**Kisújszállás Város turisztikai értéktára
2019
Természeti értékeink**

<i>Megnevezés</i>	<i>Eszteti értéke, jelentősége</i>	<i>Jelentőségének földrajzi hatókörre</i>	<i>Hasznosítás</i>	<i>Célcsoport(ok)</i>	<i>A hasznosítás kockázatai</i>	<i>A hasznosítás kezdete</i>
Rizs/rizsföldek	- élelmiszer (indian; hagyományos rizs) - sajátos, különleges élővilág (madarak élelemszerzési és fészkelőhelye)	európai	- élelmiszer-termelés (bio-, gluténmentes, stb.) - kozmetikumok - ökoturizmus (birdlife-watching) - K+F+I	- egészséges életmód hívei - a szépségápolás hívei - ökoturisták - diákok, hallgatók, kutatók - gasztroturisták	- a mg-i vállalkozások tulajdonviszonyainak kérdőjelei; - az állatvilág sérülékenysége (külföldi és hazai negatív antropogén hatásokra) - alacsony vállalkozói hajlandóság	azonnal
Öregerdő	az ősi löszpusztai erdők maradványa	országos	- oktatás, nevelés (őkoiskola) - ökoturizmus	- óvodák, iskolák, egyetemek - ökoturisták	- kedvezőtlen éghajlati hatások - emberi felelőtlenség (a terület elhanyagolása, falopás, illegális hulladéklerakás, vandalizmus, helytelen használat)	azonnal
Termásvíz	- gyógyítás - megelőzés	térségi	- gyógyítás - megelőzés	- gyógyulni vágyók - egészség tudatos páciensek	- vízhozam és víz hőfok problémái	azonnal

A helyi élővilág	- sokszínűség - felbecsülhetetlen érték	országos	- ökoturizmus - szemléletformálás, tanítás	- bakancsos turisták - diákok	- élőhelyek pusztulása - zavarás	árgondolva, ütemezetten
Vadállomány	- trófeás őzállomány	európai (Európában kimagasló trófeák)	- vadászturizmus	- külföldi és hazai vadászok	- túlvadásztatás - garázdaság, illegális vadászat - az élőhelyek degradációja	azonnal

Ember-alkotta értékeink

Megnevezés	Eszaki értéke, jelentősége	Jelentőségének földrajzi hatóköre	Hasznosítás	Célcsoport	A hasznosítás kockázatai	A hasznosítás kezdete
Vigadó	- egyedi városi épület - multifunkcionális épület, kulturápalota	térségi	- kulturális rendezvények - konferenciák - a társadalmi érintkezés centruma	- az egyes hasznosítási funkciók szerint lehatárolva	- az épület fizikai romlása, karbantartás nehézségei - a szolgáltatásokra jelentkező igények csökkenése, elhalása	azonnal
Csukás István szellemi öröksége	- a magyar szellemi örökség része	országos	- tematikus út(ak) - gasztronómia - konferenciák (mese a tudományban – mesés tudomány) - színes kulturális rendezvények, versenyek	- kisgyermekes családok - az örök gyermek - gasztronuristák - kutatók, meseimádók	- a szellemi tulajdon jogi problémái	azonnal
Móricz és Arany öröksége (+ épületek, pl. a Gimnázium)	- a magyar szellemi örökség része	országos	- tematikus út(ak) - gasztronómia - konferenciák - kulturális rendezvények, versenyek	- diákok - kutatók - gasztroturisták	- a szellemi tulajdon jogi problémái	azonnal
Jermny Gusztáv Természetrajzi Gyűjtemény	- egyedi, máshol nem fellelhető darabok	országos	- konferenciák - oktatás, képzés	- iskolások - egyetemek - kutatók	- nem megfelelő tárolás miatti pusztulás - nem méltó bemutatási hely	azonnal
Erzsébet-liget	- helyi jóléti park	helyi	- oktatás, nevelés - kapcsolódás, sportolás - a társadalmi	- óvodák, iskolák - helyi lakosság - turisták	- kedvezőtlen éghajlati hatások - emberi felelőtlenség (falopás, illegális hulladéklerakás,	a felújítás után (2019-től)

	<ul style="list-style-type: none"> - kompakt, „minden egy helyen” (gyógyítás, szórakozás, környezet, természet) 	<p>térségi + nemzetközi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - gyógyulás - kikapcsolódás - kulturális rendezvények - konferenciák - a társadalmi érintkezés centruma - gasztronómia - helyi termékek árusítása - „Kisújszállás arca” 	<ul style="list-style-type: none"> - az egyes hasznosítási funkciók szerint lehatárolva 	<p>vandalizmus, helytelen használat)</p> <ul style="list-style-type: none"> - a fenntartás, fejlesztés nehézségei 	<p>azonnal</p>
<p>Helyi gasztronómia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - birkapörkölt - birspálinka - boza (!?) - sütemények - rizsételtek 	<ul style="list-style-type: none"> - mert a mienk... 	<p>térségi/országos</p>	<ul style="list-style-type: none"> - önálló rendezvények (Ld. Kivilágos Kivirradtig) - speciális ételek a helyi vendéglátóknál (pl. Csukás István kedvenccei egy betétlapon valamelyik étteremben...) - Kumánia - Vigadó egyes tematikus rendezvényei 	<ul style="list-style-type: none"> - gasztroturisták - a kultúra kutatói 	<ul style="list-style-type: none"> - ételmszer-biztonság kérdőjelei - vállalkozói értetlenség, érdektelenség - ki készíti el ezeket, - és ki árusítja (mondjuk folyamatosan, állandóan hozzáférhetően...)? 	<p>azonnal</p>

<p>Morgó Kézmvés Körök (hímzés, csipkeverés, foltvarrás, kosárfonás)</p>	<p>- a kézműves hagyományok ápolása, átörökítése, szellemi örökségünk része</p>	<p>térségi/országos</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kézműves foglalkozások, - kiállítások, - szakmai konferenciák, - térségi, országos, kiállításokon, rendezvényeken való részvétel 	<ul style="list-style-type: none"> - helyi oktatási intézmények, - turisták, - szakmai szervezetek 	<ul style="list-style-type: none"> - utánpótlás hiánya, - a késztermék további hasznosulásának módja, - értékesítési rendszer kidolgozatlanlansága 	<p>azonnal</p>
<p>Néprajzi gyűjtemények (Morgó, Tájház, Bocskai-ház)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - a település néprajzi, hagyományainak ápolása, - országos néprajzi vándorkiállítások kiállítóhelye 	<p>helyi/térségi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - időszaki és állandó kiállítások, - rendezvények, irodalmi, történelmi foglalkozások, - hagyományörző rendezvények, - szakmai előadások 	<ul style="list-style-type: none"> - helyi oktatási intézmények, - civil szervezetek, - térségi országos szakmai körök, - turisták 	<ul style="list-style-type: none"> - állagmegóvás, - nyitvatartási rend, - rugalmatlanság, a turisták elvárásainak negligálása 	<p>azonnal</p>
<p>Papi Lajos Alkotóház</p>	<ul style="list-style-type: none"> - képzőművészeti alkotótér, - a Papi-hagyaték őrzője, - utánpótlás-nevelés 	<p>helyi/országos</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Papi emlékszoba, - Szalmavilág kiállítás, - képzőművészeti oktatás, - alkotótáborok, - képzőművészeti alkotóhelyszín 	<ul style="list-style-type: none"> - helyi oktatási intézmények, - képzőművészek, - alkotó közösségek, - turisták 	<ul style="list-style-type: none"> - épület állapota, közös hasznosításból adódó nehézségek - elsősorban a kiállítások szervezése területén (képzőművészet, szalmafonás, oktatás) 	<p>azonnal</p>

<p>Idegenforgalmi jelentőségű sport (szabadidő) komplexumok (extrém sport-pálya, műfüves pálya, tenispálya, bowling pálya, lövészet, horgászat, lovassportok)</p>	<p>a városba érkező - egyéni és - csoportos látogatók számára szabadidős lehetőségek</p>	<p>térségi/helyi</p>	<p>-</p>	<p>- turisták - helyi érdeklődők</p>	<p>- a kizárhatóság rendszere kidolgozatlan, - nyitvatartás, használhatóság biztosítása nehézkes</p>	<p>azonnal</p>
<p>Nagykun klub és kemence (néptánc, népzene + gasztronómia)</p>	<p>- szabadidős közösségi tér, - gasztronómiai élmény biztosítása, - néptánc hagyományok ápolása, idegenforgalmi hasznosítása</p>	<p>helyi/térségi</p>	<p>- kemencés estek, - tancházak szervezése</p>	<p>- helyi lakosság, - turisták</p>	<p>- eszközhiány, - amortizáció</p>	<p>azonnal</p>
<p>Horvát-tanya</p>	<p>- a nagykun és a pásztorhagyományok öre</p>	<p>helyi/térségi</p>	<p>- lovaglás, - állatsimogatás, - a vidéki életforma teljes megélhetősége</p>	<p>- turisták, - iskolások, - táborozók, - nagyvárosi csúcsmenedzserek</p>	<p>- vállalkozói ismeretek hiánya - gyöngye marketing - tőkehiány</p>	<p>azonnal</p>

Kisújszállás a Nagykunság kulturális fővárosa	színvonalas, a közönség igényeihez igazodó, ugyanakkor egyedi helyi és térségi jelentőségű programok, fesztiválok, a „bezzeg Kisújszálláson” szlogen erősítés a vidékiekben ☺ (Bagaméri Fesztivál, Városnapok, Kivilágos Kivirradtig Fesztivál, Rizsünnep), hozzájárulás a helyiek komfortteréhez, fizetőképes turisták csalogatása	helyi/térségi	- Kisújszállás mint település felhelyezése az turisztikai, kulturális térképre	- helyi lakosság, - térség érdeklődő lakossága, - kulturális turizmus	- forráshiány, - szponzori, pályázati, bevételei lehetőségek hiánya - országos jelentőségű fesztivál hiánya - szálláshiány	azonnal
Pásztorkodás emlékhelye	- pásztorhagyományok ápolása, idegenforgalmi hasznosítása	helyi/térségi	- szabadidős közösségi tér, - gasztronómiai élmény biztosítása, - a pásztorzkodás emlékeinek ápolása, továbbadása	- helyi lakosság, - térség érdeklődő lakossága, - kulturális turizmus	- forráshiány, - szponzori, pályázati, bevételei lehetőségek hiánya -	azonnal
Süsü Játsszóter	az országban egyedülálló játszótér	országos/térségi	- szabadidős közösségi tér	- helyi lakosság, - térség érdeklődő lakossága,	- webkamera hiánya - amortizáció - karbantartás hiánya forráshiány miatt	azonnal

Bronzba öntött világ (Séták Kisújszálláson, mesélő szobrokkal)	-	-	-	-	-	-	-
Kisújszállás térségi központ szerepe (1 órában belül mi az, ami elérhető attrakció csomag)	-	-	-	-	-	-	-
Vigadó Mozi	-	-	-	-	-	-	-
Kunhalmok	-	-	-	-	-	-	-

Ami a fenti értékek hasznosítása során kiemelten fontos:

- mátrixban gondolkodni
- csakis együttműködve és egymásra építve hasznosítani az értékeket
- folyamatos, változatos, figyelemfelkeltő és -fenntartó profi marketing (helyben is)!!!

Eredménye	Voks:	Szav%	Össz%	Képviselő
Igen	12	100.00	100.00	12
Nem	0	0.00	0.00	0
Tartózkodik	0	0.00	0.00	0
Szavazott	12	100.00	100.00	12
Nem szavazott	0		0.00	0
Távol	0		0.00	0
Összesen	12		100.00	12

Megjegyzés:

Név	Voks	Frakció
Demeter Jánosné	Igen	-
Dr. Ducza Lajos	Igen	-
Hermeccziné Balogh Klára	Igen	-
Juhász Attila Béla	Igen	-
Kecze István	Igen	-
Kui Lajos	Igen	-
Molnár Imre	Igen	-
Szarvák Márton	Igen	-
Szepesi Jenő	Igen	-
Tatár Zoltán	Igen	-
Tóth Gyula	Igen	-
Tuka Antal	Igen	-

4771

Szám: 2019.08.29/6/0/A/KT

-----7. Napirendi pont-----

Beszámoló a Közbiztonsági Szakmai Egyeztető Fórum 2019. II. negyedéves munkájáról

-----Időkorlátozás nélküli //Méretlen-----

Kecze István: Szóbeli kiegészítésnek ad helyt.

Előterjesztő_8 Várad Miklós: Szóbeli kiegészítésében elmondja, hogy köszönetét szeretné kifejezni a mezőőrségnek és a közterület-felügyeletnek, akik nagyban segítik a rendőrség munkáját. Ebbe a tevékenységbe a vadászok is bekapcsolódtak.

Kisújszállás egy békés kisváros és minden szám jól alakul: a bűncselekmények és szabálysértések száma tovább csökkent a vizsgált időszakban, azonban az kizárt, hogy ne legyen probléma. A közlekedésbiztonság mostanában felkapott téma Kisújszálláson, ebben az ügyben már előre lépett. Sikertült meggyőznie a Forgalomellenőrző Alosztály vezetőjét és a megyei közlekedést, hogy segítsenek és járjanak ki ide Kisújszállásra. Havonta többször megjelennek és nagyon komoly eszközeik vannak a sebességtúllépés koordinálására. Áldásos az ő munkájuk Kisújszállás területén. A Közlekedési Osztály, aki Karcagon tevékenykedik, ők is kijárnak Kisújszállásra.

Elmondja, hogy a Városnapok alkalmával egyetlen egy garázdaság, verekedés nem történt, ebből leszűrhető, hogy tényleg békés és nyugodt a város és a rendőrség mindent megtesz annak érdekében, hogy ez így is maradjon, igaz, ehhez kevesen vannak. Ehhez kell a lakosság is, aki partner ebben. Olyan időszak nem lesz, hogy semmiféle gond nem lesz a városban, de érzése szerint jófelé halad a közbiztonság és a közlekedésbiztonság is. A jövőben is meg fognak tenni mindent annak érdekében, hogy ez így maradjon.

Sebestyén Krisztina városüzemeltetési ügyintéző bejön az ülésterembe 14.02 órákor.

Pardi Balázs a TRV Zrt. ágazatvezetője bejön az ülésterembe 14.03 órákor.

Kecze István: További szóbeli kiegészítés nem lévén kéri a bizottsági határozat ismertetését.

☐☐**Demeter Jánosné:** Ismerteti a bizottsági határozatot:

51/2019. (VIII. 26.) számú /Ü/ bizottsági határozat

a Közbiztonsági Szakmai Egyeztető Fórum II. negyedéves munkájáról

Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének Ügyrendi és Jogi Bizottsága a Közbiztonsági Szakmai Egyeztető Fórum II. negyedéves munkájáról szóló határozati javaslatot **előterjesztés szerinti formában** javasolja elfogadásra a képviselő-testületnek.

☐☐**Kecze István:** További szóbeli kiegészítés nem lévén kérdéseknek ad helyt.

-----**Kérdések**-----

☐☐**Hermecziné Balogh Klára:** Elmondja, hogy több eset kapcsán is felmerült a kábítószer probléma. Kérdése, hogy hogyan alakul a kábítószer helyzet a városban, a város környezetében? Komolyabb szerek is megjelentek már?

☐☐**Előterjesztő_8 Váradi Miklós:** *Hermecziné Balogh Klára képviselő asszony kérdésére válaszolva elmondja, hogy jellemzően a könnyűdrogok vannak jelen, a nehéz drogok nem. Ez ügyben is vannak előre lépések és intézkedések. Látják, hogy mi zajlik, van sok eljárás, viszont kábítószer kereskedelem ügyében nincs indított eljárás, csak fogyasztás miatt, viszont itt annál több. Van, jelen van. Enyhébb drogokról van szó. Főként az alacsony jövedelmű társadalmi rétegben jelenik meg a drogfogyasztás, az alkoholfogyasztással együtt. Úgy gondolja, hogy a jelenlegi helyzetet tudják tartani.*

☐☐**Kecze István:** További kérdés nem lévén véleményeknek ad helyt.

-----**Hozzászólások**-----

☐☐**Juhász Attila Béla:** Hozzászólásában elmondja, hogy köszöni az összes szakhatóság munkáját. Együtt erősek. Az emberek figyelnek egymásra és viselkedik is a lakosság. Nagy gond a lakásotthonos gyermekek problémája, folyamatosan szöknek. Minden munkanapra egy rendőr munkáját emészti fel a lakásotthonos gyermekek helyzete. Megoldás jelen pillanatban erre nincs, de nagy teher.

☐☐**Kecze István:** További vélemény és hozzászólás nem lévén szavazásra teszi föl a Közbiztonsági Szakmai Egyeztető Fórum II. negyedéves munkájáról szóló határozati javaslatot, előterjesztés szerinti formában.

Szavazás eredménye

#: 4772 Száma: 19.08.29/7/0/A/KT

Idője: 2019 augusztus 29 14:06

Típusa: Nyílt

Határozat; Elfogadva

Egyszerű

161/2019. (VIII. 29.) számú önkormányzati határozat

a Közbiztonsági Szakmai Egyeztető Fórum II. negyedéves munkájáról

Kisújszállás Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Közbiztonsági Szakmai Egyeztető Fórum munkájáról szóló beszámolót megtárgyalta és azt elfogadja.

Végrehajtásért felelős: Kecze István polgármester

Határidő: 2019. augusztus 29.

Hivatali felelős: Kiss-Finta Orsolya osztályvezető

Erről értesül:

Közbiztonsági Szakmai Egyeztető Fórum tagjai

Eredménye	Voks:	Szav%	Össz%	Képviselő
Igen	12	100.00	100.00	12
Nem	0	0.00	0.00	0
Tartózkodik	0	0.00	0.00	0
Szavazott	12	100.00	100.00	12
Nem szavazott	0		0.00	0
Távol	0		0.00	0
Összesen	12		100.00	12

Megjegyzés:

Név	Voks	Frakció
Demeter Jánosné	Igen	-
Dr. Ducza Lajos	Igen	-
Hermeccziné Balogh Klára	Igen	-
Juhász Attila Béla	Igen	-
Kecze István	Igen	-
Kui Lajos	Igen	-
Molnár Imre	Igen	-
Szarvák Márton	Igen	-
Szepesi Jenő	Igen	-
Tatár Zoltán	Igen	-
Tóth Gyula	Igen	-
Tuka Antal	Igen	-

4772

Szám: 2019.08.29/7/0/A/KT

-----8. Napirendi pont-----

Előterjesztés a Kisújszállási Helyi Választási Bizottság tagjainak megválasztására

-----Időkorlátozás nélküli //Méretlen-----

Kecze István: Szóbeli kiegészítésnek ad helyt.

Dr. Varga Zsolt: Szóbeli kiegészítésében elmondja, hogy a javaslat megfogalmazása során arra törekedett, hogy olyan személyek vegyenek részt a helyi választási bizottság munkájában, akik köztisztviselőben állnak, megbecsülésnek örvendenek és akiktől elvárható az, hogy a helyi választási feladatok lebonyolításában pártatlanul tudnak részt venni. Kéri, szíveskedjenek támogatni a jelölteket.

Kecze István: További szóbeli kiegészítés és kérdés nem lévén véleményeknek ad helyt. Elmondja, hogy a helyi választási bizottság megválasztásáról szóló határozatban szerepel, hogy a bizottság tagjai Fintáné Kovács Irén, Szenczi Ferencné és Szabó Tamás; póttagok: Deák Sándorné és Erdei Edit.

További vélemény és hozzászólás nem lévén szavazásra teszi föl a helyi választási bizottság megválasztásáról szóló határozati javaslatot, előterjesztés szerinti formában.

-----Kérdések-----

-----Hozzászólások-----

Szavazás eredménye

#: 4773 Szám: 19.08.29/8/0/A/KT

Ideje: 2019 augusztus 29 14:08

Típusa: Nyílt

Határozat; Elfogadva

Minősített

**162/2019. (VIII. 29.) számú önkormányzati határozat
helyi választási bizottság megválasztásáról**

Kisújszállás Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Kisújszállási Helyi Választási Bizottság tagjainak és póttagjainak a következő személyeket választja meg:

Tagok:

Fintáné Kovács Irén, 5310 Kisújszállás, Sugár utca 25. szám
Szenczi Ferencné, 5310 Kisújszállás, Gaál Kálmán utca 17. szám
Szabó Tamás, 5310 Kisújszállás, Béla király utca 66. szám

Póttagok:

Deák Sándorné, 5310 Kisújszállás, Kert u. 12.
Erdei Edit, 5310 Kisújszállás, Illéssy u. 30.

Végrehajtásért felelős: Kecze István polgármester és Dr. Varga Zsolt jegyző
Határidő: 2019. szeptember 1.
Hivatali felelős: Dr. Varga Zsolt jegyző

Erről értesül:

1. Kecze István polgármester
2. Dr. Varga Zsolt jegyző
3. A bizottság megválasztott tagjai és póttagjai

Eredménye	Voks:	Szav%	Össz%	Képviselő
Igen	12	100.00	100.00	12
Nem	0	0.00	0.00	0
Tartózkodik	0	0.00	0.00	0
Szavazott	12	100.00	100.00	12
Nem szavazott	0		0.00	0
Távol	0		0.00	0
Összesen	12		100.00	12

Megjegyzés:

Név	Voks	Frakció
Demeter Jánosné	Igen	-
Dr. Ducza Lajos	Igen	-
Hermeccziné Balogh Klára	Igen	-
Juhász Attila Béla	Igen	-
Kecze István	Igen	-
Kui Lajos	Igen	-
Molnár Imre	Igen	-
Szarvák Márton	Igen	-
Szepesi Jenő	Igen	-
Tatár Zoltán	Igen	-
Tóth Gyula	Igen	-
Tuka Antal	Igen	-

4773

Száma: 2019.08.29/8/0/A/

Kecze István polgármester megkéri a teremben tartózkodókat, hogy álljanak fel az eskütétel idejére.

A jelenlévő Kisújszállási Helyi Választási Bizottság tagjai leteszik az esküt Kecze István polgármester előtt.

Kecze István: Szünetet rendel el, mely 14.10 órakor kezdődik és 14.35 órakor van vége.

Szünet után jelen vannak: Kecze István polgármester, Demeter Jánosné, Dr. Ducza Lajos, Hermeccziné Balogh Klára, Juhász Attila Béla, Kui Lajos, Molnár Imre, Szarvák Márton, Szepesi Jenő, Tatár Zoltán alpolgármester, Tuka Antal, Tóth Gyula - képviselő-testületi tagok;

Dr. Kovács Tibor alpolgármester, Dr. Varga Zsolt jegyző, Bögös Katalin pénzügyi osztályvezető, Kiss Endre városfejlesztési és -üzemeltetési osztályvezető, Sebestyén Krisztina városüzemeltetési ügyintéző;

Zámbori Péter a Kumánia Gyógyfürdő Kft. ügyvezetője, Tóth Zoltán a Kisújszállási Városgazdálkodási Nonprofit Kft. ügyvezetője, Pardi Balázs a TRV Zrt. ágazatvezetője;

Kakas Veronika jegyzőkönyvvezető;

A képviselő-testület nyilvános üléséről a TV-Kisúj felvételt készít. Operatőr: Kelemen Ilona.

-----9. Napirendi pont-----

Előterjesztés Kisújszállás víziközművei gördülő fejlesztési tervének elfogadására

-----Időkorlátozás nélküli //Méretlen-----

Kecze István: Szóbeli kiegészítés nem lévén kéri a bizottsági határozat ismertetését.

Molnár Imre: Ismerteti a bizottsági határozatot:

118/2019. (VIII. 27.) számú /P./ **bizottsági határozat**

Kisújszállás víziközműveinek a 2020-2034. időszakra vonatkozó gördülő fejlesztési tervének elfogadásáról

Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének Pénzügyi és Gazdálkodási Bizottsága Kisújszállás víziközműveinek a 2020-2034. időszakra vonatkozó gördülő fejlesztési tervének elfogadásáról szóló határozati javaslatot **előterjesztés szerinti formában** elfogadásra javasolja a képviselő-testületnek.

A bizottság a határozati javaslat mellékleteit előterjesztés szerinti tartalommal javasolja elfogadásra a képviselő-testületnek.

Kecze István: További szóbeli kiegészítés nem lévén kérdéseknek ad helyt.

-----Kérdések-----

Juhász Attila Béla: Elmondja, hogy múltkor szavaztak arról, hogy egy szűrőbetétet eltávolítanak a rendszerből. Kérdése, hogy azóta történtek mérések? Milyen a víz minősége? Változott ez negatív irányban?

Elmondja továbbá, hogy a 2020-as tervezett beruházások már előttük vannak és utána a 2023-2024-es beruházások jönnek. Kérdése, hogy 2021-2022. évekre mi van tervezve? Lesz beruházás? Lenne mit csinálni a rendszerben.

Előterjesztő7 Pardi Balázs: *Juhász Attila Béla képviselő úr kérdésére válaszolva elmondja, hogy kedden volt egy vízmintavétel, melynek szerdán érkezett meg az eredménye. Ennek tekintetében a vízminőség kiváló.*

A gördülő fejlesztési tervvel kapcsolatosan elmondja, hogy nem tudja, miért maradt ki a 2021-2022-es év. Vannak rövid távú tervek, melyek egy évre szólnak. A középtávú tervek az azt követő évtől kezdődnek, 3 éven át. Véleménye szerint pusztán elírás történt. A táblázatban látszik, hogy 2021-2024-re vannak tervezve beruházások.

□□**Tatár Zoltán:** A választ kiegészítve elmondja, hogy képviselő úr nem volt itt a Pénzügyi és Gazdálkodási Bizottság ülésén, ahol hasonló kérdések merültek fel. A tervezés egy összehangolt folyamat, mind a TRV Zrt., mind a Hivatal munkatársaival és polgármester úrral történő egyeztetés alapján. Próbálják úgy meghatározni a terveket, hogy a várható rendelkezésre álló források figyelembevételével történjen. A mellékletben látható, hogy előre tervezett beruházást az önkormányzat és a TRV Zrt. nem tervez, a rendkívüli beavatkozásokra tartják fenn ezeket az éveket. Mint ahogy az elmúlt évben is maga a terv is módosításra került, és a megvalósulás is, mindenki emlékezhet az ipartelepí beruházásra: ott jelentős pályázati pénzből új vezetékszakaszok épültek. Amennyiben lesznek ilyen lehetőségek, biztosan tudnak ezzel élni, valamint a következő képviselő-testület is. Addig egy biztos forrás áll rendelkezésre, a bérleti díjból befolyó bevétel. Azon túl nagyon nem terveznek.

□□**Szepesi Jenő:** Kérdése, hogy a mérési eredményeket megkaphatják-e? Még most sem teljesen biztos abban, hogy az eredmény megfelel az előírásoknak. Független szakértő csinálta a mérést? Véleménye szerint azért volt ott az a szűrő, mert kellett.

□□**Kecze István:** Elmondja, hogy várni fogják az eredményeket. További kérdés nem lévén véleményeknek ad helyt.

-----Hozzászólások-----

□□**Molnár Imre:** Elmondja, hogy a Pénzügyi Bizottság ülésén Kocza Imre volt jelen a Zrt. részéről. Ott is fejtegették már a kérdéseket. Olyan képviselője van a cégnek, akivel közvetlen a kapcsolattartás, a szünetben már beszélgettek a konkrét ügyekről. A Kert utcán a szennyvízátétel szivattyúkkal történik, mindenki a sajátjával. Azt szeretné kérni, hogy vásároljanak pár szivattyút a lakosság megnyugtatására, hogy amikor valamelyik elromlik, azonnal cserélni lehessen. Ezen felül beszéljék meg a Hivatallal, hogy ne legyen joghézag. Van, akinek már 9 hónapja javítás alatt áll a szivattyúja. Ez azért van, mert amennyiben nagy javítást igényel a szivattyú, akkor az állítólag az önkormányzat feladata lenne, a kisebb javítást pedig a Zrt. végzi. Így megrendelést az önkormányzatnak kellene leadni, hogyha olyan jellegű a javítás, hogy a cég nem végzi el. A Zrt. ezt mondta. Kéri, hogy ezt tisztázzák: kinek a dolga a javítás? A lakost nem nyugtatja meg az, hogy minek kellene történnie, neki az a lényeg, hogy minél hamarabb legyen megjavítva a szivattyúja. Kéri, hogy ez ügyben történjen egyeztetés a Hivatallal.

Kocsisné Monoki Julianna szervezési és önkormányzati kapcsolatok osztályvezető bejön az ülésterembe 14.43 órakor.

□□**Dr. Varga Zsolt:** Az elhangzottakra reflektálva elmondja, hogy nincs joghézag. Költségviselés esetében akkor, hogyha felújításról, beszerzésről van szó, a költségviselő az önkormányzat. A költségviseléssel kapcsolatosan a képviselő-testület döntött akkor, amikor azt mondta, hogy bizonyos keretet biztosít a szivattyúk felújításával kapcsolatos feladatokra. Erről volt szó a bizottsági ülésen is: a TRV Zrt. „értetlenkedése” miatt ez meghíusult 2019-re, de 2020-ra ezt a megállapodást megkötik. Ennek a keretnek a terhére elvégzik ezeket a feladatokat, majd pedig utólagosan elszámolnak vele. Ha kevés lenne a keret, akkor lehet arról szó, hogy ez a bizonyos terv módosításra kerüljön. Azt gondolja, hogy a gördülékeny megoldásnak a szervezeti és szerződéses keretei biztosítottak tudnak lenni. Az önkormányzat minden olyan esetben, ami indokolt és felújításról van szó, természetesen hozzá szokott járulni ahhoz, hogy ezek a munkák el legyenek végezve.

□□**Tuka Antal:** Véleményében elmondja, hogy a hálózaton belüli munkálatok kapcsán, ha csőtörés van és a közterületen történő munkálatok szükségessé teszik, hogy felbontsák a közterületet, akkor annak szakszerű helyreállítása időben történjen meg. Ezzel kapcsolatosan már többször volt egyeztetés és kérés, és a Hivatal felé is érkeztek lakossági észrevételek. Ezeknek az újbóli bejárása megtörtént és várják azt, hogy ezeknek a területeknek a végleges és szakszerű helyreállítása megtörténjen. Nem újdonság, hogy az önkormányzat folyamatosan tárgyalja a gördülő fejlesztési terveket. Mindenképpen szeretne látni egy olyan középtávú tervezést, ahol a város legidősebb szennyvízcsatorna hálózata – amely a lakótelepet és a közvetlen környezetét érinti – hogy a város által elkezdett rekonstrukció majd folytatásra kerüljön.

☐☐**Molnár Imre:** Hozzászólásában elmondja, hogy nem kapott megnyugtató választ. Valakitől szeretne választ kapni arra, hogy mi az oka annak, hogy 9 hónapja nincs megjavítva egy lakos szivattyúja? Ki a felelős? Kihez fordulhat a képviselő, vagy a lakos? Ha kimegy a vízműhöz és ott azt mondják, hogy az önkormányzat nem adott rá megrendelést (mert nagy javítás) és azért nem csinálják meg, akkor kihez forduljon? Nem tudja a megoldást.

☐☐**Dr. Varga Zsolt:** Elmondja, hogy a feladatellátás kötelezettje az önkormányzat. Az önkormányzat hivatala az, amelyik az operatív feladatokat ellátja. Kéri, hogy forduljon a Hivatalhoz, mindennek utána fognak nézni és választ fognak adni erre a kérdésre.

☐☐**Kecze István:** További vélemény és hozzászólás nem lévén szavazásra teszi föl a Kisújszállás víziközműveinek a 2020-2034. időszakra vonatkozó gördülő fejlesztési tervének elfogadásáról szóló határozati javaslatot, előterjesztés szerinti formában.

Szavazás eredménye

#: 4774 Száma: 19.08.29/9/0/A/KT

Ideje: 2019 augusztus 29 14:49

Típusa: Nyílt

Határozat; Elfogadva

Egyszerű

163/2019. (VIII. 29.) számú önkormányzati határozat

Kisújszállás víziközműveinek a 2020-2034. időszakra vonatkozó gördülő fejlesztési tervének elfogadásáról

Kisújszállás Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Kisújszállás város víziközműveinek tekintetében összeállított 2020-2034. évi időszakra kiterjedő gördülő fejlesztési terv beruházási tervrészét a határozat 1. melléklete szerint elfogadja.

A képviselő-testület a Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt.-t által véleményezésre átadott a határozat 2. melléklete szerinti Kisújszállás város víziközműveinek tekintetében összeállított 2020-2034. évi időszakra kiterjedő gördülő fejlesztési terv felújítási és pótlási tervrészében foglaltakkal egyetért.

A Képviselő-testület megbízza a polgármestert, hogy a határozat 1. mellékletében mellékleteként elfogadott terv a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal részére történő benyújtásról gondoskodjon.

A Képviselő-testület a gördülő fejlesztési terv jóváhagyásának eljárási díját, továbbá a TRV Zrt.-n keresztül fizetendő szakhatósági díjakat a víziközmű szolgáltató által fizetett 2019. évi bérleti díj terhére biztosítja.

A Képviselő-testület megbízza a polgármestert, hogy értesítse a Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt.-t a Képviselő-testület döntéséről.

Végrehajtásért felelős: Kecze István polgármester

Határidő: 2019. szeptember 30.

Hivatali felelős: Sebestyén Krisztina városüzemeltetési ügyintéző

Erről értesül:

1. Kecze István polgármester
2. Dr. Varga Zsolt jegyző
3. Kisújszállási Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési és üzemeltetési Osztálya
4. Kisújszállási Polgármesteri Hivatal Pénzügyi Osztálya
5. Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt.

1. melléklet a 163/2019. (VIII. 29.) számú önkormányzati határozathoz

KISÚJSZÁLLÁS VÁROS VÍZIKÖZMŰVEINEK GÖRDÜLŐ FEJLESZTÉSI TERVE

Ellátásért felelős megnevezése:

**Kisújszállás Város Önkormányzata
5310 Kisújszállás,
Szabadság tér 1.**

Víziközmű-szolgáltató megnevezése:

**Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt.
5000 Szolnok,
Kossuth Lajos út 5.**

Kisújszállás, 2019. augusztus 9.

A víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX törvény (a továbbiakban Vksztv.) 11. § (1) értelmében, a víziközmű-szolgáltatás hosszú távú biztosíthatósága érdekében - a fenntartható fejlődés szempontjaira tekintettel - víziközmű-szolgáltatási ágazatonként tizenöt éves időtávra gördülő fejlesztési tervet kell készíteni. A Vksztv. 11. § (2) bekezdése alapján jelen beruházási tervrészt az ellátásért felelős készíti el.

A gördülő fejlesztési terv készítésekor az üzemeltetés során felmerült értéknövelő felújításoknak, fejlesztési igényeknek megfelelően az előrelátható legfontosabb beruházási munkákat irányoztuk elő.

BERUHÁZÁSI TERV

I. ÜTEM

Rövidtávú beruházási terv

2020. évben tervezett beruházások:

Felszín alatti vízkivétel

Mélyfúrású kút, hagyományos átmérővel

Gép, berendezés

Irányítástechnika, energia ellátás

Vkr. azonosító	Beruházás megnevezése	Vízjogi létesítési engedély	Tervezett nettó összeg	Javasolt forrás
KSZ-IV	Települési vízellátó rendszer (Márialaka)	36000/3193-14/2017.	46 666 667 Ft	Bérleti díjból és pályázati forrás

Szennyvízelvezetés

Szennyvízátemelők

Gép, berendezés

Vkr. azonosító	Beruházás megnevezése	Vízjogi létesítési engedély	Tervezett nettó összeg	Javasolt forrás
KSZ-SZV	Szennyvíz iszapprés cseréje	Későbbi beszerzés	10 000 000 Ft	Bérleti díjból és pályázati forrás

2020. évben tervezett beruházások összesen:

56 666 667 Ft

II. ÜTEM

Középtávú beruházási terv:

2023-2024. évben tervezett beruházások:

Szennyvízelvezetés
 Szennyvízátemelők
 Gép, berendezés

Vkr. azonosító	Beruházás megnevezése	Vízjogi létesítési engedély	Tervezett nettó összeg	Javasolt forrás
KSZ-SZV	Kisújszállás Petőfi utcai szennyvíz nyomóvezeték építése 1103 fm hosszban	HB/2085 5454-7/2012 (megújítandó)	22 060 000 Ft	forráshiány

2023-2024. évben tervezett beruházások összesen: 22 060 000 Ft

III. ÜTEM

Hosszútávú beruházási terv:

2025-2034. évben tervezett beruházások:

Kisújszállás Város Önkormányzata a víziközművek tekintetében a 2025-2034. években megvalósítható beruházást nem tervez.

Tervezett beruházási költségek 2020-2034.: 78 726 667 Ft

Tervezett bérleti díj: 450 000 000 Ft

**** a megfelelő időtávot x-el kell jelölni

Gördülő fejlesztési terv a 2020 - 2034 időszakra																							
BERUHÁZÁSOK ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZATA																							
A tervet benyújtó szervezet megnevezése: ellátásért felelős / ellátásért felelősök képviselője / víziközmű-szolgáltató *																							
Víziközmű-szolgáltató megnevezése: TISZAMENTI REGIONÁLIS VÍZMŰVEK ZRT.																							
Víziközmű-szolgáltatási ágazat megnevezése: Szennyvíz																							
A Vkszv. 11. § (4) bekezdés szerinti véleményező fői megnevezése: TISZAMENTI REGIONÁLIS VÍZMŰVEK ZRT.																							
Víziközmű-rendszer kódja: ** 21-25919-1-001-00-02																							
Fontosági sorrend	Beruházás megnevezése	Vízi jogi létesítési/ elvi engedély száma	Az érintett ellátásért felelős(ök) megnevezése	Tervezett nettó költség (eFt)	Forrás megnevezése**	Megvalósítás időtartama		Tervezett időtáv (rövid/közép/hosszú)	A beruházás ütemezése a tervezési időszak évei szerint****												Feladat műszaki leírása	Feladat szükségességének indoklása	Változás az előző CFT-hez viszonyítva
						Kezdés	Befejezés		1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2			
1.	Rendkívüli helyzetből adódó azonnali feladatok		Kisújszállás Város Önkormányzata	0		2020. január	2020. december	rövid	x											Nincs változás			
2.	Szennyvíz tisztítás korszerűsítése		Kisújszállás Város Önkormányzata	10 060	pályázat és helyi díj	2020. január	2020. december	rövid	x											A meglévő szennyvíz tisztítógyárat megújításukkal a javítás költsége eléri egy új beszerzésének 70-80%-át is.	Egy gazdaságos, üzemeltetés szennyvíz tisztítás beszerzése	Új feladat	
3.	Rendkívüli helyzetből adódó azonnali feladatok		Kisújszállás Város Önkormányzata	0		2021	2024	közép	x	x	x	x								Nincs változás			
4.	Petőfi úti szennyvíz tisztítógyár építése 1103 fm hosszban	igen	Kisújszállás Város Önkormányzata	22 060	forráshiány	2023	2024	közép												Új nyomozatépítés (1.103 fm)	Átkerült a közép távú tervbe		

2. melléklet a 163/2019. (VIII. 29.) számú önkormányzati határozathoz

TISZAMENTI REGIONÁLIS VÍZMŰVEK ZRT.

Gördülő Fejlesztési Terv

KSZ-SZV

víziközmű rendszerre

2020-2034

Ellátásért felelős megnevezése: Kisújszállás Város Önkormányzata

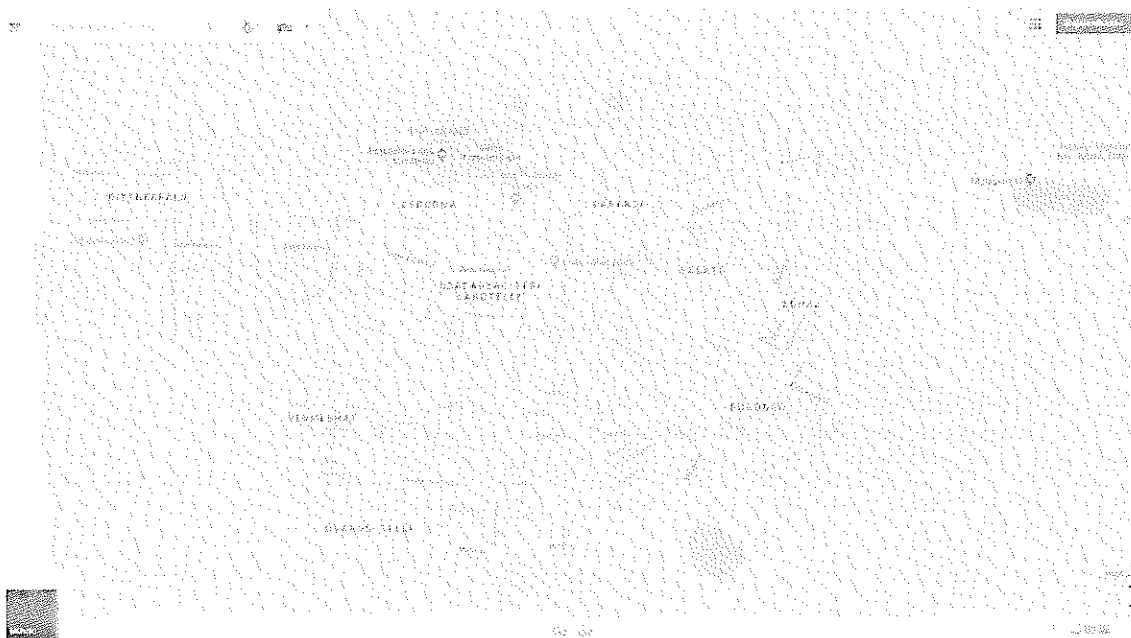
Víziközmű-szolgáltató megnevezése:
Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt.
5000 Szolnok,
Kossuth Lajos út 5.

Szolnok, 2019. augusztus 22.

I. A Víziközmű-rendszer, ellátási terület bemutatása

Víziközmű-rendszer megnevezése: KSZ-SZV

A víziközmű-rendszer részei: Kisújszállás szennyvíztisztító telep, Kisújszállás csatornahálózat

A víziközmű-rendszer bemutatása; létesítmények, berendezések; állapotjellemezés:

Kisújszállás szennyvíztisztító telep:

A szennyvíztisztító telep 1993-ban épült, de jelenlegi állapotában 2008-tól üzemel, melyen még 2011-ben további rekonstrukciót hajtottak végre. A technológia első lépcsője a mechanikai tisztítás, amely 1 db gépi finomrácsból és 1 db gépi tisztítású egybeépített homokfogóból áll. A mechanikai tisztítóegység szabadtéri, hőszigetelt, szagmentes rendelkező gépészeti berendezés. Mechanikai tisztítást követően a szennyvíz a biológiai tisztítósorra (anaerob-, anoxikus-, levegőztető medence), onnan az utóülepítőbe, majd fertőtlenítést követően a közeli befogadó vízfolyásba kerül bevezetésre. A telep teljes kapacitása 1200 m³/nap.

- 1 db gépi rács
- 1 db szőnyegcsigás homokfogó
- 1 db 600m³-es csapadékvíz tároló
- 1 db anaerob medence 195m³
- 1 db anoxikus medence 585 m³
- 1 db levegőztető medence 1560 m³ 32 db légfúvó
- 1 db utóülepítő
- 1 db fölösiszap sűrítő
- 1 db szalagprés

A szennyvíztisztító telep a rekonstrukciókat figyelembe véve korának megfelelő, jó minőségű állapotban van.

Kisújszállás csatornahálózat:

A szennyvízcsatorna hálózat 1964-ben kezdték kiépíteni és bővítése 1970-től 2007ig több szakaszban folyamatosan történt. A település csatornahálózata elválasztott rendszerű, a hálózat nagy része (65'000 fm) gravitációs rendszerű hálózat, kisebb része (3'904 fm) kényszer áramoltatású nyomás alatti csatorna. A gravitációs csatorna hálózat 87%-a KG-PVC, 6%-a KPE, 5%-a AC, a maradék 2%-a acél, beton és PVC, melyek jelenleg is üzemelnek. A szennyvíztisztító telepre a kijutást 9 db közbenső és 1 db végátemelő biztosítja, melyek 1981. és 2008. között épültek, az építési ütemeknek megfelelően. Az átemelőkből két szivattyú helyezkedik el (jellemzően Flygt, Hidrostat, WILO EMU szivattyúkkal).

449 fm AC 200 gravitációs gerinccsatorna
 3883 fm AC 300 gravitációs gerinccsatorna
 731 fm AC 400 gravitációs gerinccsatorna
 666 fm Acél 200 gravitációs gerinccsatorna
 499 fm Beton 200 gravitációs gerinccsatorna
 1311 fm Beton 300 gravitációs gerinccsatorna
 485 fm Beton 400 gravitációs gerinccsatorna
 49490 fm KG-PVC 200 gravitációs gerinccsatorna
 69 fm KG-PVC 300 gravitációs gerinccsatorna
 3432 fm KPE 110 nyomóvezeték
 1845 fm KPE 63 nyomóvezeték
 622 fm KPE 90 nyomóvezeték
 493 fm PVC 80 nyomóvezeték
 323 fm KG-PVC 110 bekötővezeték
 38995 fm KG-PVC 160 bekötővezeték

A hálózat az eltérő építési évekből adódóan nem homogén anyagú, műszaki állapotát tekintve korának megfelelő állapotú. Az átemelők karbantartottak, rendeltetészerű használatra alkalmasak, biztonságos üzemelésűek. Az átemelők folyamatos kapcsolatban vannak a szennyvíztelepen elhelyezett számítógéppel.

3.	Szennyvíztisztító telep légfűvő berendezéseinek felújítása	nem	Kisújszállás Város Önkormányzata	4 000	önkormányzati	2020. január	2020. december	rövid	x	A mozgó alkatrészek elkoztak.	A légfűvő mozgó alkatrészeit és a házat fel kell újítani.	Nincs változás
4.	Szennyvízátételező műtárgyak felújítási programja (I. ütem, Vásár utcai szennyvízátételező)	nem	Kisújszállás Város Önkormányzata	17 000	használati díj	2020. január	2020. december	rövid	x	A műtárgyat folyamatosan erős korrosziós hatás éri.	Műtárgy falainak rekonstrukciója, az elhasználódott gépszerkezeti részek cseréje.	Elmaradt feladat. Az I-es ütem utólagos elvégzése szükséges
5.	Szennyvízátételező távvezeték rendszerének felújítása (10 darab szennyvízátételező)	nem	Kisújszállás Város Önkormányzata	10 000	önkormányzati	2020. január	2020. december	rövid	x	A távvezeték felújítása a biztonságos üzemvitel miatt szükséges	Teljes irányítástechnikai elemek felújítása	Új feladat
6.	Légfűvők frekvenciaváltóinak felújítása	nem	Kisújszállás Város Önkormányzata	5 000	önkormányzati	2020. január	2020. december	rövid	x	A légbevitelt szabályozó frekvenciaváltó üzemeltetése jelenleg nem biztonságos, jelenleg üzemeltetve kiiktatva	Teljes felújítása szükséges	Új feladat
7.	Rendkívüli helyzetből adódó azonnali feladatok		Kisújszállás Város Önkormányzata	11 200	használati díj	2021	2024	közép	x x x x			Nincs változás
8.	Szennyvízszivattyú felújítások	nem	Kisújszállás Város Önkormányzata	16 000	használati díj	2021	2024	közép	x x x x	Az átmelelőben üzemeltető szivattyúk	Szennyvízszivattyúk, járókerékházak felújítása.	Nincs változás

9	Szennyvízát- elő műtárgyak felújítási programja (II-III. ütem, Szélmalom u. és Marjalaki átemelő)	nem	Kisújszáll- ás Város Önkormá- nyzata	32 000	használati díj	2021	2021	közép	x	A műtárgyat folyamato- san erős korróziós hatás éri.	Műtárgy- falainak rekonstrukció- ja, az elhasználódott t gépzé- részek cseréje.	A II-III ütemez- ett felújítá- s összev- onva és 2020- ról, 2021- re tervezv- e
10	Szennyvíztisztító telep gépi rács és homokfogó felújítása	nem	Kisújszáll- ás Város Önkormá- nyzata	16 000	használati díj	2021	2021	közép	x	A korróziós hatás és a mozgóalkat- részek kopása indokolja.	A gépi rács teljes felújítása, valamint a homokfogó rekonstrukció- ja.	Nincs változá- s
11	Szennyvíztel- ep levegőtető műtárgy légbeviteli elemeinek cseréje	nem	Kisújszáll- ás Város Önkormá- nyzata	4 000	használati díj	2022	2022	közép	x	A légbeviteli elemek elhasználód- tak hatásfokuk jelentősen csökkent	A légbeviteli elemek (120darab) cseréje	új tétel
12	Szennyvízát- elő műtárgyak felújítási programja IV. ütem	nem	Kisújszáll- ás Város Önkormá- nyzata	17 000	forráshian y	2023	2023	közép	x	A műtárgyat folyamato- san erős korróziós hatás éri.	Műtárgy- falainak rekonstrukció- ja, az elhasználódott t gépzé- részek cseréje.	Az ütemez- ett felújítá- s átitem- ezve 2022- ről, 2023-

	Tervezett feladatok nettó költsége a teljes ütem tekintetében [eFt]	Rendelkezésre álló források számszerűsített értéke a teljes ütem tekintetében [eFt]
I. ütem	40 800	40 800
II. ütem	116 200	79 200
III. ütem	178 000	198 000

* a megfelelő szövegrészt aláhúzással kell jelölni

** a Hivatal által a működési engedélyben megállapított VKR-kód

*** amennyiben pénzügyi forrás az adott feladat elvégzésére nem áll rendelkezésre, ezt jelölni kell "forráshiány" kifejezéssel

**** a megfelelő időtávot x-el kell jelölni

TISZAMENTI REGIONÁLIS VÍZMŰVEK ZRT.

Gördülő Fejlesztési Terv

KSZ-IV

víziközmű rendszerre

2020-2034

Ellátásért felelős megnevezése: Kisújszállás Város Önkormányzata

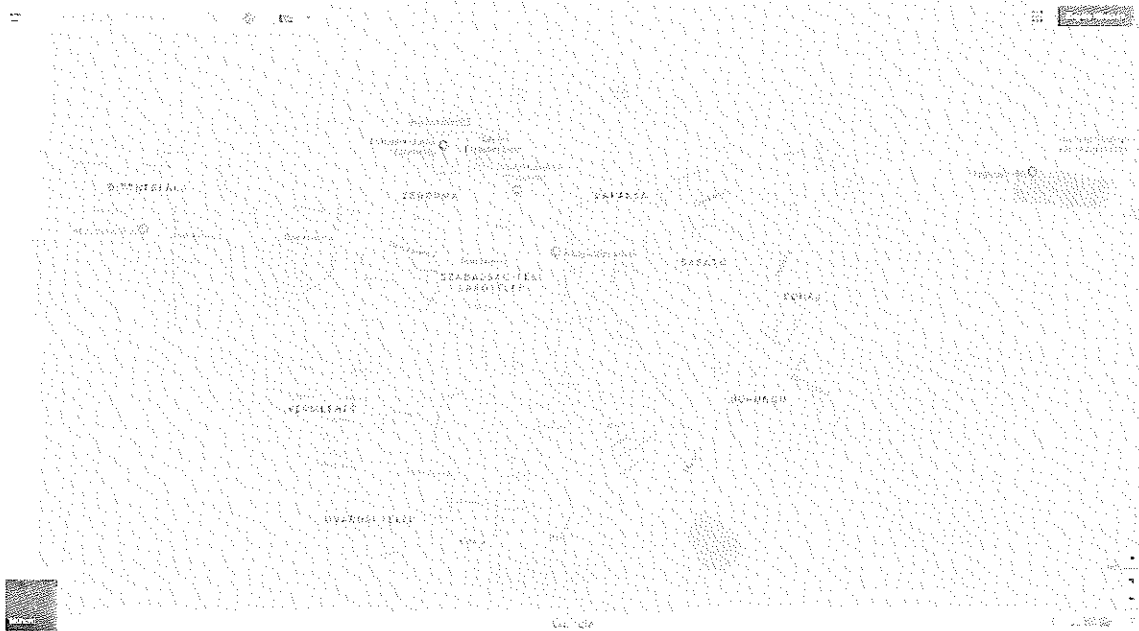
Víziközmű-szolgáltató megnevezése:
Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt.
5000 Szolnok,
Kossuth Lajos út 5.

Szolnok, 2019. augusztus 22.

II. A Víziközmű-rendszer, ellátási terület bemutatása

Víziközmű-rendszer megnevezése: KSZ-IV

A víziközmű-rendszer részei: Kisújszállás vízmű, Kisújszállás ivóvízhálózat

A víziközmű-rendszer bemutatása; létesítmények, berendezések; állapotjellemezés:

Kisújszállás vízmű:

A város vízellátására 13 db mélyfúrású kút létesült, melyek közül jelenleg 7db üzemelő kút vesz részt a szolgáltatásban, ezen kutak 1962, 1974, 1982, 1984, 1985, 1992 években létesültek. A vízműtelep 1993-ban létesült.

A vízmű kapacitása 3825 m³/d. A vízmű automatizált, PLC vezérelt.

Alkalmazott technológia: vas-, mangán-, ammónia eltávolítás, arzénmentesítés, szervesanyag eltávolítás, Na tartalom csökkentés, fertőtlenítés.

A kutakból búvárszivattyúk juttatják a vizet a vízműtelepen lévő 500 m³-es nyersvíz tározóba. Innen nyomásfokozó feladó szivattyúk juttatják a vízkezelő berendezésre. A vas-mangán-ammónia oxidációjához klórgázadagolás, az arzénmentesítéshez FeCl₃ adagolás történik. A szűrést 1 db kéttartályos TWIN rendszerű CULLIGAN UFP 2120 homokszűrő, 1 db kéttartályos TWIN rendszerű CULLIGAN UR 2100 aktívszenes szűrő biztosítja. A Na tartalom csökkentésére 2 db CULLIGAN FGX 720 ipari előszűrőből és 1 db CULLIGAN IW 100 membránszűrőből álló tisztító egység szolgál mellékágas üzemeltetés mellett. A szűrt víz gravitációsan jut térszíni tározókba, ahonnan a hálózati szivattyúk nyomják NA 300 vezetéken a hálózatba, valamint a magaslati tározóba.

142 fm NA 150 ac. nyersvíz töltővezeték

1425 fm NA 200 ac. nyersvíz töltővezeték

121 fm NA 80 ac. nyersvíz töltővezeték

44 fm NA 150 KM-PVC nyersvíz töltővezeték

1021 fm NA 200 KM-PVC nyersvíz töltővezeték

8889 fm NA 300 KM-PVC nyersvíz töltővezeték
 13 db mélyfúrású kút (ebből 7 db üzemelő)
 1 db 500 m³-es nyersvíztároló medence
 1 db klórgázadagoló rendszer
 1 db vízmű gépház
 3 db nyomásfokozó feladó szivattyú
 1 db FeCl₃ adagoló berendezés
 1 db kéttartályos TWIN rendszerű CULLIGAN UFP 2120 homokszűrő
 1 db kéttartályos TWIN rendszerű CULLIGAN UR 2100 aktívszemes szűrő
 2 db CULLIGAN FGX 720 ipari előszűrő
 1 db CULLIGAN IW 100 membránszűrő
 2 db 500 m³-es térszíni tározó
 2+1 db ITT LOWARA 2875 03/2AL6W tip. hálózati szivattyú
 1 db 700 m³-es víztorony

A termelő kutak környezete rendezett, a kutak koruknak megfelelő karbantartott állapotúak. A nyersvíz tároló igen jó műszaki állapotban van. A vízkezelő technológia 2011-ben létesült, korszerű, jó állapotú. A víztorony jó műszaki állapotú.

Kisújszállás ivóvízhálózat:

A vízhálózati rendszer 1965-ben került részben kiépítésre, anyaguk AC cső volt, 300as és 80-es átmérő között változtak. A csőhálózat bővítését és felújítását 1970-ben kezdték meg, mely folyamatosan bővült, illetve módosult 2010-ig, illetve napjainkig. Jelenleg a vezetékek 13%-a AC, 11%-a KM-PVC, 50%-a PVC, és 25%-a KPE cső és 1%-a vas, melyek jelenleg is üzemelnek. Az utcasarkoknál, kereszteződéseknél elhelyezett aknák egy része téglafalazatú, de túlnyomó része beton szerkezetű, fedlapjuk öntöttvas nehézfedlap. A szakaszoló tolózárak elhelyezése folyamatos, a hálózat karbantartott. A területen mosatási lehetőség a tűzcsapokon keresztül biztosított, melyek földalatti tűzcsapok.

5096 fm NA 100 ac. gerincvezeték
 764 fm NA 150 ac. gerincvezeték
 286 fm NA 50 ac. gerincvezeték
 694 fm NA 60 ac. gerincvezeték
 26106 fm NA 80 ac. gerincvezeték
 6712 fm D 110 KPE gerincvezeték
 4476 fm D 160 KPE gerincvezeték
 1100 fm D 200 KPE gerincvezeték
 130 fm D 63 KPE gerincvezeték
 8030 fm D 90 KPE gerincvezeték
 169 fm NA 100 PVC gerincvezeték
 79 fm NA 40 PVC gerincvezeték
 139 fm NA 50 PVC gerincvezeték
 824 fm NA 60 PVC gerincvezeték
 12173 fm NA 80 PVC gerincvezeték
 112 fm NA 50 acél gerincvezeték
 708 fm NA 400 ac. töltővezeték
 77 fm NA 200 KPE töltővezeték
 30825 fm NA 50 PVC bekötővezeték
 200 db hálózati csomópont

A vízhálózaton nem jelölhető meg összefüggő kritikus vezetékszakasz, jellemzően az út alatti meghibásodások várhatók leghamarabb. A szakaszoló tolózáraknak és szerelvényeik koruknak megfelelő műszaki állapotban vannak, felújításuk azonban folyamatosan szükséges.

4.	Csomóponti rekonstrukció (I. ütem. áthúzó feladat)	nem	Kisújszállás Város Önkormányzata	8 868	forráshány	2020. január	2020. december	rövid	x	A csomópontokban az igénybevételel nagyobb, ezért ezek cseréje indokolt.	A csomóponti csőszakaszok és szerelvények cseréje.	Ágóló cseréje
5.	Szűrő töltet cseréje	nem	Kisújszállás Város Önkormányzata	18 000	használati díj: 8.450,- eFt + önkormányzat: 9.550,- eFt	2020. január	2020. december	rövid	x	A szűrőtöltet kimerül, a megfelelő vízisztítás érdekében a cserét ütemezni szükséges.	Szűrő töltet cseréje.	Nincs változás
6.	Rendkívüli helyzetből adódó azonnali feladatok		Kisújszállás Város Önkormányzata	4 800	használati díj	2021	2024	közép	x x x x			Nincs változás
7.	Csomóponti rekonstrukció (II. ütem, áthúzó feladat)	nem	Kisújszállás Város Önkormányzata	17 736	forráshány	2024	2024	közép	x	A csomópontokban az igénybevételel nagyobb, ezért ezek cseréje indokolt.	A csomóponti csőszakaszok és szerelvények cseréje.	Ágóló cseréje
8.	Szűrő, nyomásfokozó és kutakban lévő búvár szivattyúk felújítása	nem	Kisújszállás Város Önkormányzata	15 000	használati díj	2021	2024	közép	x x x x	szivattyúk teljesítménye csökken	lépcsős búvár szivattyúk felújítása	új téfeli
9.	Rendkívüli helyzetből adódó		Kisújszállás Város Önkormányzata	12 000	használati díj	2025	2034	hosszú	x x x x x x x x			Nincs változás

10.	Csomóponti rekonstrukció II. ütem	nem	Kisújszállás Város Önkormányzata	17 736	forráshiány	2029	2030	hosszú	x	x	A csomópontokban az igénybevétele I nagyobb, ezért ezek cseréje indokolt.	A csomóponti esőszakaszon és szerelvények cseréje.	Nincs változás
11.	Ivóvízhálózat felújítása I. ütem 1300 fm	nem	Kisújszállás Város Önkormányzata	40 944	forráshiány	2033	2034	hosszú	x	x	A csőhálózat elavult, a biztonságos üzemeltetés, a hálózatvesztés csökkentése érdekében a kiváltás szükséges.	Ivóvízhálózat felújítása tolózárákka l, közifolyókkal, tűzcsapokkal 1300 fm-en.	Nincs változás
12.	Ivóvízhálózat felújítása II. ütem 6000 fm	nem	Kisújszállás Város Önkormányzata	200 000	forráshiány	2033	2034	hosszú	x	x	A csőhálózat elavult, a biztonságos üzemeltetés, a hálózatvesztés csökkentése érdekében a kiváltás szükséges.	Ivóvízhálózat felújítása tolózárákka l, közifolyókkal, tűzcsapokkal 6000 fm-en.	Nincs változás

Tervezett feladatok nettó költsége a teljes	Rendelkezésre álló források számszerűsített értéke a teljes ütem
--	---

	ütem tekintetében [eFt]	tekintetében [eFt]
I. ütem	19 750	19 750
II. ütem	39 800	40 800
III. ütem	12 000	102 000

* a megfelelő szövegrészi aláhúzással kell jelölni

** a Hivatal által a működési

engedélyben megállapított VKR-kód

*** amennyiben pénzügyi forrás az adott

feladat elvégzésére nem áll

rendelkezésre, ezt jelölni kell

"forráshiány" kifejezéssel

**** a megfelelő időtávot x-el kell

jelölni

Eredménye	Voks: Szav%	Össz%	Képviselő
Igen	12	100.00	100.00 12
Nem	0	0.00	0.00 0
Tartózkodik	0	0.00	0.00 0
Szavazott	12	100.00	100.00 12
Nem szavazott	0		0.00 0
Távol	0		0.00 0
Összesen	12		100.00 12

Megjegyzés:

Név	Voks	Frakció
Demeter Jánosné	Igen	-
Dr. Ducza Lajos	Igen	-
Hermeccziné Balogh Klára	Igen	-
Juhász Attila Béla	Igen	-
Kecze István	Igen	-
Kui Lajos	Igen	-
Molnár Imre	Igen	-
Szarvák Márton	Igen	-
Szepesi Jenő	Igen	-
Tatár Zoltán	Igen	-
Tóth Gyula	Igen	-
Tuka Antal	Igen	-

4774

Száma: 2019.08.29/9/0/A/KT

Pardi Balázs a TRV Zrt. ágazatvezetője távozik az üléssteremből 14.50 órakor.

-----10. Napirendi pont-----

Tájékoztató a Kisújszállási Városgazdálkodási Nonprofit Kft. hulladékszállítási tevékenységének finanszírozásáról

-----Időkorlátozás nélküli //Méretlen-----

Kecze István: Szóbeli kiegészítés nem lévén kéri a bizottsági határozatok ismertetését.

Molnár Imre: Ismerteti a bizottsági határozatot:

119/2019. (VIII. 27.) számú /P./ bizottsági határozat

a hulladékszállítási közszolgáltatásból származó bevétel felhasználásáról

Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének Pénzügyi és Gazdálkodási Bizottsága a hulladékszállítási közszolgáltatásból származó bevétel felhasználásáról szóló határozati javaslatot **előterjesztés szerinti formában** elfogadásra javasolja a képviselő-testületnek.

Juhász Attila Béla képviselő távozik az üléssteremből 14.51 órakor, jelen van 11 fő, 91,67%-os a részvétel.

Dr. Ducza Lajos: Ismerteti a felügyelőbizottsági határozatot:

15/2019. (VIII.26.) számú Felügyelő Bizottsági határozat a hulladékszállítási közszolgáltatásból származó bevétel felhasználásáról

A Kisújszállási Városgazdálkodási Nonprofit Kft. Felügyelő Bizottsága egyetértően támogatja a Város Képviselő-testületének szándékát, hogy a hulladékszállítási közszolgáltatásból származó, az NKHV Zrt. által utólag megfizetett, nettó 31.944.629 Ft árbevétel a Kft-nél dolgozók bérezésére, valamint a cég tevékenységi körébe tartozó feladatok ellátásához szükséges eszközpark modernizálására, bővítésére kerüljön felhasználásra. A Felügyelő Bizottság a fenti határozatot egyhangúlag elfogadta

Kecze István: További szóbeli kiegészítés és kérdés nem lévén véleményeknek ad helyt.

-----**Kérdések**-----

-----**Hozzászólások**-----

Juhász Attila Béla képviselő visszajön az ülésteremből 14.52 órakor, jelen van 12 fő, 100%-os a részvétel.

Dr. Ducza Lajos: Hozzászólásában elmondja, hogy az önkormányzat „végzete” az NHKV Zrt. Kényszerítő okok miatt abba kellett hagynia az önkormányzatnak a hulladékszállítási tevékenységet. Sokat alkudoztak, minden esetre kapnak pénzt az NHKV Zrt-től. Ezt el kell fogadni. Nem tudnak mit tenni. Rengeteg mindenre fog kelleni ez a pénz. A képviselő-testület nyugodt szívvel dönthet arról, hogy ez az összeg maradhat a cégnél. Nagyon sokat kínlódtak azért, hogy ezt is visszakaphassák.

Kecze István: Elmondja, hogy a végeredmény a fontos.

Szepesi Jenő: Véleményében elmondja, hogy a felügyelőbizottság tagjaként is évek hosszú során nézték ügyvezető úr munkásságát. Kisújszállás 10 évvel meghaladta a hulladékgyűjtési rendszert, a szelektív gyűjtéssel.

Kecze István: Elmondja, hogy kitörő örömmel fogadták azt, hogy milyen sikeresen tárgyalt ügyvezető úr és jegyző úr a cég új vezetésével. Szeretnék megköszönni ezt az eredményességet. Éppen ezért úgy gondolja, hogy a tulajdonos önkormányzat segítette a cég működését, nem szerették volna véletlenül sem, ha csődközeli állapotba kerül. A tulajdonos másképp nem dönthet, csak hogy az elmaradt fejlesztések, bérezések pótlására engedélyezi az ügyvezetőnek a közszolgáltatásból származó bevétel felhasználását.

További vélemény és hozzászólás nem lévén szavazásra teszi föl a hulladékszállítási közszolgáltatásból származó bevétel felhasználásáról szóló határozati javaslatot, előterjesztés szerinti formában.

Szavazás eredménye

#: 4775 Száma: 19.08.29/10/0/A/KT

Ideje: 2019 augusztus 29 14:56

Típusa: Nyílt

Határozat; Elfogadva

Egyszerű

**164/2019. (VIII. 29.) számú önkormányzati határozat
a hulladékszállítási közszolgáltatásból származó bevétel felhasználásáról**

Kisújszállás Város Önkormányzatának Képviselő-testülete alapítói jogkörében eljárva egyetért azzal, hogy a Kisújszállási Városgazdálkodási Nonprofit Kft. részére befolyt, a hulladékszállítási közszolgáltatásból származó 31 944 629 Ft árbevétel a Kft-nél dolgozók bérezésére, valamint a cég tevékenységi körébe tartozó feladatok ellátásához szükséges eszközpark modernizálására, bővítésére kerüljön felhasználásra.

Végrehajtásért felelős: Tóth Zoltán ügyvezető

Határidő: 2019. december 31.

Hivatali felelős: Sebestyén Krisztina városüzemeltetési ügyintéző

Erről értesül:

1. Kecze István polgármester

2. Dr. Varga Zsolt jegyző

3. Tóth Zoltán ügyvezető

4. Kisújszállási Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési és -Üzemeltetési Osztálya

Eredménye	Voks:	Szav%	Össz%	Képviselő
Igen	12	100.00	100.00	12
Nem	0	0.00	0.00	0
Tartózkodik	0	0.00	0.00	0
Szavazott	12	100.00	100.00	12
Nem szavazott	0		0.00	0
Távol	0		0.00	0
Összesen	12		100.00	12

Megjegyzés:

Név	Voks	Frakció
Demeter Jánosné	Igen	-
Dr. Ducza Lajos	Igen	-
Hermeccziné Balogh Klára	Igen	-
Juhász Attila Béla	Igen	-
Kecze István	Igen	-
Kui Lajos	Igen	-
Molnár Imre	Igen	-
Szarvák Márton	Igen	-
Szepesi Jenő	Igen	-
Tatár Zoltán	Igen	-
Tóth Gyula	Igen	-
Tuka Antal	Igen	-

4775

Száma: 2019.08.29/10/0/A/KT

Tóth Zoltán a Kisújszállási Városgazdálkodási Nonprofit Kft. ügyvezetője távozik az ülésteremből 14.56 órakor.

-----11. Napirendi pont-----

Tájékoztató a Kumánia Gyógyfürdő Kft. első 6 havi eredményéről és a folyamatban lévő beruházások állapotáról

-----Időkorlátozás nélküli //Méretlen-----

Kecze István: Szóbeli kiegészítésében elmondja, hogy az előterjesztés-kiegészítés esetében a kültéri gyógymedence, melynek építését 2019-re ütemezték, előkészítése célegyenesben van. Ez azt jelenti, hogy dönteni szükséges a Kumánia beruházó szerződéskötése előtt a 2019. évi költségvetésben erre a célra rendelkezésre álló 49 millió 600 ezer forint forrás egy részének átadásáról. Az eddigi megállapodások és egyeztetések során magának a medencének a megépítése a hozzá vezető járdával együtt, felépítmények nélkül 41 millió 48 ezer forint forrást igényel. Javasolják, hogy ezt az összeget fordítsák a Kft. számára tőkeemeléssel, valamint tőketartalék képzéssel. A tekintetben is dönteniük kell, hogy november 30-ai határidővel megépülne a medence, a hozzá vezető járda és a tereprendezés elkészülne és a felépítmény (amely az árnyékolástechnikát jelenti tartószerkezettel és napvitorlával együtt), megépítésének határideje 2020. május 31. lenne. A 2020-as költségvetésben a szükséges forrást erre a következő képviselő-testületnek biztosítania kell, amennyiben másképp nem döntenek. Magának a tájékoztató érdemi részét ügyvezető igazgató úr készítette el.

További szóbeli kiegészítés nem lévén kéri a bizottsági határozatok ismertetését.

Molnár Imre: Ismerteti a felügyelőbizottsági határozatot:

20/2019 (VIII.26.) számú Kumánia Gyógyfürdő Kft. FB határozat

Előterjesztés a Kumánia Gyógyfürdő Kft. 2019 évi első 6 havi eredményéről, és a folyamatban lévő beruházások állapotáról

A Kumánia Gyógyfürdő Kft. Felügyelő Bizottsága az Előterjesztés a Kumánia Gyógyfürdő Kft. 2019. évi első 6 havi eredményéről, és a folyamatban lévő beruházások állapotáról című határozati javaslatot

megtárgyalta, az abban foglaltakat elfogadja azzal a javaslattal, hogy - látva a kiserőművi beruházás elhúzódsát - a Kumánia Gyógyfürdő Kft., és a Polgármesteri Hivatal érdekében - a naperőműves fejlesztést minél hamarabb üzemeljék be. A Felügyelő Bizottság kiemelten kéri, hogy a Polgármesteri Hivatalban járjanak el minél gyorsabban ebben az ügyben, prioritásként kezelve a projektet.

Ismerteti a bizottsági határozatokat:

120/2019. (VIII. 27.) számú /P./ bizottsági határozat

a Kumánia Gyógyfürdő Kft. első 6 havi eredményéről és a folyamatban lévő beruházások állapotáról

Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének Pénzügyi és Gazdálkodási Bizottsága a Kumánia Gyógyfürdő Kft. első 6 havi eredményéről és a folyamatban lévő beruházások állapotáról szóló tájékoztatót **előterjesztés szerinti formában** tudomásulvételre javasolja a képviselő-testületnek.

125/2019. (VIII. 29.) számú /P./ bizottsági határozat

forrás biztosítás a Kumánia Gyógyfürdő Kft. részére

Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének Pénzügyi és Gazdálkodási Bizottsága a forrás biztosítás a Kumánia Gyógyfürdő Kft. részére című határozati javaslatot **előterjesztés szerinti formában** elfogadásra javasolja a képviselő-testületnek.

126/2019. (VIII. 29.) számú /P./ bizottsági határozat

a Kumánia Gyógyfürdő területén kültéri medence építésének ütemezéséről

Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének Pénzügyi és Gazdálkodási Bizottsága a Kumánia Gyógyfürdő területén kültéri medence építésének ütemezéséről szóló határozati javaslatot **előterjesztés szerinti formában** elfogadásra javasolja a képviselő-testületnek.

Kecze István: További szóbeli kiegészítés és kérdés nem lévén véleményeknek ad helyt.

-----Kérdések-----

-----Hozzászólások-----

Juhász Attila Béla: Hozzászólásában elmondja, hogy egy nagyon jó dolog történik, megépül a kültéri medence. Erre vártak eddig. Egy látványmedencére még szükség van, de ez egy olyan lépés, ami kézzel fogható és nagyon nagy szükség van rá. Aki jár a fürdőbe, főleg tudja ezt.

Az első hat havi beszámolóval kapcsolatosan elmondja, hogy a számok változni fognak, a nagy meleg miatt az augusztus is erős hónap volt.

Nagyon várja, hogy fürdőzhessen az új kinti medencében – télen is.

Molnár Imre: Elmondja, hogy a felügyelőbizottság és a pénzügyi bizottság ülésén is elmondta, hogy az első hat havi eredmény láthatóan minden szektornál előre mutató, az előző évihez képest javulás tapasztalható. A pénzbeli mutató mégis negatív, de ez annak is köszönhető, hogy a nyári meleg időszak ezután következik csak igazán, ilyenkor sokkal többen vannak a fürdőben.

Tudják azt, hogy folyamatosan gondot okoz a béremelés. A legnagyobb nyomás azért van, mert nagyon nehéz minimálbéren megtartani az embereket, holott ez is folyamatosan növekszik. Folyamatos, javuló működés mellett is nagyon nagy gondot okoz a szinten tartás és egy pozitív mérleg hozása. A bér folyamatosan emelkedik, a Kft-nél pedig sokan dolgoznak. Amennyiben nincsenek a dolgozók megfizetve, nagyon nehéz őket megtartani, elmennek máshova. Emiatt a felügyelőbizottság kért egy rövidtávú intézkedési tervet ügyvezető úrtól, hogy ezt a hiányt, valamint a különböző beszállítók felé a rövidtávú tartozásokat hogyan tudják kiküszöbölni. Ezt az intézkedési tervet várni fogják a következő felügyelőbizottsági ülésre.

Tatár Zoltán: Véleményében elmondja, hogy a jelenlegi eredményt tovább árnyalja az a tény is, hogy a karbantartások folyamatosan, tervszerűen történnek. A karbantartás meghaladó beruházások is történnek a Kft. életében. A rendezvénysátor és a kemping helyeket is bővítik, valamint a superior szobákban átalakították a zuhanyzó részeket. Ezek a költségek mind az első félévben jelentkeztek. Lesz majd kedvező adóforma változás is. Azt gondolja, hogy mindezek figyelembevételével és várható eredménnyel, valamint az önkormányzat által nyújtott további fejlesztési segítséggel, bizalommal várja azt, hogy az év végén a tervezett üzleti tervnek megfelelően alakul majd a Kft. eredménye. A béren kívül a legnagyobb tétel, amire hivatkozik igazgató úr is, az az áram számla. Az üzleti tervben úgy volt tervezve, hogy a második félévben elindul az áramtermelés az energetikai

beruházással, mely egy kicsit késik, ez is nehezíteni fogja az üzleti terv végrehajtását. Az önkormányzat és a Hivatal nevében is elmondja, hogy mindent elkövetnek azért, hogy minél hamarabb beüzemelésre kerüljön ez az energetikai rész. Az E-ON-nal folyamatosak a tárgyalások. Remélhetőleg a napelemes rész önállóan működőképes és bekapcsolásra kerülhet, így részben már termelni fog. Bizakodó a várható eredmény végrehajtásával.

□□**Dr. Kovács Tibor:** Elmondja, hogy abszolút egyetért az előtte szólókkal, nagyon jó összefoglalását adták a problémáknak és a lehetőségeknek. Ismerve és elég szoros napi kapcsolatban dolgozva a Kumániával, sokszor olyan külső, szorító tényezők determinálják a munkájukat, melyek nem rajtuk múlnak. Igen nagy erőfeszítéseket kell tenni minden nap a működés és a fejlődés miatt. Úgy gondolja, hogy mindig igyekeznek a tőlük telhető maximális, vagy még azon túli színvonalat is teljesíteni, mind a fejlesztésekben, karbantartásban, mind pedig az emberi oldalon. Ezt a munkát köszöni és az erőfeszítéseket is. Az önkormányzat és a Hivatal is mindent megtesz azért, hogy a Kumánia fejlődjön, ugyanúgy a Kumánia csapata is. Azért dolgoznak, hogy minél távolabbra eljusson a Kumánia jóhíre, az országhatárokon kívül-belül. Elemelve a vendéglégedettségi kérdőíveket, hallva a külsős véleményeket, valamint a turisztikai stratégia kapcsán azt lehet mondani, hogy a Kumánia egy egész jól bejáratott márkanév a turisztikai piacon és remélhetőleg a város is minél hamarabb eléri ezt a színvonalat. Úgy gondolja, hogy továbbra is a Kumánia a zászlóshajó, vállvetve kell együtt dolgozni a sikerért. Nem mindent a Kumánián kell számonkérni és nem mindent velük kell intéztetni, hiszen megvannak azok a profilok, amelyeket meg kell csinálni, ezek után jöhetnek a vállalkozások, a leendő reményteljes vállalkozások és lehet csatlakozni a zászlóshajóhoz, hogy egy turisztikai flottát tudjanak kiépíteni.

□□**Kecze István:** Szeretné elismerését kifejezni a képviselő-testületnek. A képviselő-testület választási ciklusokon átívelő fejlesztésekben gondolkodik és dolgozik. Senki sem nézi a naptárt, hogy mikor lesz a kiserőműves beruházás ünnepélyes átadása, vagy a kültéri gyógymedence építésének befejezése. Nem ez a lényeg, hanem az, hogy mindegyik megvalósul még idén, be legyenek fejezve és szolgálja a Kumánia rentábilis működését és jövőre segítse abban, hogy a számokkal teli táblázat jobb alsó sarkában pozitív előjelű számok jelenjenek meg. Úgy gondolja, hogy egy képviselő-testületnek így kell gondolkodnia, nem pedig október 13-al befejezőleg. A fejlesztések megvalósításával és az önkormányzat 100%-os tulajdonú cégének olyan segítséget kell nyújtani, hogy az hosszú távon kiegyensúlyozottan tudjon működni és a szolgáltatásait biztosítani tudja, mind a kisújszállási, mind a vidéki és külföldi idelátogatóknak.

□□**Előterjesztő_8 Zámori Péter:** Az elhangzottakra reflektálva elmondja, hogy szeretné megköszönni mindenkinek a támogatását és a segítségét, valamint jegyző úron keresztül a Hivatal munkatársainak a segítségét is. Juhász Attila képviselő úr említette a júliusi-augusztusi hónapokat, személye már ismeri ezeknek a számadatait. Bíz benne, hogy az őszi időszaknak már pozitív előjellel fognak nekiindulni. Az anyagban is leírásra került, hogy a kiadási oldal a karbantartások, előkészületek miatt az év elején jelenik meg, a bevételi láb pedig a júliusi-augusztusi időszakban. El kell mondania, hogy szerencsére nagyon kevés mostmár a minimálbéren foglalkoztatott munkatárs, valamint, ha a pótlékokat és a járulékokat hozzá vesszük, akkor végképp. Úgy gondolja, hogy a korábban meglévő problémák már nem is nagyon érződnek a cégnél. A munkatársak nagy része elégedett a bérével. El kell mondania, hogy az elmúlt 3 évben volt olyan munkatárs, akinek 51%-al emelkedett meg a bére, törvényi kötelezettség révén is. Ezt kell kigazdálkodnia a Kft-nek. Említésre került a kempingfejlesztés is, ez összefügg a kültéri medence építésével is. A kempingnél egy kissé előre dolgoztak, ugyanis a külföldi lakókocsis vendégek abban a pillanatban mennek el a kempingből, amikor megtudják, hogy nincs kültéri termálmedence. Körbe néznek, megdicsérik a tisztaságot és a rendet, de nem maradnak itt. Abban bíz benne, hogyha ez megvalósul ebben az évben, akkor egyre több külföldi lakókocsis vendéget fognak tudni fogadni. Nagyon boldog volt, amikor a nyári időszakban több olyan hétvége is volt, amikor a lakókocsis helyek szinte mind használatban voltak, és nem várt sátorozók is elkezdtek felfedezni a Kumánia szolgálatait. A rendezvénysátor az idei évben 5-6 lakodalomnak adott helyszínt, jövő évre már most 5 érdeklődőjük van, ez a beruházás is abszolút megtérülő beruházás. Budapestről is vannak érdeklődők, akik itt szeretnének esküvőt, lakodalmat tartani, holott semmilyen kapcsolatuk nincs Kisújszállással, tetszik nekik a környezet, a sátor hangulata, a tó és az, hogy mindent egy helyen, komplexen megkaphatnak. Bíz benne, hogy év végére az üzleti tervben foglaltakat teljesíteni tudják és bíz benne is, hogy azok a fejlesztések, amik

most folyamatban vannak – kiserőműves beruházás, valamint az új termálmedence kivitelezése – problémamentesen le fognak zárulni és akkor egy nyugodtabb jövő év elé nézhetnek. Köszöni mindenkinek a segítségét.

Kecze István: További vélemény és hozzászólás nem lévén szavazásra teszi föl az első, a forrás biztosítás a Kumánia Gyógyfürdő Kft. részére című határozati javaslatot, előterjesztés szerinti formában.

Szavazás eredménye

#: 4776 Száma: 19.08.29/11/0/A/KT

Ideje: 2019 augusztus 29 15:15

Típusa: Nyílt

Határozat; Elfogadva

Egyszerű

165/2019. (VIII. 29.) számú önkormányzati határozat forrás biztosítás a Kumánia Gyógyfürdő Kft. részére

Kisújszállás Város Önkormányzatának Képviselő-testülete alapítói jogkörében eljárva a Kumánia Gyógyfürdő Kft. részére likviditásának fenntartása, és a fejlesztési tervben szereplő kültéri termálmedence megvalósítása érdekében 41 millió 48 ezer forint forrást biztosít.

A forrásból 1 millió forintot a jegyzett tőke felemelésével, 40 millió 48 ezer forintot tőketartalék képzésére ad át.

A Képviselő-testület felkéri a Kumánia Gyógyfürdő Kft. ügyvezetőjét, hogy a gazdasági társaság jegyzett tőkéjének felemeléséhez szükséges alapítói döntést, az alapító okirat módosítását a következő Képviselő-testületi ülésre készíttesse elő.

Végrehajtásért felelős: Kecze István polgármester és Zámboi Péter ügyvezető

Határidő: 2019. szeptember 26.

Hivatali felelős: Dr. Varga Zsolt jegyző

Erről értesül:

1. Kecze István polgármester
2. Dr. Varga Zsolt jegyző
3. Kisújszállási Polgármesteri Hivatal Pénzügyi Osztálya
4. Zámboi Péter, a Kumánia Gyógyfürdő Kft. ügyvezetője

Eredménye	Voks:	Szav%	Össz%	Képviselő
Igen	12	100.00	100.00	12
Nem	0	0.00	0.00	0
Tartózkodik	0	0.00	0.00	0
Szavazott	12	100.00	100.00	12
Nem szavazott	0		0.00	0
Távol	0		0.00	0
Összesen	12		100.00	12

Megjegyzés:

Név	Voks	Frakció
Demeter Jánosné	Igen	-
Dr. Ducza Lajos	Igen	-
Hermeccziné Balogh Klára	Igen	-
Juhász Attila Béla	Igen	-
Kecze István	Igen	-
Kui Lajos	Igen	-

Molnár Imre	Igen	-
Szarvák Márton	Igen	-
Szepesi Jenő	Igen	-
Tatár Zoltán	Igen	-
Tóth Gyula	Igen	-
Tuka Antal	Igen	-

4776

Szám: 2019.08.29/11/0/A/KT

Kecze István: Szavazásra teszi föl a Kumánia Gyógyfürdő területén kültéri medence építésének ütemezéséről szóló határozati javaslatot, előterjesztés szerinti formában.

Szavazás eredménye

#: 4777 Szám: 19.08.29/11/0/A/KT

Ideje: 2019 augusztus 29 15:15

Típusa: Nyílt

Határozat; Elfogadva

Egyszerű

166/2019. (VIII. 29.) számú önkormányzati határozat a Kumánia Gyógyfürdő területén kültéri medence építésének ütemezéséről

Kisújszállás Város Önkormányzatának Képviselő-testülete felkéri a Kumánia Gyógyfürdő Kft. ügyvezetőjét, hogy a fürdő területén az új kültéri termálmedence építésének ütemezéséről a következők szerint gondoskodjon:

- medence és hozzá vezető járda építése, tereprendezés 2019. november 30-ai határidővel
- árnyékolás építése (tartószerkezet és napvitorla) 2020. május 31-ei határidővel.

Végrehajtásért felelős: Zámbori Péter ügyvezető**Határidő:** 2020. május 31.**Hivatali felelős:** Dr. Varga Zsolt jegyző

Erről értesül:

1. Kecze István polgármester
2. Dr. Varga Zsolt jegyző
3. Zámbori Péter, a Kumánia Gyógyfürdő Kft. ügyvezetője
4. Kisújszállási Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési és -Üzemeltetési Osztály

Eredménye	Voks:	Szav%	Össz% Képviselő	
Igen	12	100.00	100.00	12
Nem	0	0.00	0.00	0
Tartózkodik	0	0.00	0.00	0
Szavazott	12	100.00	100.00	12
Nem szavazott	0		0.00	0
Távol	0		0.00	0
Összesen	12		100.00	12

Megjegyzés:

Név	Voks	Frakció
Demeter Jánosné	Igen	-
Dr. Ducza Lajos	Igen	-
Hermecziné Balogh Klára	Igen	-
Juhász Attila Béla	Igen	-
Kecze István	Igen	-
Kui Lajos	Igen	-
Molnár Imre	Igen	-

Szarvák Márton	Igen	-
Szepesi Jenő	Igen	-
Tatár Zoltán	Igen	-
Tóth Gyula	Igen	-
Tuka Antal	Igen	-

4777

Szám: 2019.08.29/11/0/A/KT

Kecze István: Szavazásra teszi föl a Kumánia Gyógyfürdő Kft. első 6 havi eredményéről és a folyamatban lévő beruházások állapotáról szóló tájékoztató tudomásul vételét.

Szavazás eredménye

#: 4778 Szám: 19.08.29/11/0/A/KT

Ideje: 2019 augusztus 29 15:15

Típusa: Nyílt

Határozat; Elfogadva

Egyszerű

Szavazás a Kumánia Gyógyfürdő Kft. első 6 havi eredményéről és a folyamatban lévő beruházások állapotáról szóló tájékoztató tudomásul vételéről.

Eredménye	Voks:	Szav%	Össz%	Képviselő
Igen	12	100.00	100.00	12
Nem	0	0.00	0.00	0
Tartózkodik	0	0.00	0.00	0
Szavazott	12	100.00	100.00	12
Nem szavazott	0		0.00	0
Távol	0		0.00	0
Összesen	12		100.00	12

Megjegyzés:

Név	Voks	Frakció
Demeter Jánosné	Igen	-
Dr. Ducza Lajos	Igen	-
Hermeccziné Balogh Klára	Igen	-
Juhász Attila Béla	Igen	-
Kecze István	Igen	-
Kui Lajos	Igen	-
Molnár Imre	Igen	-
Szarvák Márton	Igen	-
Szepesi Jenő	Igen	-
Tatár Zoltán	Igen	-
Tóth Gyula	Igen	-
Tuka Antal	Igen	-

4778

Szám: 2019.08.29/11/0/A/KT

Zámbori Péter a Kumánia Gyógyfürdő Kft. ügyvezetője távozik az üléssteremből 15.16 órakor

-----12. Napirendi pont-----

Előterjesztés termőföldek bérletére

-----Időkorlátozás nélküli //Méretlen-----

Kecze István: Szóbeli kiegészítés nem lévén kéri a bizottsági határozat ismertetését.

Molnár Imre: Ismerteti a bizottsági határozatot:
121/2019. (VIII. 27.) számú /P./ bizottsági határozat
termőföldek bérletéről

Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének Pénzügyi és Gazdálkodási Bizottsága a termőföldek bérletéről szóló határozati javaslatot **előterjesztés szerinti formában** elfogadásra javasolja a képviselő-testületnek.

Kecze István: További szóbeli kiegészítés, kérdés, vélemény és hozzászólás nem lévén szavazásra teszi föl a termőföldek bérletéről szóló határozati javaslatot, előterjesztés szerinti formában.

-----Kérdések-----

-----Hozzászólások-----

Szavazás eredménye

#: 4779 Száma: 19.08.29/12/0/A/KT
Ideje: 2019 augusztus 29 15:16
Típusa: Nyílt
Határozat; Elfogadva
Egyszerű

167/2019. (VIII. 29.) számú önkormányzati határozat termőföldek bérletéről

Kisújszállás Város Önkormányzatának Képviselő-testülete támogatja, hogy a 2019. évben lejáró földhaszonbérleti szerződéssel érintett, mezőgazdasági hasznosítású önkormányzati **zártkerti**, és **nem zártkerti** valamint a jelenleg használaton kívül lévő mezőgazdaságilag hasznosítható zártkerti és nem zártkerti földeket az önkormányzat **1 évre** haszonbérbe, vagy - az önkormányzat tulajdonában lévő mező- és erdőgazdasági hasznosítású földek rekreációs célra történő kijelöléséről szóló 72/2015. (III. 31.) számú önkormányzati határozat mellékletében felsorolt földek esetében – rekreációs célra bérbe adja.

Végrehajtásért felelős: Kecze István polgármester
Határidő: Folyamatos
Hivatali felelős: Sebestyén Krisztina városüzemeltetési ügyintéző

Erről értesül:

1. Kecze István polgármester
2. Dr. Varga Zsolt jegyző
3. Kisújszállási Polgármesteri Hivatal Pénzügyi Osztálya
4. Kisújszállási Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési és -Üzemeltetési Osztálya

Eredménye	Voks:	Szav%	Össz%	Képviselő
Igen	12	100.00	100.00	12
Nem	0	0.00	0.00	0
Tartózkodik	0	0.00	0.00	0
Szavazott	12	100.00	100.00	12
Nem szavazott	0		0.00	0
Távól	0		0.00	0
Összesen	12		100.00	12

Megjegyzés:

Név	Voks	Frakció
Demeter Jánosné	Igen	-

Dr. Ducza Lajos	Igen	-
Hermeccziné Balogh Klára	Igen	-
Juhász Attila Béla	Igen	-
Kecze István	Igen	-
Kui Lajos	Igen	-
Molnár Imre	Igen	-
Szarvák Márton	Igen	-
Szepesi Jenő	Igen	-
Tatár Zoltán	Igen	-
Tóth Gyula	Igen	-
Tuka Antal	Igen	-

4779

Szám: 2019.08.29/12/0/A/KT

-----13. Napirendi pont-----

Tájékoztató a két önkormányzati ülés között történt fontosabb eseményekről

-----Időkorlátozás nélküli //Méretlen-----

☐☐**Kecze István:** Elmondja, hogy a tájékoztató részét képezi a költségvetési rendeletben már saját forrást biztosító közművelődési érdekeltség-növelő támogatás elnyerésére megjelent pályázat esetében az önerő. Javasolják, hogy a Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár technikai eszközparkjának fejlesztésére, a színvonalas és zavartalan munkavégzésre pályázzanak. Kéri, ezt most erősítsék meg.

Ezen túlmenően még két tájékoztatólevelet láthatnak a képviselők, egy a TRV Zrt-től érkezett, egy pedig Iván Ildikó köszönetnyilvánítását tartalmazza, aki díszpolgár lett.

Szerepel még egy tájékoztató. A Vásár utca 4. szám alatti szervezet új egység alá tagozódott be.

További szóbeli kiegészítés, kérdés, vélemény és hozzászólás nem lévén szavazásra teszi föl a két önkormányzati ülés között történt fontosabb eseményekről szóló tájékoztató tudomásul vételét.

Járfás Eszter Luca városüzemeltetési ügyintéző és Székelyné Zaharán-Lapikás Lilla városfejlesztési ügyintéző bejönnek az ülésterembe 15.19 órakor.

Szavazás eredménye

#: 4780 Szám: 19.08.29/13/0/A/KT

Ideje: 2019 augusztus 29 15:19

Típusa: Nyílt

Határozat; Elfogadva

Egyszerű

Szavazás a két önkormányzati ülés között történt fontosabb eseményekről szóló tájékoztató tudomásul vételéről.

Eredménye	Voks:	Szav%	Össz%	Képviselő
Igen	12	100.00	100.00	12
Nem	0	0.00	0.00	0
Tartózkodik	0	0.00	0.00	0
Szavazott	12	100.00	100.00	12
Nem szavazott	0		0.00	0
Távol	0		0.00	0
Összesen	12		100.00	12

Megjegyzés:

Név	Voks	Frakció
Demeter Jánosné	Igen	-
Dr. Ducza Lajos	Igen	-
Hermeccziné Balogh Klára	Igen	-
Juhász Attila Béla	Igen	-
Kecze István	Igen	-
Kui Lajos	Igen	-
Molnár Imre	Igen	-
Szarvák Márton	Igen	-
Szepesi Jenő	Igen	-
Tatár Zoltán	Igen	-
Tóth Gyula	Igen	-
Tuka Antal	Igen	-

4780

Szám: 2019.08.29/13/0/A/KT

Kecze István: Szavazásra teszi föl a pályázat benyújtásáról közművelődési érdekeltségnövelő támogatására című határozati javaslatot, előterjesztés szerinti formában.

Szavazás eredménye

#: 4781 Szám: 19.08.29/13/0/A/KT

Ideje: 2019 augusztus 29 15:19

Típusa: Nyílt

Határozat; Elfogadva

Egyszerű

168/2019. (VIII. 29.) számú önkormányzati határozat pályázat benyújtásáról közművelődési érdekeltségnövelő támogatására

Kisújszállás Város Önkormányzata pályázatot nyújt be a 2019. évi közművelődési érdekeltségnövelő támogatás elnyerésére, mely pályázatot az emberi erőforrások minisztere – a Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről szóló 2018. évi L. törvény 3. melléklet II. 4. a) pont szerint – hirdetett meg. Az önkormányzat a pályázati felhívásra összesen 800.000 Ft-os keretösszegű pályázatot nyújt be, melyből az igényelt összeg 400.000 Ft, a saját erő szintén 400.000 Ft. A képviselő-testület nyilatkozik arról, hogy az önerő forrása a 2019. évi költségvetéséről szóló 2/2019. (I. 31.) önkormányzati rendeletben működési céltartalékként e feladatra meghatározott 400.000 Ft (7. melléklet, 6. cím, 2. alcím).

Végrehajtásért felelős: Kecze István polgármester**Határidő:** 2019. szeptember 9.**Hivatali felelős:** Kocsisné Monoki Julianna osztályvezető

Erről értesül:

1. Magyar Államkinestár Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Igazgatóság, 5000 Szolnok, Pf.: 114.
2. Kisújszállási Polgármesteri Hivatal Pénzügyi Osztálya
3. Kisújszállási Polgármesteri Hivatal Szervezési és Önkormányzati Kapcsolatok Osztálya
4. Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár

Eredménye	Voks:	Szav%	Össz%	Képviselő
Igen	12	100.00	100.00	12
Nem	0	0.00	0.00	0
Tartózkodik	0	0.00	0.00	0
Szavazott	12	100.00	100.00	12
Nem szavazott	0		0.00	0
Távols	0		0.00	0
Összesen	12		100.00	12

Megjegyzés:

Név	Voks	Frakció
Demeter Jánosné	Igen	-
Dr. Ducza Lajos	Igen	-
Hernecziné Balogh Klára	Igen	-
Juhász Attila Béla	Igen	-
Kecze István	Igen	-
Kui Lajos	Igen	-
Molnár Imre	Igen	-
Szarvák Márton	Igen	-
Szepesi Jenő	Igen	-
Tatár Zoltán	Igen	-
Tóth Gyula	Igen	-
Tuka Antal	Igen	-

4781

Száma: 2019.08.29/13/0/A/KT

-----14. Napirendi pont-----**Előterjesztés interpellációkra, kérdésekre, közérdekű bejelentésekre****-----Időkorlátozás nélküli //Méretlen-----**

Kecze István: Szarvák Márton képviselő úr Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2019. április 30-ai ülésén elhangzott felvetésére – melyre a májusi testületi ülésen választ kapott, de távollétében a válasz elfogadásáról nyilatkozni nem tudott –, a közúti csomópontok kereszteződésének közvilágítása tárgyában adott választ elfogadja-e?

Szarvák Márton: Igen, elfogadja.

Kecze István: Demeter Jánosné képviselő asszony Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2019. május 30-ai ülésén tett közérdekű bejelentésére – a további temetői urnafalak létesítése kapcsán – a Kisújszállási Református Egyházközség által adott választ elfogadja-e?

Demeter Jánosné: Igen, elfogadja.

Kecze István: Szóbeli interpellációknak, kérdéseknek és közérdekű bejelentéseknek ad helyt.

Tatár Zoltán: Két közérdekű bejelentést kíván tenni:

„Mint ahogy bizonyára emlékeznek, a Képviselő testületünk az elmúlt évek során sokat foglalkozott az állami tulajdonban lévő közutak állapotával. Többször kezdeményeztük azok felújítását minden lehetséges fórumon.

A kéréseink sajnos ez idáig komolyabb eredményre nem vezettek, sem az úgynevezett TOP-os pályázatok körébe, sem a megyei útfejlesztésbe a várost átszelő állami közutak felújítása eddig nem került bele.

Ennek ellenére az állami utakat kezelő Közútkezelő KHT-val fennálló jó munkakapcsolatnak köszönhetően, egyeztetéseinknek ez évben több eredménye is született, mely a Kossuth Lajos utcát érintette. Így került sor az év első felében a Közútkezelő Kht. hatáskörébe tartozó megyei karbantartási keret terhére, a Kossuth Lajos utca Piac utcától délre eső (most üres építési telek hosszában) a kiemelt padka és a hozzátartozó víznyelők útszél felújítására.

Örömmel tájékoztatom a képviselő-testületet és a lakosságot, hogy a napokban kaptunk Hubai Sándortól tájékoztatást, hogy bár a Kossuth Lajos utca teljes felújítása nem fér bele a karbantartási forrásokba, az út két legkritikusabb szakaszát - mely több interpelláció tárgya is volt – felújítják.

Így kerül sor a szükséges helyeken alapmegerősítéssel, a teljes felület aszfaltozásával, a Kossuth Lajos utca két szakaszának felújítására, a Bajcsy-Zsilinszky utca és a Határ utca, valamint a Kígyó utca és a Honvéd utca között.

A munkálatok már el is kezdődtek. A munkavégzés során számolni kell forgalomkorlátozásokra, forgalomelterelésekre, melyhez kérjük a lakosság megértő együttműködését.”

„Kedves Szarvák Márton Képviselő úr!

Az ipartelepi úttal kapcsolatos, 2019. augusztus 23-án megjelent facebook bejegyzése kapcsán kívánok szólni, ami előtt több szempontból is értetlenül állok.

Önnek, mint jelenlegi képviselőnek kell a legjobban tudnia, hogy önkormányzatunk képviselő-testülete minden kisújszállási lakost folyamatosan arra kér, jelezze felénk, ha valami rendelleneséget tapasztal a városban. Tesszük ezt azért, mert mindig, mindenütt nem tudunk jelen lenni, a jelzéseknek köszönhetően azonban gyorsan, hatékonyan tudunk intézkedni.

Nem értem, hogy amikor tapasztalta az úthibát, miért nem jelezte azt a szokásos elérhetőségeken a hivatal szakembereinek, vagy miért nem keresett engem személyesen, vagy bármelyik elérhetőségemen, mint ahogyan arra volt már példa többször is. Esetleg, valamilyen érdeke fűződött ahhoz, hogy ne a szokásos csatornákon tájékoztassa azokat az embereket, akik érdemben tudnak foglalkozni az ügygel?

Nem tudom azt sem, mire alapozza azt a kijelentését, hogy „Úgy tűnik hiábavaló volt a kérés, hogy legalább ott legyen megerősítve az út, ahol...”. Képviselő úr a beruházás műszaki tartalmának ismeretében szavazott a pályázat beadásáról és a nyertes pályázatot követően a közbeszerzési eljárás során a kivitelező kiválasztásáról is. Eddig is meg volt a lehetősége arra, hogy meggyőződjön, milyen kérések lettek figyelembe véve a tervezés és a kivitelezés során. Tudomásom szerint, hivatalosan, egyetlen alkalommal sem kifogásolta a tervezett műszaki tartalmat.

A kérdéses út felújítását megfelelő szakmai végzettséggel rendelkező tervező mérnökök - előzetes vizsgálatokat végezve - és az érvényben lévő műszaki előírások szerint megtervezték, tudva milyen terhelésekkel kell számolniuk. A kivitelezést a közbeszerzési eljárás során nyertes, megfelelő szakképzettséggel és gyakorlattal rendelkező kivitelező készítette el. Az út minőségét előírások szerinti mintavételrel és laborvizsgálatokkal a kivitelező igazolta.

Bejegyzését követően újra megnéztem a képek alapján a kérdéses útszakaszt. Az útfelújítással érintett szakaszok közül a Faluszigeti úton (Indián rizs) semmilyen elváltozást nem tapasztaltam. A képek a Vágóhídi úton, annak Rozsdás Kft. felőli részén készültek. Az első négy kép a földútra történő ívet-sárrázót mutatja. A képek megtévesztően objektív viszonyítási pontok (mérőszalag stb.) nélkül készültek. A helyszínen járva jól látszik, hogy a burkolt ív felől, vélhetően nagy sebességgel érkező mezőgazdasági jármű jobb oldali kerekével letért az útról (az útpadkán jól látszik a nyoma) és valószínűleg szereléke felsértette a szegélyköveket. A szegélyköveket bár nem erre találták ki, kiállták a rendkívüli próbát, nem törtek el, nem fordultak ki, nem süllyedtek le. A nagysebességű fordulás során a kerekek a képeken is jól láthatóan guminyomot hagytak. A képen megtévesztően sugallt út alakváltozás nem következett be, semmilyen felületi és szerkezeti elváltozás nem tapasztalható. Bár a sorozatos kánikulák miatt az sem lenne különösebben érdekes, ha ez bekövetkezett volna. Szemrevételezés alapján mind az alapréteg, mind a felületi aszfaltozás megfelelőnek látszik.

Az utolsó két kép a Rozsdás Kft. telephelyi bejáróját mutatja, tehát nem az ipartelepi utat. A helyszínen megvizsgálva az elváltozást egyértelműen megállapítható, hogy nem túlterhelésből adódó útszerkezeti és nem aszfaltozási problémáról van szó. A bejáró felületi mechanikai sérülést szenvedett. A bejáróban történt károkozást a mezőőrök még a facebook bejegyzést megelőzően észlelték, arról felvételt készítettek. Az eljárás során a vétkes elismerte a károkozás tényét, a bejáró helyreállítása rövid időn belül meg fog történni.

Ha képviselő úr vette volna a fáradságot és felveszi a telefont, amikor a károkozást tapasztalta, ezt mind el tudtam volna mondani és nem lett volna szükség a „hangulatkeltés” miatt posztolt, álhírekkel teletűzdelt facebook bejegyzésre.

Mivel a megkeresés nem történt meg, augusztus 27-én - a képviselői terület bejárást követően - saját nevemben válaszoltam a bejegyzésre, melyben közöltem a tényleges információkat az esettel kapcsolatban. A tegnapi nap folyamán (nyilván, valamilyen nyomás hatására, mert abban biztos vagyok, hogy nem képviselő úr lelkiismerete szólalt meg) a facebook bejegyzés ugyan törlésre került a közösség oldalról, a szellem azonban visszavonhatatlanul kiszabadult a palackból. Nem beszélve arról, hogy az eredeti bejegyzés ugyan nem látható, de a megosztások alá írt kommentek továbbra is olvashatók, viszont a helyre igazító tényeket tartalmazó bejegyzésem szintén törlésre került.

Nem tudom, hogy miért van szükség csúsztatások, fél információk alapján szándékosan, rosszindulatúan megtéveszteni az embereket, egyfajta gyűlöletet, indokolatlan feszültséget gerjeszteni. Azzal a sugallattal pedig, hogy a beruházás nem megfelelően készült el, nem csak az egész képviselő testület, de a Polgármesteri Hivatal és a tervezésben, kivitelezésben dolgozók munkáját is megkérdőjelezte, rontva ezzel minden érintett hitelét, ami megbocsájthatatlan. (Erre még a választási kampány sem magyarázat, Képviselő úr!)

Hogy akar egy ember csúsztatásokkal, részinformációkból eltorzított, hamis sugallatokkal, gondolatokkal a város képviselője, polgármestere lenni? Erre akarja alapozni a város irányítását? Mindenkit megtéveszteni, manipulálni? Bár a facebook oldalán erre is találunk magyarázatot egy augusztus 15-ei bejegyzésében. Idézem: "a népet el kell zárni az objektív, korrekt és teljes tájékozódás/tájékoztatás minden forrásától..."

Furcsa ez a világ, ki mire képes, hogy elérje áhított célját! Azt javaslom képviselő úr, gondolkodjon el és inkább a szülei által képviselt „becsületesség és tisztesség” értékrendjén haladjon tovább!"

Dr. Szél András aljegyző bejön az ülésterembe 15.22 órakor.

□□**Szarvák Márton:** Az elhangzottakra reflektálva elmondja, hogy nem szeretne a szavaival a tüze olajat önteni. Elnézést kér, valóban voltak meggondolatlan szavai. Magát a bejegyzést és annak sugallatát nem a képviselő-testületnek szánta. A bejegyzés alatt valóban olyan kommentárok voltak, melyek nem oda valók. A bejegyzést törölte a Facebook profiljáról. Mégegyszer elnézést kér. Sokkal jobban át kellett volna gondolnia, hogy mit kellett volna tennie, ezt a szombati napon jelezte is. Nem akar ebben most vitát generálni. Elnézést kér mégegyszer, hogyha ezzel megbántott valakit, akár a kivitelezőt, akár az önkormányzat részéről bárkit is. Ha jóvá tudja tenni, akkor kéri, beszéljék ezt meg.

□□**Kecze István:** Elmondja, hogy a képviselő-testületi ülés előtt ezt a kérdést megbeszélték. Ugyanígy végződött és képviselő úr ugyanazt mondta, amit most. Elgondolkodva, volt már arra példa, mikor úgy döntött a képviselő-testület, hogy mivel egy képviselő-testületnek (nem csak egy magánszemélynek) van tisztessége és becsülete, amit meg lehet sérteni, hogy jogi útra terelik a kérdést. Nyilvánvaló, hogy az azt követő kommentárokért, melyek lementek a sárga föld aljáiig és mindenféle bűncselekménnyel gyanúsították meg az érintetteket, azokért ki vállalja a felelősséget? Az az illető, akit be fognak perelni, ő azt fogja mondani, hogy csak reagált a leírtakra, mert biztosan nem volt kint a helyszínen. Így elég érdekes helyzet állhat elő.

Az elmúlt szombaton elkezdődött a választási kampány, egy ilyen kampánynak a határai végtelenek. Azt szeretné kérni, hogy folytassanak tisztességes kampányt. Ne azzal próbáljanak előrébb jutni, vagy pár szavazattal többet szerezni, hogy hazudik, vádaskodik. Elmondja, hogy a mostani vezetés programja eljutott minden háztartásba, ezzel senkit nem bántottak meg, csak magukkal, a saját programjukkal és elképzelésükkel foglalkoznak. Kéri, hogy mindenki ezt tegye, tisztességesen és becsületesen. Azt szeretné, ha ennek mentén haladnának előre, a lakosság pedig dönt október 13-án és úgy fognak tovább menni, ahogy a lakosság elképzei. Az, hogy addig itt mindenféle mocskot egymás fejére szórnak, annak semmi értelme nincs.

□□**Szepesi Jenő:** Elmondja, hogy a 7. napirendi pontnál tárgyalták a közbiztonság keretén belül a lakásotthonos gyermekek ügyét. Meg lehet szüntetni ezeket a lakásotthonokat? Ezeket anno kérve, kéretlenül Kisújszállás nyakába tették és ezt el kellett fogadni. Lehetne-e a megyével erről egyeztetni? Ezzel azóta is nagy gondok vannak. Senkit nem akar megbántani, sem a gyermekeket, de ennek a végére pontot kellene tenni.

□□**Dr. Varga Zsolt:** *Szepesi Jenő kérdésére válaszolva elmondja, hogy* valóban a megyei önkormányzat fenntartásában működő intézmény volt régebben az, amely üzemeltette ezt az intézményt. Ez régen átkerült már állami feladatkörbe. Azt gondolja, hogy mind saját maga, mind polgármester úr, mind a rendőrség ezzel a kérdéssel folyamatosan foglalkozik. Legutóbb Karcagon beszéltek az illetékességi területhez tartozó lakásotthonokról. Tájékoztatta a jelenlévőket, hogy a lakásotthonok nem javítják a város közbiztonságát és a lakosság szubjektív biztonságérzetét sem. Erre a főkapitány úrnak is az volt a válasza, hogy ez mindenkin túlmutató probléma. A gyermekvédelem átfogó rendszerfelülvizsgálatára lehetne majd ezt a kérdést felfűzni, bizonyára erre sor fog kerülni és ebben az esetben hallatniuk kell a hangjukat. Addig pedig minden egyes alkalommal, mikor van rá fórum, ezt el fogják mondani. Jelenleg nem lát se lehetőséget, sem szándékot arra, hogy ez jelentősen

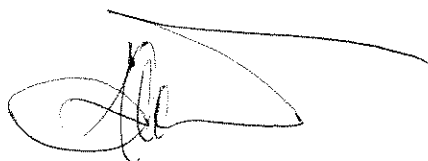
változna, tehát ezt meg kell próbálni olyan keretek között tartani, hogy a lakosság szempontjából elviselhető legyen. Ebben a rendőrség, a közterület-felügyelet és a mezőőrség feladatai megvannak, azt is tudja, hogy a polgárőrség is igyekszik mindenféle eszközzel támogatni, az intézmény maga EU-s pályázati forrásokból próbálja a gyermekeket lekötöni. Viszont a gyermekvédelemnek vannak csődjei és sajnos ezek a gyermekek azok. Másféle ellátásra szorulnának ahhoz, hogy esély legyen a normál társadalmi viszonyok közé visszavezetni őket.

□□**Hermecziné Balogh Klára:** Elmondja, hogy meghirdették a lomtalanítást, ebből kifolyólag a város ismét kezd megjelenni szeméttel – szó szerint. Ami el volt rejtve eddig, az most kikerült az utcára és várja, hogy elvigyék, ha elviszik. Pontosan le van írva, hogy mit visznek el, ettől függetlenül minden kint van az út szélén. Ez még talán hagyján is, de utána jönnek és szét túrják ezt, innentől pedig az állapot gyomorforgató. Tudják azt is, hogy van olyan, hogy nem napokba, hanem hetekbe telik, mire nagy nehezen az összes hulladékot elviszik. Legalább a szét túrást meg kellene valahogy akadályozni, vagy ha látja a közterület-felügyelő, hogy kint van egy autó gumi, vagy egy WC csésze, amit úgy sem visznek el... Akkor van-e lehetőség, vagy eszköz arra, hogy a város minél tisztábban ússza meg ezt a lomtalanítást?

□□**Dr. Varga Zsolt:** *Hermecziné Balogh Klára képviselő asszony kérdésére válaszolva elmondja, hogy úgy tűnik, hogy mind a 4 500 háztartásban egyenként kellene elmondani, hogy mi a feladat egy lomtalanítás kapcsán. A közterület-felügyelet abban az esetben, amikor szelektív gyűjtés, vagy lomtalanítás van, akkor fokozott éberséggel igyekszik eleget tenni a feladatának. Két közterület-felügyelő erre a nagy területre kevés. Többé-kevésbé sikerült elérni azt, hogy a városon kívülről nem jönnek személyek a lomtalanítás miatt, ezeket a személyeket már sikerült elkergetni a városból, amikor elkezdtek túrkálni, rajta kapták és leállították őket. Megpróbálják minden alkalommal megbeszélni a lakossággal, hogy azt a hulladékot, amely veszélyes, azt szíveskedjenek visszaszállítani – ez nem egyszerű feladat. A napokban volt olyan jellegű bejelentés, amely arról szólt, hogy valaki kitétte a szelektív zsákot és valamilyen oknál fogva nem került elszállításra, vagy mert nem vitték el, vagy rosszkor rakta ki, vagy túl későn, nos az a zsák egy hétig volt kint az utcán, ahelyett, hogy az illető megfogta volna azt az egyetlen egy zsákot és visszavitte volna a telkére. A megoldás a felvilágosítás, ahol ez nem elég, lehet szankcionálni. Viszont ezzel nem érnének el sokat, mert majdnem mindenki tesz ki olyan hulladékot, ami nem oda való. Próbálnak ezen úrrá lenni. Ahol nem megy végig a gyűjtőjárat, szoktak szólni a közszolgáltatást végző szervezetnek és egyeztetnek róla, hogy mikor tudnak a leghamarabb érte menni. Úgy vette észre, hogyha kellő határozottsággal lépnek fel, akkor soron kívül is teljesítik azokat a feladatokat, ami egyébként is kötelességük. Ha bármit tapasztalnak, kéri tegyenek bejelentést.*

□□**Kecze István:** Köszöni mindenki munkáját, támogató szavazatait és véleményét. Még egy soron következő ülése lesz a képviselő-testületnek. Megállapítja, hogy további interpelláció, kérdés, közérdekű bejelentés nem hangzik el.

További kiegészítés, kérdés, vélemény, javaslat nem hangzik el, a polgármester megköszöni a megjelenést, és a nyilvános ülést 15.42 órakor bezárja. A képviselő-testület 2 perc technikai átállás után zárt ülésen folytatja a munkáját.

Dr. Varga Zsolt
jegyző

Kmf.

Kecze István
polgármester